PLA D'ACCIONS PER AL DESENVOLUPAMENT TURÍSTIC DEL PALLARS JUSSÀ 2024-28

JUSSÀ FES EL PAS

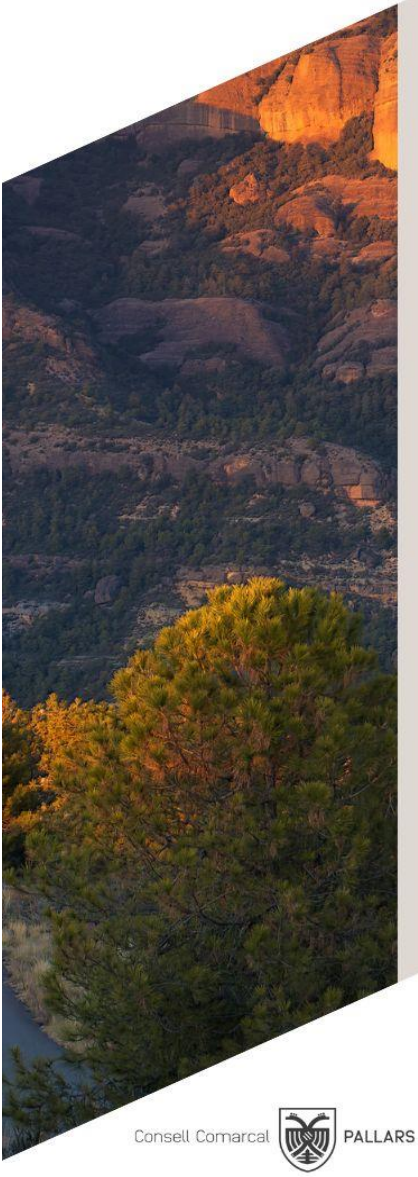

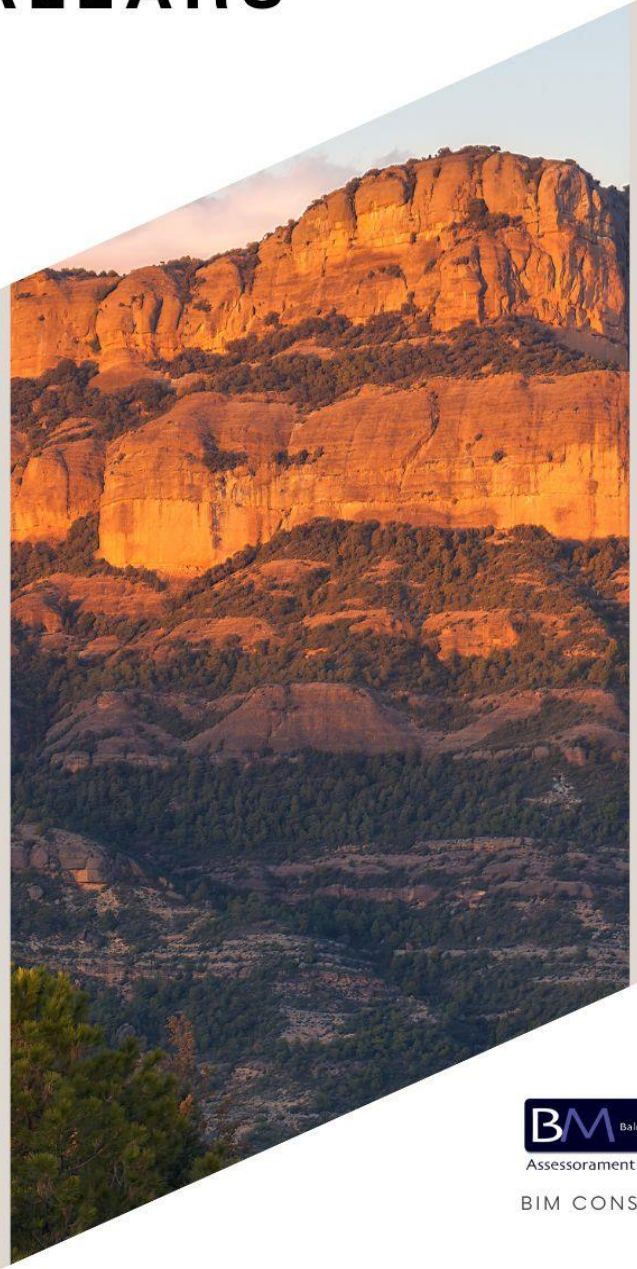

PLA 2024 - 2028

PLA D'ACCIONS

2024-2028

Baldrick & Munitz SL
Assessorament i Consultoria
BIM CONSULTORS

Consell Comarcal PALLARS JUSSÀ · SOC Servei d'Ocupació de Catalunya · Generalitat de Catalunya · Ministerio de Trabajo y Economía Social SEPE · Ajuntament de Tremp

Ajuntament de La Pobla de Segur · vall fosca

"Aquesta acció està subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya en el marc dels Programes de suport al desenvolupament local"

ÍNDEX DE CONTINGUTS

1. **Introducció** ... 3
2. **Anàlisi fonts documentals** ... 5
   2.1. Marc estratègic del Pallars Jussà ... 5
      2.1.1. Marc estratègic i marc normatiu específic en cicloturisme ... 21
      2.1.2. Marc estratègic i documents específics d'accessibilitat ... 27
   2.2. Revisió del Pla d'accions per al desenvolupament turístic del Pallars Jussà. Pla d'accions horitzó 2018-23 ... 31
   2.3. Anàlisi de l'entorn turístic del territori ... 42
      2.3.1. Oferta i serveis turístics ... 46
      2.3.2. Demanda turística ... 55
   2.4. Benchmark – casos d'èxit destinacions sostenbiles ... 72
   2.5. Benchmark - casos d'èxit cicloturisme ... 81
      2.5.1. Tendències turístiques cicloturisme ... 88
      2.5.2. Estat actual del cicloturisme ... 90
   2.6. Benchmark - casos d'èxit turisme per a tothom ... 94
      2.6.1. Tendències actuals en turisme per a tothom ... 108
3. **Procés participatiu** ... 110
   3.1 Entrevistes agents clau (visió general) ... 110
   3.2 Entrevistes grups- agents especialització cicloturisme ... 120
4. **Diagnosi - DAFO** ... 125
   4.1. Diagnosi global de destinació ... 125
   4.2. Diagnosi específica de cicloturisme ... 132
   4.3 . Diagnosi específic de turisme per a tothom ... 136
5. **Pla d'accions** ... 139
   5.1. Línies estratègiques i eixos de treball ... 139
   5.2. Descripció de les accions ... 152
   5.3. Cronograma d'execució ... 210
   5.4 . Alineació amb els plans estratègics turístics vigents a la comarca ... 213

1. Introducció

El Pallars Jussà és una comarca amb **una forta convicció vers el desenvolupament sostenible**. Així s'ha fet evident en els marcs estratègics de planificació vigents al territori, els quals donen fe d'aquesta voluntat de treball que **posa per sobre de qualsevol activitat econòmica, la preservació del territori i la seva gent**.

La planificació és sens dubte una eina indispensable per tal que un territori uneixi esforços i pensament en una sola direcció. Ho és també, l'encaix en un marc més ampli. El Pallars Jussà ha sabut trobar el camí per formar part de projectes i de marcs supracomarcals que han contribuït a créixer i millorar les condicions i característiques generals de la comarca, amb la mirada també posada en la sostenibilitat. **La participació en marcs de desenvolupament més enllà del mateix territori és una oportunitat de gran interès**, especialment en aquests moments on els Fons Next Generation de la UE estan contribuint a finançar propostes que necessiten d'inversions importants. Cal no perdre el pas ni les aliances en aquest sentit, i continuar treballant amb visió com s'ha fet fins ara, i enfortir els llaços amb altres territoris amb els que ens uneixen diferents línies d'interès.

Ja des de la mirada turística, **el Pallars Jussà es presenta com un territori per explorar i descobrir**. El marc estratègic anterior va consolidar les bases per a l'execució d'accions d'acord amb el desenvolupament turístic sostenible, que si ve no han pogut ser implementades amb profunditat (irrupció del COVID 19, canvis de tendències, dificultats de finançament, etc.) sí que ha estat de gran utilitat per marcar la línia principal de la destinació turística vers **l'ecoturisme.**

El Jussà és un entorn ideal i perfecte per a la pràctica d'activitats de fusió amb la natura: un paisatge immens, diferenciat, incorrupte i solitari; on poder realitzar activitats diverses de comunió amb l'entorn per poder-ne gaudir, experiències i aventura singulars, patrimoni històric i cultural, gastronomia i producte local,... Podem arriscar a expressar que el Pallars Jussà és encara un territori força indemne als mals turístics de l'actualitat: massificació, explotació del territori, hiperfreqüentació, construcció destructiva, desaparició dels espais naturals,... el Jussà **és una peça intacte on la seva gent viu i treballa amb equilibri conservant un sistema de vida rural de muntanya.**

No ens hem d'enganyar que aquestes característiques tan atractives per l'ecoturisme, formen part d'un procés de desmantellament d'un sistema de vida que pot haver restat oblidat i poc cuidat mentre el boom econòmic capitalista ha posat el focus en la indústria i el comerç a gran escala, centrat més en les grans ciutats, i deixant el camp i la costa com a llocs d'oci i gaudi per a les grans poblacions. Conseqüència d'això, l'abandonament camp ciutat que durant anys ha anat minant les terres d'interior. **Un dels principals reptes del Jussà en aquests moments és doncs, revertir el despoblament** per aconseguir fixar la població al territori, amb la voluntat que trobi oportunitats que li permetin viure de manera plena, satisfactòria, amb qualitat de vida i riquesa econòmica.
I és en aquest punt on **el turisme pot contribuir afavorint i possibilitant que les persones del Jussà puguin persistir de forma equilibrada amb el territori.** El desenvolupament turístic que aquest pla d'accions proposa, vol posar especial atenció **en la preservació de**

l'entorn i la població local, amb una mirada delicada que es fixa amb l'interès de desestacionalitzar aconseguint un moviment econòmic per a tot l'any, però també limitant i preocupant-se de l'arribada massiva de visitants. No es tracta d'augmentar de forma insostenible, **es tracta de crear un equilibri, en que el turisme signifiqui negoci pels habitants del Pallars Jussà**, ja sigui per al model de negoci amb el que compten (serveis, comerços, etc.), ja sigui perquè el turisme es transforma en un complement de millora per a la seva economia, sense que aquesta sigui prioritària, o bé perquè s'ha aconseguit crear ocupació. Però no només això, el turisme pot contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca, a adequar les infraestructures, a atraure inversions, etc. amb la voluntat que tot pugui ser també benefici per a la població local.

En resum, no es tracta de convertir el Pallars Jussà en una destinació turística madura; **es tracta de mantenir-la com una joia verge on la presa de decisions recau en la mateixa població que hi viu. Es tracta de protegir, de fer evident aquesta identitat, i sobretot de nodrir-se d'activitats turístiques i experiències que ho reforcin.**

Per això, en aquest treball de planificació es considera que s'ha arribat el moment que la destinació, després d'un llarg procés de metodització, reflexió i planificació intensa, **posi ordre: cal fer endreça de la destinació**. La societat civil ha deixat clar que cal treballar des del desenvolupament sostenible, però cal passar a l'acció. No cal crear i generar més (exceptuant contades ocasions), **cal estructurar, incorporar les noves tendències (com el cicloturisme), i pensar amb un turisme inclusiu i sostenible que té en compte a tothom.**

I perquè aquest treball d'ordre i organització sigui realment útil i amb resultats exitosos, **cal treballar en una sola direcció**. Més que mai ens hem d'entendre, s'ha de parlar i debatre, aprendre a treballar en equip, i mirar enllà per veure el benefici comú, i ser capaç de visualitzar els resultats a la llarga. Cal integrar les propostes dels diferents municipis i ens comarcals de forma estratègica intentant incorporant i treballant coordinadament, afavorint el consens, evitant la pèrdua de temps, la duplicitat, i la despesa econòmica.
Un cop l'endreça estigui feta, i trobem a la destinació una estructura de governança efectiva, participativa i eficient, el treball serà fàcil i coherent, equilibrat, i presumiblement amb èxit assegurat.

És doncs, moment d'arremangar-se i posar totes les cartes sobre la taula de joc per **assentar les bases d'una destinació que compte amb tot el necessari per visualitzar un futur d'èxit i equilibri pel seu territori des de la perspectiva turística.**

2. Anàlisi fonts documentals

2.1. Marc estratègic del Pallars Jussà

Un dels passos inicials per aprofundir en l'anàlisi territorial és la necessitat de conèixer el marc de treball estratègic de la comarca, per poder estructurar la proposta de forma ordenada i coherent. L'anàlisi dels documents estratègics elaborats per altres ens que treballen sobre el territori han de contribuir a:

- Conèixer la voluntat estratègica dels diferents actors que treballen sobre un territori.
- Localitzar i coordinar actuacions d'interès per tal de poder treballar conjuntament amb els responsables, unir esforços, enfocar objectius i resultats, optimitzar pressupostos econòmics i de personal, etc.
- Evitar actuacions similars, discordants, o contràries.
- Millorar la comunicació tan interna com externa dels diferents agents i entitats del territori.
- Treballar amb coherència, de forma sostenible i sobretot amb governança, per cercar els punts d'apropament i poder establir diàleg, debat i treball conjunt.

Els documents analitzats han estat seleccionats seguint criteris de consideració del mateix Consell Comarcal del Pallars Jussà, i també de BIM Consultors com a responsables d'aquest treball d'anàlisi.

Plans estratègics d'interès analitzats:

Pla estratègic	Àmbit
Pla d'accions per al desenvolupament turístic del Pallars Jussà. Pla d'accions horitzó 2018-23	Comarcal Pallars Jussà
Pla de reactivació socioeconòmica del Pallars Jussà 2021-26	Comarcal Pallars Jussà
Consolidació de productes turístics i adaptació de l'oferta com a resposta de les noves tendències post-Covid-19	Comarcal Pallars Jussà
Modelatge de destinació turística al Pallars Jussà	Comarcal Pallars Jussà
Estudi del potencial desenvolupament turístic dels embassaments del Pallars Jussà, 2017	Comarcal Pallars Jussà

Pla Director Geoparc Orígens 2021-25	Supracomarcal: el Pallars Jussà (14- tots els municipis), la Noguera (3 municipis), el Pallars Sobirà (1 municipi) i l'Alt Urgell (1 municipi)
Pla Estratègic de Màrqueting Geoparc Orígens 2023-27	Supracomarcal: el Pallars Jussà (14- tots els municipis), la Noguera (3 municipis), el Pallars Sobirà (1 municipi) i l'Alt Urgell (1 municipi)
Pla d'acció per consolidar i promocionar el turisme de fauna salvatge a la RNC de Boumort 2018-19	Comarcal Pallars Jussà
Pla Estratègic de Turisme Actiu i Esportiu de la Pobla de Segur (2022)	Municipal. La Pobla de Segur
Pla de desenvolupament turístic de la Vall Fosca (2023)	Municipal, la Torre de Capdella
Pla estratègic de turisme del Pirineu i Terres de Lleida 2023-2026	Provincial
Pla d'accions dels programes de l'Agència Catalana de Turisme 2024	Autonòmic

- **Pla d'accions per al desenvolupament turístic del Pallars Jussà. Pla d'accions horitzó 2018-23**

https://desenvolupamentpallarsjussa.net/any-2018-pla-daccions-turistic/

Es tracta del document fonamental que ha regit estratègicament el sector turístic de la comarca fins al 2023. Atès la importància d'aquest document i la necessitat de valorar detingudament les actuacions realitzades, el seu impacte, i la seva voluntat de continuïtat estratègica, més endavant es realitzarà un apartat específic al respecte, on serà valorat de forma exhaustiva.

- **Pla de reactivació socioeconòmica del Pallars Jussà 2021 - 2026**

https://desenvolupamentpallarsjussa.net/pdf/pla-de-reactivacio-socioeconomica-2021_2026.pdf

És el marc estratègic fonamental de la comarca i que exerceix com a estructura vertebral de tots els sectors. Tal com exposa el seu nom, el document es va realitzar en moments finals de la pandèmia, i posa el seu enfoc en reordenar i enfocar tenint en compte els canvis en el context socioeconòmic i les conseqüències produïdes per aquesta.

El objectius fonamentals del pla es transformen en la definició dels eixos estratègics per la comarca, de les que s'han seleccionat les actuacions que poden ser de més interès d'alineació en relació al present pla, també s'ha tingut interès en interpretar si les accions estarien ja realitzades segons el cronograma adjunt al document (verd ja haurien d'estar finalitzades o estan en procés segons cronograma del pla). Les accions senyalades en negreta són d'alt interès pel present estudi. Pel que fa al turisme, el pla recull les estratègies definides en el Pla d'Accions turístic citat anteriorment.

Entre els objectius prioritaris, el que es troba estretament relacionat amb turisme és:

→ 8. Fomentar un creixement sostenible del turisme beneficiós pel conjunt de la comarca i coherent amb un relat comarcal integral

Se seleccionen les estratègies i accions de més interès d'alineació del present estudi tant del segment turístic com d'altres:

1. **Mantenir i millorar la qualitat de vida a la comarca**

- 1.4. Incrementar l'oferta cultural i d'oci

• Identificació de mancances i oportunitats així com les principals vies d'actuació des de la iniciativa pública i des del foment de la iniciativa privada i comunitària
• Pla d'infraestructures esportives
• Foment d'infraestructures esportives
• Suport a projectes d'emprenedoria empresarial o social orientats a aquests àmbits

- 1.7. Facilitació de la mobilitat

• Estudi de mobilitat a la comarca (necessitats, serveis, agents que hi actuen, emissions de CO2 no optimitzades...)
• Vetllar per la millora de les freqüències de pas i la intermodalitat.
• Promocionar el transport existent
• **Impuls de la mobilitat verda, principalment mitjançant vies ciclables**

2. **Millorar l'ocupabilitat i la professionalització a la comarca**

- 2.1. Detecció de necessitats de professionals a les empreses de la comarca
- 2.2 Programes d'ocupació específics Incrementar l'ocupabilitat de col·lectius específics

3. **Implicar la ciutadania i el teixit socioempresarial en el desenvolupament socioeconòmic de la comarca**

- 3.1 Impuls al consum local

• Campanyes de sensibilització en consum de proximitat i en comerç local
• Actualització Directori comarcal del producte agroalimentari local (APIA)
• Creació directori comarcal de comerços i serveis #FemPallars
• Estudi per implementar una moneda local comarcal

- 3.2 Participació ciutadana i relat comarcal

• Incorporació del teixit associatiu veïnal i social en els espais de seguiment i grups de treball del pla de reactivació, en aquelles qüestions del seu àmbit d'intervenció.
• Planteig de mecanismes de participació i captació de necessitats, propostes i l'estat d'opinió ciutadana (enquestes, audiències públiques...)

4. **Lluitar contra el despoblament facilitant l'arrelament i l'arribada de nova població**

- 4.3 Promoció del Territori

• Fira virtual de promoció del territori
• Espai web de difusió de la comarca i benvinguda amb informació sobre els serveis, emplaçaments, realitat socioeconòmica, treball, emprenedoria i activitats principals de la comarca entre d'altres.

5. **Definir i procurar per un ecosistema de serveis facilitadors de l'empresa i l'emprenedoria a la comarca**

6. **Col·laborar en la transformació del teixit econòmic i empresarial, fent-lo més resilient i conscient tot adaptant-lo als reptes del futur**

- 6.5 Acompanyament a l'emprenedoria, la innovació i a la transformació empresarial i digital

• Formació conjunta de prescriptors públics i privats tenint en compte els requeriments de les necessitats i les tendències futures (digitalització, eficiència energètica, economia circular, responsabilitat i enfocament social i comunitari...)
• Acompanyament, assessorament i formació en el marc dels programes específics de turisme, comerç i agroalimentari

- 6.7 Dinamització comercial
- 6.9 Contribució als Objectius de Desenvolupament Sostenible i responsabilitat social empresarial

7. **Dinamitzar el sector agroalimentari i posicionar el producte pallarès**

- 7.1 Dinamització dels sectors agrari i ramader

• Coordinació dels agents i incrementar l'impacte del programa Al Teu Gust en el sector primari.

- 7.2 Dinamització de la indústria agroalimentària
- 7.3 Valorització de professions del sector primari i agroalimentari
- 7.7 Posicionament del producte pallarès
- 7.10 Comercialització

8. **Fomentar un creixement sostenible del turisme beneficiós pel conjunt de la comarca i coherent amb un relat comarcal integral**

- 81. Estratègia i dinamització del sector turístic comarcal

• Taula de Turisme
• **Dinamització dels agents que impacten en el sector turístic.**
• Relacions amb altres comarques i experiències i captació de bones pràctiques.
• Impuls de projectes, experiències i productes singulars de base concertada.
• **Diagnosi i estat de la situació al 2023 (nou pla d'actuacions turístiques)**
• **Actualització del Pla d'Accions Turístiques**

- 8.2 Impuls d'infraestructures turístiques

• Identificació de les principals infraestructures necessàries, debat i anàlisi de viabilitat i impacte (sobre la població local, el paisatge i els ecosistemes)
• Senderisme: senyalització de camins, Itinerari pel marge dret del Noguera Pallaresa entre els embassaments
• Intervencions per fer navegable el tram de la Presa de Sossís
• Arranjament i millora dels accessos als pantans, plantejament urbanístic
• Projecció de vies ciclables i de BTT
• Millora i adequació de patrimoni històric i cultural
• Execució de noves infraestructures i millores en les existents (Centre Boumort, via ferrada de Tarradets...)

- 8.3 Acompanyament professional

•Detecció de necessitats formatives en el marc de la Taula de Turisme i la consulta al sector
•Actuacions formatives anuals
•Acompanyament a empreses turístiques
•Reflexió i impuls sobre la innovació en experiències turístiques i museístiques: teatrealització, gamificació, realitat augmentada.

- 8.4 Valorització del patrimoni cultural

• Diagnosi de les possibilitats turístiques del patrimoni històric, cultural i humanístic de la comarca: atraccions, potencialitats i oportunitats
• Publicació d'una guia genèrica o diverses d'específiques al voltant del patrimoni històric, cultural i humanístic de la comarca
• Recull de llegendes i relats històrics de la comarca amb capacitat d'atracció.
• Analitzar les potencialitats i oportunitat de vincular diferents atraccions amb un fet o personatge històric i de gamificació de l'experiència.

- 8.5 Turisme accessible

• Diagnosi de l'estat actual de l'accessibilitat dels diferents recursos turístics
• Pla de desenvolupament del turisme accessible
• Adaptació i millora de l'oferta turística existent i recerca del finançament

- 8.6 Posicionament comarcal i comercialització

• Comunicació i difusió turística (campanyes, publicitat)
• Conceptualització d'un relat comarcal
• Comercialització mitjançant agències de viatges locals, nacionals i internacionals.
• Difusió d'accions que prestigiïn el territori
•Transferència de coneixements en accions innovadores en comunicació i comercialització a través del disseny de paquets turístics, la gamificació d'experiències i la utilització de reclams adequats.
• Usar les certificacions com a eina de promoció i consolidar la marca Geoparc Orígens

- 8.7 Sostenibilitat i impacte en la conservació i el medi ambient

• Incorporar criteris de sostenibilitat (ambiental, social i econòmic) en el disseny i la implementació d'actuacions turístiques
•Impulsar i donar suport a l'ecoturisme i a la creació de productes turístics sostenibles.
•Fomentar iniciatives de contribució i retorn al territori (com el projecte Gratitud Pallars)
• Impuls de les certificacions verdes (marques de qualitat i acreditacions de sostenibilitat)
•Fomentar la desestacionalització i la desconcentració del turisme a la comarca.
•Treballar de manera coordinar per avançar en la millora de la gestió del Congost de Mont-Rebei i del Montsec en sentit ampli

- 8.8 Mobilitat turística sostenible

• Foment i suport al desenvolupament de productes turístics que incorporin la mobilitat sostenible: tren, mobilitat elèctrica, cicloturisme…
• Incidència en la millora de les freqüències de pas de la línia Lleida-La Pobla de Segur i les connexions amb altres modes de transport.
• Incorporació del tren en el relat turístic comarcal, facilitant la informació i les connexions.
• Buscar mecanismes d'intermodalitat entre transports i d'altres que incorporin el transport privat en destinació (lloguer o cessió de vehicles).
• Ordenació de la mobilitat al Congost de Mont-rebei mitjançant aparcaments dissuasius i bus llançadora.

9. Impulsar dinàmiques comarcals de treball en xarxa, concertades i transformació de les administracions públiques

- 9.2 Estratègia de comarca, coordinació i concertació territorial

• Detecció d'instruments i models de coordinació (bones pràctiques).
• Anàlisi de les oportunitats de la concertació i observança de la implementació del decret 48/2020.
• Disseny d'un model de coordinació amb els instruments o espais necessaris i adaptat als requeriments de la concertació.
• Utilitzar i adaptar els espais de coordinació del present Pla de Reactivació Socioeconòmica 2021-2026 com espai d'aprenentatge i construcció del futur model de coordinació i concertació comarcal.

10. Vetllar per la consecució d'infraestructures estratègiques

- 10.1. Incidència i impuls d'infraestructures estratègiques

També són d'interès les actuacions que contribueixen a la implementació de les energies verdes en tots els sectors i millora d'infraestructures en general (camins i carreteres, fibra òptica, etc.).

- **Consolidació de productes turístics i adaptació de l'oferta com a resposta de les noves tendències post-Covid-19**

https://desenvolupamentpallarsjussa.net/any-2022/

Durant el 2022, es van realitzar diverses actuacions i estudis en relació als "Canvis i noves tendències en turisme després de la Covid 19". Dels documents d'anàlisi és especialment interessant l'anomenat *Annex 3. Anàlisi i valorització d'espais naturals i culturals*, on es realitza una anàlisi i proposta d'accions en relació a la implementació d'activitats d'actiu i ecoturisme en aquests determinats espais. Així mateix caldrà tenir en compte l'*Annex 2. Fitxes operadors, plataformes i productes per a les futures actuacions de comercialització*.

Assistència Tècnica consolidació producte post COVID-19:

Annex 1. Anàlisi de mercats, operadors, tendències i productes

Annex 2. Fitxes operadors, plataformes i productes

Annex 3. Analisi i valorització espais naturals i culturals:

- 1. Collegats i Boumort
- 2. Vall Fosca
- 3. El Montsec
- 4. Miradors i castells de frontera

Annex 4_Formació Comercialització Pallars Jussà_1 juny_low

Annex 5_Taller Tendències i mercats emissors_15 novembre_low

Annex 6. Acompanyament a empreses

- **Modelatge de destinació turística al Pallars Jussà**

https://desenvolupamentpallarsjussa.net/any-2022/

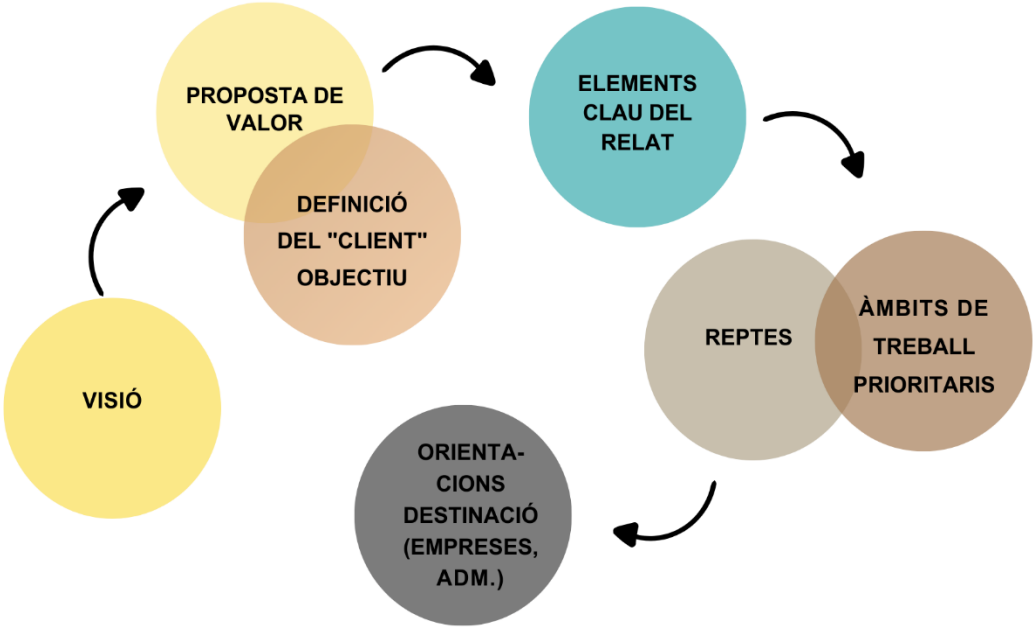

Aquest document és fruit de diferents seminaris realitzats entre el 2021 i 2022, on participaren un total de 39 persones durant 6 sessions. El modelatge es va realitzar amb diferents tècniques de cocreació entre elles el Lego Serious Play. Aquest modelatge de destinació busca definir l'escenari futur desitjat: visió; la proposta de valor, els segments de mercat prioritari i el relat.

El resultat final d'aquest treball d'àmbit comarcal es pot definir:

- Relat i proposta de valor (Eixos inspiradors)
    - Destinació genuïna encara per descobrir
    - Paisatge de muntanya mediterrània humanitzat i molt preservat
    - Destinació ambientalment, socialment i econòmicament responsable
    - Tracte proper en ple contacte amb la població local.

- Objectius estratègics:
    - Elements estratègics
        - Productes sostenibles
        - Màrqueting i comunicació
        - Comercialització
    - Eixos de reflexió
        - Millora d'infraestructures i mobilitat sostenible
        - Cooperació público-privada
        - Cooperació entre administracions
        - Cooperació entre privats
- Mercats objectius
    - Barcelona i àrea metropolitana, Lleida, Sud de França, Catalunya i Microsegments internacionals i estatals

- Segments de mercat prioritaris
    - Motivacionals:

- Senderisme / Ecoturisme / Geologia- paleontologia/ BTT - BTT enduro/ Altres esports a la natura (barranquisme, escalada) / oferta cultural especialitzada

Demogràfics:

Familiar / Grups d'amics / Grups d'esportistes/ Parelles de 30-55 anys/ Sèniors / Grups escolars en formació

El document és de gran valor en quan a la definició clara en format esquema dels elements estratègics que es proposen per la comarca associats al propi relat i objectius estratègics.

- **Estudi del potencial desenvolupament turístic dels embassaments del Pallars Jussà, 2017**

Les estratègies definides en aquest estudi giren a l'entorn de millora de la gestió i governança dels embassaments, la creació d'oferta, i la comercialització.

Amb els principals objectius de:

1. **Increment del nombre de turistes que visiten l'entorn dels embassaments de Terradets i Sant Antoni.**
2. **Transformació dels recursos turístics en productes turístics.**
3. **Adaptació de l'entorn físic dels embassaments al consum turístic.**
4. **Millora del servei d'acollida turística per part dels agents privats.**
5. **Increment de l'oferta turística en capacitat d'allotjament.**
6. **Treball per microsegments o Long Tail.**

Desplegament del pla d'accions:

→ Estratègia 1: Gestió i RRHH

Acció 1 Creació de la Comissió dels Embassaments Objectiu 2 i 3
Acció 2 Pla de negociació amb ENDESA Objectiu 3
Acció 3 Taules de treball Objectiu 4
Acció 4 Pla de formació Objectiu 4
Acció 5 Pla de captació d'inversions Objectiu 5
Acció 6 HUB Aventura Pallars Objectiu 6

→ Estratègia 2: Creació d'oferta

Acció 7 Ruta Entre Embassaments Objectiu 1, 2 i 3
Acció 8 Inventari d'atractius dels pantans Objectiu 1 i 2
Acció 9 Pla de senyalització Objectiu 1 i 3
Acció 10 Millora dels espais de bany Objectiu 1 i 3
Acció 11 HUB Aventura Pallars Objectiu 1,2 i 3
Acció 12 Espais per autocaravanes i camper Objectiu 1 i 3
Acció 13 Mobilitat sostenible Objectiu 1 i 6
Acció 14 GYM Terradets Objectiu 1 i 6
Acció 15 Creació Càmping públic Objectiu 1,5 i 6

→ Estratègia 3: Comercialització

Acció 16 Mercats de proximitat - Lleida Objectiu 1
Acció 17 Mercats de proximitat - BCN Objectiu 1
Acció 18 Aposta 3.0 Objectiu 1
Acció 19 Tourism for All Objectiu 1 i 6
Acció 20 Mercat MICE - Incentius Objectiu 1 i 6

Es desconeix el grau d'implementació de les accions proposades.

- **Pla Director Geoparc Orígens 2021-25**

www.geoparcorigens.cat/wp-content/uploads/2021/03/Pla-Director-Geoparc-Origens-21-25_WEB.pdf

Els objectius específics d'aquest programa pels propers quatre anys són:

1. **Millorar la coordinació amb les entitats col·laboradores del Geoparc.**
2. **Promocionar i desenvolupar els "Productes Geoparc", que inclou productes turístics i culturals, productes agroalimentaris i productes artesanals no agroalimentaris.**
3. **Millorar la qualitat del turisme sostenible (geoturisme).**

En relació al plantejament turístic, caldrà alinear-se amb les següents actuacions:

4.2.1. Cooperació per desenvolupar productes turístics i culturals
4.2.2. Desenvolupament de nous paquets turístics Geoparc. Els paquets turístics permeten ampliar l'oferta turística existent i són útils per presentar i donar a conèixer indrets emblemàtics del Geoparc. Exemples d'accions previstes:

- Elaborar i implementar una nova estratègia digital per impulsar la BTT al Geoparc.
- Cooperació amb agències de viatges.

4.2.3. Rutes i georutes del Geoparc. S'elaborarà una estratègia per a la promoció d'aquestes georutes i per a la creació de noves georutes i altres rutes. Per la creació de noves georutes cal tenir en compte, ja que és valorat als documents de revalidació, la inclusió de llocs d'interès cultural i d'interès ecològic en rutes geològiques. Alhora, es tindran en compte alguns criteris com:- Criteris d'inclusió: - Criteris de sostenibilitat:- Criteris de desenvolupament local:
4.2.5. Gaudeix el Geoparc
4.2.6. Productes agroalimentaris i de restauració
4.2.7. Productes artesanals no agroalimentaris

4.3. Millora de la qualitat del Geoturisme

4.3.1. Elaborar un Pla de sostenibilitat turística
4.3.2. Certificacions de qualitat turística del Geoparc. Cooperació per a l'obtenció d'un certificat de qualitat turística del Geoparc.
4.3.3. Jornades de formació. Organització de jornades de formació per millorar la qualitat turística. Aquesta formació està adreçada a empreses que treballin al territori, tinguin o no conveni amb el Geoparc.
4.3.4. Monitorització del turisme

5.2. Visibilització del Geoparc en espais físics

5.2.1. Visibilització del personal del Geoparc, socis i entitats col·laboradores
5.2.2. Estratègia d'elaboració de senyalització i panells
5.2.3. Visibilització del Geoparc als centres i museus
5.2.4. Visibilització del Geoparc al camp

5.3. Comunicació en canals digitals
5.4. Materials de difusió i marxandatge
5.5. Campanyes de promoció i màrqueting

5.5.1. Pla de màrqueting Elaboració d'un Pla de màrqueting i accions de comunicació que faciliti el posicionament turístic del territori i mostrar el Geoparc com una destinació interessant per les agències receptives de turisme.

5.5.2. Mitjans de comunicació
5.5.3. FAM Trips
5.5.4. PRESS Trips i influencers
5.5.5. Campanyes publicitàries
5.5.6. Màrqueting per grups específics

- **Pla Estratègic de Màrqueting Geoparc Orígens 2023-27**

En relació a l'acció 5.5.1. es va desenvolupar un pla de màrqueting pel Geoparc, amb 4 línies estratègiques:

1. Construir un model de turisme sostenible pel Geoparc Orígens que esdevingui revulsiu socioeconòmic per al territori basat en el patrimoni geològic
2. Dissenyar un nou model de governança efectiva basat en el coneixement i en la participació activa de tots els seus agents
3. Millorar el posicionament competitiu del Geoparc Orígens potenciant la comunicació i promoció turística
4. Desestacionalitzar i diversificar l'oferta turística del Geoparc Orígens a través de la creació de productes experiencials

En relació al desplegament d'accions d'aquest pla estratègic de màrqueting volem resaltar especialment l'actuació: **4.1.1 Accessibilitat turística. Tourism for All. Estat de la situació PROA** per la seva vinculació amb l'accessibilitat i l'interès del Geoparc al respecte.
En general, totes les actuacions plantejades en aquest pla serà interessant alinear-se per tal de poder desenvolupar una estratègia consensuada i coordinada, així com per unir esforços de treball, especialment si tenim en compte que tota la comarca forma part dels límits del Geoparc.

- **Pla d'acció per consolidar i promocionar el turisme de fauna salvatge a la RNC de Boumort 2018-19**

https://desenvolupamentpallarsjussa.net/recursos-per-a-professionals-del-turisme-dobservacio-de-fauna-salvatge/

Durant el 2018 i el 2019 es van realitzar diversos estudis en relació al Turisme de Fauna que van desembocar en una sèrie de documents:

- *Recursos per a professionals en relació al turisme de fauna al Pallars Jussà:*
    - *El turisme d'observació de fauna salvatge: guia de recursos i idees per a empreses i emprenedors (2018)*
    - *Dossier informatiu Oportunitats de finançament per a empreses de turisme de fauna (2019)*
    - *Pla d'acció per consolidar i promocionar el turisme de fauna salvatge a la RNC de Boumort (2018)*
    - *Conclusions de la sessió de treball "Cap a una nova destinació/marca prepirinenca de turisme de fauna" (2019)*
- *Recursos sobre territoris, productes i operadors referents en turisme de fauna:*
    - *Anàlisi de territoris de referència en turisme d'observació de fauna salvatge (2018)*
    - *Anàlisi de l'oferta i la demanda en turisme d'observació de fauna salvatge (2018)*
    - *Annex: Fitxes d'operadors i productes analitzats (2018)*

La implementació d'accions del Pla d'acció per consolidar i promocionar el turisme de fauna salvatge a la RNC de Boumort era una de les actuacions del Pla estratègic de turisme 2018-22, que serà revisat de forma més exhaustiva més endavant.

- **Pla Estratègic de Turisme Actiu i Esportiu de la Pobla de Segur (2022) - Ajuntament de la Pobla de Segur**

Els objectius específics d'aquest pla són:

1. **Analitzar l'oferta turística actual i els recursos turístics potencials**
2. **Definir l'estratègia turística del municipi.**
3. **Establir un pla d'accions a curt, mig i llarg termini per a dinamitzar el turisme.**
4. **Identificar el perfil del visitant actual i futur.**
5. **Identificar quins productes i propostes d'estada i visita al municipi són susceptibles a desenvolupar.**
6. **Identificar possibles fonts de finançament que permetin desenvolupar les activitats previstes.**

L'estudi planteja per una sèrie de línies estratègiques que defineixen diferents projectes:

- Línia estratègica 1. Singularitat i identitat

Projecte 1. Foment de productes singulars

Projecte 2. Posicionament de la Pobla de Segur en esports de muntanya.
D'aquest projecte ens interessa especialment la creació d'una taula de treball pel desenvolupament del BTT i Enduro. Aquesta taula de treball projectada proposava el treball conjunt amb altres municipis, el Consell Comarcal i Associacions vinculades al ciclisme. Així mateix també s'esmenta l'estratègia digital per impulsar el cicloturisme 2021-26 del Geoparc Orígens. També s'esmena "col·laboració amb Trenkabikers, CEPS i altres associacions vinculades als esports de muntanya.
Crear i donar suport a esdeveniments vinculats amb esports de muntanya. Donar suport a esdeveniments com per exemple l'Open Bucardo, d'Enduro MTB.

- Línia Estratègica 2. Infraestructura i Mobilitat

Projecte 3. Equipaments de turisme actiu i esportiu
Interessa especialment:

- Construcció i habilitació de la via verda de Collegats. Actualment hi ha un tram de via verda entre Salàs de Pallars i la Pobla de Segur però no hi ha una continuació cap a la zona de Collegats i Boumort, sent la carretera una de les alternatives utilitzades. Aquest tram, a més a més de ser ciclable, també serà per als senderistes i facilitarà la connexió de tota la comarca de sud a nord, des de Cellers a l'àrea de descans de Morreres a la N-260.
- Suport en la creació d'un bike park i un pump track. Complementari a les rutes de B del municipi, es preveu la construcció d'un bikepark que permetrà. La Pobla de Segur va aconseguir un Pla de Sotenibilitat Turística en Destinació finançat amb els Fons Next Generation per poder-ho desenvolupar, i estarà finalitzat el 2025.
- Línia estratègica 2. Infraestructura i mobilitat

Projecte 4. Millora del pantà de Sant Antoni:

- Creació d'un moll flotant i per embarcacions al Pantà de Sant Antoni. El moll per embarcacions i el moll flotant s'adaptaran a la variació del nivell de l'aigua de l'embassament que sigui una entrada i sortida d'embarcacions.

- Creació d'una zona de bany al Pantà de Sant Antoni.
- Restauració de l'espai degradat en aquesta zona i millora de l'ecosistema fluvial

Projecte 5. Aposta per a la mobilitat sostenible. Dotació de punts de recàrrega per ebikes a l'Oficina d'Informació Turística.

- La instal·lació d'un punt de recàrrega per a bicicletes elèctriques situat a l'Estació d'Esports i Natura del Pirineu
- Dotació de punts de recàrrega per cotxes elèctrics i autocaravanes elèctriques. Projecte 4. Millora del pantà de Sant Antoni
- Línia Estratègica 3. Competitivitat Turística

Projecte 6. Creació de productes de turisme actiu i esportiu.
Especialment accions vinculades a :

- Potenciar les grans rutes de senderisme
- Rutes interpretatives Collegats. Boumort
- Impuls al centre btt i a la creació de nou producte turístic vinculat al ciclisme de muntanya. Actualment el centre BTT i el Centre d'Esports i Natura dels Pirineus estan separades. Cal buscar un espai per posar el centre BTT al costat de l'oficina, per poder aprofitar la infraestructura ciclista que existeix. També cal reanimar el centre btt, amb la promoció de les rutes i el lloguer de bicicletes:
    - Estudi de viabilitat per a la gestió/concessió del Centre BTT i el lloguer de bicicletes.
    - A la web de turisme, creació d'un apartat de BTT i enduro.
    - Promoció de les rutes BTT en tots els àmbits, a través del tríptic propi de la pàgina web.
- Foment del turisme esportiu.
    - Disseny d'un catàleg de turisme esportiu amb les infraestructures, els equipaments, els allotjaments, les propostes i les empreses per tal d'oferir la Pobla de Segur com un destí per a estades d'esports de muntanya.
- Creació d'un apartat a la web només de Turisme Esportiu.
- Suport en els esdeveniments esportius i la captació de nous esdeveniments.

Projecte 7. Foment del turisme cultural

Projecte 8. Capacitació i formació empresarial

Projecte 9. Qualitat en destí

- Línia Estratègica 4. Digitalització i Promoció (Smart Destination)

Projecte 10. Comunicació, promoció i comercialització

Projecte 11. Sistemes d'intel·ligència turística en destí

- Línia Estratègica 5. Governança i Treball En Xarxa

Projecte 12. Enfortiment del lideratge i cogovernança

- Contacte amb municipis veïns per la promoció de rutes i iniciatives supralocals. El desenvolupament i el posicionament de la Pobla en turisme esportiu i ciclisme de muntanya, està estretament lligat a la col·laboració amb els pobles veïns i de la resta de la comarca, per crear una oferta conjunta i de qualitat, que permeti als visitants i practicants gaudir de quilòmetres de camins sense preocupar-se del terme municipal que recorren. L'estratègia cal fer-la a nivell supracomarcal, aprofitant també el nom que està començant a tenir Tremp en l'especialitat d'enduro.

- Desenvolupar unes eines de governança turística de cooperació i treball en xarxa a nivell municipal intern, especialment amb cultura i promoció econòmica.
- Mantenir i reforçar la col·laboració amb el Consell Comarcal del Pallars Jussà i la Diputació de Lleida, en temes de promoció i comercialització, així com per la recerca de finançament i d'enllaç amb els agents privats del municipi.
- Mantenir i reforçar el suport i l'atenció als agents turístics del municipi, involucrant-los amb les diferents accions i projectes que es duguin a terme i buscar noves línies de col·laboració.
- Recerca de finançament.

- **Pla de desenvolupament turístic de la Vall Fosca (2023)**

S'inclouen les accions dels projectes considerades més importants a tenir en compte per el desenvolupament d'aquest pla. En color verd, accions considerades d'importància alta pel nou pla d'accions turístic comarcal.

- Línia Estratègica 1. Competitivitat i Innovació

Projecte 1. Adaptació dels camins per a usos compartits
- Actualització, inventari i diagnosi dels camins
- Substitució i millora dels passos ramaders
- Disseny d'una xarxa d'itineraris de bicicleta de muntanya.

Projecte 2. Aposta per a la mobilitat sostenible
- Servei de carsharing.
- Comunicar i promocionar les places de recàrrega de cotxes elèctrics.
- Espai d'autocaravanes

Projecte 3. Desenvolupament local i investigació científica

Accions vinculades al desenvolupament del turisme científic mitjançant el Museu de l'Hidroelèctrica i l'aposta per Starlight.

- Línia Estratègica 2. Consolidació i Creació d'oferta turística

Projecte 4. Reformulació i adaptació dels equipaments turístics
- Telefèric. L'opció seria construir un telefèric que substitueixi a l'actual, propietat d'Endesa i que pogués ser adaptat a la mobilitat reduïda. –
- Carrilet
  Creació i posada en marxa d'un trenet.
  Via Verda del Carrilet.
- Creació d'un espai de concentració per enfortir el sentit de destinació. La zona d'Espui és un espai de la Vall Fosca on es podria crear un espai de concentració d'activitats, la creació d'un "biollac" natural, un pitch and putt i un rocòdrom. En aquest espai també es podria incloure un bar, un restaurant i seria l'oportunitat per algunes empreses de serveis o de guiatge d'instal·lar-se a la Vall Fosca.
- Creació d'una zona per practicar l'enduro de bicicleta
- Filià
  Pla de viabilitat econòmica i tècnica de l'estació d'esquí de muntanya a Filià
  Concurs d'idees

Projecte 5. Creació de productes turístics i esdeveniments
- Aventures d'un dia. Creació d'un recull de propostes d'un dia o mig dia, on s'hi incloguin diferents activitats que es poden dur a terme a la Vall Fosca
- Treballar conjuntament amb els ramaders per implicar-los en el desenvolupament turístic de la Vall

- Activitats de barranquisme
- Paquets telefèric
- Organització i gestió d'esdeveniments

- Línia Estratègica 3. Infraestructures Turístiques

Projecte 6. Rehabilitació i adequació del patrimoni cultural

- Rehabilitació i adequació de Casa Matter com a punt d'informació del parc i punt Starlight.
- Hospital de Cartró
- Nou punt d'informació turística a l'entrada de la Vall Fosca.

Projecte 7. Manteniment i senyalització de camins

- Manteniment de camins.
- Senyalització. Els diferents productes turístics proposats, obliguen a l'actualització o la instal·lació de nova senyalització en els camins.

- Línia Estratègica 4. Digitalització i Promoció (Smart Destination)

Projecte 8. Comunicació, promoció i comercialització

- Planificació i realització d'accions de comunicació on-line
- Planificació i realització d'accions de promoció off-line:
- Elaboració d'un Pla comunicació i comercialització de productes turístics
- Sensibilització a la població local
- Agenda cultural.
- Gestió de l'oficina de turisme
- Creació d'un banc d'imatges i vídeos digitals

Projecte 9. Aposta per a la digitalització

- Redissenyar la web turística de la Vall Fosca, unificant la web del Museu i la web de turisme i cultura.
- Digitalització de camins i perfil de Wikiloc.
- Millora de les eines digitals de l'àrea de turisme, i especialment de l'Oficina d'Informació Turística.
- Identificació de les webs informatives sobre punts de recàrrega de cotxes elèctrics i inventariar els llocs d'interès al voltant d'aquests punts per afavorir la visita al municipi.
- Implementació de sensors en zones de més afluència.
- Sistema digital d'indicadors.
- Difondre els resultats dels indicadors i generar publicacions.
- Senyalització amb QR dels camins per una experiència digital.

- Línia Estratègica 5. Governança i Capacitació Comercial

Projecte 10. Enfortiment del lideratge i cogovernança

- Mantenir i reforçar el suport i l'atenció als agents turístics del municipi
- Enfortir l'àrea de turisme i cultura
- Contacte amb municipis veïns per la promoció de rutes i iniciatives supralocals.
- Mantenir i reforçar la col·laboració amb entitats públiques i privades, relació amb la resta d'entitats de gestió i promoció
- Recerca de finançament
- Redactar un pla d'acció per garantir i executar els ODS

Projecte 11. Capacitació empresarial

- Formació per a la creació i comercialització de nous productes.
- Foment en la creació d'empreses turístiques i programa d'atracció de talent jove.

- Formació al teixit empresarial hoteler per tal de modernitzar i millorar els allotjaments existents
- Creació d'un programa d'assessorament personalitzat/mentoratge en temes de digitalització per a empreses turístiques

En relació a marcs estratègics supra locals, és important tenir en compte:

- **Pla estratègic de turisme del Pirineu i Terres de Lleida 2023-2026**

Es tracta del marc principal que regeix la província de Lleida, dissenyat des de la marca Ara Lleida del Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida.

Objectius del Pla:

1. **L'actualització de la diagnosi turística de la destinació.**
2. **L'actualització i reafirmació de la visió compartida a llarg termini.**
3. **La construcció d'un nou full de ruta estratègic amb horitzó temporal 2023-2026 capaç d'alinear el desenvolupament de la destinació en els propers anys.**
4. **La definició d'unes directrius de treball alineades amb la nova estratègia.**

Principis rectors:

Excel.lència / Corresponsabilitat/ Sostenibilitat/ Innovació
Cal tenir en compte també en la definició de l'estratègia de productes prioritaris: 1. La natura i l'ecoturisme. 2. Cultura. 3. Actiu i aventura. 4. Enogastronomia. 5. Esportiu

Objectius marc de l'estratègia:

OM1. Sostenibilitat (transversal). Dimensionament del model turístic sostenible i regeneratiu de la destinació.
OM2. Cogestió. Enfortiment de la cogestió fomentant la corresponsabilitat dels actors del sistema turístic lleidatà.
OM3. Producte. Foment de la creació de producte i experiències turístiques innovadores i sostenibles.
OM4. Demanda. Orientació del territori als nous perfils de demanda afins a la visió definida.
OM5. Coneixement. Desenvolupament del coneixement i les capacitats del talent humà al sector turístic de la destinació

Cada objectiu marc compta amb una sèrie de directrius a seguir que han de ser inspiradores també per aquest pla que en aquests moments s'està elaborant.

Destaquem:

- En el cas de la Sostenibilitat: 1.1. Anar més enllà de la sostenibilitat, abraçant nous conceptes com la regeneració, per fomentar que el turisme contribueixi a millorar les condicions mediambientals i la qualitat de vida dels residents.
- En el cas de la Cogestió: 2.2. Augmentar la comunicació i la creació d'estratègies comunes al sector turístic, i també amb la resta de sectors del territori (agrícola, ramader, etc.).

- En el cas del Producte: 3.1. Identificar productes amb força o tractors que siguin inspiradors per al territori i alhora es desenvolupin de manera sostenible.
- En el cas de la Demanda: 4.3. Cercar un perfil de visitant respectuós, sensible a la natura i els seus components (turisme actiu, ecoturisme, etc.), a la cultura i el coneixement del territori, abraçant nous conceptes potencials a desenvolupar com la regeneració.

- **Pla d'accions dels programes de l'Agència Catalana de Turisme 2024**

A l'espera del nou pla estratègic de turisme de Catalunya (el darrer finalitzava el 2022) es projecta el programa anual d'accions que es proposen tres fites principals: Governança, Digitalització i Sostenibilitat.

En aquest marc es proposen diferents eixos estratègics:

1. Un turisme ambientalment sostenible
2. Un turisme socialment just (Turisme per a tothom com a paradigma del turisme responsable)
3. Un turisme territorialment equilibrat
4. Un turisme basat en la innovació

Dintre el tipus de visitor persona d'interès, caldrà alinear-se de forma prioritària amb els diferents visitors que presenten especialment els de:

- Turisme i actiu natura
- Turisme esportiu i golf

2.1.1. Marc estratègic i normatiu específic en cicloturisme

Atès el grau d'especialització que està adquirint la comarca aquests darrers anys i la necessitat en relació al desenvolupament turístic cicloturístic sostenible, s'exposen els diferents plans i marcs necessaris per a una alineació coherent de la comarca.

Document	Interès
Estratègia catalana de la bicicleta 2025	Marc general de Catalunya on es marquen les grans línies estratègiques. Cal alinear-se amb els objectius, així com tenir present les reglamentacions i consells presents al seu web.
Pla de producte de cicloturisme a Catalunya- full de Ruta per a la promoció de la marca cicloturisme a Catalunya	Document de referència a tenir en compte per alinear-se en la promoció exterior de la destinació i la seva especialització en cicloturisme
Assistència tècnica pel desenvolupament del ciclisme de muntanya (2022)	Estudi específic del segment cicloturístic del Pallars Jussà. Anàlisi de tendències de demanda i comparativa de destinacions pel desenvolupament del ciclisme de muntanya. Base de dades d'operadors a tenir en compte.
Document d'estratègia digital per impulsar el cicloturisme al Geoparc Orígens	Document d'anàlisi que proposa l'ordenació i estructuració de les rutes existents al territori Geoparc. La proposta que està en procés és necessari sigui treballada amb tots els agents del territori atès la voluntat de la comarca de desenvolupar-se turísticament en aquest sector.
Geobike. Projecte de creació i ampliació centre enduro. Fase 1 La Pobla de Segur & Conca de Dalt	El desenvolupament d'aquest projecte als municipis de la Pobla de Segur i la Conca de Dalt servirà per millorar, estructurar i condicionar les rutes i itineraris cicloturistes a la zona de forma sostenible, i possibilitarà comptar amb estructures específiques pels amants del cicloturisme que contribuiran a la millorar competitiva de la destinació en relació a aquest mercat.
La BTT a l'Alt Pirineu i Aran implantació, reptes i oportunitats (2023)- IDAPA	Es tracta d'un document d'anàlisi excepcional per la seva especificitat de treballar la integració sostenible de la pràctica de la BTT als espais naturals. Cal tenir en compte les normatives comparatives i consideracions que presenta.

Marcs estratègics i normatius:

L'estratègia principal en relació al món de la bicicleta que lidera el Govern de la Generalitat de Catalunya, és fruit del treball realitzat des de la *Mesa de la Bicicleta*, que impulsada pel Departament de Territori i Sostenibilitat en col·laboració amb altres departaments, i hi participen altres organismes i ens locals implicats, així com les entitats del món de la bicicleta.

- **Estratègia catalana de la bicicleta 2025**

Objectius de l'estratègia:

1. **Establir eines de planificació i desenvolupament, promoció i formació per a impulsar l'ús de la bicicleta com a mode de transport actiu i sostenible, tant per motius de mobilitat quotidiana com pel lleure, l'esport i el turisme.**
2. **Unir forces en pro d'una Catalunya pedalable i pedalada.**

L'estratègia s'estructura al voltant de 3 grans pilars

1. Aconseguir que la bicicleta sigui protagonista d'una mobilitat quotidiana més amable
2. Impulsar la bicicleta com a element turístic, d'oci i esportiu de forma segura

2.1 Desenvolupar una xarxa de rutes cicloturístiques per camins o vies ciclistes que abastin el territori català. Planificació i implantació de rutes cicloturístiques

2.2 Promoure que les rutes cicloturístiques siguin confortables i segures. Disseny i gestió de la infraestructura

2.3 Posar en valor les rutes cicloturístiques per generar noves oportunitats de turisme sostenible i riquesa al territori. Promoció turística

2.4 Millorar la seguretat del cicloturisme i ciclisme esportiu a la carretera fomentant la convivència entre totes les persones usuàries de la xarxa viària Infraestructura i seguretat viària

3. Millorar la promoció, seguiment i governança de la bicicleta

La Generalitat Catalunya contempla una sèrie de regulacions i recomanacions a l'entorn de la bicicleta i la seva convivència amb altres mitjans de transport, relacionats amb l'Estratègia anterior:

https://transit.gencat.cat/ca/seguretat_viaria/col-lectius-vulnerables/ciclistes/index.html

- **Pla de producte de cicloturisme a Catalunya- full de Ruta per a la promoció de la marca cicloturisme a Catalunya**

https://act.gencat.cat/wp-content/uploads/2023/07/Pla-de-producte-de-Cicloturisme-a-Catalunya.pdf

En relació a la promoció del cicloturisme cal tenir en compte aquest document, especialment per a la promoció externa del cicloturisme del Pallars.

- *Visió* – escenari de futur 2030: Situar Catalunya al top 10 com a destinació bike friendly d'Europa.

Aquest document es planteja en el marc de l'eix 2 de l'Estratègia Catalana de la Bicicleta 2025 (comentat anteriorment), que després d'un anàlisi de marca, de la destinació i producte, i l'estratègia de promoció i comercialització del cicloturisme de Catalunya:

- Apostar per un model de 3 productes (carretera, btt, slow). Especialització i segmentació per modalitats
- Identificar l'especialització de les empreses i les destinacions
- Definint una visió de futur i una línia estratègica de treball concreta per a cada producte, en funció del grau de d'atractivitat i competitivitat actual.

  Eixos estratègics competitius:
  2. Disseny de valor per generar imatge
  3. Estructuració de l'oferta cicloturisme per motivacions:
  - Cicloturisme de carretera:
  - Top 8 destinacions europees
  - Trainings camps i promoció cycling holidays
  - BTT:
  - Top 15 de les destinacions generar imatge

  Posicionar, generar imatge i millorar qualitat

- Cicloturisme slow:
  - Catalunya destinació de cicloturisme slow

    Generar nova infraestructura segment slow, promocionar les rutes i xarxes actuals atractives i competitives, complementació amb producte del territori (gastronomia, cultura, i paisatge).

Principals mercats d'interès (per ordre):

- Paisos Baixos, Alemanya, Bèlgica,
- França, Regne Unit, Espanya, Països Nòrdics, Estats Units i Itàlia.

Visitor persona:

- ciclisme de carretera/ training camps/
- BTT Cicloturisme slow

(familiar de passeig i excursions i tours itinerants o cicloturisme d'alforges)

- **Assistència tècnica pel desenvolupament del ciclisme de muntanya (2022)**

https://desenvolupamentpallarsjussa.net/any-2023/
A la comarca s'han desenvolupat una sèrie d'estudis al respecte per tal de recollir informació pel desenvolupament cicloturístic del Pallars Jussà.

1) Annex 1. Resultat diagnosi. 2022

Estudi breu dels allotjaments i serveis de la comarca per a poder acollir el segment del cicloturisme, realitzat en base a 10 allotjaments de la comarca.
En relació als serveis trobem:
- 3 Lloguer de bicicletes
-1 Taxi
-1 empresa especialitzada

2) Annex 2.

Anàlisi sobre les necessitats específiques del segment de turisme de bicicleta de muntanya
Anàlisi sobre les necessitats específiques del segment de turisme de bicicleta de muntanya: Document descriptiu del mercat i perfil de demanda turística general en cicloturisme, amb valoració pre i post covid. Descripció perfils de demanda

3) Annex 3. Base dades operadors

4) Annex 4. Anàlisi operadors

5) Annex 5. Informe contacte operadors

6) *Aquests annexos són d'interès i a tenir en compte per les actuacions de comercialització cicloturística que es plantegen.*

- **Pla Estratègic de Turisme Actiu i Esportiu de la Pobla de Segur (2022) –** Ajuntament de la Pobla de Segur

Els apartats que s'han descrit anteriorment vinculats al cicloturisme.

- **Document d'estratègia digital per impulsar el cicloturisme al Geoparc** Orígens (2021) – Geoparc Orígens

Objectiu general:

Al 2025 es desitja ser una destinació de bicicleta sostenible, digitalitzada i competitiva, basada en rutes de BTT trail, d'enduro, gravel i llarg recorregut de bicicleta de carretera que lligui els principals ports de muntanya del territori Geoparc.

Objectiu específic:

1. **El producte turístic de bicicleta existent està revisat amb visió professional (Actualment hi ha compromís de desenvolupar unes rutes, però n'hi ha d'altres en cartera)**
2. **Incorporació de noves rutes que completin la totalitat de l'àmbit geogràfic del Geoparc**
3. **S'aprofita la línia de tren de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya com un avantatge competitiu i sostenible per a la captació de públic (de Sant Llorenç de Montgai a la Pobla de Segur)**
4. **El territori gaudeix d'una oferta de turisme de bicicleta sostenible altament competitiva durant tot l'any per a públic expert i familiar**
5. **La destinació es comunica i es promou de forma eficient per tal de projectar-la com una destinació de turisme actiu sostenible**
6. **Es consolida la cooperació pública-privada mitjançant la taula de BTT del Pallars Jussà**

Proposta d'accions:

- Accions relacionades amb la millora, creació i incorporació de noves rutes:
- L'objectiu ha de ser disposar al final del projecte d'una destinació de cicloturisme 360º que compleixi amb els següents condicionants:
  - Rutes distribuïdes per tot el territori Geoparc Orígens
  - Rutes de totes les modalitats
  - Rutes per a tots els nivells
  - Rutes totalment sostenibles
  - Rutes digitalitzades al 100%
  - Rutes segures i legalitzades 100%

- Comunicació i promoció de la destinació. (En quin punt s'ha de promoure la destinació, quin és el mínim pel llançament?, quines activitats caldrà fer?)
- Definició d'unes accions i activitats per assolir l'objectiu general.
- Calendari de les accions i activitats a realitzar entre el 2022 i 2024

- **Geobike. Projecte de creació i ampliació centre enduro. Fase 1 La Pobla de Segur & Conca de Dalt**

Projecte per desenvolupar un parc estructurat de rutes i suport a diferents modalitats de la bicicleta, especialment l'enduro, i la realització d'infraestructures específiques, a l'entorn d'aquests dos municipis.

Https://Drive.Google.Com/Drive/U/1/Folders/15oncjpbxmmban1rknsp0ly08gx3h1xqd

- **La BTT a l'Alt Pirineu i Aran implantació, reptes i oportunitats (2023)- IDAPA**

Aquest interessant document de diagnosi de la situació i implementació del cicloturisme BTT a les zones de muntanya del Pirineu és un interessant anàlisi de l'impacte de la bicicleta de muntanya (BTT) en el medi natural, especialment a les zones de muntanya, i una proposta de mesures per a una gestió sostenible d'aquesta activitat. El document conté un recull de les diferents regulacions dels espais naturals de l'estat espanyol i mundial.

Principals conclusions:

- **La BTT és un sector en creixement amb un gran potencial econòmic i social:** Aporta beneficis per a la salut, el medi ambient i l'economia local, especialment en zones de muntanya.
- **Diversitat d'usuaris i pràctiques:** Hi ha una gran varietat de tipus de BTT i d'usuaris, amb necessitats i expectatives diferents.
- **Impacte ambiental:** L'impacte ambiental de la BTT és comparable al del senderisme si es fa un bon manteniment dels camins i es restringeix la circulació fora de camins establerts.
- **Conflictivitat social:** La convivència entre ciclistes i altres usuaris (senderistes, excursionistes) és un repte important, però en general la coexistència és possible amb mesures de sensibilització i bones pràctiques.
- **Necessitat de regulació:** És necessària una regulació per garantir la sostenibilitat de l'activitat, protegir el medi ambient i afavorir la convivència entre usuaris.
- Propostes de regulació:
    - **Centres BTT i bikeparks:** Reconèixer legalment aquests espais com a instruments d'ordenació i regulació del sector.
    - **Manteniment de camins:** Invertir en el manteniment de camins existents per reduir l'impacte ambiental i facilitar la convivència.
    - **Prohibició de la circulació fora de camins:** Evitar la creació de nous camins i la degradació del medi natural.
    - **Codis de bones pràctiques:** Promoure el respecte per el medi ambient i la convivència entre usuaris a través de codis de conducta.
    - **Regulació de l'obertura de nous camins:** Establir un procediment de control per a l'obertura de nous camins o la modificació dels existents.

En resum, el text conclou que la BTT pot ser una activitat sostenible si se gestiona adequadament, prioritzant el manteniment de camins existents, la prohibició de la circulació fora de camins i la promoció de la convivència entre els diferents usuaris del medi natural.

El Pallars Jussà compta amb dues associacions dedicades al cicloturisme que han estat precursores de l'empenta que ha rebut la bicicleta en aquesta comarca: Lo Podall i Trencabikers. El seu paper com agent clau i el seu treball sobre el territori serà analitzat en l'apartat específic de cicloturisme.

2.1.2. Marc estratègic i documents específics d'accessibilitat

L'accessibilitat s'ha treballat principalment des de la perspectiva de la creació d'una normativa arquitectònica comuna que millori les possibilitats de les persones amb diferents capacitats de mobilitat. No obstant no està ben desenvolupada una normativa o regulació que tingui en compte diferents perspectives de discapacitat.

En relació al turisme, la Generalitat de Catalunya compta pel sector turístic d'un web que allotja diferents manuals d'interès pels establiments d'allotjament. Els manuals mostren normatives i consells per a implementar en el seu entorn i possibilitar el turisme per a tothom:
https://act.gencat.cat/turisme-per-a-tothom/manual-turisme-per-a-tothom-cat/manual.html

En aquest web es proposen i es desenvolupen diferents mesures de forma visual i didàctica i molt entenedores que es poden aplicar en els establiments turístics. Així com es visualitzen les normatives reglamentàries de mesures necessàries en els diferents elements dels establiments per permetre la circulació de persones amb mobilitat reduïda.
Així mateix, l'Agència Catalana de Turisme compte també, amb un web de promoció i difusió específic per aquest segment, on s'hi promocionen tots els establiments del programa de producte Turisme per a tothom.
https://turismeperatothom.catalunya.com/ca/

En relació a l'estratègia comarcal respecte l'accessibilitat:

→ El ***Pla de reactivació socioeconòmica del Pallars Jussà 2021 – 2026***, en el seu eix 8.5 fa una clara aposta pel turisme accessible plantejant 3 accions en relació:

- Diagnosi de l'estat actual de l'accessibilitat dels diferents recursos turístics
- Pla de desenvolupament del turisme accessible
- Adaptació i millora de l'oferta turística existent i recerca del finançament

→ El **Pla d'accions per al desenvolupament turístic del Pallars Jussà. Pla d'accions horitzó 2018-23**

En la part estratègica d'hiperespecialització, aquest pla inclou: "ser capaços d'esdevenir la destinació de referència en turisme d'interior i de muntanya accessible de tot el sud d'Europa". Per l'assoliment es proposen 3 accions que no s'han desenvolupat:

- 1. Acord de col·laboració amb entitats
- 2. Validació dels estats dels espais turístics
- 3. Creació de Pla de desenvolupament del turisme accessible

Com a document específic al respecte en el Pallars Jussà, l'únic document relacionat amb el sector turístic i la seva preocupació per l'accessibilitat localitzat ha estat un treball d'auditoria de l'Epicentre:

→ **Informe Tremp Accessibilitat Universal – Epicentre**

https://drive.google.com/file/d/1Xj8c37mH4iHyHxMQ6cXvaSBlAQHn8caU/view?usp=drive_link

Aquest document és específic de l'edifici i proposa algunes esmenes i arranjaments per fer l'edifici més accessible.

El mes de juny de 2024, IDAPA va editar aquesta interessant guia a tenir en compte per el disseny de rutes itineraris accessibles especialment en relació als espais naturals:

→ **Disseny d'itineraris accessibles al medi natural. Guia il·lustrada de criteris, mesures i bones pràctiques**

https://www.sompirineu.cat/wpcontent/uploads/2024/06/Disseny_Itineraris_accessibles_IDAPA_Juny2024.pdf

Aquesta guia és de gran interès per a la creació d'itineraris accessibles en el medi natural, on té en compte els aspectes físics, estructurals, informatius i de senyalística per a diferents discapacitats, contribuint a superar contradiccions i malentesos alhora de poder oferir itineraris per a tothom.
Cal tenir en compte també, en relació a un Pallars Jussà accessible, una cooperativa social que s'ha erigit com a representant destacada de les persones amb diferents discapacitats: Alba Jussà, la qual caldrà tenir en compte en relació a l'accessibilitat turística.
https://albajussa.cat/

Exemples de propostes del territori en instal·lacions turístiques públiques:

Museu d'Isona, gràcies a formar part de les xarxes de museus de Lleida i l'Aran, el Museu ha treballat molt l'accessibilitat: els seus vídeos inclouen llenguatge de signes i informació en lectura fàcil. A més, són accessibles per a persones amb mobilitat reduïda i cadires de rodes dins de les instal·lacions. Tot i això, a l'exterior, especialment en les visites guiades als jaciments, és molt més complicat garantir aquesta accessibilitat.

Així mateix el **Museu Hidroelèctric de la Torre de Capdella** ha desenvolupat el projecte Som Guia, iniciat al 2021 amb Alba Jussà, amb l'adaptació dels continguts a Lectura Fàcil i es va materialitzar amb l'oportunitat laboral per a quatre persones de la Cooperativa Alba Jussà, que durant l'estiu fan de guies al Museu. Aquests guies també són els responsables de la validació dels textos expositius i dels continguts dels fulls de sala i del material de difusió.

Principals conclusions del marc estratègic existent:

- **El marc estratègic principal per la comarca és el *Pla de reactivació socioeconòmica del Pallars Jussà 2021 – 2026*** que encara és vigent, i que incorpora les directrius del **El Pla d'accions per al desenvolupament turístic del Pallars Jussà. Pla d'accions horitzó 2018-23** i amb el que s'haurà d'alinear la nova proposta.

- Les directrius per aquest document comarcal de referència tenen en compte, per sobre de tot, **el desenvolupament sostenible de la comarca i la perspectiva integral**.

- Es desconeix si existeix una comissió o document d'indicadors de seguiment d'aquest pla que possibiliti el seguiment d'implementació d'accions en el territori.

- S'han realitzat **altres plans d'accions focalitzats** i estudis específics de determinats recursos i segments d'interès turístic com el de naturalesa que **han permès la creació de producte en determinats casos** (Fauna, embassaments, etc.). Aquests documents però, han tingut una aplicació més aviat pràctica i **no es veuen integrats en el marc estratègic general.** Es desconeix si formen part d'un full de ruta comú.

- El desplegament de diferents estudis i plans d'accions, sense que es mostri clarament la integració en un marc general, **i la dificultat per conèixer l'estat d'implementació porta a la dispersió i la manca de control de l'actualitat turística estratègica de la comarca**.

- **L'encaix estratègic amb els marcs supralocals és adequat**. El marc provincial s'alinea amb la prioritat de sostenibilitat i la seva visió de la demanda encarada al turisme actiu, natura, ecoturisme, patrimoni, etc.

- L'encaix en el marc general autonòmic és d'interès amb els mateixos paràmetres que l'anterior, i **destaca pel seu interès en el turisme per a tothom com a element transversal i integrat en el sector**, i la definició d'uns *visitor persona* molt interessant per a la destinació Pallars Jussà: ecoturista i cicloturista, però també poden ser d'interès pel turisme de la comarca l'enogastronòmic i el de relax. Així mateix destacar la integració del Consell Comarcal del Pallars Jussà en el Club d'Actiu Natura de l'ACT.

- Més enllà de l'existència de la taula de turisme, **es desconeix com es realitza la governança entre els diferents ens i l'administració**, i si la presa de decisions, especialment en el nostre cas relacionat amb el sector turístic, es realitza de forma coordinada i consensuada.

- En relació al **cicloturisme, és important tenir en compte les recomanacions i normatives existents, així com alinear-se amb les regulacions en els espais**

naturals, així mateix, cal treballar amb **governança participativa** a nivell comarcal per tal que la implementació del segment cicloturístic es realitzi des del desenvolupament sostenible, amb consens i respecte, i amb acord de tots els agents. Aquest procés fonamental es troba encara en els inicis a la comarca.

- **En relació amb el turisme per a tothom, la comarca no compta amb una base de coneixement al respecte ni amb cap pla d'accions o full de ruta** que descrigui com transformar la destinació turística amb una destinació accessible, entesa de forma transversal i inherent a qualsevol plantejament que es realitzi.

2.2. Revisió del Pla d'accions per al desenvolupament turístic del Pallars Jussà. Pla d'accions horitzó 2018-23

Una de les tasques necessàries per contextualitzar turísticament la destinació, arribat al termini del pla anterior, és la necessitat d'una revisió àmplia del treball realitzat en relació a les accions proposades en aquest, per tal d'identificar com ha evolucionat l'entorn turístic. Revisar l'evolució de l'execució de les accions del pla anterior ens ha de permetre copsar en quins segments s'ha evolucionat, identificar els que no han avançat, i saber l'èxit i interès per aquestes accions. Aquest treball vol fer-se copsant les línies d'acció en la seva amplitud, és a dir, incloent accions que es poden haver realitzat en aquella direcció marcada però que no havien estat definides d'aquella manera, però que el sector va considerar necessari realitzar com aposta pel territori.

L'anàlisi i revisió es realitzarà tenint en compte l'eix estratègic marcat en l'antic pla d'accions, incloent una breu descripció i les accions detectades en relació a aquella acció, així com la inclusió de les accions que es determinin.

Eix 1: Promoció i comercialització A1: Destinació integral	
Descripció:	1. Creació de noves aplicacions per tal de conèixer oferta de destinació. 2. Treball en el nou perfil on-line (desenvolupat posteriorment com a acció específica) 3. Incorporació d'elements lligats a l'Smart tourism, que en permetin realitzar una gestió informatitzada i eficient. 4. Incorporació d'un Observatori de Turisme 5. Generació de bases de dades relacionals Integració en un HUB de destinació
Accions detectades:	Nous elements detectats des del 2018: - Planificador de viatges https://pallarsjussa.ciceroneweb.com/home?token=6vCyjzGG El Consell Comarcal del Pallars Jussà contracta la plataforma de Cicerone iUrban per millorar la planificació digital dels visitants al Pallars Jussà. - Al web https://www.pallarsjussa.net/ hi ha un butlletí turístic mensual en format BLOG d'interès. https://www.pallarsjussa.net/ca/Butlleti-Turistic-Pallars-Jussa El contingut que s'hi presenta és mixt, a l'estiu hi ha contingut per visitant final mentre que fora de temporada el contingut informatiu està dirigit especialment cap al sector turístic. - App gratuïta "Alimentd del Territori i tu" per a Iphone, Android i Windows Phone, s'hi troba l'oferta agroalimentària de les terres de Lleida, Alt Pirineu i Aran. - Aplicació de realitat virtual de la comarca- llocs turístics. - Trail Quest app amb oferta turisme actiu (Senderisme, BTT i itineraris de neu) - https://www.thetrailzone.com/pallars-jussa/ - App viatge als Orígens RA https://play.google.com/store/apps/details?id=com.invelon.pallarsjussa&pli=1
Valoració:	▪ S'han realitzat noves aplicacions d'interès, però no són fàcilment detectables en el web oficial. Els noms de les aplicacions no ho posen fàcil tampoc.

	▪ En relació a l'Smart Tourism i la implementació d'un observatori turístic no s'observen accions associades. ▪ S'ha implementat un planificador de viatges (no està del tot en funcionament/ ▪ Es desconeix la integració i ús de bases de dades
A2: Figura de gestor de xarxes i comercialització	
Descripció:	Incorporació de tasques de gestor de xarxes del CC Pallars Jussà: 1. Creació, manteniment i actualització de perfils on-line de promoció de la destinació. En aquest sentit es recomana també coneixements de disseny bàsic per millorar algunes de les publicacions que es realitzen a la xarxa i cartells generats des de l'epicentre. 2. Creació d'un servei de millora dels espais i promoció on-line del teixit privat. 3. Tasques turístiques de promoció del Pallars Jussà. 4. Suport en les tasques desenvolupades per el tècnic principal de turisme del Consell Comarcal
Accions detectades:	Les tasques de desenvolupent de gestor de xarxes socials les realitzen des del Consell Comarcal seguint un full de ruta planificat. Actualment es compte amb: - X @turismeJussa (5.171 seguidors) - Facebook @PallarsJussaTurisme(4.600 seguidors) - Facebook Epicentre: Epicentre - Centre de visitants del Pallars Jussà - @EpicentrePJ - Instagram: @pallarsjussaturisme (8.482 seguidors) - Web Turisme Consell Comarcal: https://www.pallarsjussa.net/ca - Planificador https://pallarsjussa.ciceroneweb.com/home?token=6vCyjzGG (El Consell Comarcal del Pallars Jussà contracta la plataforma de Cicerone iUrban per millorar la planificació digital dels visitants al Pallars Jussà.) - Existeixen altres webs turístics a la comarca amb XXSS associades: ▪ L'Associació de Professionals de l'àmbit turístics del Pallars Jussà (APAT) i l'Associació de Residències de Cases de Pagès del Pallars Jussà, des de 2014: https://www.viujussa.cat/ ▪ Web Geoparc origens i XXSS https://www.geoparcorigens.cat/ ▪ Web Vall Fosca https://www.vallfosca.net/ca/ ▪ Congost Montrebei https://www.fundaciocatalunya-lapedrera.com/ca/espais-natura/congost-mont-rebei Entre d'altres ja esmentades.
Valoració:	- Les XXSS de la destinació tot i tenir un gestor i treballar de forma planificada té poca repercussió. La destinació compta amb diferents canals públics i privats que poden contribuir a disminuir la repercussió del canal comarcal.
A3: Campanya promocional a Barcelona i Catalunya	
Descripció:	En aquest sentit els punts a treballar serien: o Barcelona i Àrea Urbana. o Girona, Tarragona i Lleida ciutat. Per fer-ho, es recomana utilitzar vies diferents que simplement un estant o cartells publicitaris. Es considera que pot ser interessant generar una combinació turística amb la presentació de territori. Per tant, lligar-ho a productes agroalimentaris locals seria una de les estratègies oportunes. També es considera interessant utilitzar un programa d'ambaixadors, aprofitant l'important nombre de persones que tenen arrels al Pallars Jussà i que estan residint en aquestes poblacions. Aquesta estratègia de major presència física hauria de traslladar-se en un treball intens a les xarxes socials
Accions detectades:	Es desconeix les accions que s'han realitzat de promoció.
Valoració:	Es desconeix les accions que s'han realitzat de promoció

A4: Dossier MICE-Incentius	
Descripció:	És necessari treballar els productes amb els agents del territori i confeccionar un dossier de candidatura de destinació.
Accions detectades:	La Comarca compta amb un dossier professional https://www.pallarsjussa.net/sites/default/files/dossier_professional_2024_cat.pdf
Valoració:	No està especialitzat en MICE. Cal una revisió i definició clara de perfil al que es dirigeix el dossier, i les propostes focalitzades cap aquest perfil.
A5: Creació de banc d'imatges i vídeos	
Descripció:	S'aconsella generar doncs una estructura d'imatges per a poder ser utilitzades per als diferents agents del territori en la seva promoció i també des del Consell Comarcal. Aquestes imatges s'haurien d'estructurar en funció d'una doble variable: 1. Recursos jerarquitzats 2. Perfils de demanda
Accions detectades:	Acció completada el 2023: https://desenvolupamentpallarsjussa.net/actualitzacio-del-cataleg-dimatges/ https://desenvolupamentpallarsjussa.net/foment-del-patrimoni-natural-dinteres-turistic-al-pallars-jussa/
Valoració:	Està previst pel 2024 la contractació d'una nova acció en aquest sentit.
A6: Nou perfil on line	
Descripció:	Per fer-ho possible, es proposen algunes eines: 1. Visites personals a tots els membres (important figura acció 1.2). Especialment important la coordinació amb l'actual figura del Geoparc. 2. Creació d'espai d'intranet en la nova Web turística. 3. Creació de newsletter sectorial lligat a la telefonia mòbil. 4. Creació de grups unidireccionals de Whats App.. 5. Creació de l'espai presentació, on presentar inte[illegible]ment els diferents agents de l'oferta turística de destinació.
Accions detectades:	Tot i que es va licitar la creació d'un nou web per la destinació, els resultats es van considerar poc òptims i es va deixar de banda el projecte https://es.pallars.org/wordpress/. Actualment s'està treballant amb una nova licitació per poder comptar amb un nou web que pugui exercir de veritable HUB de promoció al territori. - Es realitza un butlletí m[illegible]ual. El butlletí es dirigeix tant al públic general com al professional del sector turístic. - Es desconeix si es desenvolup[illegible] grup de Whats App dirigit als professionals. - Es compte amb un dossier professional: https://pallarsjussa.net/sites/default/files/catal_dossier_pallars_jussa.pdf - Pel que ens vas comentar existeix Taula de turisme i taula de cicloturisme (que està en fase de constitució i d'incorporació) de membres.
Valoració:	El Consell Comarcal és conscient de la necessitat de comptar amb un web que pugui exercir d'HUB de promoció turística i també com a eix vertebrador amb el sector turístic de la comarca. Cal revisar com es realitza la governança i els instruments de governança amb el sector, i les taules turístiques a l'hora de promocionar el territori on line.
A7: Origen Pass	
Descripció:	Es crearia un passaport amb aquest nom, el qual podria ser de 2 dies, setmanal, mensual o fins i tot, de temporada. Hi hauria dues classes: 1. Orígens Pass Geo 2. Orígens Pass Esport
Accions detectades:	No s'ha detectat cap acció en aquesta direcció.

Valoració:	No s'ha detectat cap acció en aquesta direcció
Eix 2: Gestió de destinació: Accions A1: Estudi de demanda	
Descripció:	Així doncs, es considera prioritari realitzar un estudi que ens indiqui quin és el perfil de la demanda actual. Alguns dels elements a tenir presents, són: (mostra 1024 persones) 1. Identificació de variables socioeconòmiques 2. Identificació de variables de perfils vacacionals. 3. Identificació de perfils de comercialització. 4. Identificació de perfils de comportament en el territori. 5. Identificació de destinacions, tant complementàries com prèvies
Accions detectades:	L'àrea de turisme compta amb les dades i perfils de demanda de les oficines de turisme, i les de volum de demanda dels principals atractius turístics. Per altra banda, el Geoparc ha portat a terme l'estudi i s'està treballant amb els resultats. L'ha mostra realitzada ha estat sobre 530 individus, i s'ha tingut en compte en l'estudi de demanda del present projecte.
Valoració:	Tot i les dades comentades anteriorment, caldria un estudi més profund del perfil de demanda i motivacions per aprofundir amb la promoció de la destinació.
A2: Invest in Tourism	
Descripció:	En aquest sentit, una de les principals mancances identificades en el marc analític és la falta d'allotjament hoteler de categoria de 4 estrelles. En aquest sentit, es considera clau poder incorporar un hotel urbà de categoria 4 estrelles, en aquest cas la població que major interès tindria en acollir-lo seria Tremp o La Pobla, degut a l'actual planta d'allotjament turístic. Realitzar un catàleg d'inversió
Accions detectades:	Segons IDESCAT al 2022 la comarca no comptava amb cap hotel de 4 estrelles, i el nombre de places hoteleres es mantenia molt semblant a la d'anys anteriors.
	En relació al turisme rural, existeixen una sèrie d'allotjaments rurals que es poden considerar de categoria alta que suplirien la mancança hotelera
A3: Mercat Camper	
Descripció:	- Confecció de 3 espais camper i autocaravana públics a la comarca. - Acord de lliure parada a diferents punts del territori. - Pla de promoció específic per aquest segment. Resultaria oportú generar un distintiu Camper Friendly que donés visibilitat a la proposta.
Accions detectades:	Pallars Jussà compta amb 4 àrees que es corresponen amb 66 places (2023) https://observatorituristic.aralleida.cat/ftp/documents/Estudis_i_Analisis/El%20turisme%20d%E2%80%99autocaravanes%20a%20la%20demarcaci%C3%B3%20de%20Lleida%202024.pdf Tremp (13 places) / la Torre de Capdella (30 places)/ la Poble de Segur (15)/ Isona i Conca Dellà (15)
Valoració:	Tot i l'existència de les àrees aquestes no es troben suficientment adequades així com tampoc estan dinamitzades ni connectades als serveis turístics.
A4: Aplicació de l'Estudi de Potencial desenvolupament turístic dels embassaments del Pallars Jussà	
Descripció:	Es va considerar que algunes de les accions descrites en el Pla d'Embassaments, eren plenament vigents i ampliables en la visió territorial de tota la comarca. Aquestes eren: 1. HUB Aventura Pallars (Acció 6 i 11 de l'estudi). Un HUB que aglutini el màxim d'empreses del sector esport, actiu i natura a l'entorn de l'embassament. Centralitzat en un espai físic referència dels productes i serveis de les empreses. 2. Ruta Entre Embassaments (Acció 7 de l'estudi). 3. Espais per autocaravanes i camper (Acció 12 de l'estudi) Creació de 2 espais habilitats per autocaravanes i campers a l'entorn dels embassaments.

	4. Mobilitat sostenible (Acció 13 de l'estudi). Serveis de lloguer de vehicles sostenibles/ punts de recàrrega elèctrica/ targeta bonificació mobilitat sostenible...
Accions detectades:	- En relació a l'acció 2: Rutes per rodejar els embassaments https://www.pallarsjussa.net/ca/Ruta-recomanada-ruta-dels-llacs Ruta entre embassaments es troba en el butlletí, s'ha localitzat al web en l'apartat de descàrrega de fulletons https://www.pallarsjussa.net/sites/default/files/Fulleto_RutadelsLlacs_A3_CAT_0.pdf - Díptic activitats nàutiques als dos embassaments: Sant Antoni i Terradets https://www.pallarsjussa.net/sites/default/files/Activitats%20N%C3%A0utiques%20%28Nou_v2%29%20%282%29.pdf La informació és escassa. No s'observa una centralització d'activitats.
Valoració:	Els embassaments compten amb un gran potencial que caldria revisar. La informació de referència i servei, exceptuant la ruta dels llacs, apareix disgregada. I no s'observa que s'hagi treballat de forma integrada en aquesta zona d'alt valor turístic, tot i que s'hi estan realitzant diferents accions de millora d'infraestructures.
A5: Pla de comunicació interna	
Descripció:	1. Visites personals a tots els membres (important figura acció 1.2). Especialment important la coordinació amb l'actual figura del Geoparc. 2. Creació d'espai d'intranet en la nova Web turística. 3. Creació de newsletter sectorial lligat a la telefonia mòbil. 4. Creació de grups unidireccionals de Whats App. 5. Creació de l'espai presentació, on presentar internament els diferents agents de l'oferta turística de destinació
Accions detectades:	- Segons el butlletí la nova web es va licitar el 2022 (tot i que el cppyrighht de l'actual és del 2013?). https://www.pallarsjussa.net/ca/noticies/surt-licitacio-la-creacio-duna-nova-web-turistica-al-pallars-jussa Està en revisió - Es compte amb un dossier professional: https://pallarsjussa.net/sites/default/files/catal_dossier_pallars_jussa.pdf
	Es desconeix si s'han creat grups de whatsapp, i si existeix un espai intern de treball, com s'estructura la taula de turisme, cada quan es convoca i quines eines de comunicació utilitza.
A6: Ticket Pack Pallars	
Descripció:	L'objectiu seria el d'incentivar la visita de molts dels equipaments de perfil "secundari" que tenen un flux de visitants menor, i d'aquesta manera incentivar les estades més llargues per part dels turistes i aconseguir generar pernoctacions convertint alguns excursionistes en turistes. Aquest hauria de tenir com a punts forts el ser capaç de generar sinèrgies entre els dos principals espais: el Congost de Mont-rebei i l'accés al Parc Nacional d'Aigüestortes i estany de Sant Maurici des de la Vall Fosca.
Accions detectades:	Es poden adquirir algunes entrades dels principals atractius, així com experiències a https://www.pallarsclick.com/ iniciativa de caire privat, de moment l'oferta està en evolució però és d'interès com a motor de reserva pel territori. Es tracta d'una plataforma que inclou propostes dels dos Pallars, també ofereix paquets turístics.
Valoració:	El projecte implementa les necessitats de la destinació però cal trobar un sistema d'integració en la web comarcal i ampliar-lo en productes i serveis, i fer-lo més visible. Es desconeix com s'articula i es relaciona amb l'Àrea de Turisme del Pallars Jussà i l'associació empresarial Viu Pallars, així com inclou al sector privat.
A7: Millora d'espais físics	

Descripció:	Aquesta millora dels espais físics implica les següents línies d'actuacions: 1. Millora de la senyalització turística, tant per mobilitat en cotxe com a peu o bicicleta. 2. Creació de senyalització turística vinculada al Geoparc 3. Millora dels punts d'observació, creant recorreguts on observar i contemplar els entorns naturals. 4. Actualització d'alguns punts de senyalització turística que es troben en mal estat. 5. Millora d'equipaments turístics.
Accions detectades:	- Butlletí Abril 2024 parla de la renovació de les cartelleres del Pallars Jussà: ○ Nous plafons a l'estació de tren de la Pobla de Segur que anuncien les rutes per Collegats i els itineraris de neu a la Vall Fosca ○ Reserva Nacional de Caça de Boumort també s'han renovat dos cartells al poble de Pessonada. Aquestes senyals informen de la flora i fauna de la Reserva i d'algunes de les rutes que s'hi poden dur a terme. - També s'ha instal·lat un nou cartell del Geoparc mundial de la UNESCO Orígens, que promou la Georuta1 a la Posa - Apartat de "Miradors naturals" al web https://www.pallarsjussa.net/ca/viu-la-natura/miradors-naturals
Valoració:	Es desconeix si el tipus de senyalització que s'aplica segueix criteris comarcals i d'uniformitat estètica, i l'acord en aquest sentit amb el Geoparc i els municipis.
A8: Creació de recorreguts turístics	
Descripció:	Es tracta de confeccionar un perfil d'ofertes d'activitats a la comarca en funció del temps disponible per al visitant i del perfil d'aquest. Incorporant doncs un màxim de 4 variables, es podria generar un "paquet" de proposta d'activitats a realitzar, prioritzades i jerarquitzades. Aquestes propostes haurien de tenir un fil conductor que els hi donés sentit i fos fàcil d'entendre i conceptualitzar el procés per part del turista. Una de les eines per fer-ho és potenciar el fil conductor del Geoparc, creant noves propostes que uneixin punts emblemàtics de la comarca, tant en BTT com en senderisme. Possibilitat que les noves propostes siguin rutes autoguiades a través d'una aplicació. Aquest fil conductor podria anar lligat a la vegada amb elements patrimonials com els Castells de Frontera o altres elements, per donar més força al producte. En una visió continuista del treball fet, es considera important seguir desenvolupant la ruta PrePyr que connecta amb territoris estratègics del Prepirineu.
Accions detectades:	- Planificador de visites amb propostes per diferents dies: https://pallarsjussa.ciceroneweb.com/home?token=6vCyjzGG En alguns casos si l'activitat o empresa té motor de reserva et permet enllaç https://pallarsjussa.ciceroneweb.com/home?token=6vCyjzGG (El Consell Comarcal del Pallars Jussà contracta la plataforma de Cicerone iUrban per millorar la planificació digital dels visitants al Pallars Jussà.) - En relació al BTT s'ha realitzat un estudi comarcal https://desenvolupamentpallarsjussa.net/any-2023/ - Al web: Centre BTT amb 11 rutes i 2 rutes més: Transpirinenca (2 etapes) i Pedals de Foc - Rutes lo podall i Trenkabikes com s'estructuren amb el consell - Contracte dels serveis de modificació tècnica del "Projecte de creació i ampliació del Centre Enduro Geobike" al traçat municipal de la Pobla de Segur. Actuació 9.3 de l'Eix 4 del PSTD "La Pobla de Segur: natura i turisme actiu sostenible", finançat en el marc del PRTR - Next Generation EU Data de publicació: 05/07/2024 14:56:05h Termini de presentació d'ofertes: 15/07/2024 18:00:00h Pressupost de licitació: 9.352,00 € sense IVA

Valoració:	En relació a la proposta de planificació s'han de treballar positivament i s'haurien de relacionar amb les propostes de les empreses privades "Viu Pallars, viu Jussà" i amb la plataforma ClickPallars per tal de mostrar paquets estructurats amb diferents formats de dies. Actualment la taula de cicloturisme de la comarca ha iniciat un treball per poder presentar una proposta homogènia i conjunta de cicloturisme a la comarca, aquesta taula està liderada pel Consell Comarcal del Pallars Jussà.
A9: Actuacions Vall Fosca	
Descripció:	Caldria fer un estudi més detallat del perfil de visitants, tant de la Vall Fosca com del telefèric, per acabar d'adaptar l'oferta. L'objectiu d'aquesta acció és aprofitar els visitants que entren al Parc Nacional d'Aigüestortes i estany de Sant Maurici utilitzant aquesta via al mateix temps que s'allarga el temps d'estada al Pallars. Per tant les accions es dividirien en dos blocs. - **Un bloc en relació al telefèric i als seus usuaris; i un altre en relació a la Vall Fosca i el temps que passen en el Parc Nacional d'Aigüestortes i estany de Sant Maurici.** En relació al telefèric, donat l'elevat volum d'usuaris que té, seria altament recomanable poder **pactar una ampliació del període d'obertura**. Amb aquesta mateixa voluntat seria molt interessant **poder oferir descomptes per pernoctacions al Pallars als usuaris del telefèric**. Articular una estratègia de promoció vinculada amb el Parc Nacional d'Aigüestortes i estany de Sant Maurici per posicionar el Pallars com una altra de les portes d'entrada. - Activitats, dins i fora del Parc Nacional d'Aigüestortes i estany de Sant Maurici (en l'àmbit de la Vall Fosca) per tal de millorar l'experiència del visitant. treballar el sender de descens des de l'Estany Gento fins a la Vall Fosca. Aquest sender es podria tematitzar de manera que es convertís en un recorregut amb un storytelling i gamificació. LLoguer de materials educatius dinamitzant visites guiades. Incentivar la repoblació
Accions detectades:	- Bus i telefèric. A partir del juny del 2019 es va ampliar l'enllaç del bus del parc a la Vall Fosca enllaçant el tren amb el telefèric. El bus del Parc cobria, fins aquell moment, la corona nord d'Espot, a Vielha i al Pla de l'Ermita, fent aturades pels diferents pobles. A partir del 21 de juny i fins al 30 de setembre, va començar a donar servei també fins a la Pobla de Segur. I a partir del 29 de juny i fins al 29 de setembre, període de funcionament del telefèric, s'incorpora un altre bus que enllaçarà el tren de la Pobla de Segur amb la Vall Fosca, l'entrada al Parc Nacional pel Pallars Jussà - https://www.vallfosca.net/ca/el-bus-del-parc-arriba-a-la-vall-fosca/ - La Vall Fosca actualment presenta una oferta molt interessant d'itineraris de neu per esquí de fons i raquetes. https://www.vallfosca.net/ca/coses-per-fer-i-veure/itineraris-de-neu/ - També compta amb diferents rutes per fer senderisme - Descripció de zones per fer barranquisme i escalada - Xarxa de miradors - Museu hidroelèctric https://museuhidroelectricdecapdella.cat/ - Etc.
Valoració:	S'ha realitzat una ordenació i estructuració de la proposta turística de la Vall molt interessant i es proposa en un web vinculada a la de l'ajuntament de La Torre de Capdella. Acctualment compten amb un pla estratègic vigent presentat el 2023.
A10: Actuacions Congost de Mont-rebei	
Descripció:	Reptes existents: - Les diferents institucions afectades (diferents municipis, comarques, comunitats autònomes...) - L'elevat nombre de visitants, que comporta problemes de congestió Accions que es proposen: ▪ Estudi d'ús i responsables.

	▪ Mobilitat sostenible ▪ Vincular el congost a l'oferta del Pallars com a icona ▪ Transport públic des de Tremp
Accions detectades:	El grup polític Junts de la diputació de Lleida n'està reclamant un estudi: https://www.ua1.cat/articles/310561/junts-impulsem-demana-un-pla-director-pel-congost-de-mont-rebei S'està plantejant un pla d'ordenació d'accés des de la Marieta No s'han detectat accions.
Valoració:	Es tracta d'un dels icones turístics i medi ambiental del territori, el qual no està treballat com a tal i que representa un problema important de mobilitat i de preservació pels municipis adjacents. Al mateix temps el seu interès i potencial no està repercutint de forma favorable al territori, ni tampoc n'exerceix d'impuls de flux turístic. Existeix un problema important en el sentit de que la gestió de l'aparcament existent és privat.
A11: Desenvolupament del turisme de fauna	
Descripció:	Desenvolupament del turisme de fauna amb el que s'hauria de concentrar part de la força de posicionament seria a Boumort. En aquesta línia el primer ja s'ha portat a terme amb la redacció d'un *"Pla d'acció per a la consolidació i promoció del turisme d'observació de fauna a la Reserva de Boumort i als espais d'interès natural de l'entorn"*. Així doncs, es considera clau que s'executin les diferents accions identificades en el Pla.
Accions detectades:	- https://www.pallarsjussa.net/ca/boumort https://desenvolupamentpallarsjussa.net/pdf/Turisme/Pla%20acci%C3%B3%20turisme%20fauna%20salvatge%20a%20la%20RNC%20Boumort.pdf) - S'han realitzat formacions per guies de fauna: Guia Pallars Jussà fauna salvatge en cat i cast https://desenvolupamentpallarsjussa.net/recursos-per-a-professionals-del-turisme-dobservacio-de-fauna-salvatge/ - S'ha desenvolupat diferents aguaits i miradors i compta amb un centre de visitants (Centre Boumort) - En paral.lel s'ha desenvolupat una altra zona de turisme de fauna especialment dedicada als voltors Ruta dels Voltors, itineraris d'interpretació de les papallones de l'embassament de Tarradets, i observació de ratpenats a la cova de Muricecs.
Valoració:	S'han realitzat diferents actuacions que han ajudat a donar forma a la proposta, però es considera que hi ha poca cohesió en la presentació, i la informació es difícil de trobar en el web, manca de visibilitat. Es desconeix si existeix una taula de treball entre els agents públics i privats que la conformen. Boumort acull altres espècies d'interès com el cavall Przewalsky que poden significar altres productes al costat dels rapinyaires i la brama del cérvol.
A12: Potenciar la mobilitat sostenible	
Descripció:	1. Reforç de les actuacions vinculades al projecte transfronterer GPS Tourism. En concret es considera especialment rellevant convertir l'estació de tren de la Pobla en un centre catalitzador de la mobilitat sostenible. 2. El Cinquè Llac, com a itinerari amb elevat valor afegit ens mostra el camí a seguir. Malgrat el seu reconeixement i èxit, es necessari continuar amb l'aposta i donar suport -especialment en la seva comercialització- per part del Consell Comarcal. 3. Itineraris a l'entorn de Terradets i Sant Antoni, on l'aigua és l'element central, són també un exemple de mobilitat sostenible que cal potenciar. En aquest sentit, l'acció identificada com a 2.8. Creació de recorreguts turístics, estaria encaminada a reforçar aquest paper de mobilitat sostenible
Accions detectades:	▪ Millora de l'enllaç entre el tren i el telefèric

	▪ Proposta de rutes al voltant dels pantans amb desenvolupament de moment incipient. ▪ La proposta del Cinquè Llac és present al web del Pallars Jussà
Valoració:	Tot i que s'observen diferents accions i plantejaments al respecte, amb la informació que conté el web és difícil fer-se una imatge conjunta de com es desenvolupa aquest desenvolupament cap a la mobilitat sostenible de la destinació i com s'enllaça al llarg del territori. Cal treballar-ho amb profunditat i sobretot donar a conèixer com portar-la a terme.
Eix 3: Hiperespecialització A1: Acord de col·laboració amb entitats	
Descripció:	El primer pas per a una estratègia d'hiper especialització en l'àmbit del turisme accessible és arribar a acords de col·laboració amb diferents entitats que permetin realment saber l'estat de la qüestió.
Accions detectades:	Existeix una taula de turisme público-privada, en que de forma incipient s'han començat a desenvolupar temes de turisme accessible
Valoració:	No està desenvolupat
A2: Validació dels espais turístics	
Descripció:	Per això primer caldria començar per una validació de les condicions d'accés a la destinació, posant especial èmfasi en el tren que és un dels elements que es vol potenciar. Cal verificar el nivell d'accessibilitat i adaptació per persones amb discapacitat visual (en concret) i amb altres discapacitats dels diferents mitjans i vies d'accés. També caldrà verificar l'accessibilitat dels espais urbans i naturals, així com dels diferents equipaments públics. Finalment, caldrà verifica els nivells d'adaptació de l'oferta turística, incloent tots els elements: allotjament, restauració, empreses d'activitat, museus i monuments, etc. El plantejament d'una estratègia d'aquest tipus s'ha de fer de manera progressiva, plantejant una estratègia de validació a mig termini que contempli la sensibilització des agents i la inclusió en el programa de manera Per això caldria tenir un pla de validació, que hauria d'incloure: - Programari o check list per la validació - Identificació dels agents - Validació / verificació per persones externes dels agents
Accions detectades:	Només s'ha detectat "Estudi accessibilitat Epicentre" https://drive.google.com/file/d/1hMwg-tiEKhv88RXHzSpqdpdpuXZXTvqP/view?usp=drive_link es tracta d'una auditoria dels serveis que ofereix en relació amb les persones de diferents accessibilitats.
Valoració:	Aposta per part de l'administració comarcal per la hiperespecialització d'aquest segment
A3: Creació de Pla de desenvolupament del turisme accessible	
Descripció:	De manera paral·lela amb l'acció 3.2 de verificació de l'estat d'accessibilitat de la destinació caldrà elaborar un pla de desenvolupament de turisme accessible per tal de planificar quines són les accions d'adaptació que s'aniran fent
Accions detectades:	No se n'han detectat.
Valoració:	En estadi inicial. No s'observen accions rellevants al respecte, tot i que s'ha pogut detectar algunes estructures públiques que han estat realitzant accions per ser accessibles; i la existència al treball d'una entitat amb un fort potencial col.laboratiu en relació a l'accessibilitat Alba Jussà.

Accions noves en curs liderades pel Consell Comarcal del Pallars Jussà:

Cicloturisme **ENDURO** 1- Esbós pla d'ordenació i de promoció del Pallars Jussà com a destinació d'Enduro 2- Formació IMBA Construcció i manteniment de camins Senyalització 3- Viatge de coneixement Finale Ligure **BTT** 4- Publicitat: Ruta dels Llacs (publireportatge), Cap Catalogne Descobrir, Diari Ara (Article gratuït)
PROMOCIÓ ECOTURISME - Iniciativa Descobreix el Jussà (Projecte amb coordinació amb sector privat, allotjaments i guies, activitats de senderisme finançades pel Consell Comarcal). https://www.pallarsjussa.net/ca/activitats/descobreix-el-jussa-histories-de-mur-estrellat - Itineraris per a potenciar el Cel fosc (Reserva Starlight del Montsec) - App turística Trail Quest Jussà https://www.thetrailzone.com/ca/pallars-jussa/
Afiliació al programa Actiu Natura de l'ACT (juliol 2024)

Noves tendències turístiques del Pallars Jussà post-COVID:

Des de la realització del darrer pla d'accions, han aflorat diferents tendències de desenvolupament d'especialització turística a la comarca del Pallars Jussà. Aquestes tendències són fruit en part de les noves necessitats o hàbits d'esbarjo potenciats per l'afectació de la pandèmia sobre la població. Especialitats prioritzades:

- En aquests darrers anys, la destinació Pallars Jussà, ha incorporat un segment d'interès esportiu que ha transcendit al turístic, liderat des de la societat civil, que s'ha posicionat amb força. Es tracta del segment de cicloturisme especialment de la modalitat de BTT i sobretot **Enduro**. Aquest lideratge ha vingut de la mà de dues associacions sense ànim de lucre esmentades anteriorment com a impulsores, **Lo Podall i Trenkabikers**, que han convertit el territori en un veritable paradís pels amants d'aquesta pràctica ciclista.

  A aquestes dues iniciatives, que han implicat la creació d'una important xarxa d'itineraris que les mateixes associacions s'encarreguen de mantenir, cal afegir el centre BTT del Pallars Jussà a la Pobla de Segur, **amb tot un conjunt de rutes senyalitzades que permeten recórrer més de 315 quilòmetres.** A tot aquest llegat s'haurà d'afegir un nou centre Enduro Geobike (finançat amb fons europeus NEXT GENERATION – acció inclosa en el PSTD ***La Pobla de Segur: natura i turisme actiu sostenible***), que es preveu que estigui llest l'estiu del 2025 i s'ubiqui, en part també,

dins del terme de Conca de Dalt, on també hi col·laborarà l'entitat Trenkabikers i s'incorporaran les seves rutes. El futur Centre Enduro Geobike tindrà un total de 33 pistes i un total de 150 quilòmetres de ruta en bicicleta. Inclou un centre d'acollida i tecnificació – Bike Àrea, un circuit BTT, un circuit infantil, un Pump Track i un Bike Trial, entre d'altres. És de gran interès aprofitar, enfortir i recolzar aquest segment específic col·laborant i treballant de la mà amb la societat civil.

- Així mateix, i també responent a les necessitats i característiques de recursos turístics de territori, el Pallars Jussà s'erigeix com a destinació interessada en desenvolupar les activitats des de l'àmbit de l'**ecoturisme.**

  L'ecoturisme definit per l'Agència de Catalana de Turisme és "*Conèixer, gaudir, observar, aprendre, conservar… són activitats ecoturístiques que es poden fer en els nombrosos i variats espais naturals de Catalunya. Descobreix el patrimoni natural i els seus valors de manera sostenible mentre contribueixes a la preservació de l'entorn i les comunitats locals".* Aquesta definició engloba activitats que en aquests darrers anys han pres força a la comarca del Pallars Jussà i que s'alineen en la part de planificació abans esmentada, així l'observació de fauna salvatge, ornitologia o birdwatching, l'observació de cels estrellats, senderisme, coneixement i observació geològica, etc. que estan en auge a la comarca, encaixen en aquesta modalitat. Les característiques de la comarca són ideals per aquest tipus de pràctiques com ja fa es referència en el catàleg d'experiències de Catalunya d'Ecoturisme[1] "Experiències per connectar amb la natura". Es fa referència a dues zones principals de la comarca: Collegats-Boumort i Mont-rebei Conca de Tremp.

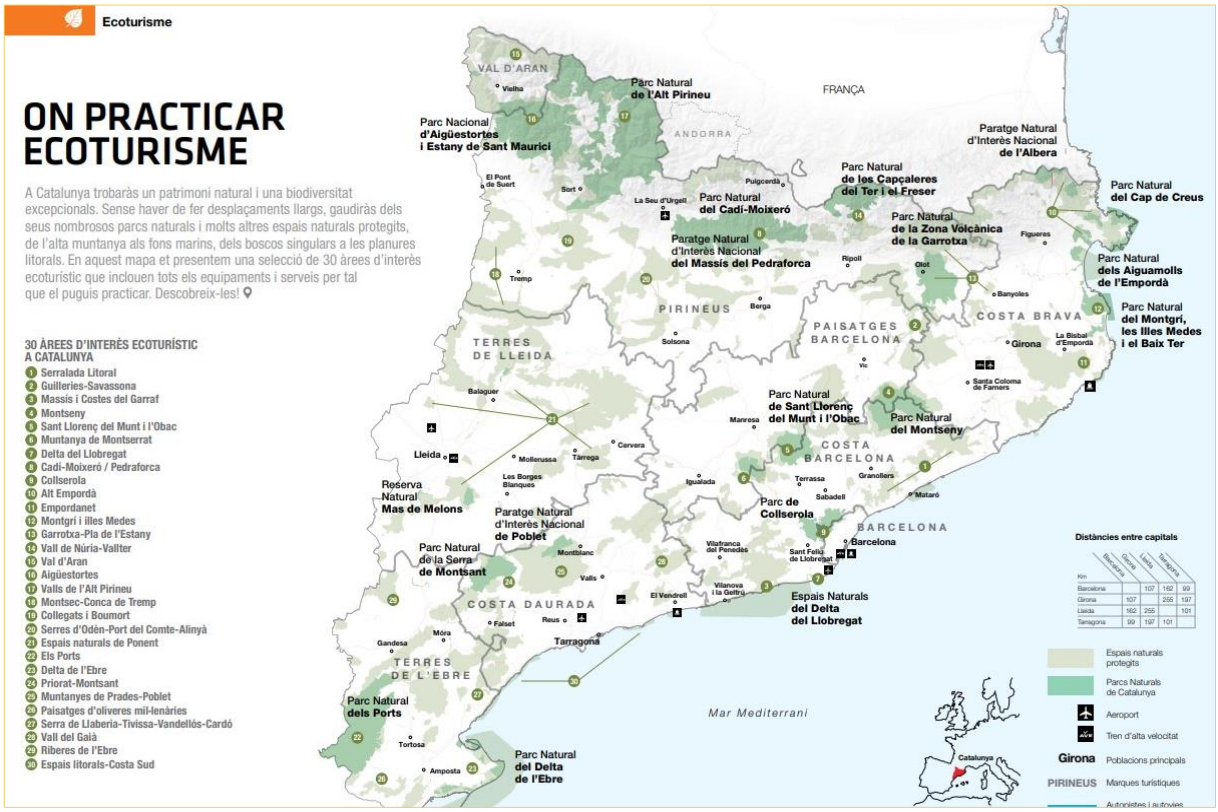

[1] https://act.gencat.cat/wp-content/uploads/2019/01/Ecoturisme_Cat.pdf

- Per altra banda, i també com hem vist en l'eix 8.5 *Pla de reactivació socioeconòmica del Pallars Jussà 2021 – 2026*, existeix una clara voluntat per part de les entitats públiques de la comarca de treballar l'**accessibilitat** en totes les seves vessants, en el nostre cas amb la mirada posada en la turística. En aquest sentit l'accessibilitat vol ser entesa no com una tendència, ni un segment turístic a desenvolupar, sinó com una estratègia més de la mateixa destinació per a millorar la sostenibilitat. Així l'accessibilitat ha d'impregnar i trobar-se en els fonaments bàsics de qualsevol acció, de la mateixa manera que també s'hi ha de trobar el desenvolupament sostenible com a tal.

  Cal dir però que la comarca en aquest sentit es troba al començament del desenvolupament de la destinació turística des de la perspectiva del turisme per a tothom, atès que les accions localitzades són incipients. No obstant això, els marcs estratègics ja estableixen la necessitat de començar a treballar en aquest sentit tal com hem vist en l'anàlisi dels apartats anteriors. En tot inici, cal sobretot, **treballar la presa de consciència d'aquesta necessitat, fonamental per crear base, empatia i cohesionar el sector per a expandir el coneixement sobre el turisme per a tothom i treballar-ho conjuntament**; per aconseguir que aquest sigui una realitat no diferenciada sinó que formi part de la destinació turística Pallars Jussà mateixa. Sensibilitzar és doncs el pas inicial, que ha de permetre treballar per tal que els serveis turístics entenguin on es troben, i a partir d'aquí permetre instruments que els permetin saber què els cal per treballar en aquest camí, i a la llarga esdevenir una destinació turística sostenible. Així no hauríem de parlar d'una especialització sinó d'un treball transversal de determinació de l'accessibilitat en tota la proposta de la destinació turística.

2.3. Anàlisi de l'entorn turístic del territori

La comarca del Pallars Jussà compta en el seu territori amb recursos turístics excepcionalment singulars que la fan un territori sorprenent i d'important interès turístic. Atès que aquests recursos han estat àmpliament examinats en altres plans anteriors, seran presentats de forma breu.

Tal com podem veure en el mapa de localització i descriptiu del mateix Consell Comarcal del Pallars Jussà, els principals atractius estan relacionats amb els espais d'interès natural i les diferents activitats que s'hi poden realitzar i el patrimoni històric i cultural relacionat amb l'enogastronomia així com els serveis amb que compta. De forma breu per zones del territori destaquem:

La zona nord: És l'entrada al **Parc Nacional d'Aigüestortes i Sant Maurici**, la porta del qual per aquesta comarca és **la Vall Fosca**, amb el riu Flamissell al fons, un entorn de gran atractiu i que compte amb un telefèric que permet salvar el desnivell a la zones altes per a poder **realitzar senderisme i gaudir de la natura, així com dels estanys que hi proliferen.** Es tracta d'una zona de petits nuclis i tranquil·litat. La zona compta amb **miradors espectaculars**. Destaca la presència del **Telefèric de la Vall Fosca** com a gran atractiu per accedir al Parc i a la zona de Sallente, es poden fer nombroses excursions per veure els 32 estanys (entre ells l'estany Gento), que formen aquest espectacular paratge, i rutes com la via verda del Carrilet.

És un marc perfecte per a **la pràctica de senderisme, alpinisme, barranquisme, observació de la natura, esports de neu i aventura, així com per gaudir del patrimoni històric i cultural, especialment pel turisme industrial i el Museu hidroelèctric de Capdella**.

- La zona oest: en els límits de l'Espai d'Interès Natural de la Vall Alta de Serradell-Terreta-Serra de Sant Gervàs **és de gran interès per l'alt valor i la singularitat de les poblacions de rapinyaires i de la fauna cavernícola que hi són presents**. Destaca una important colònia de voltor comú , l'àguila daurada, el trencalòs i l'aufrany que es poden visualitzar fàcilment seguint la **Ruta dels Voltors**, i que compta amb un centre d'interpretació ***La Casa dels Voltors*****,** que actua com a espai d'informació i interpretació de les aus carronyaires que poblen **l'Espai Natural de la Vall de La Terreta.**

- A l'extrem sud-oest, el **Congost de Mont-Rebei** (Reserva Natural Parcial de Ribagorçana- Mont-Rebei). Es tracta d'un congost espectacular travessat pel riu Noguera Ribagorçana, un lloc increïble per realitzar **senderisme, descens de barrancs, rafting, etc**.

- Al sud, l'Espai Natural de la **Serra del Montsec**, aquesta espectacular serra calcària s'estén al llarg de 40 Km enllaçant amb el **congost de Mont-Rebei**, el 42,77% de la seva extensió es troba a la comarca del Pallars Jussà. La zona és especialment bona per poder observar les estrelles gràcies a la poca contaminació lumínica de la serra. Gràcies a aquesta capacitat, s'hi va construir l'Observatori Astronòmic del Montsec que forma part del Parc Astronòmic del Montsec que comparteix amb altres municipis de la veïna comarca de la Noguera. L'any 2013 diversos municipis de la zona del Montsec, incloent l'observatori, van ser declarats com a reserva i **destí turístic *Starlight* per part de la Fundació Starlight**, amb l'aval de la UNESCO. L'any 2021, l'OAdM passa a anomenar-se Observatori del Montsec (OdM). En aquesta zona **s'hi poden realitzar visites relacionades amb l'observació de cels i l'astronomia, senderisme i cicloturisme, barranquisme, esports aeris, etc**.

- A la zona est, **l'Espai Natural de la Serra de Boumort- Collegats (Reserva Nacional de Caça de Boumort)**, que compta amb una important població de cérvols en estat salvatge durant tot l'any, amb especial atractiu a la tardor per la brama (època de cel) on és possible observar-los i escoltar-los. S'hi troben altres animals com la guineu, geneta, fagina, etc. La reserva també compta amb diferents espècies de voltors. **És possible realitzar observació de natura i fauna, senderisme, cicloturisme (BTT), excursions amb tot terreny i compta amb uns quants refugis de muntanya i miradors.**

- La zona central, es caracteritza per la presència del riu Noguera Pallaresa, on s'han generat **l'embassament de Terradets i el de Sant Antoni**, així com al seu entorn s'hi concentren les poblacions més grans **Tremp i la Pobla de Segur**. Els dos embassaments són navegables i **compten amb zones de bany, zones per la pràctica d'esports aquàtics com caiac, sky nàutic, etc. , i rutes per realitzar senderisme i cicloturisme, i observació de flora i fauna.** Els dos municipis i amb la implicació dels de l'entorn gaudeixen actualment d'una important xarxa de corriols i senders per practicar cicloturisme de la **modalitat BTT i Enduro**, tal com s'ha comentat anteriorment. Seguint el riu per la zona central s'hi troba la via del Tren dels Llacs, que provinent de Lleida arriba fins a la Pobla de Segur. Paral.lel a aquest existeix una via ciclable de gran interès, anomenada la Ruta dels Llacs.

- **Geoparc Orígens**. Tota la comarca es troba dins els límits del Geoparc Mundial de la UNESCO Orígens. El parc realitza una important tasca de preservació, estudi científic i divulgació del patrimoni geològic i paleontològic tant especial d'aquesta zona. Destaca el centre de visitants i d'interpretació **Epicentre de Tremp**, el **Museu de la Conca de Dellà a Isona que forma part de la xarxa de Dinosaures del Pirineu**. El Geoparc compta amb 8 rutes ja dissenyades per a poder descobrir tot aquest patrimoni d'interès (algunes amb cotxe, d'altres a peu i bicicleta). El Geoparc està especialitzat en la realització de visites educatives ja sigui per escoles o per professionals, així com escoles d'estiu i camps de treball **d'àmbit geològic i paleontològic.**

- **Patrimoni històric i cultural de muntanya**. El Pallars Jussà conserva un ric patrimoni arquitectònic i museístic, així com el record històric, d'un passat i una ruralitat lligada a la vida de muntanya que s'ha preservat al llarg dels segles. **Diferents centres d'interpretació, la visita de pobles singulars i esglésies i edificis patrimonials, permeten rememorar i conèixer una manera de fer amb perill d'extinció, lligada a oficis i treballs que ara difícilment es conserven (ramader, raiers, remeieres,**

etc.). Al costat d'aquest llegat destacar la **indústria energètica i de l'aigua**, així com diferents **vestigis record de la Guerra Civil**. Destaca també la presència de castells, presentats turísticament com a **Castells de Frontera** per la seva funció en època medieval.

- **Producte local, vi i gastronomia**. Així mateix destaquem la significativa **producció de productes locals, Km0 i artesans**, del que destaquen sobretot les carns (ovella xisqueta, les vaques de la Bruna dels Pirineus i els Salers, poc i pollastre ecològic), els làctics (formatges), xarcuteria, productes dolços siguin pastisseries o melmelades, i productes que contribueixen a completar una rica gastronomia com verdures d'horta. Al voltant de tot això, és possible conèixer aquests productors de primera mà gràcies a apps com Aliments del territori al teu mòbil o Al teu gust www.alteugust.com amb propostes i possibilitats de visita. Al costat de tota aquesta producció, existeix un important nombre de restaurants especialitzats amb cuina catalana de producte local i KM0. D'un anys ençà, també s'ha anat **desenvolupant la viticultura** comptant en l'actualitat amb uns quants cellers visitables i que desenvolupen productes enoturístics.

- **Productes turístics emblemàtics**:

    - La Ruta dels Llacs https://turistren.cat/trens/tren-dels-llacs/ Permet desplaçar-se de Lleida fins a la Pobla de Segur seguint el traçat del riu i vorejant els dos embassaments (una de les rutes les realitza un tren històric)

    - La Ruta El Cinquè Llac. https://www.elcinquellac.com/ Aquesta ruta comercialitzada per etapes permet conèixer el bell espai del Pallars Jussà i l'Alta Ribagorça, amb sortida de la Pobla de Segur. Es tracta d'una experiència ecoturista d'alt interès, basada en la mobilitat sostenible, el coneixement del territori, la seva gent i el seu modus vivendi. La proposta està vinculada al projecte Gratitut Pallars projecte solidari que permet el càlcul i la compensació de la teva petjada contribuint amb propostes de preservació del territori.

2.3.1 Oferta i serveis turístics

Allotjaments:

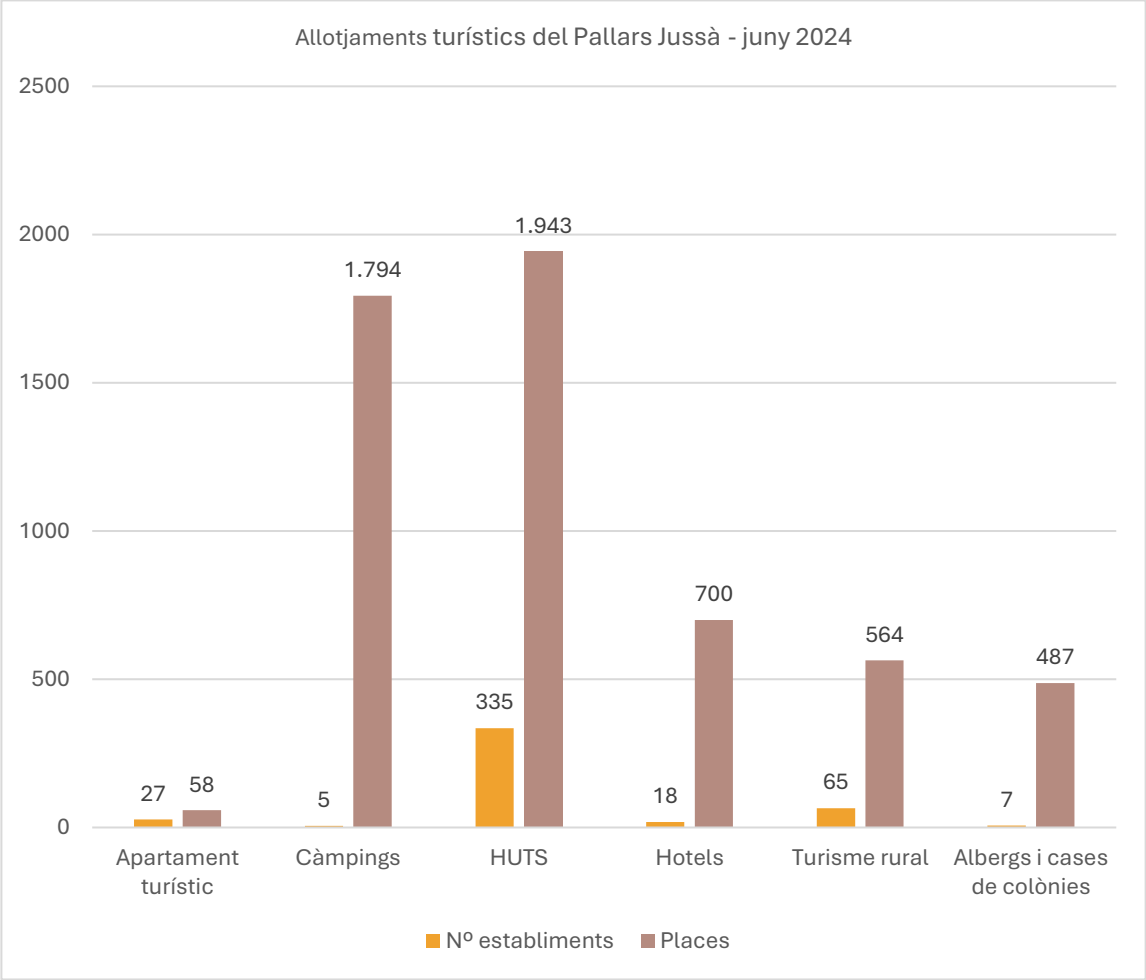

Nombre d'allotjaments i places a la comarca del Pallars Jussà (2024). Font: Llistats Departament d'Empresa i Treball. Elaboració pròpia

Segons els llistats d'establiments turístics oferts pel Departament d'Empresa i Treball[2], a juny de 2024, la comarca de Pallars Jussà comptava un total de 122 establiments turístics i 335 HUTs, que representaven un total de 3.603 places, a les que cal afegir les associades als HUTS. En aquests darrers anys s'ha produït un augment important d'aquest tipus d'establiment, atès que en el moment d'elaboració de l'anterior Pla Estratègic anterior[3] se n'havien comptabilitzat uns 100 HUTs i 2 espais d'apartaments, que també han augmentat.

En relació a l'antic pla d'accions, amb dades del 2016, el nombre de places de càmping s'ha mantingut estable. Pel que fa als hotels, han disminuït amb un establiment que han significat 26 places menys, essent actualment un total de 700, tot i que s'ha millorat amb la qualitat de

[2] https://empresa.gencat.cat/ca/treb_ambits_actuacio/turisme/professionals_turisme/emo_empreses_establiments_turistics/registre-turisme-catalunya/

[3] Dades incloses en el PLA D'ACCIONS PER AL DESENVOLUPAMENT TURÍSTIC DEL PALLARS JUSSÀ PLA D'ACCIONS HORITZÓ 2018 / 2023

la categoria d'estrelles, la comarca continua sense cap hotel de 4 o 5 estrelles. Aquesta mancança l'ha suplert l'existència de cases de turisme rural d'alta categoria.

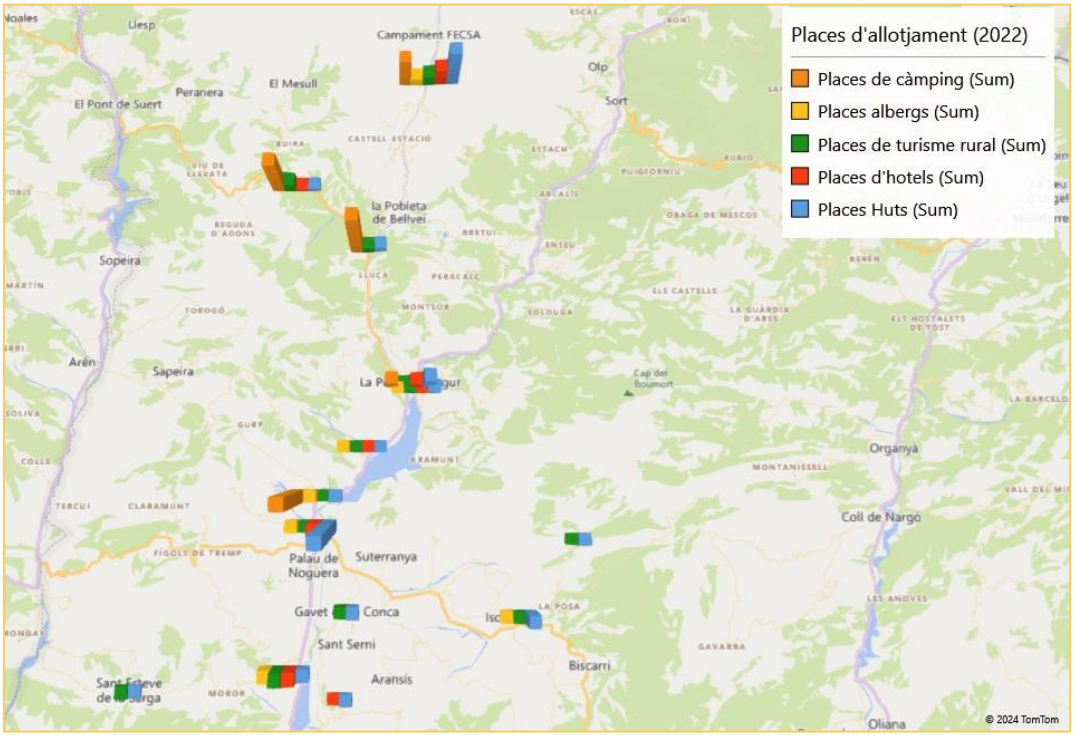

Tal com s'observa en el gràfic també, el nombre d'establiments i places majoritari és el dels HUTS, seguit en nombre pels establiments de turisme rural però no en places, que correspon als càmpings i els hotels. Si apliquem la mitjana de places pels HUTs comptabilitzats podríem estimar pels 335 establiments un total de 1.943 places[4] (el 35% de l'oferta total de la comarca),

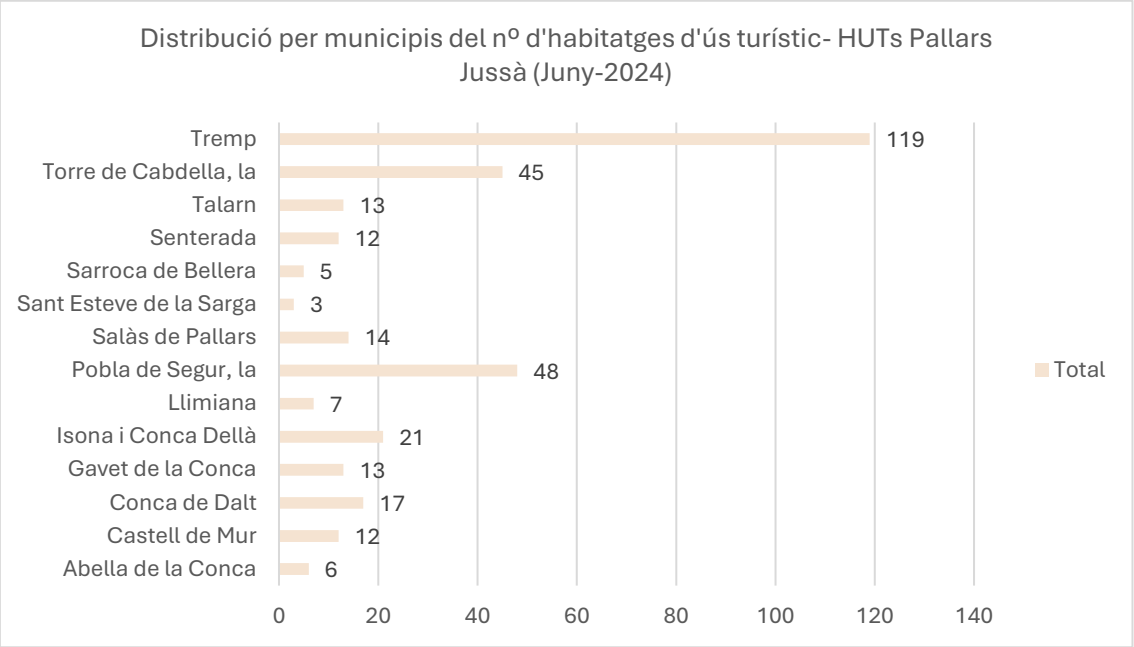

Nombre d'HUTS del Pallars Jussà (2024). Font: Llistats Departament d'Empresa i Treball. Elaboració pròpia

que superaria l'oferta de places dels càmpings. En total estaríem parlant **d'un nombre de**

[4] Per realitzar el càlcul s'ha utilitzat la mitjana establerta de 5,8 persones per HUT

places d'allotjament estimades totals de 5.547. En relació a les dades aportades en el pla d'accions anterior, elaborat amb dades del 2015 i 2016, en aquells moments es comptabilitzaven uns 100 HUTs que podien significar 580 places, considerant doncs un creixement d'aquest segment del 235%.

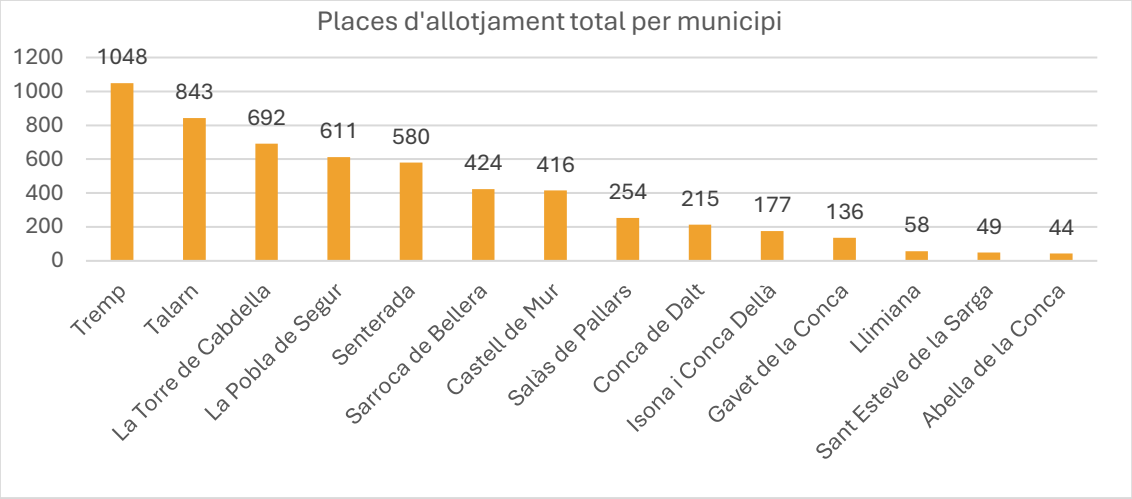

Places d'allotjament total per municipi al Pallars Jussà . Font: IDESCAT i Establiments d'allotjament turístic inscrits al Registre de turisme de Catalunya. Elaboració pròpia

Si tenim en compte que les dades del conjunt d'establiments tradicionals quasi no han variat de les dades de 2016, i que s'hi ha sumat en aquest cas les dades d'albergs i cases de colònies, s'ha de considerar que l'increment de la diferència de places suposat dels HUTS ha proporcionat un augment d'oferta d'allotjament al Pallars Jussà del 37,5%. Augmentant en 1500 places les possibilitats de la comarca.

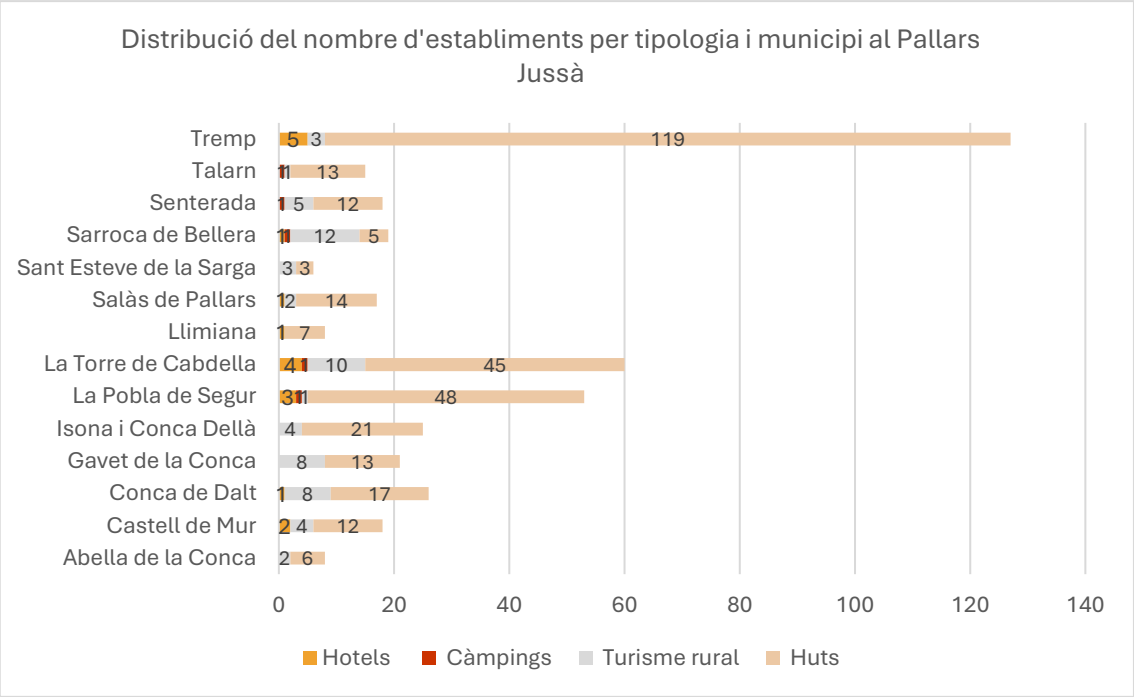

Distribució per nombre d'allotjaments per tipologia i municipi al Pallars Jussà (2024). Font: IDESCAT i Establiments d'allotjament turístic inscrits al Registre de turisme de Catalunya. Elaboració pròpia

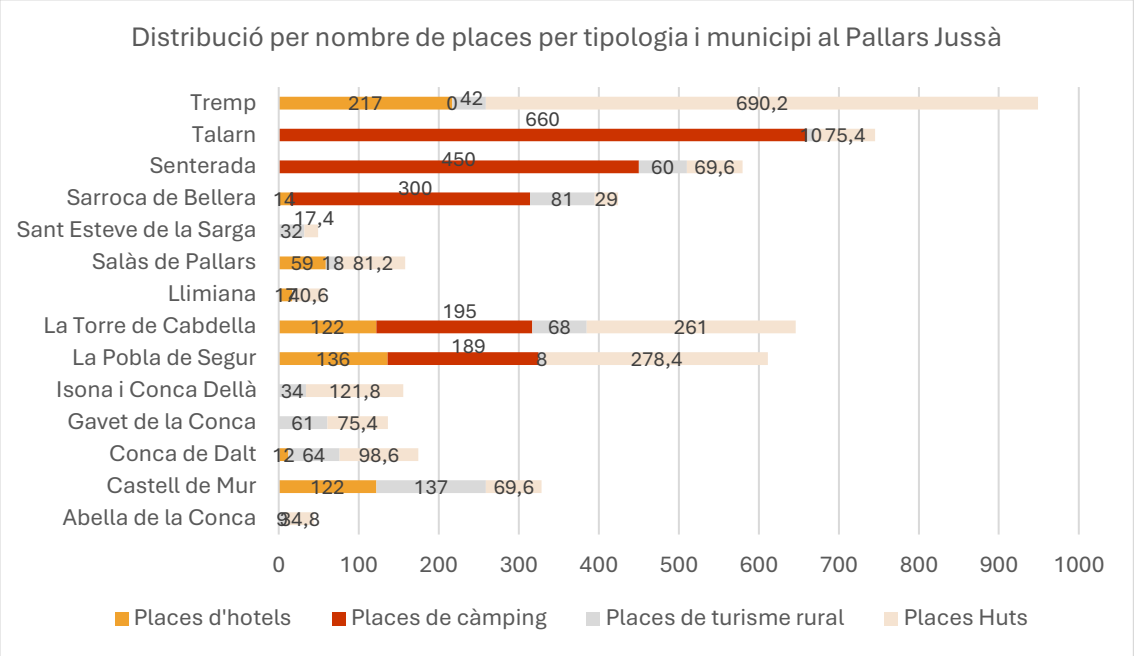

Distribució per nombre de places per tipologia i municipi al Pallars Jussà (2024). Font: IDESCAT i Establiments d'allotjament turístic inscrits al Registre de turisme de Catalunya. Elaboració pròpia

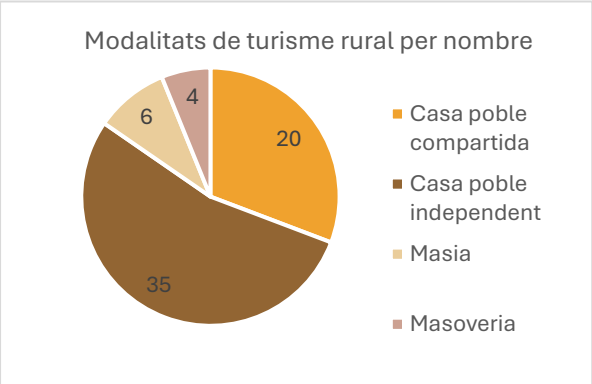

Pel que fa al turisme rural, també s'ha produït un petit increment en el nombre d'establiments passant de 59 el 2015, a 65 el 2024, mantenint-se una distribució molt semblant de categories.

La comarca també compta amb 4 Àrees d'Autocaravanes amb un total de 66 places[5], en l'actualitat.

Nombre d'establiments de turisme rural per modalitats al Pallars Jussà. Font: IDESCAT i Establiments d'allotjament turístic inscrits al Registre de turisme de Catalunya. Elaboració pròpia

Restauració i producte local:

Es comptabilitzen 68 establiments (al 2016 eren 55) que cuinen els excel·lents productes del Pallars Jussà entre els que destaca la carn d'ovella xisqueta, i la bovina especialment la bruna dels Pirineus i la raça Salers, així mateix també són molt coneguts els embotits de porc produïts artesanalment; destaca també els productes làctics, mel de muntanya i melmelades, horta i fleca dolça. En el Pallars també es produeix vi de qualitat amb una oferta de 8 cellers professionals, i la possibilitat de conèixer cellers d'al cases particulars. Compta també amb una fàbrica de cervesa, i una de licors.

[5] *El Turisme d'autocaravanes a la demarcació de Lleida- Distribució de les àrees de servei i pernocta. Informe 2024*. Universitat de Lleida. Càtedra de Turisme d'Interior i de Muntanya

Aquests productes neixen de la mà de productors locals que treballen amb qualitat i que es poden localitzar gràcies a programes de dinamització com *Al teu Gust* https://alteugust.com/ impulsat per l'Ajuntament de Tremp. Compten amb un directori de productors molts dels quals visitables. També en aquest sentit és important pel territori l'aplicació gratuïta "Aliments del territori i tu", que ajuden a posar en contacte producte, productors i públic. El projecte Al Teu Gust també s'ha especialitzat en la promoció dels cellers productors de vi del Pirineu, que promociona a través del web: www.vinsdelpirineu.cat. Per altra banda durant la tardor es celebra el Festival Cor de Vi www.festivalcordevi.cat, campanya dedicada a promocionar la gastronomia amb propostes lúdiques, culturals i de descoberta de les vinyes i cellers, els prats de pastura o els boscos pels quals transcorren els camins de pastor.

Actualment, el Pallars Jussà també està col·laborant amb el projecte de territori Pallars Gastronòmic liderat per Sobirà Dinàmic. Es troba en fase de presentació https://sobiradinamic.cat/events/networking-pallars-gastronomic/

La comarca celebra una gran quantitat de **fires de producte local i gastronòmiques**, que atrauen molts visitants interessats en el producte local i de qualitat.

Oficines de turisme:
Oficines de turisme i centres d'informació: Compta amb 2 oficines de turisme (Tremp (Epicentre) i la Pobla de Segur), 2 punts d'informació a la Conca Dellà i la Vall Fosca i 2 centres d'informació al Congost de Mont-rebei (La Masieta) i el Casal dels Voltors.

Empreses d'activitats:

Si tenim en compte les dades que ofereix la pàgina oficial de turisme de la comarca, es comptabilitzen 32 empreses (que eren 20 el 2016). Tal com es mostra en el gràfic el tipus d'empresa majoritari en relació a els activitats lúdiques, d'oci i esportives, és el relacionat amb l'aventura.Dins el segment aventura s'hi inclouen activitats molt variades com activitats aquàtiques en els embassaments i rius (caiac, rafting, paddle surf,...), senderisme i cicloturisme, escalada, motor, sortides amb 4x4, barranquisme...
En relació al sector de l'ecoturisme es comptabilitzen activitats com observació d'estrelles, fauna, passejades a cavall o carreta, coneixement geològic, de flora i fauna, etc.
Pel que fa a les empreses de transport, 2 són de lloguer d'autocars, i la resta són taxis.

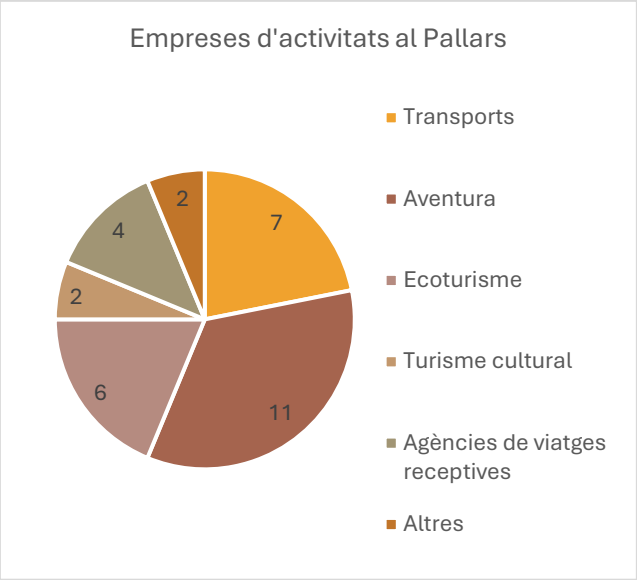

Gràfica elaborada a partir de dades del web de turisme del Pallars Jussà

Productes i paquets turístics:

Si seguim l'estructura de productes tal com els presenta l'Agència Catalana de Turisme, el Pallars Jussà ofereix possibilitats per:

- *Programa de Turisme actiu i natura*:
    - Actiu i aventura: descens de barranc, activitats aquàtiques (caiac, sky nàutic, ...), activitats a la neu (esquí de fons, raquetes, ...), escalada, etc.
    - Ecoturisme: observació de fauna i flora, viatges en globus, descoberta de plantes remeieres, itineraris interpretatius a peu o en bicicleta, descoberta i coneixement geològica i paleontològica, sortida a cavall o carreta, observació d'estrelles, entre d'altres.
    - Cicloturisme: Rutes i itineraris familiars, especialització en xarxa BTT i Enduro.
    - Senderisme: extensa xarxa per tot tipus de perfils.
- *Programa de Turisme enogastronòmic*: Visita productors locals (carn, formatge, mel, cervesa, etc.), gastronomia i enologia (cellers).
- *Programa de Turisme Esportiu i Golf*: En la vessant del cicloturisme especialment pel perfil de ciclista mountain bike (BTT) i el ciclista amateur
- *Programa de Turisme cultural*: museus, centres d'interpretació, patrimoni històric i cultural, festes i fires tradicionals, patrimoni industrial lligat a l'aigua, memòria històrica i guerra civil, tradició i patrimoni cultural rural i de muntanya.
- *Programa Turisme Familiar:* activitats a la natura soft de senderisme i cicloturisme, observació de flora i fauna, museus i vestigis de dinosaures i geològics, tren dels llacs, telefèric, altres museus i centres d'interpretació, embassaments amb platges pel bany, etc.
- *Mototurisme*

Els paquets turístics localitzats combinen productes i experiències per un període que es mou principalment entre 2 i 3 dies combinant l'oferta dels productes abans esmentats (5 dies només el Cinquè Llac):

- https://www.pallarsclick.com/ Pallars Click es configura com la principal i bona coneixedora agència de viatge que vol treballar els productes del Pallars Jussà des del turisme sostenible i l'ecoturisme. Els paquets que mostra són d'entre 1 i 3 dies utilitzant mobilitat sostenible, el Tren dels Llacs i bicicletes elèctriques. El web ofereix paquets de tot el Pallars i també permet adquirir productes determinats. Ara mateix es proposen 3 paquets:
    - Paquet de 2 dies pobles amb encant + safari a la reserva de Boumort. Inclou Central Hidroelèctrica de Capdella, Vall Fosca i Peramea i Gerri de la Salt (Pallars Sobirà), Congost de Collegats. Sopar i allotjament a La Pobla de Segur / safari d'observació de fauna a RN Boumort amb 4x4.
    - Fonda & E-bike. Lloguer de bicicletes elèctriques i allotjament a La Pobla de Segur.
    - Ruta el Cinquè Llac. Paquet turístic ja consolidat per realitzar la ruta per etapes.

- http://www.franchtours.com/ Franch Tours el web no funciona. Especialitzats en sortides geològiques.

- https://www.pirineuemocio.com/ Pirineu Emoció. Comercialitzen diferents paquets pels Pirineus. En relació al Pallars Jussà ofereixen paquets al voltant del Tren dels llacs, patrimoni i pobles, observació de fauna a Boumort, Mont-Rebei, producte gastronòmic i degustació. Els paquets són d'1-2 dies.

    - El Pallars Nostàlgic. (2 dies – 1 nit) Cap de setmana històric. Tot inclòs, una nit d'allotjament. Tren dels Llacs, trasllats, visita botigues museu de Salàs de Pallars, Museu hidroelèctric i central de Capdella, combinació museus Pallars Sobirà.
    - Safari Reserva de Boumort (2 dies – 1 nit). Visita guiada reserva amb 4x4, visita cultural i producte local a La Pobla de Segur
    - Oferta Cap de setmana amb el Tren dels Llacs. Combinat amb visita cultural i producte local a La Pobla de Segur
    - Parada i Fonda: 2 dies a tope amb el Tren dels Llacs. Semblant a l'anterior combinació de visita cultural i producte local a la Pobla de Segur i Salàs de Pallars.
    - Cap de setmana al Parc Nacional. Inclou tren 1 nit/ a la Pobla de Segur i combina amb Pallars Sobirà
    - Tren dels llacs i Mont-Rebei. Sortida combinada des de Lleida amb tren dels llacs, visita a productors locals, i vista al congost combinada senderisme i Aqua Bus. Allotjament a Terradets.
    - Pack Senderisme amb el tren dels Llacs. 1 nit combinada per a la pràctica de senderisme i visita cultural des de la Pobla de Segur.
    - La Brama del Cérvol Setembre-Octubre. Proposta específica per aquest atractiu natural temporal que inclou guiatge i excursió amb 4x4 a la Reserva Nacional de Boumort, 1 nit d'allotjament.
    - Excursions d'1 dia amb el tren. On es combinen els productes anteriors: visita productors locals, centres d'interpretació i patrimoni històric cultural.
    - https://www.elcinquellac.com/ El Cinquè Llac és un paquet turístic ja consolidat que treballa productes relacionats amb l'ecoturisme posant en valor el paisatge, la ruralitat i el treball de muntanya, la tradició i la població local. El viatge s'estructura en 5 jornades realitzables a peu o amb BTT, i amb estada en allotjaments tradicionals que posen en valor la comarca, els llocs on es troben i el producte local.

- https://viajes.centroeuropeo.com/ Sortides autocar des de Barcelona.
    - El Tren dels Llacs, del Pla de Lleida al Pirineu. Sortida des de Barcelona. 2 dies. Allotjament en el Pallars Sobirà.
    - Natura al Montsec: El Mirador de les estrelles. Inclou visita embassament Terradets i allotjament, i visita Llimiana.

- http://www.pyreneestrip.com/ Comercialitza uns paquets pels Pirineus d'una setmana amb un dia a Mont-Rebei

- https://thebestpyrenees.com/ Tours amb 4x4 per diferents punts del Pirineu entre ells el Pallars Jussà. També realitzen propostes de senderisme i de neu però no es veu vinculació amb el Pallars.

Paquets cicloturisme:

- https://www.basquemtb.com/

    - Super Tremp. Vacacions en BTT Ainsa vs Tremp. Ofereix un paquet d'una setmana combinat per nivell intermig- alt experts que combina Ainsa Zona 0 i Tremp. Allotjament zona embassament
- https://altituderides.com/
    - Enduro week. Ofereix també un paquet combinat amb Ainsa de 7 nits amb Tremp però també esmenten la Pobla de Segur.
- https://guiesvallfosca.com/
    - Enduro. Sortida guiada de ½ dia. La Pobla de Segur i Tremp (durada 1 dia)
- https://mtbspaintravel.com/ainsa-tremp/
    - Enduro. Tour cap de setmana. 3 dies Aínsa- Tremp
- https://mtnlines.com/mtb/viajes-mtb/mtb-enduro-tour-pirineos/
    - Enduro week. 7 dies – Vall d'Aran- Tremp- Pallars

Aquestes ofertes són les localitzades fent buidatge a nivell usuari de les plataformes de comercialització on-line, considerant que siguin fixes.

Webs i Apps amb informació turística del Pallars Jussà:

- https://www.pallarsjussa.net/ Web oficial de la destinació turística liderada pel Consell Comarcal del Pallars Jussà.
- https://www.viujussa.cat/ Web de promoció turística fruit de la col·laboració entre l'Associació de Professionals de l'àmbit turístics del Pallars Jussà (APAT) i l'Associació de Residències de Cases de Pagès del Pallars Jussà, amb el lema Viu el Pallars viu el Jussà. Compta amb un catàleg d'experiències https://www.viujussa.cat/wp-content/uploads/guia-viujussa-2024-ca-es.pdf
- https://www.pallarsjussa.net/descobreix-el-jussa/
- https://www.geoparcorigens.cat/ Web oficial del Geoparc Orígens.
- https://www.vallfosca.net/ca/ Web oficial de promoció de la Vall Fosca liderada per l'Ajuntament de la Torre de Capdella.
- https://www.tremp.cat/ Els pobles de la Terreta són: Tercui, Espills, Escarlà, Castissent,el Pont d'Orrit, Orrit. Esplugafreda, Sapeira, Aulàs, El Castellet, Espluga de Serra, La Torre Tamúrcia, Els Masos de Tamúrcia, Castener de les Olles i Torogó. Comercialitzen la Ruta dels Voltors. Les entrades per l'observatori del menjador dels voltors es comercialitzen a través de PallarsClick o presencials.
- https://www.fundaciocatalunya-lapedrera.com/ca/espais-natura/congost-mont-rebei Web oficial de l'òrgan de gestió del espai natural, i que gestiona l'aparcament per accedir a l'espai natural.
- https://www.pallarsclick.com/ca/inici.html Agència de viatges que comercialitza productes i paquets del Pallars Jussà i el Pallars Sobirà.
- https://gpstourism.eu/ Green Pyrenees Slow Tourism. Aquest web aglutina productes de 5 comarques pirinenques franceses i catalanes fruit de la col·laboració d'un programa POCTEFA 2014-20. El web presenta productes però no els comercialitza:
- Senderisme per Terradets Barranc del Bosc- Roca Regina, liderats per l'Hotel Terradets / Enocaiac Terradets/ Productes comercialitzats per Pallars Click/ Casa Leonardo, etc.
- https://www.parc-cretaci.com/ Web del Museu de la Conca Dellà.

- https://dinosauresdelspirineus.cat/museu-de-la-conca-della/ Promociona els emplaçaments relacionats amb el món dels dinosaures a tot el Pirineus
- https://turistren.cat/trens/tren-dels-llacs/ Web oficial del tren dels llacs de la Generalitat de Catalunya.
- https://parcastronomic.cat/ Web oficial del Parc Astronòmic del Montsec.
- https://botiguesmuseusalas.cat/ Web oficial de els botigues museu del Salàs de Pallars
- https://elsraiers.cat/ Web oficial del Museu dels Raiers de La Pobla de Segur.
- https://alteugust.com/ / www.festivalcordevi.cat / www.vinsdelpirineu.cat : webs de promoció gastronòmica del Pallars
- https://congostmontrebei.com/ Web de promoció privada.
- Boumort i Collegats: Compten amb el web oficial del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya:
- https://agricultura.gencat.cat/ca/ambits/medi-natural/casa/terrenys-cinegetics/reserves-nacionals-casa/boumort/index.html
- El Consell Comarcal del Pallars Jussà i l'Ajuntament de la Pobla de Segur promociona diferents experiències privades relacionades amb Boumort:
- https://www.pallarsjussa.net/ca/boumort
- https://www.lapobladesegur.cat/ca/fer_visitar/collegats-boumort/
- Itineraris de memòria – Espais de memòria https://www.pallarsjussa.net/ca/patrimoni-cultural/itineraris http://frontdelpallars.com/inici
- Embassaments només comptem amb aquest díptic:
- https://www.pallarsjussa.net/sites/default/files/Activitats%20N%C3%A0utiques%20%28Nou_v2%29%20%282%29.pdf

App

https://play.google.com/store/apps/details?id=com.pgom.icgc Pirineus geological
https://play.google.com/store/apps/details?id=com.invelon.pallarsjussa&hl=ca
Aplicació 'Viatge als orígens' de *Google Play* o *Apple Store*
https://www.thetrailzone.com/pallars-jussa/

XXSS:

Canals oficials del Consell Comarcal del Pallars Jussà:

XXSS	Seguidors	Descripció
Facebook @PallarsJussaTurisme	4.600 seguidors	Promoció d'esdeveniments d'interès turístic del Pallars també es comparteixen post d'interès relacionats amb la comarca. No es fa promoció d'activitats del sector privat.
Twitter @TurismeJussa	5.168 seguidors	Similar
Instagram @pallarsjussaturisme	8.681 seguidors	Imatges del Pallars. Ecoturisme. Promoció d'esdeveniments d'interès turístic del

		Pallars també es comparteixen post d'interès relacionats amb la comarca. No es fa promoció d'activitats del sector privat.
Butlletí Mensual subscriptors		https://www.pallarsjussa.net/ca/Butlleti-Turistic-Pallars-Jussa

Tot i que les informacions que aporten són d'interès, es realitzen amb bona periodicitat i de forma treballada, les temàtiques tenen poca repercussió.

2.3.2 Demanda turística

En relació al nombre i perfil de turistes que visiten el Pallars Jussà es compte amb la memòria de dades estadístiques de demanda que presenta anualment l'Àrea de Turisme del Consell Comarcal del Pallars Jussà.

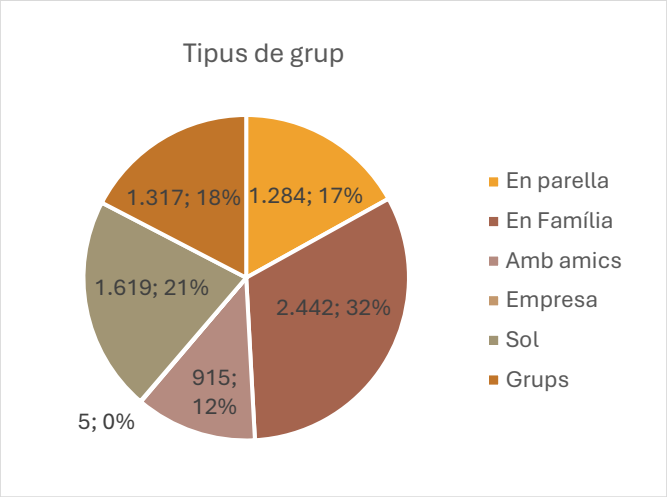

Font: Dades facilitades pel Consell Comarcal del Pallars Jussà

Segons aquestes dades, el 2023, l'Epicentre, l'oficina de turisme va realitzar 2.909 enquestes, amb un total de 7.582 persones ateses i 14.772 demandes[6].

D'aquests el grup majoritari és el familiar, seguit per les persones soles, en grups, en parella, amb amics, i de forma anecdòtica 5 persones que diuen venir amb l'empresa.

Les dades per país de procedència mostren que el 86,3% dels enquestats són de nacionalitat espanyola, front un 17% d'estrangera, dels quals destaquen àmpliament els de nacionalitat francesa, i amb menys proporció dels Països Baixos i Regne Unit.

Pel que fa als visitants nacionals, el 83,3% són de Catalunya, seguits de molt lluny per un 3,1%, del País Basc, i 2,9% de Madrid i 2,8% del País Valencià. Pel que fa als visitants catalans, tenen un gran pes els visitants de la província de Barcelona.

[6] https://www.pallarsdigital.cat/noticia/17988/pallars-jussa-incrementa-2022-75-pernoctacions-respecte-any-anterior

Pel que fa als punts d'interès d'aquestes persones en relació a l'oficina, el principal ha estat la recollida de plànols i informació, seguit pel senderisme, els transports, els embassaments i els estanys, la visita a l'Epicentre o la Vall Fosca entre d'altres.

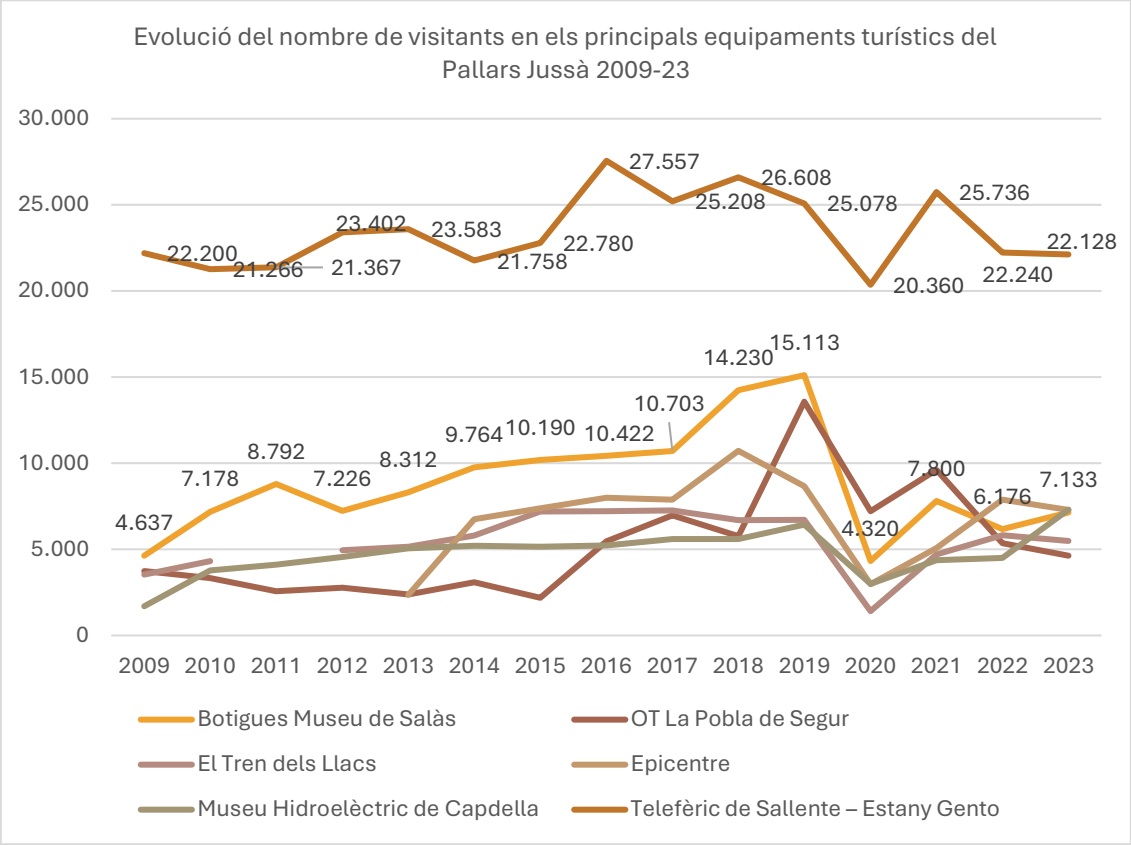

Font: Dades facilitades pel Consell Comarcal del Pallars Jussà. Elaboració pròpia

Altres dades d'afluència amb la que es compta es refereixen a la visita a diferents centres i atraccions[7]:

Centres i entitats	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Epicentre	8.002	7.886	10.719	8.663	2.970	5.068	7.889	7.296
Epicentre VISITES EXPOSICIÓ	3.425	3.179	4.404	3.441	966	1.938	2.663	2.327
Oficina de Turisme – La Pobla de Segur	5.475	6.981	5.756	13.575	7.213	9.617	5.363	4.632
Botigues Museu de Salàs	10.422	10.703	14.230	15.113	4.320	7.800	6.176	7.133
Museu Hidroelèctric de Capdella	5.222	5.606	5.593	6.430	2.999	4.367	4.496	7.303
Telefèric de Sallente – Estany Gento	27.557	25.208*	26.608	25.078	20.360	25.736	22.240	22.128
Museu de la Conca Dellà	6.931	5.669	6.618	5.848	2.816	1.933	1.112	6.563
Castell de Llordà	97	402	427	473	243	447	173	352
El Tren dels Llacs	7.213	7.258	6.689	6.703	1.411	4.700	5.820	5.482
Espai Raier	1.620	1.814	1.362	1.753	280	545	1.257	1.212

[7] Dades facilitades per l'Àrea de turisme del Consell Comarcal del Pallars Jussà

Conjunt modernista Casa Mauri	461	559	815	1.173	356	634	602	950
Casal dels Voltors	1.150	1.193	1.020	997	644	844	873	1.061
Museu Casa Bonifaci Llimiana	609	334	703	703	0	267	266	263
Parc de les Olors de Claverol	360		170		tancat	tancat		
Casal Manyanet	1.309	843	942	1139	114	160	272	557
Castell de Mur	3660					2.428	2.036	
Congost de Mont-rebei (Centre d'interpretació Masieta)	100.403	95.968	91.751	94.057	80.913	15.074	89.700	35.594
Central hidroelèctrica de Talarn	215	742	933	1.153	483	470	1.017	1.156
Torre Barta	410	603	635	530	140	220	313	276
Fàbrica de la llana (Senterada)				???			370	186
Església de Sant Vicenç de Capdella			307	183	0			
Espai Museum					204	268	402	388
Església Covet							176	197
Visites guiades organitzades pel Museu Conca Dellà. El Museu tancat per obres	1.933							
Museu Conca Dellà tancat Gener i Febrer	6.563							

* funciona a p 11 juliol

Podem veure com els punts amb una afluència més important, dels que es tenen dades, són especialment el Congost de Mont-rebei (l'any 2022 foren al voltant de 90.000 visitants) i el telefèric de Sallent i Estany Gento amb 22.128 visitants.

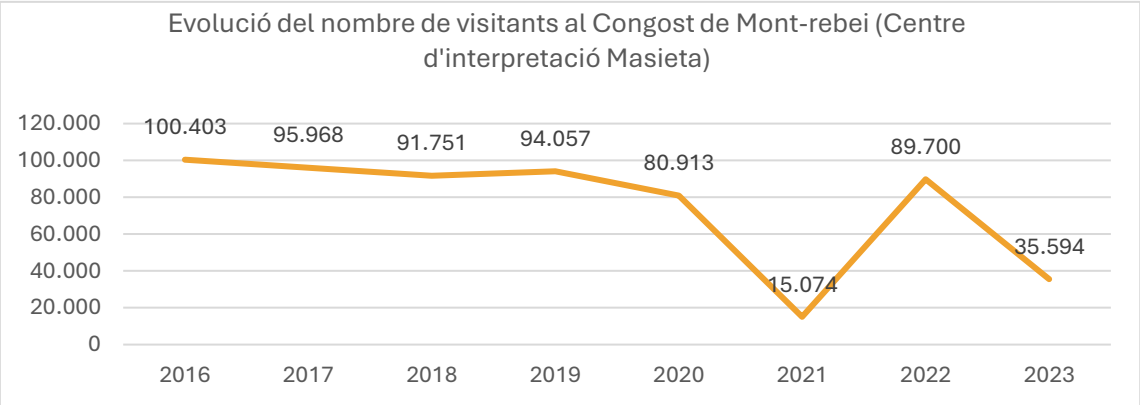

Font: Dades facilitades pel Consell Comarcal del Pallars Jussà. Elaboració pròpia

Per aprofundir en el volum de la demanda del Pallars Jussà i conèixer la seva evolució, es pot treballar amb les **dades obtingudes mitjançant una estadística experimental de l'Institut Nacional d'Estadística, relacionada amb la posició dels telèfons mòbils**[8] dels visitants. Aquest estudi estadístic, tot i trobar-se encara en un estadi experimental, aporta informació de pes per comprendre els moviments dels visitants nacionals i internacionals i els seus països d'origen, tenir una aproximació al volum i tendències dels mercats d'origen.

Tot i que aquesta sèrie de dades aportades mitjançant aquest estudi tenen un gran interès, compten amb diferents limitacions:

- *Temporals*: les dades van començar a ser recollides a partir de juliol de 2019
- *Visitants interprovincials*: No es tenen en compte el moviment de telèfons interprovincials, és a dir, no permet detectar els visitants d'altres municipis de la mateixa província
- *Pernoctacions*: Només es tenen en compte els telèfons que pernocten a la destinació

Segons aquesta investigació, el Pallars Jussà ha experimentat un creixement constant de visitants des del 2020 (any amb més afectació per la pandèmia COVID 19). Assolint l'any 2023 un total de 93.683 visitants (recordem que no hi ha comptabilitzats els excursionistes ni visitants de la mateixa província), dels quals el 28,4% tenien origen internacional, i un 71,6% nacional. Amb un creixement de 12,12% més respecte l'any anterior. Malgrat aquestes dades positives de creixement que ens mostra el gràfic, el 2020-21 foren un període excepcional per les destinacions turístiques atès les condicions patides pel turisme de restriccions de tot tipus i limitacions alhora de realitzar el viatge, conseqüència del qual en aquest període 2020-21 es va produir un auge del turisme local tal com mostren les estadístiques, i també va significar un fre per l'arribada de visitants internacionals degut a les restriccions de fronteres. Al 2022 el mercat ja donava signes de recuperació, reflex de les dades d'èxit del 2023.

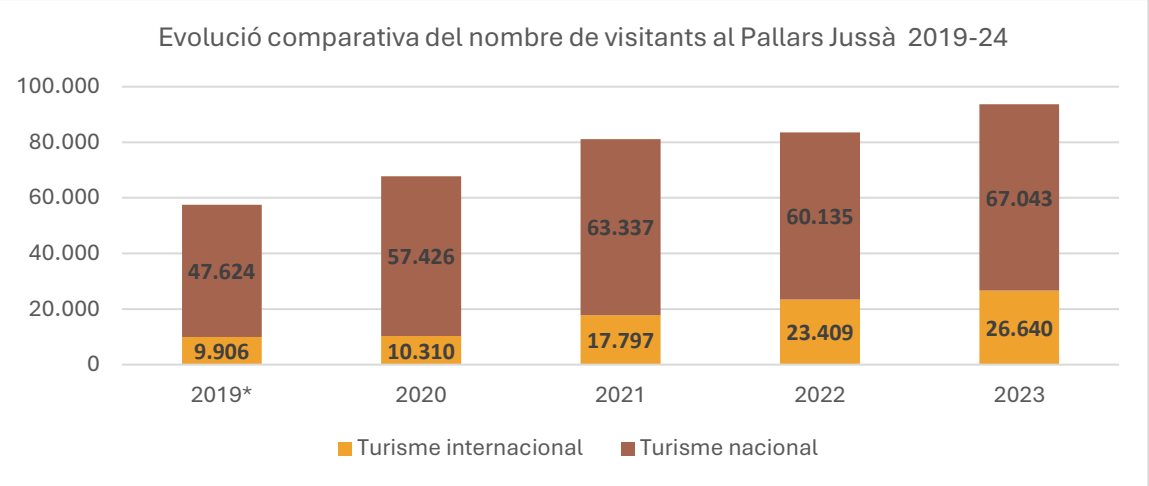

Font: INE Estadística experimental. Medición del turismo a partir de teléfonos móviles. Elaboració pròpia

[8] INE. Medición del turismo nacional y receptor a partir de la posición de los teléfonos móviles. https://www.ine.es/dynt3/inebase/es/index.htm?padre=8578&capsel=8581 Tots els gràfics que es realitzen en aquest apartat són elaboració pròpia a partir d'aquestes dades.

Per tal d'entendre millor aquesta evolució, en comptar el 2019 amb dades només del 3T i 4T, es realitza una comparativa entre anys només amb aquests períodes per poder copsar una evolució més real del nombre de visitants. Així seguint aquesta comparativa, s'observa com el COVID té una afectació en el volum de visitants del 2020 i 2022 que disminueix, però que es manté bastant alta el 2021 (provablement per l'efecte tancament de fronteres i l'auge del

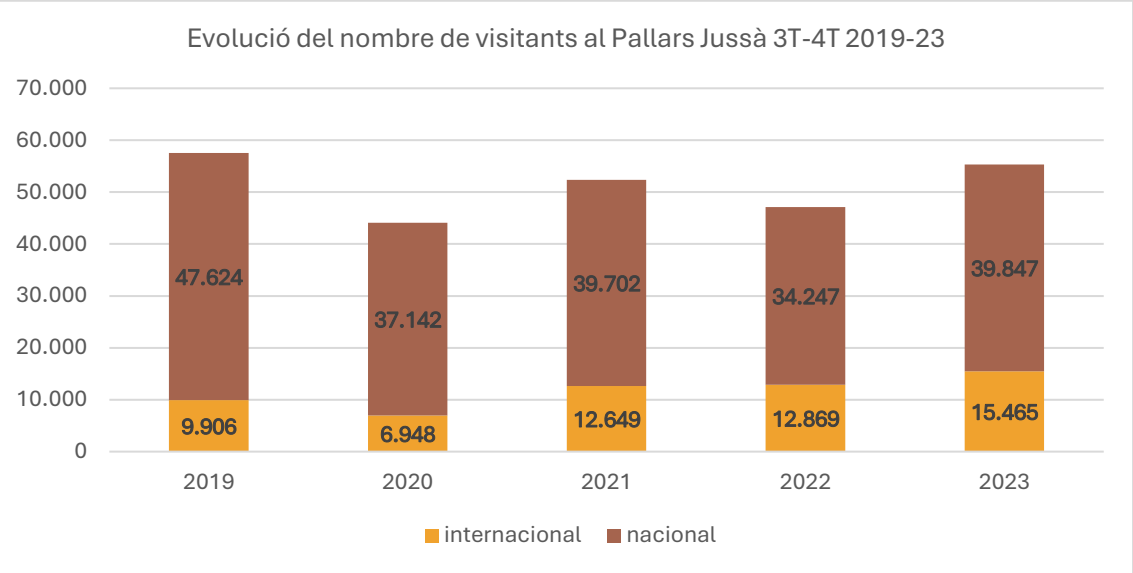

Font: INE Estadística experimental. Medición del turismo a partir de teléfonos móviles. Elaboració pròpia

turisme als espais naturals de proximitat). El 2023 el nombre de visitants nacionals es recupera però no arriba al sostre de 2019, i el del d'internacionals augmenta positivament, per sobre del volum de 2019. Es pot afirmar que el creixement del mercat internacional és el que ha aconseguit l'equiparació amb el volum de visitants del 2019, hi ha aconseguit suavitzar les dades de caiguda de visitants nacionals.

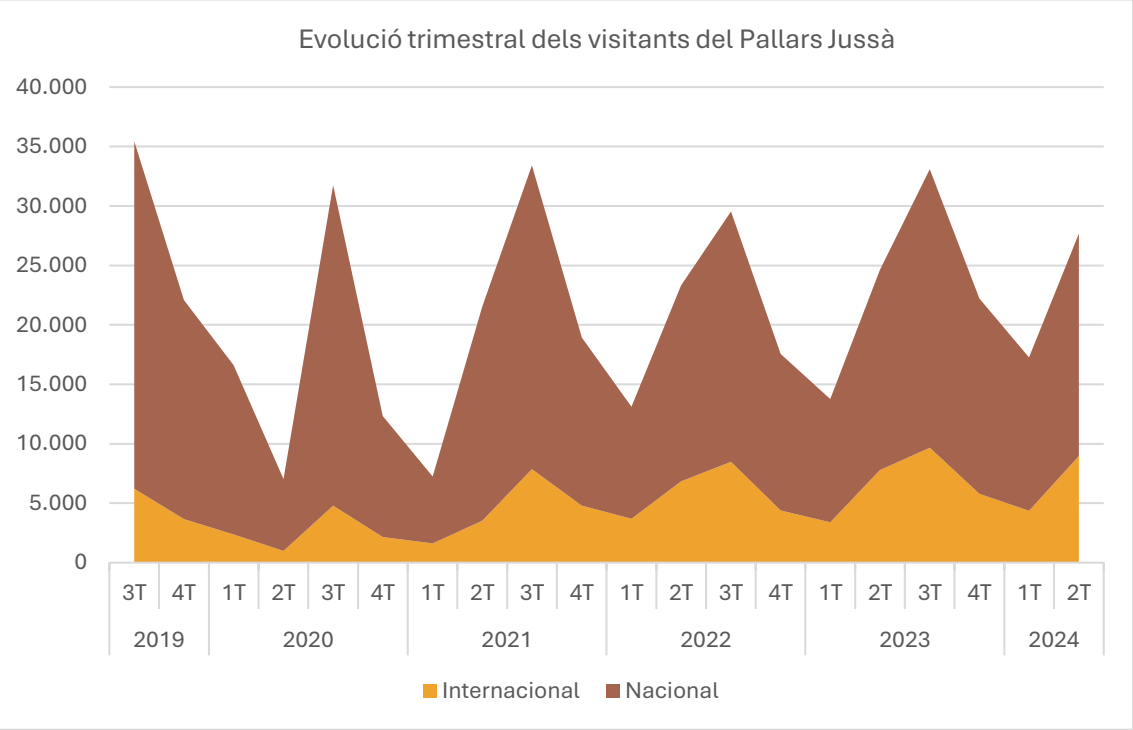

Font: INE Estadística experimental. Medición del turismo a partir de teléfonos móviles. Elaboració pròpia

Pel que fa a l'estacionalitat, les dades ens mostren com aquesta, tot i que encara sigui acusada especialment en els visitants nacionals, s'ha anat suavitzant i s'ha allargat la temporada en el 1T i 4T, mentre que els pics forts del 3T s'han mantingut estables. Per altra banda, aquesta millorar de l'estacionalitat es veu afavorida pels visitants internacionals que mostren una corba menys pronunciada que els nacionals.

Principals mercats internacionals

Tal com hem pogut veure en les dades anteriors, **el mercat internacional es configura clarament com un mercat en alça per a la destinació Pallars Jussà**. En aprofundir sobre aquesta demanda s'observa com aquesta està composta totalment per visitants europeus, amb exemples anecdòtics d'altres continents que les dades no reflecteixen amb exactitud degut a la necessitat de preservar la confidencialitat de dades dels grups de petites dimensions.

El país d'origen amb més gran presència és el francès, que lidera el mercat amb 9.082 visitants detectats els 2023, el 34% del total, en segon lloc es troba el Països Baixos que mostra una tendència a l'alça consolidada durant el 2023, i que representen el 15,3%; i en tercer lloc es troba Bèlgica amb un 4,82%. Aquest rànquing de mercats és quasi idèntic al que ens mostra de turisme de l'Epicentre.

Etiquetes de fila	2019*	2020	2021	2022	2023	2024*
França	3.164	3.349	5.813	8.070	9.082	4.190
Països Baixos	770	731	3.326	3.299	4.073	2.273
Bèlgica	412	641	1.434	1.532	1.283	450
Regne Unit	259		41	374	636	203
Andorra		31	382	524	535	468
Itàlia			366	477	326	30
Dinamarca				42	244	273
Alemanya	172		280	273	169	207
Suècia	69	64	161	63	67	68
Finlàndia	39					
Polònia	30			32		
Portugal	35					

En la comparativa anterior entre el 3T-4T de 2019 i 2023, s'observa l'augment important de visitants francesos, de Països Baixos i en menor mesura de Bèlgica i Regne Unit que aporten un increment significatiu en el percentatge de visitants estrangers.

Així en comparació al 3T-4T de 2019 amb 2023, el turisme francès hauria augmentat en un 62,5%, el dels Països Baixos s'hauria més que triplicat (+237%), i Bèlgica, tot i que amb una presència més modesta, s'hauria doblat (+98,3%). També haurien augmentat els visitants anglesos, però d'una forma més modesta.

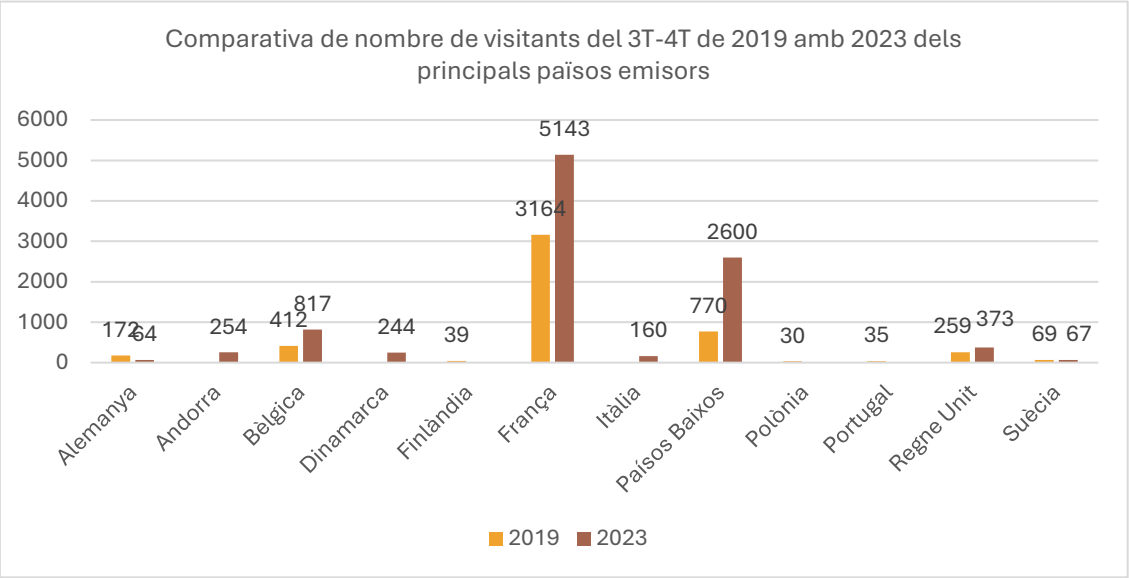

Font: INE Estadística experimental. Medición del turismo a partir de teléfonos móviles. Elaboració pròpia

Altres països mostrarien una situació a la inversa com Alemanya o Suècia, i la presència de grups que al 2019 no apareixien en les dades com serien Andorra (254 turistes), Dinamarca (244), Itàlia (160).

En relació a com es distribueix aquesta afluència durant l'any, veiem en dades de 2023 com els pics més importants es produeixen el maig i l'agost (que al 2024 es reprodueixen en el 2T), i que es manté molt alta fins a octubre-novembre. La gràfica mostra com les dades de visitants durant el 3T-4T s'han superat àmpliament.

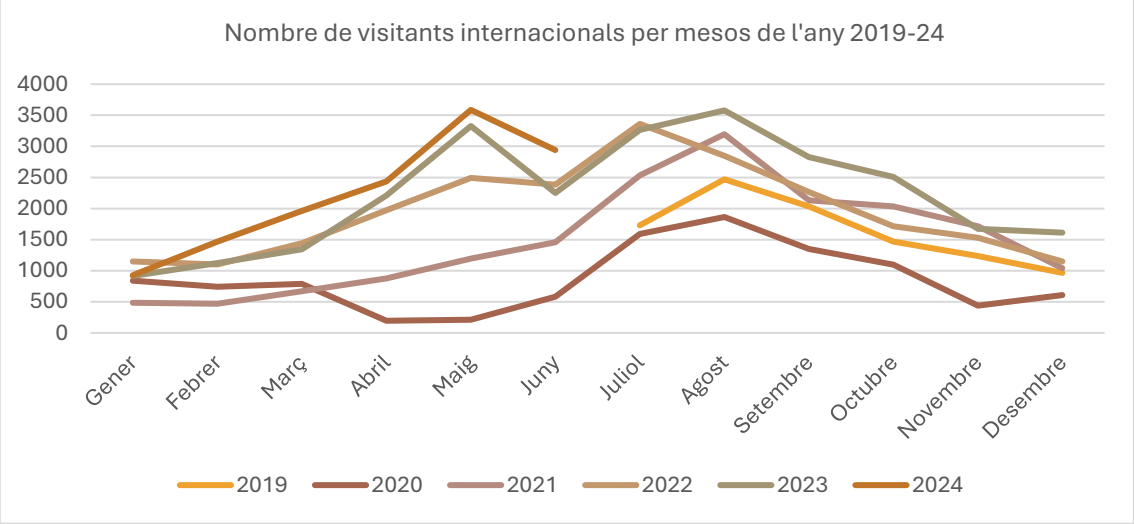

Font: INE Estadística experimental. Medición del turismo a partir de teléfonos móviles. Elaboració pròpia

Tal com es pot veure en el gràfic següent, als municipis on es detecta més turisme internacional són en primer lloc, i de forma destacada, Tremp que es manté líder amb 8.484 visitants el 2023, poc menys que el 2022 que se'n comptabilitzaren 8.684, seguit de la Conca de Dalt, que ha tingut un augment espectacular de turisme internacional a partir de 2021 (tot i que no tenim dades totals del 2019) que l'han posicionat el 2023 com a segon lloc de la comarca amb visitants internacionals, amb un total de 7.984 turistes comptabilitzats. Aquesta dada fa sospitar que estigui relacionada amb una captació de visitants errònia de La Pobla de Segur i s'hagi produït una confusió de dades entre els dos municipis (la forma dels municipis

i les dificultats de cobertura d'aquesta zona hi podria haver contribuït), atès que el volum de visitants que mostren les estadístiques de la Pobla de Segur és sorprenentment baix.

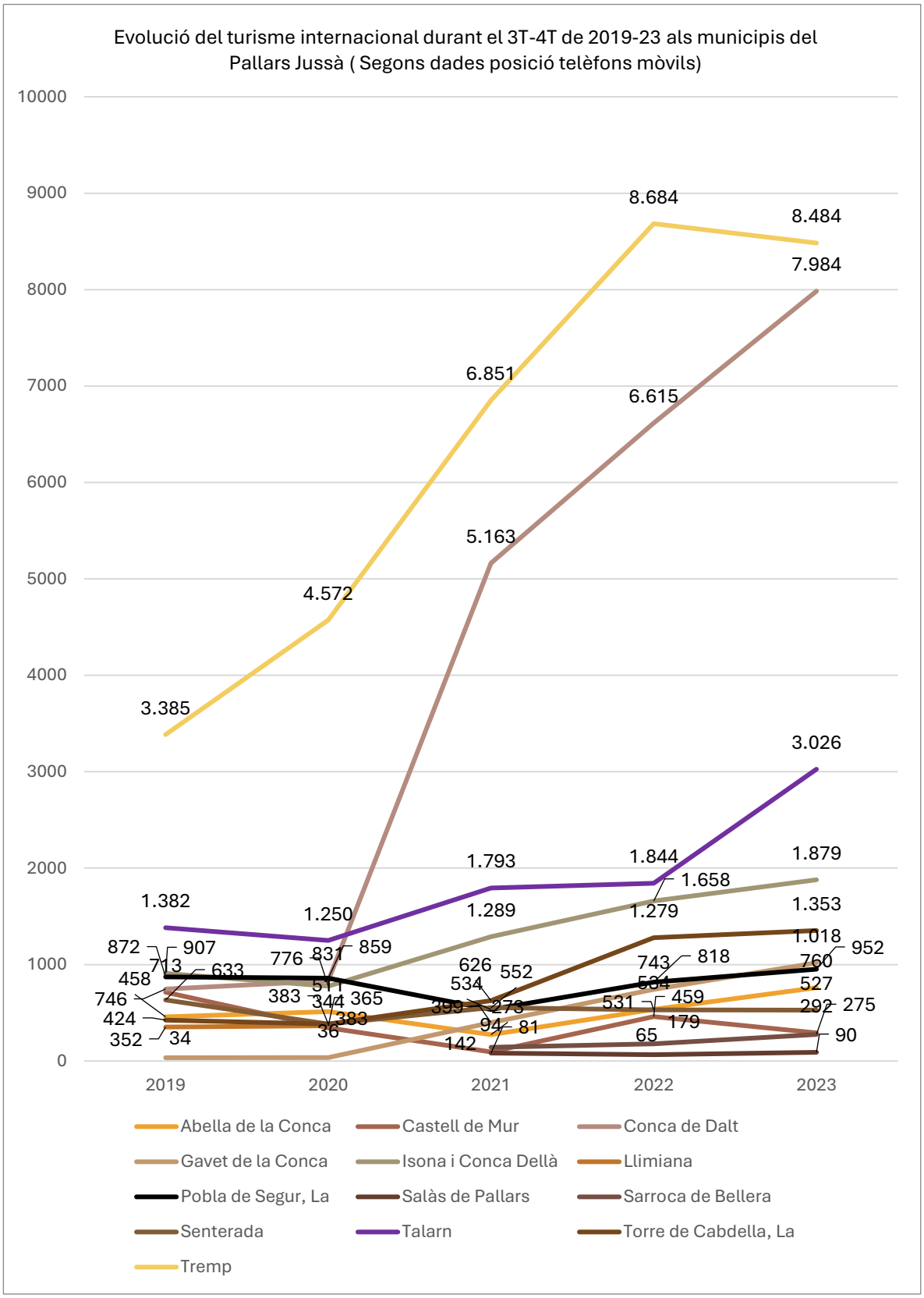

Font: INE Estadística experimental. Medición del turismo a partir de teléfonos móviles. Elaboració pròpia

El tercer municipi en presència de visitants internacionals és Talarn que també ha tingut un augment d'interès (64,5%) entre 2022 i 2023 seguit per Isona i Conca de Dellà.

En general, tots els municipis mostren una tendència a augmentar, tot i que les dades en aquest cas poden no ser tan precises quan es tracta de nombres baixos ja que per temes de protecció de dades no són visibles, atès que poden ser grups d'origen que no arribin al topall per poder ser visualitzats.

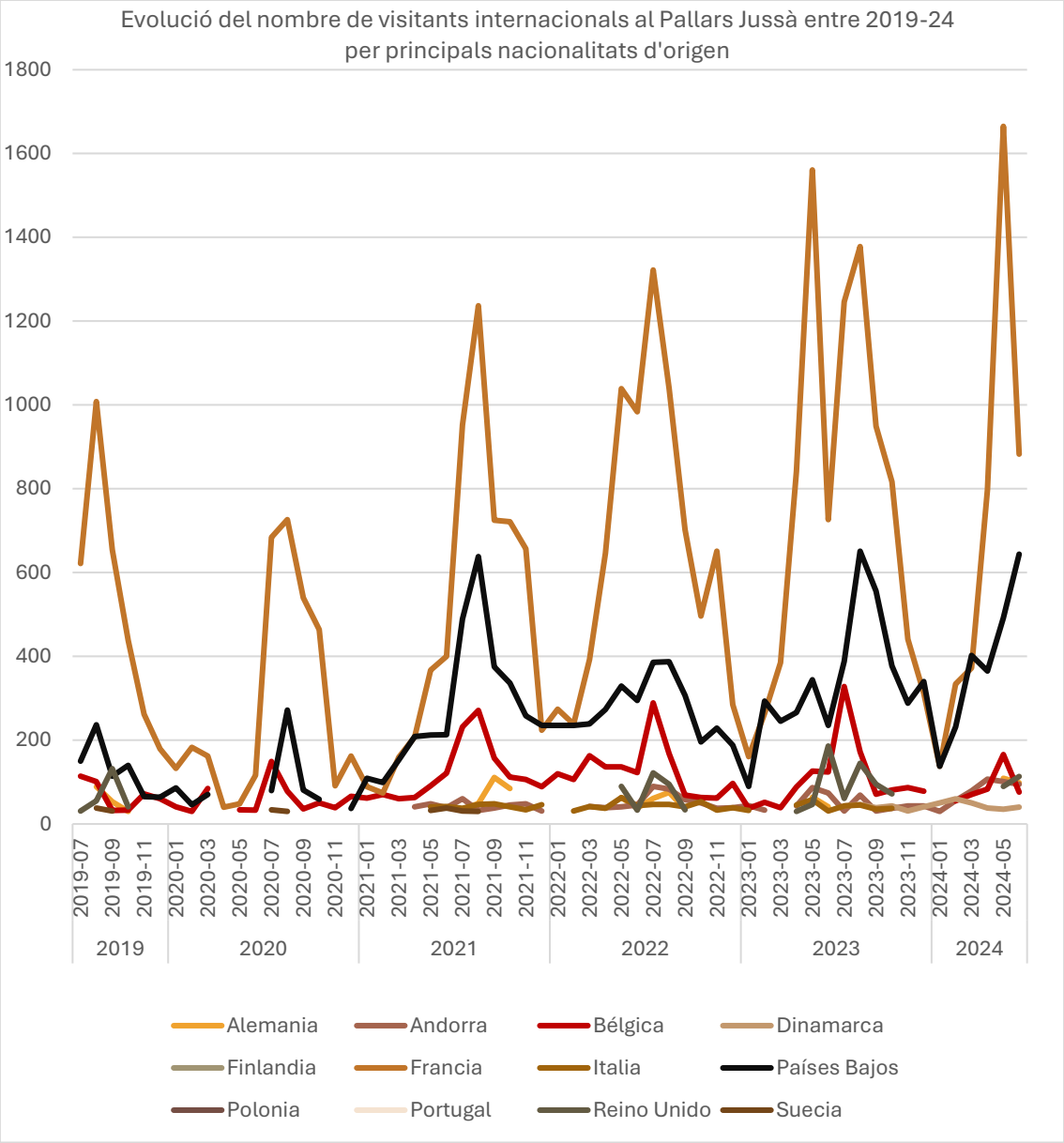

Font: INE Estadística experimental. Medición del turismo a partir de teléfonos móviles. Elaboració pròpia

En relació a l'època de l'any quan es produeix la presència d'aquests visitants pel seu origen veiem com el turisme francès té una presència més important al voltant del mes de maig el 2023 i 2024 (no tenim dades pel 2019 i anteriors), que ja s'insinuava el 2022. Així mateix el pic es repeteix a l'agost i la seva presència no davalla de forma important fins octubre I novembre. Pel que fa els visitants dels Països Baixos la seva presència marca un pic a l'estiu però és significativa també a la primavera i la tardor.

Font: INE Estadística experimental. Medición del turismo a partir de teléfonos móviles. Elaboració pròpia

Principals mercats nacionals

Durant el 2023, la comarca del Pallars Jussà va experimentar un notable flux de turistes estatals, amb una important majoria de visitants procedents de la província de Barcelona, que representen el 92% del total. L'important pes de la ciutat de Barcelona es demostra amb un 66% del total de nacionals de la mateixa capital de Catalunya.

Les províncies de Madrid i Osca segueixen a Barcelona però amb dades molt inferiors, amb un 2,11% i 2,10% respectivament. Tenir en compte com els visitants de Madrid han anat en augment, mentre que els d'Osca mostren una caiguda important, igual que els de Saragossa que han tingut una caiguda acusada. També s'observa un augment de visitants de Tarragona que és la quarta província en el rànquing.

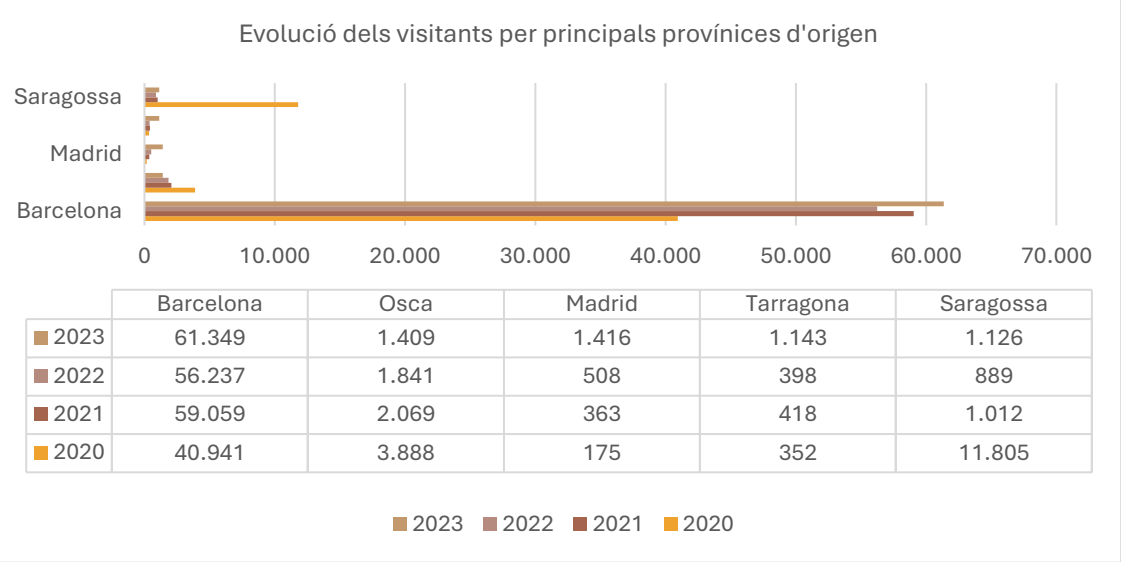

	Barcelona	Osca	Madrid	Tarragona	Saragossa
2023	61.349	1.409	1.416	1.143	1.126
2022	56.237	1.841	508	398	889
2021	59.059	2.069	363	418	1.012
2020	40.941	3.888	175	352	11.805

Font: INE Estadística experimental. Medición del turismo a partir de teléfonos móviles. Elaboració pròpia

En relació als municipis d'origen, podem veure en la taula posterior, que el rànquing el posseeixen la ciutat de Barcelona i els grans nuclis del seu entorn amb menor mesura.

Municipi	2019*	2020	2021	2022	2023	2024*
Barcelona	25.897	31.815	43.256	42.998	44.151	20.653
Sabadell	1.799	1.856	3.391	2.720	3.357	1.264
Terrassa	1.857	1.765	3.201	2.723	2.945	1.436
Badalona	1.459	1.053	2.193	1.599	2.331	1.071
Hospitalet de Llobregat, L'	1.294	1.243	1.687	1.180	1.774	847
Sant Cugat del Vallès	358	600	878	917	1.401	703
Madrid	587	175	323	508	1.294	377
Saragossa	695	474	1.012	889	1.126	515
Mataró	656	844	1.250	969	994	364
Rubí	254	145	524	360	886	250
Tarragona	341	205	257	282	633	98
Benabarre	1.424	2.414	1.134	1.142	541	35

Font: INE. Elaboració pròpia.
** 2019: Dades del 3T i 4T. 2024 Dades del 1T i 2T*

Extrapolant les dades de visitants nacionals amb les obtingudes el 3T i 4T de 2019 com a dada més òptima per comparar amb el període pre pandèmia, s'observa que les dades de visitants nacionals es troben encara per sota de les obtingudes el 2019, almenys pel que fa al segon semestre de l'any.

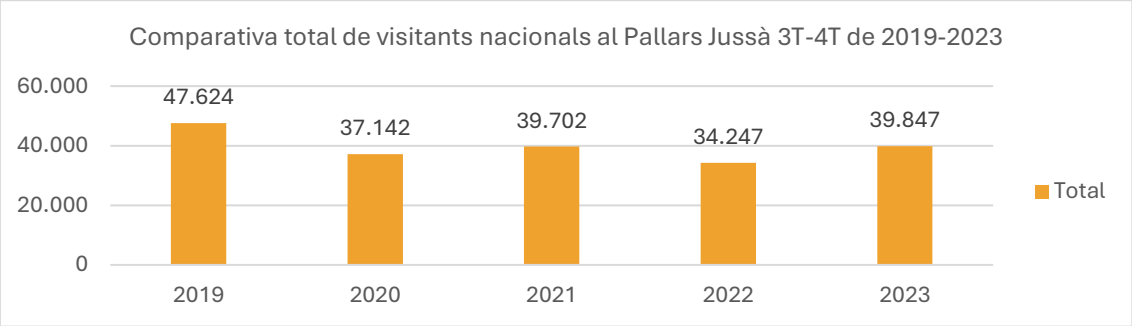

Font: INE Estadística experimental. Medición del turismo a partir de teléfonos móviles. Elaboració pròpia.

En la següent taula, podem observar la distribució de visitants nacionals per província d'origen als municipis del Pallars Jussà durant el 2023, en que es fa evident el pes de la província de Barcelona a tots els municipis.

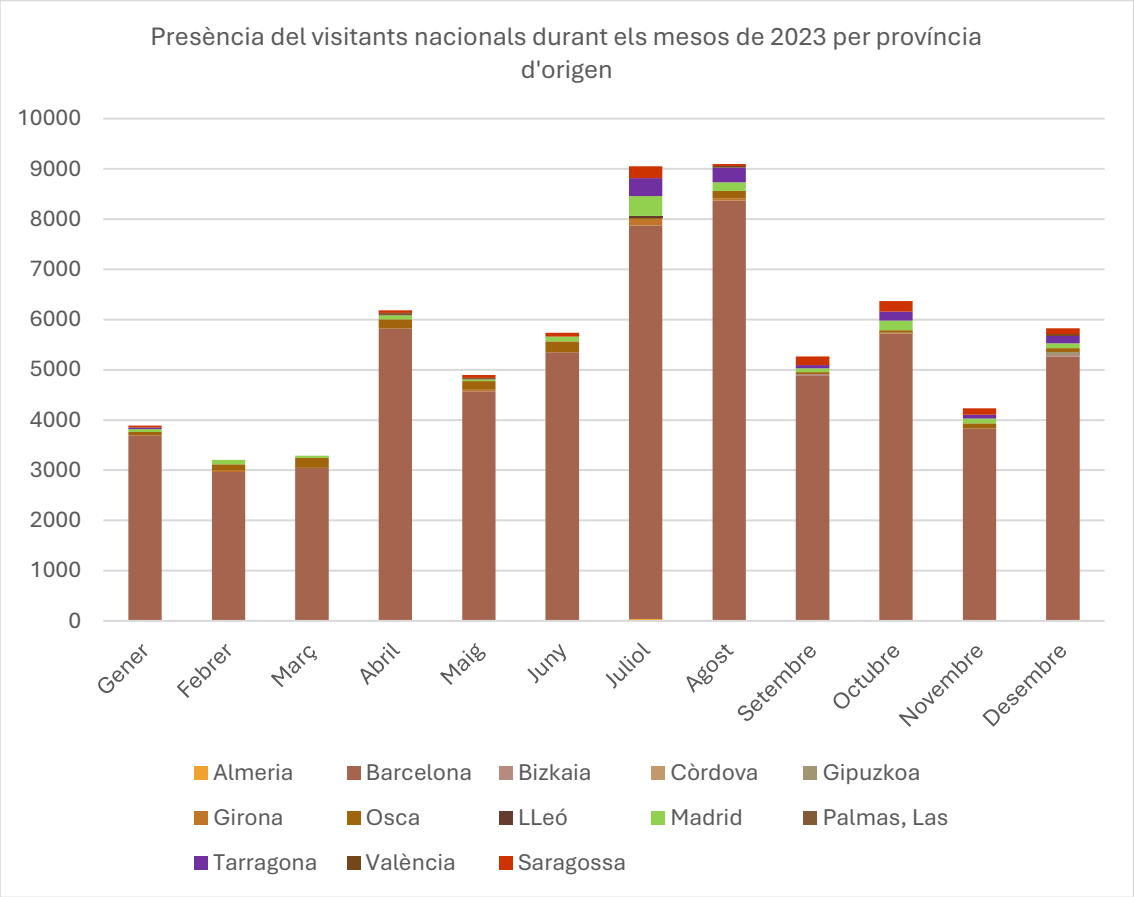

Font: INE Estadística experimental. Medición del turismo a partir de teléfonos móviles. Elaboració pròpia

En relació a la presència d'aquests visitants al llarg de l'any, podem veure com aquesta és important d'abril a desembre, i que els mesos més fluixos són el febrer i el març.

Província d'origen	Abella de la Conca	Castell de Mur	Conca de Dalt	Gavet de la Conca	Isona i Conca Dellà	Llimiana	Pobla de Segur, La	Salàs de Pallars	Sarroca de Bellera	Senterada	Talarn	Torre de Cabdella, La	Tremp	Total general
Almería			37											37
Barcelona	146	6.014	12.661	1.185	9.009	71	6.204	2.274	1.940	1.307	6.524	4.223	9.791	61.349
Bizkaia			77											77
Còrdova					30									30
Gipuzkoa			47											47
Girona			105						51			31	36	223
Osca			35						35		222	71	1.046	1.409
Lleó												30		30
Madrid		223	80		88		32				544		449	1.416
Palmas, Las			81											81
Tarragona		38	278		31				104	33	66	357	236	1.143
València									36		39			75
Saragossa		34	34		37						472		549	1.126

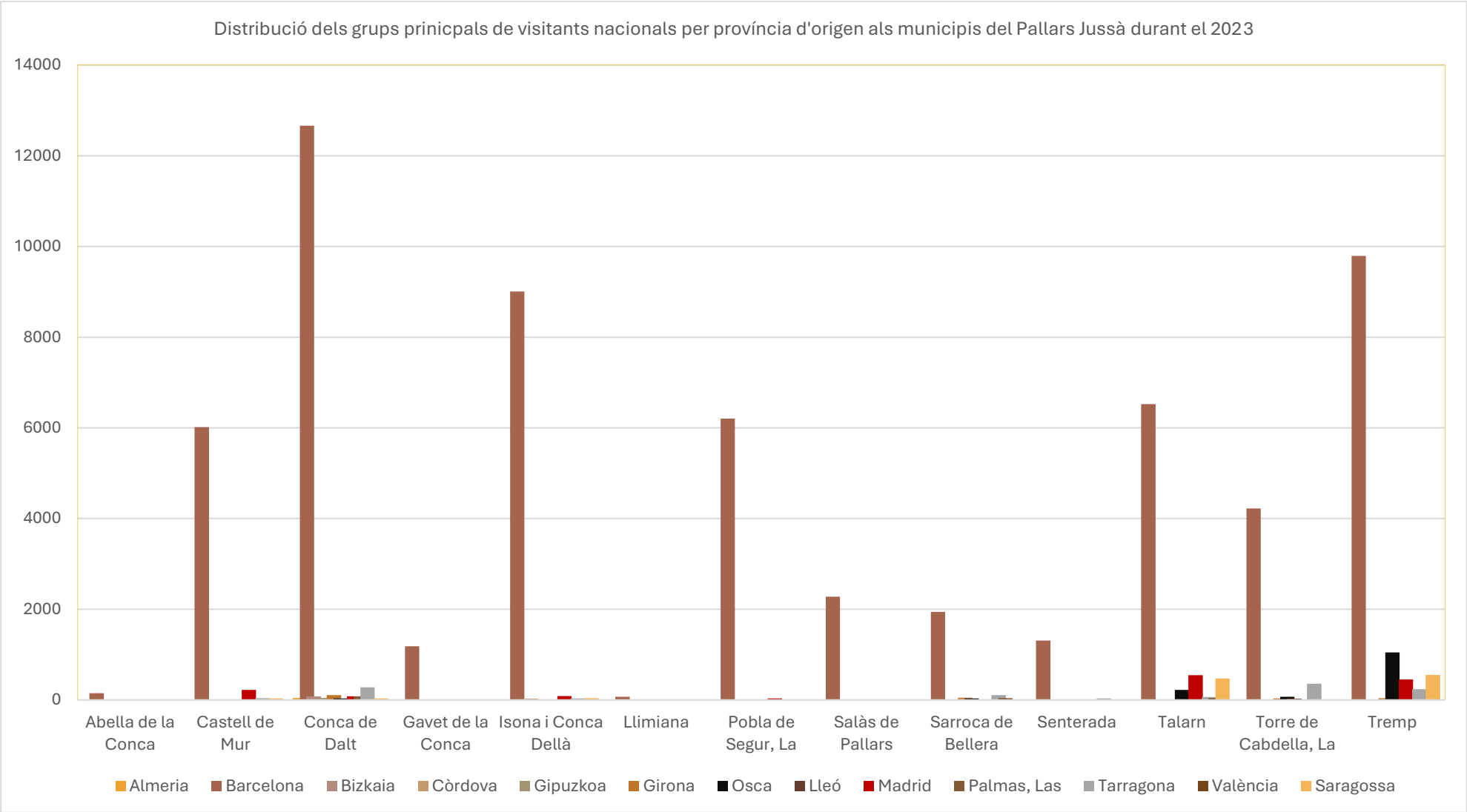

Font: INE Estadística experimental. Medición del turismo a partir de teléfonos móviles

Un document a tenir en compte en relació al perfil de demanda, és *l'Estudi de la demanda turística del Geoparc Orígens 2023*. Aquest breu estudi es va realitzar entre juliol i novembre de 2023 sobre una mostra de 530 individus. Es considera important per poder conèixer el perfil del visitant de la comarca, atès que no es coneix altre font d'informació al respecte. El 40% de les enquestes foren recollides a la zona del Congost de Mont-Rebei.

Perfil del visitant:

- **Coneixement previ:** Un 40% de visitants ja coneixia la zona, i el 25% hi eren per recomanacions d'amics o familiars.
- **Motivació principal:** Conèixer el territori en general, el paisatge, la natura 51,8%, practicar senderisme 37,9%, i turisme actiu en general (escalada, caiac, parapent, ciclisme, vol en globus, banys, etc.) en 26,1% són les principals motivacions per visitar el Geoparc.
- **Organització del viatge:** El 53,2% s'allotja a la zona i realitza estades de mitjana durada, i es reparteixen entre Pallars Jussà i comarques limítrofs.
- **Grup de viatge:** Viatgen principalment en parella 41% o amb família 23,6% i amb amics 17,7%. Amb una mitjana de grup de 3,27 (desviació de 3,02%)
- **Activitats realitzades:** El 76,6% van afirmar la realització d'activitats de natura i cultura sense pagament, especialment senderisme. Pel que fa a les activitats de pagament es va respondre afirmativament el 37,2%, destacant activitats variades des de museus a guiatges o activitat d'aventura.
- **Coneixement:** Només el 38,9% sabia que es trobava en un Geoparc mundial de la UNESCO (i d'aquests només 36 individus sabia dir el nom)
- **Satisfacció:** La satisfacció general és alta, però hi ha marge de millora en la informació disponible al territori. A 12% de persones que han manifestat que la visita ha estat pitjor del que s'esperaven, han donat com a motiu la sequedat del territori i la falta d'aigua.
- **Intenció de recomanació:** El percentatge d'intenció de recomanar el Geoparc és molt alt.
- **Perfil sociodemogràfic:** L'edat mitjana dels visitants és de 47,5 anys i un gran percentatge resideix a Barcelona 43,6%, en segon lloc Lleida amb un 28,7% i en menor mesura Aragó (4,7%) i Tarragona (4,3%). Com a visitants internacionals destaquen els francesos amb un 5%

Recomanacions de l'estudi sobre el perfil de demanda:

- Millorar la senyalització i la informació
- Promocionar el Geoparc com a destí familiar
- Fomentar la col·laboració entre els diferents actors del territori
- Realitzar un seguiment periòdic de la satisfacció dels visitants

Conclusions sobre l'oferta i demanda del Pallars Jussà:

→ L'oferta

- **El Pallars Jussà és una comarca amb un important ventall de recursos turístics que conformen productes i experiències variats i singulars respecte altres comarques de l'entorn**. Destaquem: el Congost de Mont-Rebei, restes paleontològiques (dinosaures) i geològiques excepcionals, el Tren dels llacs com eix per la mobilitat sostenible i recorregut de gran bellesa, el Telefèric de la Vall Fosca i el camí dels llacs, existència de fauna amb espècies exclusives de rapinyaires (voltors) i cèrvols (Boumort i la ruta dels voltors), el Geoparc, un paisatge natural molt ben conservat amb estructura tradicional de muntanya i amb paisatges de bellesa per realitzar senderisme i altres activitats d'actiu i natura. Tot aquests recursos han propiciat la creació de productes i experiències basats **en valors especialment d'actiu natura i ecoturisme**.
- En aquests darrers anys, de la mà de la ciutadania, la comarca ha treballat un potencial nombre de Km de senders i rutes per a esdevenir **una destinació puntera pels amants del ciclisme modalitats BTT i Enduro**, als que cal afegir els itineraris del centre BTT del Pallars Jussà i la proposta en desenvolupament del Geobike de la Pobla de Segur.
- Tota l'oferta de la comarca apareix molt ben documentada en el web del Consell Comarcal. **Tot i l'excel·lent contingut informatiu, el format no contribueix a facilitar el treball de planificació de viatge pel futur visitant**, doncs, hom es perd per la gran quantitat de webs on es disgrega la informació dels atractius de la comarca, i la forma d'adquisició i reserva.
- **No existeix un relat de comarca** ni valors associats, que no contribueixen a que el viatger pugui fer-se una imatge de la destinació, amb els seus atractius i límits.
- Existeixen **una sèrie de recursos potencials que no han estat òptimament desenvolupats com a productes o apareixen poc desenvolupats** (per exemple els embassaments).
- **Les places d'allotjament que ofereix la comarca, han augmentat en 1.500 places en comparació amb el 2016. Aquest creixement s'ha produït gràcies als HUTS**, i en menor mesura en el turisme rural. El nombre de restaurants ha crescut passant de 55 a 62, i les empreses d'activitats turístiques han augmentat de forma important, passant de 20 a 32. No s'han localitzat experiències ni productes que incorporin l'accessibilitat com a valor.
- En relació als canals d'informació turística, promoció i comercialització, **existeix una gran dispersió on cada atractiu turístic treballa i potencia el seu, sense una HUB clara que els englobi**. Així mateix es produeix una competència en l'oferta com a destinació entre l'àrea de promoció de la comarca (www.pallarsjussa.net; www.viujussa.cat; https://www.geoparcorigens.cat/) que compten amb relat i logo diferenciat, i les dues webs no comarcals no referencien la web comarcal
- **Dificultat per adquirir paquets turístics per una manca d'oferta i per dispersió o falta de canals clars**. Actualment una empresa està començant a treballar al territori de forma positiva, caldrà marcar una estructura de relacions al respecte.

- **Els paquets localitzats són bastant repetitius i mostren poca diversitat de producte** així com de possibilitats, i no tenen en compte ni tots els productes estrella ni els secundaris que ofereix la destinació.
- **S'ha pogut localitzar algun primer paquet relacionat amb el cicloturisme enduro combinat amb Ainsa**.

→ La demanda

- **El 2023 es comptabilitzaren al Pallars Jussà 93.638 visitants** (sense comptar els de la mateixa província ni excursionistes), el 28,4% d'origen internacional i un 71,6% nacional.
- Comparant el segon semestre del 2019 amb el del 2023**, s'observa una recuperació del volum de demanda amb el període pre COVID tot i que encara no s'assoleixen les dades de 2019**.

  No obstant aquesta recuperació del volum total de visitants, **s'ha produït per l'important augment de demanda de visitants internacionals, mentre que els nacionals han disminuït i no han recuperat el volum de 2019**. El percentatge de visitants internacionals ha passat a ser del 17% al 2019 al 28% del total de visitants al 2023.
- **El mercat internacional és quasi en la totalitat europeu, i el principal representant amb el 34% del total, és el francès, seguit pels Països Baixos amb un 15,3%.**
- En la corba d'estacionalitat dels mercats estrangers podem veure com **existeixen dos pics de presència de visitants internacionals, un a l'entorn del mes de maig, i l'altre al mes d'agost**, també es mostra com la tendència és a augmentar i aguantar la presència durant la tardor. Així els tres primers mesos de l'any serien els més fluixos.
- **Els municipis que reben més turisme internacional són Tremp, seguit per la Conca de Dalt** (tot i que podria haver-hi una indefinició de les dades amb la Pobla de Segur, degut a la forma irregular del municipi). El tercer municipi seria Talarn.
- En relació **al turisme nacional, aquest el 2023 estava representat en un 92% per visitants de la província de Barcelona** (66% de la mateixa ciutat de Barcelona), molt lluny del turisme de Madrid i Osca que representa una mica més del 2%.
- **La comparativa mostra un descens del turisme nacional aquest 2023,** tot i que ha remuntat en comparació al 2022 (un augment del 16,35%), però encara es mantenia 16,34% més baix que el 2019.
- **El municipi amb més turisme nacional és Conca de Dalt (tot i que es generin dubtes respecte la Pobla de Segur) i especialment de turisme barceloní.** Tremp és el segon municipi amb turisme nacional especialment de la província de Barcelona també però amb una important presència de visitants d'Osca.
- No es compta amb dades estadístiques exhaustives del perfil d'interessos i constitució de la demanda**.** Per les dades presentades es pot apuntar **una majoria de visitants interessants per la natura i activitats a la natura (especialment senderisme), amb grups familiars i parelles de forma majoritària.**

- **Les dades estadístiques facilitades per l'àrea de turisme mostren aquesta falta de recuperació del volum turístic** anterior a la pandèmia que es veuen reflectides en els principals atractius turístics com l'Epicentre, el Telefèric, o el Tren dels Llacs, tot i que hi ha excepcions (Museu de la Conca Dellà, Museu Hidroelèctric de la Torre de Capdella, de Talarn, etc...) d'atractius que tenen volums més modestos.

2.4. Benchmark – casos d'èxit destinacions sostenbiles

Tal com hem vist en tot el marc estratègic anterior, la visió compartida i voluntat de la comarca és la de treballar en pro del desenvolupament sostenible, així mateix pel que fa al marc de la destinació turística. En aquest apartat, ens volem fixar en destinacions que destaquen per ser destinacions turístiques sostenibles, o bé perquè ho són en algun punt en concret en que podria interessar emmirallar-nos, per tal de copsar en quins punts destaquen, i poder detectar les nostres mancances com a destinació turística, o bé recollir idees que ens poden ajudar a treballar en un futur.

Les destinacions seleccionades són:

- **Eslovènia**
- **Tirol del sud**
- **La Garrotxa**
- **Geoparc Villuercas Ibores Jara**

I FEEL SLOVENIA https://www.slovenia.info/es

1. **Eslovènia**.
   Aquest país s'ha erigit com a líder del desenvolupament turístic sostenible. Front el seu desenvolupament econòmic ha posat per davant el seu paisatge verd i la sostenibilitat des de totes les seves vessants com a element impulsor i lema turístic. Eslovènia és coneguda com "el cor verd d'Europa" gràcies als boscos, rius, llacs i muntanyes que cobreixen gran part del seu territori.

Assoliments:

- 8 Parcs nacionals: Les legislacions lligades a la protecció del medi ambient, li asseguren que protegeixen una gran diversitat de flora i fauna del país que contribuiran a la preservació medi ambiental.
- Compromís governamental i treball en governança: El govern eslovè ha implementat polítiques per protegir el medi ambient i fomentar el turisme sostenible, treballant de forma participativa i amb consens amb el territori.

Activitats prioritàries de la destinació turística:

- Activitats a l'aire lliure d'actiu i natura i ecoturisme:
  - Senderisme: Xarxa de senders, amb itineraris de diferents nivells i dificultats.
  - Cicloturisme: El seu desenvolupament s'ha centrat especialment en el ciclisme de gravel i BTT, creant itineraris i circuits a la seva mida.
  - Caiac i ràfting: Els rius i llacs ofereixen oportunitats per practicar esports aquàtics en un entorn natural.

- Esquí i altres esports de neu: A l'hivern, les muntanyes esdevenen estacions d'esquí sostenibles.
- Educació ambiental.
- Patrimoni i ciutats i pobles amb encant
- Gastronomia local i producte local

Certificacions:

- *Slovenia Green*: és una iniciativa pública impulsada pel Patronat de Turisme d'Eslovènia. Es tracta d'un segell de qualitat que garantitza que els serveis i activitats turístiques que l'ostenten compleixen amb els criteris medi ambientals, d'economia local, cultura i patrimoni i qualitat de la destinació. Un cop el demandant compleix amb tot, es realitza una auditoria externa. El segell està molt ben valorat pel sector que ha contribuït a augmentar-ne el prestigi, i s'ha convertit en un element de cohesió, així com al seva pertinença contribueix al treball en xarxa.

Destacat:

- Protecció del medi ambient: Es preserven els ecosistemes i se'n redueix l'impacte del turisme amb fórmules participatives i proteccionistes.
- Desenvolupament econòmic local: Es potencia i es posa per davant del turisme. Es generen llocs de treball i es recolza a les comunitats rurals.
- Experiències autèntiques: Els visitants poden conèixer la cultura i la naturalesa d'Eslovènia de manera més profunda i respectuosa, fugint de la massificació.
- Foment del turisme rural i preservació de l'entorn rural.
- Ús d'energies renovables amb el recolzament de l'administració.
- Gestió de residus: es promouen les 4R entre els autòctons i els visitants.
- Mobilitat sostenible: es fomenta l'ús de les bicicletes i el transport públic.

https://www.suedtirol.info/

2. El Tirol del Sud (Südtirol- Itàlia)

És una destinació turística enclavada en una zona que combina a la perfecció la bellesa natural dels Alps amb una rica història i cultura, en la zona dels Dolomites. És actualment una destinació turística de primer ordre, però també líder en desenvolupament sostenible. Les Dolomites han estat declarades Patrimoni de la Humanità per la UNESCO, i ofereixen paisatges alpins únics amb pics rocosos, valls verdes i llacs cristal·lins.

Assoliments:

- Estratègia turística planificada a llarg termini.
- Inversió en infraestructures especialment en la xarxa viària, allotjament i infraestructura d'esquí.
- Promoció turística amb la sostenibilitat com a prioritat.
- Col·laboració pública i privada (l'organització local de gestió de destinacions IDM Tirol del Sud i el govern provincial del Tirol del Sud (reunions mensuals periòdiques en línia, contribueix activament l'Associació d'Hoteleria i Gastronomia (HGV), la Fira de Bozen/Bolzano i altres institucions de recerca locals i associacions comercials). Governança participativa com a eix important.
- Compta amb un Observatori de Sostenibilitat Turística amb qui participa un ventall molt ampli d'entitats público-privades.

Activitats prioritàries de la destinació turística:

- Activitats a l'aire lliure d'actiu i natura i ecoturisme:
  - Esports de neu
  - Senderisme i alpinisme
  - Cicloturisme
  - Esports aquàtics
- Ciutats històriques, patrimoni cultural, i patrimoni local
- Museus i monuments: La regió compta amb una gran varietat de museus que donen a conèixer la història, l'art i la cultura de la zona.

Certificacions:

- Segell de sostenibilitat del Tirol del Sud. Les empreses turístiques, els establiments d'allotjament i restauració, porten aquest segell a diferents nivells si prenen mesures concretes per promoure la sostenibilitat econòmica, ecològica, social i cultural. El nivell 3 és equivalent a la

certificació GSTC Global Sustainable Tourism Council (GSTC), reconeguda internacionalment. Des de la prevenció de residus fins als serveis de recollida, les estacions de recàrrega d'aigua potable fins a la promoció de cicles locals: l'etiqueta de sostenibilitat fa visibles aquests models a seguir.

Destacat:

- El Tirol del Sud és un referent en turisme sostenible, amb iniciatives per protegir el medi ambient i promoure el desenvolupament local.
    - Mobilitat sostenible: S'incentiva l'ús del transport públic, de les bicicletes i dels vehicles elèctrics per reduir les emissions i la congestió a les carreteres. Moltes estacions d'esquí ofereixen serveis gratuïts de transport públic per als seus clients. Compta amb un Pass turístic amb el que els visitants poden utilitzar totes les modalitats de transport públic durant la seva estada, combina l'entrada gratuïta amb els museus i determinades activitats. La presenten combinada amb la compra de l'allotjament.
    - Energies renovables: S'ha fet una gran inversió en energies renovables com la hidroelèctrica i la solar, reduint la dependència dels combustibles fòssils i minimitzant l'impacte ambiental.
    - Gestió de residus: S'han implementat sistemes eficients de recollida selectiva i de reciclatge, així com campanyes de sensibilització per reduir la producció de residus.
    - Agricultura ecològica: S'incentiva la producció d'aliments ecològics i de proximitat, reduint així la petjada de carboni i garantint la qualitat dels aliments.
    - Educació ambiental: S'organitzen activitats i programes educatius per conscienciar a la població local i als turistes sobre la importància de protegir el medi ambient.

Turisme per a tothom. Compte amb una àmplia oferta de serveis i activitats per diferents accessibilitats, inclosos en un apartat del web amb motor de reserva. https://www.altoadigepertutti.it/de/barrierefreie_restaurants_suedtirol

https://ca.turismegarrotxa.com/

3. La Garrotxa (Catalunya)

La Garrotxa es una comarca de l'interior de la província de Girona amb una gran bellesa natural i geològica, essent una extensa zona volcànica que li confereix un paisatge únic a Catalunya. La bellesa de l'entorn, la bona preservació ambiental, l'estructura de petits pobles, i la preservació de la cultura i la història, la fan un lloc molt atractiu per unes vacances naturals. La destinació s'ha erigit com a líder per la seva convicció vers la sostenibilitat en totes les seves vessants.

Assoliments:

- Una de les grans apostes estratègiques pel desenvolupament sostenible va ser la Carta Europea de Turisme Sostenible - CETS de la mà del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, aquests límits van incloure tots els municipis de la comarca, i han contribuït a crear una xarxa de governança sòlida, així com una conscienciació clara del territori pels valors lligats a la sostenibilitat.
- Gestió integral del territori: S'ha implementat un sistema de gestió que equilibra la conservació dels ecosistemes amb les activitats humanes, especialment el turisme. Aquesta gestió es realitza amb una xarxa de grups de treball amb participació pública i privada que segueixen un full de ruta i que informen constantment de l'avanç i evolució de les accions.
- Oferta turística sostenible i en equilibri amb les possibilitats del territori
- Promoció de productes locals amb acord de l'allotjament i la restauració.
- S'inverteix en educació ambiental per sensibilitzar tant a visitants com a residents sobre la importància de preservar el medi ambient.
- Itinerannia. Xarxa compartida de senders per realitzar en a peu, en bicicleta (amb restriccions) i cavall (algunes parts) amb les comarques de la Garrotxa, Alt Empordà i Baix Empordà.

Activitats prioritàries de la destinació turística:

- Activitats d'ecoturisme i actiu natura soft:
  - Educació ambiental, especialment lligada als paisatges volcànics únics. Rutes dinamitzades per conèixer geologia, flora i fauna.
  - Senderisme i cicloturisme.
  - Equitació i rutes a cavall
  - Vols amb globus
- Pobles amb encant, patrimoni històric i patrimoni festiu**:** Besalú, Olot, Santa Pau...
- Producte i Gastronomia d'alta qualitat**:** Productes de proximitat, cuina tradicional i una gran varietat de restaurants per tots els gustos. Existeixen restaurants amb una gran reputació (Col.lectiu Cuina Volcànica https://www.cuinavolcanica.cat/ca).

Certificacions:

- Actualment el sector privat turístic s'està adherint a la Carta Europea de Turisme Sostenible per la que el sistema d'adhesió distingeix, en els espais ja acreditats, aquelles empreses que més i millor s'esforcen per fer sostenible la seva activitat i col·laborar amb la destinació sostenible. Són les empreses turístiques les que voluntàriament poden sol·licitar la seva adhesió. Aquest reconeixement és molt més que una altra nova marca de qualitat perquè, garanteix una autèntica col·laboració entre l'empresa i els gestors del turisme a la comarca per avançar en el desenvolupament d'un turisme sostenible.
- *Fet al Parc*, és un segell pels agricultors i ramaders compromesos amb la conservació del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa

Destacat:

- Governança efectiva entre tots els sectors socioeconòmics de la comarca, dins un marc protegit com a Parc Natural, i que s'ha certificat amb la CETS que contribueix als llaços de governança i al desenvolupament sostenible.
- Aposta per una oferta de producte i experiència turística lligada a l'ecoturisme, i l'actiu natura soft.
- Una comarca amb èxit turístic i amb garantia de qualitat i sostenibilitat.
- Preservació d'un espai medi ambiental únic, ordenat per la visita turística.
- Està treballant per la implementació de sistemes de mobilitat sostenible (Rumbus).
- Oferta i serveis turístics implicats i de treballen per la qualitat.

https://geoparquevilluercas.es/

4. Villuercas Ibores Jara – Geoparque Mundial de la UNESCO (Càceres)

Villuercas Ibores Jara és una destinació turística que ha apostat per unir el seu nom al del Geoparc Mundial de la UNESCO que compte amb un patrimoni geològic excepcional i amb una estratègia de desenvolupament sostenible. El parc se situa en una zona abrupte amb altures màximes de 1600 m. És un entorn natural d'interior entre les conques del Tajo o el Guadiana.

Assoliments:

- Patrimoni natural protegit: Aquesta comarca extremenya acull una gran diversitat d'ecosistemes, des de deveses fins a zones muntanyoses, passant per rius i embassaments. Molts d'aquests espais estan protegits sota figures com Zones d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA) i Llocs d'Interès Comunitari (LIC), cosa que en garanteix la conservació, i amb una figura més àmplia amb el Geoparc Mundial de la UNESCO.
- Geoturisme com a tret singular: El geoturisme, que combina el turisme amb la geologia, és una de les principals apostes de Villuercas Ibores Jara. Es tracta d'una forma de turisme sostenible que permet conèixer la història geològica de la regió i gaudir dels seus paisatges de manera respectuosa.
- Compte amb un pla estratègic EDLP Estratègia de Desenvolupament Local Participativa (2023-27) del Grup d'Acció Local APRODERVI, i que compta amb el suport del Geoparc i el territori.
- Ecoturisme i Turisme actiu i de natura**.**
- Sensibilització i educació ambiental: Es duen a terme sessions per conscienciar els visitants i la població local sobre la importància de la conservació del medi ambient.

Activitats prioritàries de la destinació turística:

- Itineraris i activitats geològiques del Geoparc
- Activitats d'Actiu natura i ecoturisme:
  - Turisme slow (Observació de la natura, visita productors locals, participació d'activitats locals...)
  - Senderisme
  - Turisme astronòmic
  - Birdwatching
  - Escalada
- Productes locals i gastronomia sostenible

- Allotjaments rurals i ecoturisme, molts amb certificació ecològica, que permeten als visitants gaudir d'una experiència autèntica i en contacte amb la natura.
- Guadalupe i peregrinacions.

Certificacions:

Tot i que no s'ha observat cap certificació específica, un dels èxits de la gestió del territori és el treball conjunt de tots els ens amb especial relleu d'APRODERVI com a Grup d'Acció Local de la zona, que treballa conjuntament amb el territori i l'ens del Geoparc, impulsant empreses econòmicament des de la mirada de la sostenibilitat, així mateix des d'aquesta institució es treballa acordadament per sensibilitzar i formar el territori en les línies marcades per a la nova EDL 2023-27, tal com s'ha vingut fent amb les anteriors. Aquest treball assegura que les empreses que s'impulsen i amb les que es treballa, contribueixen als valors indispensables de la sostenibilitat del Geoparc.

Destacat:

- Gestió integral i participada del Geoparc Villuercas Ibores Jara caracteritzada per un enfoc integral que busca integrar la protecció del patrimoni geològic, natural i cultural amb el desenvolupament socioeconòmic sostenible del territori. S'utilitzen els diferents instruments de governança del parc per poder treballar de forma participada: Comissió Territorial / Comitè Educatiu i Científic /Consell del Geoparc; que treballen estretament amb l'Associació GEOVILLUERCAS "Asociación de Empresarios Turísticos, Productores y de Servicios del GEOPARQUE MUNDIAL DE LA UNESCO VILLUERCAS IBORES JARA" amb més de 80 membres.
- S'unifica la gestió de la destinació turística amb una sola aparença web integrada que contribueix a:
    - Estratègia de desenvolupament sostenible
    - Posada en valor i protecció del patrimoni
    - Foment del turisme sostenible
    - Serveis, productes i experiències turístiques
- Desenvolupament de l'economia local
- Millora de la imatge i reputació del territori: Reconeixement internacional del Geoparc como un espai natural y cultural únic i ben conservat que contribueix a millorar la imatge del territori i atraure inversions.
- Impuls i suport a la identitat local i participació ciutadana: S'enforteix el sentiment de pertinença i es preserva el patrimoni immaterial basat en les tradicions i costums.

Elements a destacar de les destinacions turísticament sostenibles:

- **La sostenibilitat no s'enfoca només en l'àmbit turístic, sinó que es visualitza de forma global al territori sense diferenciació de sectors**.
- **La preservació mediambiental, cultural i patrimonial, i de l'economia local està per sobre de qualsevol aspecte**, i s'erigeix com a objectiu prioritari.
- **La destinació turística s'adapta als recursos que conté el territori**.
- **La governança participativa és el motor de treball fonamental**, que s'exerceix de forma consensuada, on preval la informació i la presa de decisions compartida.
- En la majoria de casos **s'utilitzen certificacions per poder validar l'acord i la qualitat del projecte de territori**, contribuint a la cohesió territorial.

2.5. Benchmark- casos d'èxit cicloturisme

El Pallars Jussà es troba en un moment clau per consolidar-se com una destinació de referència en cicloturisme, amb especial èmfasi en les modalitats de ciclisme off road, principalment enduro i cross country. Aquest territori compta amb un entorn natural privilegiat i una xarxa de camins i senders que ofereixen un potencial únic per al desenvolupament de productes turístics vinculats al ciclisme de muntanya. Si bé l'estratègia inicial se centra en aquestes dues modalitats, no es descarta la creació de nous productes adreçats a ciclistes de gravel i carretera, gràcies a la diversitat del terreny i les infraestructures existents.

En aquest capítol, es presenta un benchmarking amb diverses destinacions que ja s'han especialitzat amb èxit en cicloturisme enduro, tant en la seva modalitat sense remuntadors mecànics com a través de bike parks. Aquest exercici comparatiu permet identificar bones pràctiques i estratègies d'èxit aplicables al Pallars Jussà. D'una banda, s'han seleccionat destinacions com la Vall d'Aran, Zona Zero Pirineos i Finale Ligure, conegudes per desenvolupar circuits d'enduro sense necessitat de remuntadors. D'altra banda, s'han inclòs destinacions com Portes du Soleil, Livigno Carossello 3000, o Natur Land Andorra, que combinen productes de descens, enduro així com una àmplia oferta de productes de cicloturisme i turisme actiu adreçats a públic familiar incloent l'ús de remuntadors mecànics en els seus ressorts.

A més, per comprendre el potencial del ciclisme de carretera, s'aporta l'anàlisi de destinacions de muntanya que han sabut aprofitar l'atractiu d'un port o carretera emblemàtica per posicionar-se com a referents. Casos com Vallter 2000 al Ripollès, Alta Badia amb el Sella Ronda, o la zona dels Alps del Roine amb Alpe d'Huez exemplifiquen com una infraestructura destacada i ben promocionada pot atraure ciclistes de tot el món.

Aquesta anàlisi vol contribuir a establir les bases per a una estratègia d'especialització que aprofiti els recursos naturals del Pallars Jussà i desenvolupi una oferta cicloturística competitiva i sostenible dirigida als mercats tant nacionals com internacionals.

- **Destinacions posicionades en enduro no associades a un bike park/estació d'esquí**

VALL D'ARAN	
LOCALITZACIÓ	Catalunya
TIPUS	Destinació cicloturisme estiu
WEB	www.visitvaldaran.com
PUNTS FORTS	
• Rutes a tots els municipis de la comarca de la Vall d'Aran, amb informació detallada al web del Conselh Generau d'Aran ▪ Oferta de rutes ben segmentada i de totes les modalitats: BTT, Gravel, E-Bike familiar, Enduro I ciclisme de carretera ▪ Amplia oferta de rutes per públic familiar i d'oci (Family Time: rutes de fàcil accés per a totes les edats)	

▪ Bona oferta d'empreses orientades a oferir serveis (lloguer bicicletes, guiatge, venda i reparació), servei de transfer i enllaços amb transport públic per accedir a totes les rutes. ▪ Esdeveniments esportius ben posicionats dins el món ciclisme com Pedals de Foc Nonstop o l'Era Roda Nonstop BTT i una nova proposat de cicloturisme, la Vielha Cycling Tour ▪ Poscionament del Conselh Generau d'Aran i Torisme Val d'Aran com a destinació turística de muntanya.
PUNTS FEBLES
• Accessos i proximitat a aeroports internacionals, resta competitivitat entre els mercats internacionals. • En tractar-se d'una zona tan gran per a la pràctica del ciclisme, es dispersa excessivament l'oferta

ZONA ZERO PIRINEOS	
LOCALITZACIÓ	Aragó, Espanya
TIPUS	Enduro i XC amb servei de remuntada en vehicle
WEB	
PUNTS FORTS	
▪ Diverses zones de la comarca del Sobrarbe amb rutes de XC i Enduro principalment ▪ Alt grau de coordinació i orientació al producte de les empreses de serveis d'allotjament, restauració i serveis de remuntada i lloguer principalment des d'Aínsa ▪ Bona oferta d'activitats de turisme actiu a la zona ▪ Preus molt competitius ▪ Acord transfronterer i inclusió de territori francès al projecte, molt competitiu també amb bicicleta de muntanya ▪ Projecte que ha posicionat i desenvolupat turísticament la comarca del Sobrarbe, històricament deprimida, a través del cicloturisme	
PUNTS FEBLES	
▪ En tractar-se d'una zona tan gran per a la pràctica del ciclisme, es dispersa excessivament l'oferta ▪ L'oferta de ciclisme per a famílies és poc extensa respecte al cicloturisme esportiu	

FINALE LIGURE	FINALE LIGURE my perfect place
LOCALITZACIÓ	Ligúria, Itàlia
TIPUS	Estació d'esquí amb Bike Park
WEB	

PUNTS FORTS

- En particular les zones de Finale Ligure i Varazze, ofereixen rutes naturals per a l'enduro amb vistes espectaculars al mar Mediterrani.
- Els senders no formen part d'un bike park com a tal, sinó que han estat creats o adaptats pels ciclistes locals, en col·laboració amb guies i empreses d'enduro.
- Destinació famosa pel seu terreny variat, que combina corriols tècnics amb senders més fluïds, ideal tant per a ciclistes experimentats com per a aquells que busquen un repte més progressiu.
- Gran quantitat de rutes per a tots els nivells, des de descensos molt tècnics fins a senders més suaus per a ciclistes principiants. És una destinació on tant ciclistes professionals com aficionats poden trobar rutes adequades.
- El contrast entre muntanya i mar fa que l'experiència sigui visualment espectacular. El paisatge costaner i mediterrani és un dels seus grans atractius
- Ciclable pràcticament tot l'any
- Molt ben posicionada per l'organització d'esdeveniments UCI, entre els quals algunes finals de Copa del Món

PUNTS FEBLES

- Destinació cara, la relació qualitat preu és millor en altres destinacions d'enduro
- Tot i que hi ha serveis de shuttle per accedir als punts més alts, en algunes rutes menys conegudes o més remotes, l'accés pot ser complicat i requerir llargues pujades o caminades
- Alt desgast i erosió de camins i manteniment complicat per accessos difícils a segons quines zones
- Les rutes més conegudes són tècnicament molt exigents

- **Destinacions posicionades en enduro i DH associades a Bike Park/Estació d'esquí**

LIVIGNO – CAROSELLO 3000	LIVIGNO
LOCALITZACIÓ	Modena, Itàlia
TIPUS	Estació d'esquí amb Bike Park
WEB	
PUNTS FORTS	
▪ Ubicat en una vall amb una oferta molt gran d'activitats outdoor orientades a famílies i a esportistes ▪ Gran oferta de restauració, allotjament i serveis de gran qualitat ▪ Port franc, oferta de shopping molt extensa i competitiva ▪ Orientació dels circuïts de DH a públic familiar amb línies cèlebres com la Tutti Frutti, apta per a tots els públics ▪ Possibilitat de rutes de DH molt llargues remuntant a través d'instal·lacions de diverses estacions d'esquí enllaçades ▪ Oferta de colls de muntanya cèlebres molt propers per fer en bicicleta de carretera com el Lago Cancano, l'Stelvio, el Gavia o el Mortirolo	
PUNTS FEBLES	
▪ Temporada molt curta per les condicions de clima molt inestables a l'estiu ▪ Sensació de perill per trànsit molt dens de cotxes, motos i autocaravanes i molt poc respectuós amb els ciclistes	

PORTES DU SOLEIL	Portes du Soleil Ski & Bike
LOCALITZACIÓ	França
TIPUS	Resort que aglutina 5 Bike Parks
WEB	www.portesdusoleil.com
PUNTS FORTS	
▪ Portes de Soleil és la marca que aglutina l'oferta de 5 bike parks : Les Gets, Avoriaz, Morzine, Dents du Midi i Châtel ▪ Gran oferta de circuïts amb remuntades i possibilitat de rutes de DH molt llargues remuntant a través d'instal·lacions de 12 estacions d'esquí enllaçades i amb el mateix forafit ▪ Esdeveniments esportius internacionals com Copa del Món de DH i XC que posicionen i prestigien les estactions que formen part de la gran extensió de Bike Park ▪ Circuïts posicionadors basats en esdeveniments, com el cèlebre circuït de Danny Hart a la Copa del Món de Champery	

▪ Cada Bike Park compta amb un Bike Patrol propi per al manteniment i seguretat dels circuïts ▪ Bons accessos en transport públic i aeroport internacional de Ginebra a menys d'una hora ▪ Bona oferta de senderisme per a target familiar
PUNTS FEBLES
▪ Molt centrat en DH, tot i que promocionen des del website rutes d'Enduro i XC, EBTT, i carretera

ANDORRA NATURLAND BIKE CENTER	
LOCALITZACIÓ	Andorra
TIPUS	Bike park amb multiactivitat familiar
WEB	
PUNTS FORTS	
▪ Gestió privada, accés pagant un bike pass a tota l'activitat inclòs el cicloturisme. ▪ Oferta cicloturista adaptada a tots els nivells tècnics i físics, més de 60km de circuïts marcats ▪ Infrastructures tècniques per a practicants iniciats i no iniciats ▪ Oferta de multiactivitat adreçada a famílies com a producte estrella (Naturland Andorra) ▪ Serveis específics com lloguer de bicicletes per a adults i infantils, vistes guiades, etc. ▪ Altitud, a més de 2000 metres per entrenaments especícs per a segment esportiu. ▪ Serveis turístics integrats al propi resort, icloent l'allotjament en alçada. ▪ Andorra és una destinació ben posicionada internacionalment dins el segment de cicloturisme de carretera i muntanya.	
PUNTS FEBLES	
▪ Accessos i proximitat a aeroports internacionals, resta competitivitat entre els mercats internacionals. ▪ Clima d'alta muntanya, estacionalitat molt marcada	

- **Destinacions posicionades en carretera per un port o carretera en concret**

RIPOLLÈS, VALLTER 2000	
LOCALITZACIÓ	Catalunya
TIPUS	Estació de muntanya amb port ciclista de carretera
WEB	https://www.vallter.cat/estiu/
PUNTS FORTS	
• Port de carretera més alt de Catalunya • Destinació ben posicionada internacionalment, forma part de l'oferta cicloturista de Girona. • Carretera icònica i tematitzada per a cicloturisme amb senyalització específica • Final de l'etapa reina de la Volta a Catalunya cada dos anys. • Suport a esdeveniments cicloturistes populars • Recolzament en aspectes promocionals per part del Patronat de Turisme Costa Brava – Girona • Sector turístic adaptat a les necessitats del cicloturista • Oferta de multiactivitat pensada per a famílies en desenvolupament (senderisme familiar i telecadira en actiu). • La senyalització i tematització de la carretera de Setcases a Vallter genera la necessitat de replicar del model als ports de muntanya del Ripollès. Actualment el Consell comarcal del Ripollès ha senyalitzat fins a 6 ports de muntanya i carreteres emblemàtiques	
PUNTS FEBLES	
• Orografia excessivament tècnica per disseny rutes familiars o modalitats enduro i DH • Asfaltat millorable sobretot de cara al descens del port • Clima d'alta muntanya, estacionalitat molt marcada • Impacte econòmic del producte cicloturista indirecte per a l'estació, reverteix a la Vall de Camprodon	

RHÔNE ALPES, ALPE D'HUEZ	
LOCALITZACIÓ	Rhône-Alps, França
TIPUS	Estació d'esquí amb coll mític amb senyalització
WEB	www.alpedhuez.com/en/summer/home/
PUNTS FORTS	
▪ Coll de muntanya mundialment conegut i consolidat pels finals d'etapa del Tour de France ▪ Instal·lació permanent d'elements referents al Tour: podis de final d'etapa, arc d'arribada, photocall ▪ Sistema propi d'escalada cronometrada des de l'oficina de turisme de Bourg d'Oisans	

▪ Àmplia oferta de restauració i allotjament a dalt de l'estació ▪ Organització de dies lliures de cotxe ▪ Carril-bici a la vall per a l'accés segur dels ciclistes al port ▪ Final de l'esdeveniment popular ciclista multitudinari La Marmotte
PUNTS FEBLES
▪ Cul de sac, tot i que té sortida pel Coll de la Sarene amb un tram de sterrato ▪ El final de port no és el final d'etapa del tour ▪ La tematització de les carreteres es centra només en els 22 lacets i el rècord de Pantani, no posa en valor el territori ▪ Carretera molt ampla i poc atractiva a principi de port

CORVARA, ALTA BADIA

LOCALITZACIÓ	Alta Badia, Itàlia
TIPUS	Punt sortida del loop Sella Ronda
WEB	www.altabadia.org
PUNTS FORTS	
▪ És el municipi més gran i turístic de l'anomenada Sella Ronda, amb una oferta de restauració, allotjament, oci i lleure molt àmplies i de molta qualitat. ▪ Està envoltat d'estacions d'esquí, que a l'estiu es centren amb el públic senderista ▪ Enllaça 4 ports de muntanya de gran bellesa i duresa en uns 60 quilòmetres: Campolongo, PordoiSella, Val Gardena ▪ Organització de dies lliures de cotxe setmanal. Els dimecres es posa servei de navette en tot el recorregut Sella Ronda ▪ Servei de bar i/o restauració a la majoria de ports del Sella Ronda ▪ Maratona dles Dolomites, esdeveniments amb 10.000 participants que posiciona la destinació Alta Badia, no només Corvara	
PUNTS FEBLES	
▪ Sensació de perill per trànsit molt dens de cotxes, motos i autocaravenes i molt poc respectuós amb els ciclistes ▪ Temporada molt curta per les condicions de clima molt inestables a l'estiu	

2.5.1. Tendències turístiques cicloturisme

A banda de les tendències ja analitzades en el marc dels documents d'anàlisi, s'aporten dades recents de tendències globals rellevants pel que fa al B2C en cicloturisme, com per al B2B i l'estat actual de la tour operació de viatges en bicicleta a nivell europeu.

- **Tendències globals en la pràctica de cicloturisme**

*La **modalitat gravel**, és clarament una de les modalitats de ciclisme que més ha crescut durant 2023, amb un augment del 55% d'activitats registrades respecte a 2022*

Strava és una aplicació i plataforma en línia molt popular entre cicloturistes i altres esportistes, especialment corredors i nedadors. Des del punt de vista del cicloturisme, Strava ofereix una sèrie de funcionalitats que la converteixen en una eina valuosa per planificar, enregistrar i compartir rutes i activitats ciclistes.

Es tracta d'una eina molt completa que no només ajuda els cicloturistes a millorar el seu rendiment i planificar les seves rutes, sinó que també fomenta una comunitat global d'amants del ciclisme que comparteixen les seves experiències i s'inspiren mútuament a través de les rutes, els segments i reptes. Aquesta és una de les claus de perquè Strava té un gran èxit i un component social molt fort. Els usuaris poden seguir altres ciclistes, donar "kudos" (una mena de m'agrada) a les activitats d'altres, i comentar rutes i sortides. També hi ha segments on es pot competir per ser el més ràpid i veure com es compara el rendiment amb el d'altres usuaris.

Strava compta amb més de 120 milions d'usuaris registrats a nivell mundial a partir del 2023, i continua creixent. Tot i que no hi ha dades específiques publicades per a Espanya, es pot estimar que el pes dels usuaris espanyols és significatiu, tenint en compte la popularitat creixent de l'aplicació entre els ciclistes del país. Strava és àmpliament utilitzat a Espanya per registrar activitats, analitzar rendiments i compartir rutes amb altres membres de la comunitat, cosa que la fa una eina essencial per als ciclistes i cicloturistes espanyols.

Amb aquesta massa crítica d'usuaris, cada desembre la plataforma publica el seu any en xifres, un report anomenat *Strava Year in Sport 2023*

Per realitzar aquest informe, Strava ha realitzat una enquesta mundial a 6.990 participants procedents tant de la comunitat mundial de Strava com una mostra aleatòria de persones actives dins i fora de la plataforma, a més de les activitats publicades a Strava entre l'1 d'octubre de 2022 i el 30 de setembre de 2023.

Les xifres ofereixen una visió nova i única de les tendències que han marcat el món de l'activitat física, i anticipen el que podríem esperar el 2024.

L'informe *Year in Sport 2023* de Strava proporciona una visió detallada de les tendències globals en l'activitat física, incloent-hi **el cicloturisme del qual en posa de rellevància que continua sent una de les activitats més populars a la plataforma**, només superada per la carrera a peu. La proporció de ciclistes que han completat un recorregut de 100 km ha

augmentat un 5% el 2023**. Aquest auge es constata encara més a Espanya, país de tradició ciclista i destinació esportiva de molts aficionats a aquest esport**, fent-se per sobre dels índexs de creixement global en quant a ciclisme.

A més, hi ha hagut un **creixement significatiu en l'ús de bicicletes elèctriques**, amb un increment del 23% a nivell global i del 24% a Espanya en les activitats registrades amb e-bikes. L'alternativa elèctrica a la bicicleta convencional és cada vegada més present a la plataforma i cada vegada són més els usuaris que s'animen a provar-les.

Pel que fa a la **modalitat gravel, és clarament una de les modalitats de ciclisme que més ha crescut**, amb un augment del 55% en el nombre d'atletes que han registrat aquest tipus de sortides. Aquesta tendència es destaca especialment a nivell global i **reflecteix l'interès creixent pels entorns off-road i d'aventura** . A Espanya el creixement es dispara al 71%, data que constata que la moda del gravel ha arribat per quedar-se definitivament.

Mallorca s'ha consolidat com una de les destinacions ciclistes més concorregudes. Això ho constata el segment Team Ineos Test, el més cursat del món situat a Can Singala, Mallorca i el Bartoli Efforts BA 13, el segment més visitat a Espanya, també a Mallorca.

Aquestes dades ofereixen una panoràmica completa de tendències on els ciclistes, tant novells com experimentats, s'estan adaptant a noves modalitats i estan aprofitant les oportunitats per explorar i millorar el seu rendiment en un entorn social

Quant als wearables i els dispositiu sincronitzats, el líder tant global com a nivell espanyol és Garmin, i en concret el ciclocomputador Garmin Edge 530.

- **La tour operació especialitzada en cicloturisme. Tendències del sector**

L'informe "*Estat de la Indústria dels Operadors de Cicloturisme 2024*" publicat durant la tardor de 2024 per la European Cycling Federation ofereix una anàlisi exhaustiva de la indústria cicloturisme a nivell global, amb un focus important a Europa. Aquest estudi ha estat realitzat en coordinació amb ATTA (Adventure Travel Trade Association) i CycleSummit mitjançant una enquesta a 245 operadors de cicloturisme. L'objectiu de l'informe és aprofundir en les tendències actuals i futures del mercat per a la seva millora i promoció.

El mercat del cicloturisme continua creixent, tant en volum com en diversitat. **Un 88% dels operadors esperen un augment o manteniment del volum de clients, i un 86% preveu un increment dels ingressos per al 2024.** En particular, **el cicloturisme de muntanya domina fora d'Europa, mentre que a Europa predomina el cicloturisme de touring**. Els operadors esmenten que les **bicicletes elèctriques són cada vegada més populars**, amb un 64% d'operadors que informen que almenys el 25% dels seus clients utilitzen e-bikes.

Entre els reptes interns més destacats, la inflació preocupa i afecta directament un 62% dels operadors, mentre que el 50% lluiten per arribar a nous clients i a clients de nous mercats emissors. **A Europa, un 46% dels operadors enquestats mostra preocupació per l'estacionalitat del producte**, **mentre que fora d'Europa, la necessitat de millors solucions**

tecnològiques i de software per gestionar les operacions és rellevant per al 27% dels participants en l'enquesta.

Pel que fa als reptes externs, **la manca d'allotjaments adequats és un problema** compartit tant pels operadors europeus com no europeus. Les **dificultats logístiques, la qualitat de les carreteres i la seguretat a les rutes** també són temes de preocupació importants, especialment a Europa.

Les bicicletes elèctriques es consoliden com la tendència més destacada, però el cicloturisme en modalitat gravel i les rutes auto-guiades també estan guanyant popularitat. Els operadors esperen que el cicloturisme continuï creixent, amb noves destinacions emergents com la Regió dels Andes a Sud-Amèrica, Japó, Nova Zelanda, els països nòrdics i algunes parts d'Àfrica com Rwanda on es celebraran els propers mundials .

A nivell de destinacions França, Alemanya i Itàlia són les destinacions més populars entre els clients de cicloturisme, mentre que **el mercat emissor principal són els Estats Units, Alemanya i el Regne Unit.** Els tours de ciclisme **solen durar una setmana**, amb un **cost mitjà de 128€ per dia per a clients europeus i de 214€ per a clients de fora d'Europa**. En general, els tours auto-guiats són més populars entre els clients europeus, mentre que els clients de fora d'Europa prefereixen els tours guiats.

En general **els tours ciclistes no es limiten a l'activitat de ciclisme, sinó que també inclouen visites a llocs d'interès cultural, natural i gastronòmic.** Les visites a pobles i ciutats, així com a monuments històrics i museus, són les activitats més populars entre els clients cicloturistes, seguides de les visites a cellers i restaurants locals.

L'informe conclou que el cicloturisme seguirà creixent com a una opció de viatge sostenible, especialment amb l'augment de l'ús d'e-bikes que fa accessible l'activitat a un públic més ampli. Tot i els desafiaments com la inflació i la manca d'allotjaments adequats, hi ha moltes oportunitats per a aquells que sàpiguen adaptar-se a les noves tendències i oferir experiències úniques als viatgers.

2.5.2. Estat actual del cicloturisme

L'anàlisi de la documentació i estudis disponibles a l'entorn del desenvolupament del cicloturisme al Pallars Jussà, ja siguin encàrrecs efectuats per part del propi Consell Comarcal del Pallars Jussà, o bé siguin encàrrecs d'ajuntaments i altres institucions supralocals, desemboca en unes conclusions similars pel que fa al grau de desenvolupament de cicloturisme, i pràcticament els mateixos reptes a assolir per part de la destinació i els seus municipis per avançar en aquest grau de desenvoupament.

A grans trets destaca la qualitat de **l'oferta *off road*** i en concret de les modalitats **enduro i cross country**, i en darrer terme, perquè s'ha desenvolupat en menor grau fins a la data, el gravel. La carretera és una modalitat que es té en compte però tampoc s'ha estructurat degudament.

Les zones que ja han iniciat el procés d'estructuració de l'oferta són Tremp i municipis limítrofs, de la mà de **l'associació Lo Podall i l'ajuntament de Tremp**. Aquí s'ha desenvolupat una oferta àmplia de rutes sota el nom ***Territori Lo Podall*** per a practicants d'enduro, cross country, per a tots els nivells, des de rutes familiars a rutes tècniques i exigents. El posicionament orgànic esdevé fort amb la modalitat d'enduro, per la qualitat del manteniment, estat de conservació i disseny dels senders així com per una exigència tècnica homogènia. L'oferta es recull en un web propi de producte, ben estructurat i amb informació de servei.

Per altra banda la Pobla de Segur i municipis limítrofs, en una iniciativa coordinada **entre l'ajuntament de la Pobla de Segur i el *club esportiu Trencabikers*** està estructurant l'ampliació de l'oferta, en un futur bike park d'enduro i un pump track, dels quals ja s'està redactant el projecte executiu i se'n preveu la finalització de l'execució de cara a 2025. L'oferta de la Pobla es basa en les rutes cross country del Centre BTT gestionat directament per l'ajuntament i en les rutes creades pel club esportiu Trencabikers orientades principalment a l'usuari d'enduro.

A la zona de la Vall Fosca, per la seva banda estan planificant i executant l'estructuració d'una **oferta de rutes de cicloturisme de modalitat cross country**, principalment amb un component tècnic i físic exigent, donades les característiques de l'orografia. El document *Pla de Desenvolupament Turístic de la Vall Fosca* assenyala la necessitat de millorar i diversificar les infraestructures relacionades amb el cicloturisme. Actualment, es percep una manca d'oferta d'allotjaments especialitzats i de serveis adaptats, com espais per guardar bicicletes, tallers o centres d'informació turística específicament dissenyats per a cicloturistes. A més, es destaca la importància de coordinar esforços entre les empreses turístiques per crear paquets atractius dirigits als cicloturistes, cosa que encara no està ben desenvolupada.

Per la seva banda, altres documents d'abast més ampli com l'informe de 2017 redactat per Laura & Miró *Document estratègia digital per impulsar el cicloturisme al Geoparc Orígens* defineix l'estratègia per **impulsar el cicloturisme des del Geoparc Orígens** format per municipis de quatre comarques – el Pallars Jussà (14 municipis), la Noguera (3), el Pallars Sobirà (1) i l'Alt Urgell (1)- i els consells comarcals del Pallars Jussà i la Noguera. L'objectiu se centra en convertir aquesta

- ***Associació Lo Podall:*** *És una associació sense ànim de lucre constituïda el 2017 i formada per persones que estimen l'esport, la natura i el territori. Arrel d'una primera experiència d'organització d'una cursa, han emprès una gran tasca de neteja i recuperació i camins al Pallars Jussà que els ha permès crear una important xarxa.*

L'objectiu de la qual és la recuperació de camins per a la pràctica ciclista i senderista dels propis membres de l'associació. Darrera d'aquest objectiu s'ha creat el projecte Territori Lo Podall amb 4 zones d'acció amb Tremp com a centre de serveis, on s'hi poden trobar maxi rutes de MTB XC, rutes MTB per a famílies, i rutes d'enduro.
Tot i que l'objectiu principal és lúdic-esportiu, han creat una xarxa de col·laboradors del sector turístic al voltant dels camins recuperats. Aquests contribueixen amb quotes anuals a l'associació a canvi de visibilització a la web del projecte www.territorilopodall.com patrocinat per la marca de bicicletes Intense, especialitzada en enduro i altres modalitats off road.
Actualment compten amb un important nombre d'associats i patrocinadors. I presenten el seu treball i oferta de rutes al web:
https://www.territorilopodall.com/ . Les rutes s'han associat a l'aplicació Trailforks
https://www.trailforks.com/region/territori-lo-podall-tremp-28189/ Moltes de les rutes ciclistes són especialment per BTT, i la majoria poden ser practicades per trail running. S'han desenvolupat especialment per la zona de Tremp.
L'associació té un patrocinador principal que s'ha associat al seu nom per a la construcció i patrocina del web Territori lo Podall by INTENSE. Es tracta d'una important empresa norteamericana de gran reputació i prestigi, i molt coneguda en el món ciclista.
El seu web també actua d'aparador promocional dels patrocinadors de la comarca ja que s'ofereixen allotjaments, restaurants, transfers de guiatges, etc.
L'associació també organitza curses molt exitoses com La Tampanada, la Geobike o la Bucardo Tremp Enduro.
Realitzen també accions de matchfunding que reverteixen al territori, per exemple la col.locació d'abeuradors per fauna salvatge.

zona en una destinació cicloturística de referència per al 2025, amb especial èmfasi en la BTT, enduro, gravel i rutes de carretera. El document parteix d'uns antecedents on s'explica com el Pallars Jussà ha treballat històricament en el desenvolupament del cicloturisme, però reconeix la necessitat de fer un salt qualitatiu i professionalitzar-se per esdevenir una destinació competitiva a nivell nacional i internacional.

Associació Trenkabikers

Trencabikers és un club ciclista offroad, l'objectiu del qual és la pràctica lúdica i esportiva en modalitat enduro. A aquest efecte han obert, equipat i recuperat senders per a ús dels propis membres del club. S'ha gestionat l'obtenció de permisos i servituds de pas amb l'Ajuntament de la Pobla de Segur.
https://trenkabikers.wixsite.com/website
Les rutes que han creat es troben penjades a wikiloc i desenvolupades àmpliament al seu web.

Centre BTT del Pallars Jussà.

Compta amb 11 rutes senyalitzades (315 Km) i un punt d'acollida BTT. Les rutes es troben penjades al wikiloc. Actualment s'estan implementant accions d'estructuració i millora relacionades amb el projecte "Geobike. Projecte de creació i ampliació centre enduro. Fase 1 La Pobla de Segur & Conca de Dalt", que compte amb el finançament d'un PSTD de la Pobla de Segur per a desenvolupar-lo, així com altres accions de suport.

Els objectius generals inclouen la creació d'una oferta de cicloturisme diversificada i sostenible, que incorpori rutes que compleixin amb la normativa i regulacions públiques així com amb els permisos de les respectives titularitats privades al seu pas, que estiguin senyalitzades i siguin segures per a totes les modalitats i nivells de dificultat. Es planteja l'adaptació i aprofitament d'infraestructures existents com la línia de tren de Ferrocarrils de la Generalitat per facilitar l'accés sostenible al territori.

En l'anàlisi intern, es destaquen les infraestructures existents, com el Centre BTT de La Pobla de Segur, i la necessitat de legalitzar i senyalitzar noves rutes creades per associacions locals. A més, l'informe subratlla que la promoció del cicloturisme al Pallars és limitada, amb accions puntuals però sense una estratègia global de promoció ni una estructura consolidada de serveis i allotjaments adaptats.

L'informe proposa diverses accions per impulsar el cicloturisme: la creació de noves rutes, la seva legalització i senyalització, la digitalització de tota la informació i la promoció a través de webs, xarxes socials i aplicacions mòbils. També preveu desenvolupar un pla de comunicació i comercialització dirigit a mercats domèstics i a mercats europeus. Les accions es distribueixen fins al 2025, amb un calendari i pressupost orientatiu que detalla els costos de cadascuna de les iniciatives.

El document també posa èmfasi en la col·laboració entre entitats públiques i privades i la importància de treballar amb experts externs per garantir l'èxit de la transformació digital i l'orientació al cicloturisme del Geoparc.

Sobre **la competitivitat del sector**, el document encarregat pel Consell Comarcal del Pallars Jussà *Annex 1 Assistència tècnica pel desenvolupament de ciclisme de muntanya. Resultats de la diagnosi* redactat el gener de 2024 versa sobre la capacitat d'allotjaments i serveis al Pallars Jussà per acollir cicloturistes. Del buidatge d'aquesta enquesta es desprèn que dels deu allotjaments enquestats, tots afirmen tenir espai per guardar bicicletes, però només la meitat disposen d'eines per reparar-les o espais per netejar-les. La majoria ofereixen esmorzars complets, amb flexibilitat en els horaris per adaptar-se als ciclistes, i la majoria ofereixen habitacions individuals o dobles d'ús individual. Pel que fa als serveis complementaris, només un allotjament disposa de gimnàs i massatges, mentre que la majoria pot oferir sales per a reunions.

A nivell de serveis, hi ha empreses que lloguen bicicletes, ofereixen guies i transport. Tanmateix, es percep que les empreses locals no tenen la formació adequada sobre turisme actiu i cicloturisme. El Pallars Jussà és una comarca amb pocs habitants i empreses petites, malgrat això, hi ha una disposició positiva per millorar i adaptar-se a les necessitats dels cicloturistes, aprofitant els atractius paisatges naturals de la comarca.

Una vegada analitzada la documentació existent i a partir de la informació extreta en les entrevistes es detecten els següents reptes a resoldre al territori pel que fa a un desenvolupament competitiu dels productes de cicloturisme.

Principals reptes pel cicloturisme al Pallars Jussà:

- Excés de planificació individualitzada, es fa necessària una perspectiva i un marc estratègic més ampli i una intensificació de la coordinació per al desenvolupament d'un producte com el cicloturisme que molt sovint va més enllà dels límits dels termes municipals.
- Manca de sistemes efectius de governança per a facilitar que les decisions i accions relacionades amb el desenvolupament del cicloturisme es prenguin de manera, participativa i responsable, tenint en compte els interessos de tots els implicats: institucions públiques, empreses privades i residents locals.
- Oferta atomitzada i poc homogènia amb diversos estàndards de qualitat segons la zona
- Creixement orgànic de l'oferta de camins i senders ciclables, procés necessari d'ordenació, priorització i regulació de camins
- Creixement de la demanda en infraestructures de camins ciclables creades i mantingudes per associacions sense ànim de lucre.
- Preocupació pels costos elevats del manteniment de camins
- Implicació del sector turístic, però falta un procés general d'adaptació al producte
- Poca quantitat i varietat de serveis turístics especialitzats en cicloturisme
- Manca de recursos i cohesió en el relat promocional
- Diverses velocitats i models de desenvolupament en territoris pràcticament veïns

2.6. Benchmark- casos d'èxit turisme per a tothom

Una definició d'interès per al turisme accessible la trobem de la mà de l'Agència Catalana de Turisme, citada anteriorment, que diu:

> *"**El veritable turisme accessible és aquell en què no existeixen barreres en cadascuna de les anelles que conformen la cadena de valor de l'experiència integral del viatge** (planificació, recerca d'informació, transports públics o privats, allotjaments, restauració, activitats turístiques, oci, etc.). L'accessibilitat és i ha de ser un factor intrínsec a la qualitat dels productes, serveis i entorns turístics. Només així podem parlar d'un turisme per a tothom i de **destinacions turístiques de qualitat."***

D'aquesta definició es desprèn un dels aspectes més importants perquè una destinació pugui ser i considerar-se accessible**, cal que aquesta voluntat i l'adaptació es produeixi a tots els segments turístics**. És a dir, si un museu s'adapta arquitectònicament, implementa senyalització adaptada a diferents discapacitats i proposa visites guiades adaptades, etc. proporcionant una oferta apta pel turisme per a tothom, però llavors, la persona amb diferents discapacitats no troba un aparcament adequat, no existeix un restaurant o similar adaptat o un hotel per dormir, o no hi ha res més a fer en el seu entorn del museu, no podrem considerar que la destinació compti amb un oferta d'interès pel turisme per a tothom, simplement comptarem amb un edifici adaptat.

Al costat d'aquesta necessitat de que **l'adaptació es produeixi a totes les *anelles*** (tal com diu la definició de l'ACT), apareix una altra aspecte important a considerar en la nostra destinació. Aquest aspecte a tenir en compte és ser conscient i conèixer qui forma part d'aquesta demanda que anomenem accessible, i que cal visualitzar com molt més àmplia del que sovint es planteja:

> ***Accessible inclou a tots, alineant-se amb el concepte accessibilitat universal, per aquesta raó, sovint s'utilitza també el terme turisme per a tothom.***

Hi ha persones que tenen diferents discapacitats a les quals no s'ha de diferenciar en la disposició i possibilitats alhora de poder gaudir o tenir les mateixes opcions d'oci i turisme que qualsevol altre que no es troba en la seva situació. Però hem de tenir en compte, que el terme per definir a una persona com discapacitat, a vegades és, per la societat, circumstancial, i a vegades no depèn d'uns patrons fixes ni admet definicions exhaustives per a la seva definició. Així per exemple, un pare que porta el seu fill en un cotxet potser té en aquells moments les mateixes necessitats que una persona que tenint mobilitat reduïda ha d'anar amb cadira de rodes, o això semblant li succeeix a un jove o adult que s'ha trencat la cama i va amb crosses, al costat d'una persona gran que necessita de bastó per sustentar-se. O bé hi haurà necessitats com les que pot tenir un infant alhora de canviar els bolquers, o d'arribar a taula per menjar, o una persona amb discapacitat de visió alhora de llegir la carta del restaurant,... els exemples per entendre el sentit del que és accessibilitat poden no acabar-se, perquè són infinites.
Les barreres que es troben en les destinacions i que trenquen aquesta universalitat, es poden dividir entre barreres en l'entorn i barreres socials[9]; les primeres estan relacionades amb les

[9] Hernández-Galán, Jesús (dir.), (2017) Observatorio de accesibilidad universal del turismo en España , Fundación ONCE, Colección Accesibilidad
http://riberdis.cedid.es/bitstream/handle/11181/6381/Observatorio_accesibilidad_universal_turismo_Espa%c3%b1a.pdf?sequence=1&rd=003164379107692

infraestructures i entorns construïts, informació i tecnologia, mentre que les segones es relacionen a la formació de les empreses en l'àmbit turístic, falta de consciència, prejudicis i discriminació vers determinats col·lectius d'usuaris.

En el moment de plantejar-se una destinació turística sostenible, s'ha de tenir en compte l'accessibilitat d'aquesta com a valor fonamental pel desenvolupament socialment sostenible, posicionant-nos alineats amb el turisme per a tothom, en que tots tinguem la possibilitat de realitzar el mateix (tot i que en alguns casos pot resultar impossible); però el plantejament inicial de qualsevol servei o experiència sempre ha de ser la universalitat.

Segons dades de la OMT[10], 1300 milions de persones tenen una discapacitat important en el món. Tant els fonaments del desenvolupament sostenible com el de la responsabilitat social, ens criden a que cal proporcionar i incorporar de forma evident el turisme per a tothom en les nostres destinacions. Aconseguir-ho vol dir treballar per un dret que tenim com a persones humanes tant pels visitants però també pels locals, igualant-los i reduint la separació entre persones.

Al mateix temps, no oblidem, que **el turisme per a tothom és també augmentar la possibilitat de visita per a la destinació**, és a dir, convertir-la en una destinació més competitiva per la seva capacitat de proporcionar oferta per més segments de demanda.
Si ens fixem com s'ha implementat aquesta universalitat en el sector turístic, en general, podem afirmar que les ciutats han estat les que han treballat més en aquest sentit, especialment perquè en un primer moment el treball per a millora de les persones discapacitades s'ha centrat especialment en solventar problemes arquitectònics per a deixar pas a les persones amb mobilitat reduïda. I les ciutats pels seus volums d'afluència, la seva capacitat econòmica i l'avantguarda de canvis d'oci i culturals que solen liderar, han estat les que s'han concentrat en primer lloc a fer el pas al turisme per a tothom de forma evident en la seva arquitectura i estructures. Un dels premis més prestigiosos en aquest sentit són l'Access City Award[11] de la Comissió Europea que s'atorga a les ciutats que més treballen en aquest sentit a Europa, casos premiats serien Lyon (2018), Breda (2019) o Luxemburg (2022). Entre les ciutats que s'han enfocat més amb el turisme, segons un estudi recent basat en dades de Tripadvisor i Yelp[12], citat per Hosteltur, de l'empresa Iglu Cruise, el rànquing de les ciutats europees amb més serveis accessibles el lideren Londres, seguida per París i Amsterdam. A nivell mundial, ciutats com Singapur, Denver, Sidney o Barcelona, han estat considerades com les ciutats més accessibles del món.

En el cas del Pallars Jussà, la seva constitució urbanística s'allunya considerablement al del món urbà, per aquesta raó es prendran en consideració primer destinacions que puguin tenir semblança geofísica més alta, amb les que ens puguem comparar. Tot i això es citaran altres exemples per tal de visualitzar que existeixen moltes possibilitats i que destinacions que potser geogràficament són diferents, també poden aportar idees i conceptes d'interès.

---

https://observatoriodelaaccesibilidad.es/wp-content/uploads/2021/06/Turismo-accesible-para-todos.-Una-oportunidad-a-nuestro-alcance.pdf

[10] https://www.unwto.org/es/turismo-accesible

[11] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=es&catId=88&eventsId=1977&furtherEvents=yes#empl_content_title

[12] https://www.hosteltur.com/162920_turismo-accesible-en-europa-las-10-mejores-ciudades-para-visitar.html

Segons aquest criteri principal de fixar-nos en les condicions espacials, ens hem volgut fixar en destinacions que en un àmbit rural o muntanyós i amb recursos i productes semblants, han incorporat el turisme per a tothom en la seva estratègia turística de desenvolupament sostenible. Ens fixarem amb com ho gestionen i ho presenten, i les diferents fórmules utilitzades de qualitat i seguretat.

Destinacions:

- **Pyrénées Bearnais**
- **La Garrotxa**
- **Derbyshire**
- **La Ruta del Vi del Palatinat**
- **Sud-Tirol**

Destinació	**Pyrénées Béarnaises (França)**
Situació i dades bàsiques	L'Alt Bearn és una comarca muntanyosa del Pirineu francès que té com a centre principal la ciutat d'Oloron Saint-Marie.
Principals Recursos i productes de la destinació turística	• Cicloturisme: Destinació reconeguda de ciclisme carretera i BTT (MTB), també es promociona amb la modalitat gravel. Molt promocionat pel pas del Tour de França. (Certificat Accueil Vélo) • Senderisme. Itineraris • Activitats actiu natura i ecoturisme • Turisme de neu • Patrimoni cultural
Activitats d'actiu natura accessibles	• Activitats d'esquí i diferents modalitats adaptades, raquetes de neu • Parapent per persones amb necessitats especials • Centre d'esports adaptats de muntanya • Escalada

Activitats ecoturisme accessibles	• Equitació • Estades a la natura • Visites productors locals
Serveis turístics adaptats	• Oficines de turisme adaptades amb personal format • Museus, llocs d'interès i centre d'interpretació adaptats • Allotjaments (albergs, càmpings, hotels...) i restauració
Reconeixements i certificacions	• Certificació de Tourisme&Handicap de l'estat francès que té en compte les quatre discapacitats. • Certificat Valides-Handicapés, és una marca de qualitat relacionada amb l'acollida de persones amb necessitats especials que desitgin practicar una activitat física i esportiva regularment tant de competició com d'oci.
Tríptics de promoció i webs de promoció	https://www.pyrenees-bearnaises.com/app/uploads/pyreneesbearnaises/2019/01/livret-handitourisme.pdf https://www.pirineo-frances.es/donde-y-como-alojarse/turismo-accesible/

Valoració:

Es tracta d'una destinació amb semblances amb el Pallars Jussà especialment per la seva geografia i el tipus de productes turístics que s'hi ofereixen. La destinació ha aconseguit estructurar una oferta àmplia de serveis i productes turístics accessibles en la seva destinació ampliant el seu mercat de demanda. Destaca la seva oferta d'activitats i experiències de neu i les d'aire. Per aconseguir producte amb garantia de qualitat, s'ha recolzat amb l'obtenció de certificacions estatals d'accessibilitat. La certificació s'adquireix complint els requisits especificats i passant una auditoria que ho garanteixi, com succeeix en la majoria de certificacions.
El fet de certificar-se assegura una sensibilització i implementació de mesures de l'ens que ha realitzat l'adaptació i la qualitat dels serveis. És a dir, s'assegura que desapareixen les dues barreres plantejades: en l'entorn i socials.

Procés realitzat:
- Sensibilització, formació i conscienciació
- Adaptació i reconversió de l'establiment o empresa, creació de nou producte
- Auditoria/ certificació – obtenció del certificat
- Estructuració de l'oferta d'empreses turístiques que obtenen el certificat
- Promoció de l'oferta del territori

Destinació	**La Garrotxa (Catalunya)**
Situació i dades bàsiques	La Garrotxa és una comarca gironina que s'ha guanyat el lideratge com a destinació turística sostenible d'interior. El seu paisatge semi muntanyós solcat de pobles amb encant, muntanyes i rius, així com el seu dinamisme gastronòmic i empresarial l'han convertit en un referent d'equilibri medi ambiental amb l'obtenció de la Carta Europea de Turisme Sostenible per tota la comarca de la mà del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. La comarca treballa per incorporar els valors de sostenibilitat en el desenvolupament general socioeconòmic de la comarca, no només amb turisme i amb aquesta finalitat treballa des de la governança participativa.
Principals Recursos i productes de la destinació turística	• Espai Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa • Activitats d'actiu natura (senderisme, cicloturisme...) • Ecoturisme (coneixement de l'entorn, geologia, observació natura..) • Patrimoni històric i cultural – pobles amb encant • Gastronomia i producte local
Activitats d'actiu natura accessibles	• Senderisme (senders i itineraris adaptats) • Vols en globus • Bicicletes tàndem • Circuits d'orientació
Activitats ecoturisme accessibles	• Visites productors locals • Coneixement i observació natura en general i flora i fauna, geologia
Serveis turístics accessibles	• Oficines de turisme inclusives en mobilitat • Allotjaments (albergs, càmpings, hotels...) adaptats • Museus i centres d'interpretació adaptats amb guiatges especialitzats • Transports i lloguer de bicicletes adaptades • Empreses de guiatge adaptades especialitzades en actiu natura

Estructura	Compta amb un apartat al web on es presenta l'oferta accessible (segregats per tipus de dificultat auditiva, motriu lleu, motriu greu, visió): • Allotjaments inclusius - 31 • Restaurants- 40 • Bars – 18 • Activitats- 18
Reconeixements i certificacions	Les empreses turístiques de la Garrotxa, per poder promocionar-se en el web i formar part de l'oferta de turisme accessible de la comarca, han de realitzar una auditoria de forma voluntària per assegurar els compliments necessaris de cada servei o activitat. El Consorci de Turisme de la Garrotxa compta amb un software que els permet auditar i generar plans de millora a les empreses. Les empreses que compleixen els requisits mínims es van incorporant a l'oferta de destinació. La seva oferta de turisme per a tothom s'inclou a la del Patronat de Turisme Costa Brava- Pirineu de Girona i l'Agència Catalana de Turisme
Tríptics de promoció	https://ca.turismegarrotxa.com/la-garrotxa/turisme-inclusiu/ https://trade.turismegarrotxa.com/ca/blog/la-garrotxa-una-destinacio-turistica-per-a-tothom https://www.turismeperatothom.catalunya.com/ca/destinacio.php?p=7 https://costabrava.org/experiencies/experiencies-inclusives/

Valoració:

Des del 2019, la Garrotxa ha apostat per ser una destinació per a tothom. Amb la convicció del desenvolupament sostenible com a territori, la comarca va presentar a una Pla de Sostenibilitat Turística en Destinacions "La Garrotxa soft & smart county. Destinació turística sostenible i intel·ligent" 2022-25 que li fou concedit, finançat pels Fons Next Generation i el Govern espanyol, entre les accions que es proposaven destaquem el *Projecte La Garrotxa per a tothom*, on s'aconseguí el finançament per adquirir un sistema de gestió dels recursos turístics accessibles que els permetés:

- Identificar els equipaments públics i empreses turístiques interessades en adaptar les seves instal·lacions i serveis al turisme per a tothom.
- Contractar un servei de consultoria que els ajudés en la realització d'un full de ruta de millores a curt, mig i llarg termini per cada empresa turística interessada.
- Realitzar sessions de sensibilització i informació del sector en relació al turisme per a tothom i la competitivitat.
- Analitzar la oferta existent per conèixer els àmbits de millora i actuar al respecte.
- Millorar les experiències i equipaments turístics per augmentar el seu grau d'inclusivitat.

Actualment la destinació Garrotxa està afiliada al programa Turisme per a Tothom de l'ACT. La implementació de la gestió dels establiments està en procés, però ja comença a donar fruit, i compta amb una oferta estructurada.

Destinació	**Derbyshire (Anglaterra)**
Situació i dades bàsiques	Derbyshire és un comtat situat al nord d'Anglaterra. Es tracta d'un territori interior semimuntanyós, consisteix principalment en turons arrodonits i altiplans, que assoleixen el punt més elevat a l'entorn de 600m.
Principals Recursos i productes de la destinació turística	• Parc Nacional de Peak District • Ciutats i pobles amb encant, patrimoni històric • Activitats culturals • Activitats actiu-natura • Turisme industrial • Senders per realitzar caminant, bicicleta o cavall
Activitats d'actiu natura accessibles	• Equitació • Pesca • Natació/ vela • Ciclisme • Escalada i rappel • Cadires de rodes tot terreny • Muntanyisme • Futbol caminant
Activitats ecoturisme adaptades	• Visites jardins, observació de flora • Coneixement natura en general i flora i fauna, geologia • Productors locals
Activitats culturals i patrimonials adaptades	• Visites a centres d'interpretació i museus • Visites temes i centres industrials i empreses elaboradores • Cinemes i teatres
Serveis turístics	• Oficines de turisme inclusives en mobilitat • Allotjaments i restaurants (albergs, càmpings, hotels...)- 13 • Museus i centres d'interpretació adaptats amb guiatges especialitzats • Piscines • Llocs de pícnic • Transports adaptats
Estructura	Compta amb un web turístic on es presenta tota l'oferta. Accessible Derbyshire és una fundació sense ànim de lucre dedicada a promocionar el turisme sostenible del comtat. Per poder formar part de la seva oferta, és necessari omplir uns formularis que inclou el web seguint criteris bàsics per poder conèixer les condicions d'accessibilitat i fer una petita aportació econòmica. Llavors aquest formulari és validat, i l'empresa s'inclou en l'oferta. Realitzen: • Assessorament: Brinden assessorament personalitzat a persones amb discapacitat i els seus acompanyants sobre com planificar les visites i gaudir de la zona.

	• Capacitació: Organitzen cursos i tallers per a professionals i voluntaris sobre com millorar l'accessibilitat a diferents entorns.
Reconeixements i certificacions	El web treballa en col·laboració amb les altres entitats de promoció turística del comtat, i està reconeguda pel govern anglès. El Regne Unit no compta amb una certificació com a tal però si que distribueix i possibilita que les empreses del seu territori tinguin la informació i eines necessàries per adaptar-se al turisme per a tothom: https://www.visitbritain.org/business-advice/make-your-business-accessible-and-inclusive/visitengland-accessible-and-inclusive https://www.visitengland.com/travel-info-and-advice/accessible-england
Tríptics de promoció i web	La informació s'estructura en un web de promoció https://www.accessiblederbyshire.org/activities/

Valoració:

L'exemple de Derbyshire és d'interès per poder veure com una iniciativa privada, en aquest cas benèfica, està liderant el desenvolupament del turisme accessible a la zona, mostra de la voluntat i necessitat de la societat d'un enfonc del turisme en aquest sentit. En aquest cas, el formulari directe i el pagament d'una petita aportació és el que permet formar part de l'oferta d'Accessible Derbyshire, que serà revisada posteriorment per l'entitat. Actualment compten amb una oferta molt àmplia tant de serveis com d'experiències i activitats, i han convertit la destinació en una de les més potents del país per turisme per a tothom.

Destinació	**La ruta del Vi de Palatinat (Pfälzer Weinsteig)** 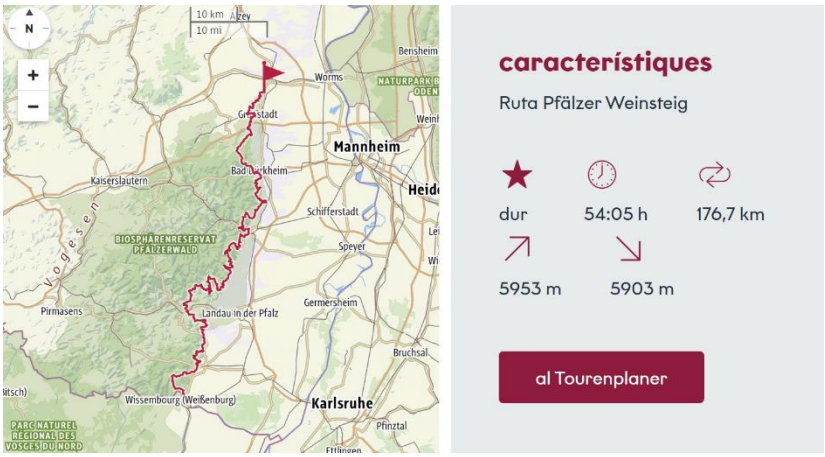

Situació i dades bàsiques	Tot i que no es tracta d'un territori administratiu, la proposta d'aquesta ruta situada al sud-oest d'Alemanya es considera d'interès, doncs alinea la seva proposta competitiva d'una manera similar a la que es podria proposar al Pallars Jussà. En aquest cas entorn a la ruta del vi, es fa una proposta de destinació apostant per l'ecoturisme com a vector transversal i el cicloturisme i el turisme per a tothom com a elements d'especialització. Llargària de la ruta: 176,7Km
Principals Recursos i productes de la destinació turística	• Paisatge enològic • Ruta cicloturística • Cellers i activitats relacionades amb el vi • Paisatge rural i pobles amb encant • Patrimoni històric (castells) • Senders per realitzar caminant, bicicleta o cavall • Turisme accessible
Activitats accessibles	• Senderisme i cicloturisme • Museus i centres d'interpretació • Balnearis, termes i piscines • Cellers i botigues de vi sense barreres • Gastronomia i gastronomia local sense barreres
Activitats culturals i patrimonials accessibles	• Visites a centres d'interpretació i museus • Visites centres industrials i empreses elaboradores • Cinemes i teatres
Serveis turístics accessibles	• Oficines de turisme adaptades • Allotjaments i restaurants adaptats • Museus i centres d'interpretació adaptats amb guiatges especialitzats • Piscines adaptades • Llocs de pícnic adaptats • Transports adaptats
Estructura	Compta amb un web on poder consultar totes les possibilitats per realitzar la ruta estructurada per diferents discapacitats (Restricció de mobilitat, sord o amb dificultat auditiva, cecs o amb discapacitat visual, llenguatge fàcil)
Reconeixements i certificacions	El **projecte "Renania-Palatinat sense barreres"**, és un model de conscienciació de les empreses i els professionals del turisme respecte l'accessibilitat i per fomentar i crear ofertes de vacances atractives sense barreres. Amb aquesta finalitat, Rheinland-Pfalz Tourismus GmbH certifica empreses i ofertes turístiques d'acord amb el sistema d'etiquetatge nacional "Viatge per a tots". Aquesta certificació d'accessibilitat es proposa auditar llocs assegurant la comprovació, que la informació és fiable, i que les seves possibilitats han estat detallades. L'accessibilitat com a característica de qualitat i confort. Travel for All és la certificació uniforme a nivell nacional en matèria d' accessibilitat a Alemanya. Reisen für Alle Proporcionen: Assessorament per realitzar ofertes sense barreres, informe sobre llenguatge fàcil, proporcionen documents i

	assessoren per fer els llocs web accessibles. També realitzen jornades de sensibilització. https://www.reisen-fuer-alle.de/zertifizierte_angebote_249.html?&category_id=&state_id=1&text_search=&orderby=&_qf__searchform=&sort=desc
Web de promoció	https://www.rlp-tourismus.com/de/erleben/barrierefreies-reisen

Valoració:

Aquesta proposta situada a Alemanya es considera molt interessant, doncs alinea la seva proposta competitiva d'una manera que podria ser equiparable al Pallars Jussà si decideix com a destinació estructurar-la a l'entorn d'una ruta. En el cas del Palatinat, a l'entorn a la ruta del vi, es fa una proposta de destinació apostant per l'ecoturisme com a vector transversal i el cicloturisme i el turisme per a tothom com a elements d'especialització. En concret la proposta de turisme per a tothom es fonamenta amb elements com:

1. Catàleg d'empreses i serveis accessibles del territori, especialment en allotjaments i també empreses d'activitats (amb el nom d'amfitrions accessibles).
2. Proposta específica per al sector de la restauració, amb un catàleg de Gastronomia Sense Barreres, que involucra al sector agroalimentari del territori.
3. Incorporació d'elements sensorials en la proposta de descoberta del territori, especialment pensats per a persones amb requeriments d'accessibilitat auditiva i visual.
4. Servei de guiatge especialitzat per a persones amb diferents tipologies d'accessibilitat.
5. Creació d'un blog en paral·lel a l'espai web, dedicat a l'accessibilitat de la destinació i com gaudir-la de manera inclusiva.

Per tant, estem davant d'una proposta interessant de com un territori pot utilitzar un element com una ruta (com podria fer també el Pallars Jussà amb algunes rutes i propostes actuals) per fer-ho competitiu utilitzant el vector de l'accessibilitat. En aquest cas, la ruta ha esdevingut el referent en accessibilitat a Alemanya i ha rebut diferents guardons.

Destinació	**Alto Adige – Sud-Tirol**
Situació i dades bàsiques	El territori comprèn la regió de parla alemanya de Tirol del Sud (veure benchmark destinacions al nord, i la part del Trento (Trentino) al sud. El web oficial turístic https://www.suedtirol.info/ presenta un apartat sobre accessibilitat que permet accedir a un web específic de Turisme per a Tothom https://www.suedtirol.info/it/it/informazioni/mobilita-ed-accessibilita/vacanze-senza-barriere

El Principals Recursos i productes de la destinació turística	• Activitats a l'aire lliure d'actiu i natura i ecoturisme:
	  ○ Esports de neu
	  ○ Senderisme i alpinisme
	  ○ Cicloturisme
	  ○ Esports aquàtics
	• Ciutats històriques, patrimoni cultural, i patrimoni local
	• Museus i monuments: La regió compta amb una gran varietat de museus que donen a conèixer la història, l'art i la cultura de la zona.

Activitats accessibles	• Àmplia selecció de rutes per realitzar senderisme sense barreres classificats per dificultat en diferents zones de la regió. • Banys termals i piscines • Visites a parcs • Shopping • Golf, bowling, pesca esportiva, pista de gel • Parcs infantils • Telefèrics
Activitats culturals i patrimonials	• Oferta de museus i centres d'interpretació • Visites patrimoni i castells • Cinemes i teatres
Serveis turístics	• Allotjaments gran varietat • Àmplia oferta de restauració gastronòmica però també per realitzar degustacions i tastos enogastronòmics • Taxis i estacionament sense barreres • Lloguer de bicicletes especials • Descripció dels serveis amb trens i les estacions i les possibilitats d'accessibilitat detallada tant dels trens com de les estacions
Estructura	Classificació tenint en compte les possibilitats de les persones que utilitzen cadira de rodes. Inclouen les famílies amb nens i una oferta per ells en aquesta pàgina. Mostren serveis d'assistència i de salut que podrien ser d'interès. Compten amb una aplicació de cerca d'aparcament.
Reconeixements i certificacions	El portal de promoció està gestionat per una associació *Independent (Vita Independete e Mobilitá)* sense ànim de lucre que vetlla per la igualtat per a totes les persones al territori. L'any 2004 va crear el portal turístic de l'Alt Adige per a tothom . El lloc, que s'ha renovat diverses vegades, presentem propostes per a unes vacances sense barreres al Tirol del Sud , verificades personalment in situ per l'equip tècnic, i s'ha convertit en el portal de referència i oficial pel turisme per a tothom del Sud Tirol. Ofereixen projectes d'informació i suport, consultoria i autonomia en molts camps, i especialment en turisme i oci. L'Associació compta amb la Garantia de qualitat: UNI EN ISO 9001. Per formar part del portal s'ha de contribuir a una quota i complir les mesures previstes, així com passar una auditoria que determini la validesa d'aquestes mesures.
Web de promoció	https://www.altoadigepertutti.it/

Valoració:

En aquest cas, veiem també com la certificació i promoció turística del turisme per a tothom es realitza de la mà d'un associació que de forma pionera s'ha responsabilitzat de la igualtat d'oportunitats de les persones del territori. La validesa de la seva feina l'ha portat a ser validada pels ens públics com a canal oficial. Així mateix, l'empresa valida la seva pròpia gestió amb certificacions internacionals que garanteixin que els serveis que ofereix tenen en compte les possibilitats reals.
La proposta es concreta amb un portal que permet planificar unes vacances a la zona on els establiments estan descrits identificats per a les possibilitats de dificultat de mobilitat, així mateix els serveis i experiències que s'ofereixen, i una descripció detallada de com afronten les diferents discapacitats. També es compte amb una publicació detallada de tot el contingut del web. El web té en compte en les seves propostes i descripcions, les famílies amb nens i el perfil sènior.

Elements a destacar del benchmark de destinacions de turisme per a tothom:

Així doncs, tal com podem veure en les destinacions turístiques comparades, existeix una clara necessitat de conscienciació i sensibilització vers el sector turístic perquè entenguin la importància del canvi, però també perquè empatitzin amb aquest i se hi sentin implicats. I per altra, un canvi basat en infraestructures i serveis que cal ser avaluat per assegurar la qualitat i la seguretat d'aquest. També s'ha pogut veure que existeixen diferents fórmules alhora de presentar la informació, però és evident que cal un filtre, una responsabilitat de valoració, que asseguri que la proposta de turisme per a tothom de la nostra destinació és vàlida i segura per les persones que en vulguin fer ús.

A banda esmentar altres exemples que poden ser inspiració pel Pallars Jussà, aquest és el cas de les **Catarates d'Iguazú**, que tot i les dificultats geogràfiques i físiques del seu entorn, ha apostat pel turisme per a tothom. Es interessant, de com es poden realitzar propostes de turisme accessible en espais naturals on sembla complicat realitzar-hi aquesta tipologia de propostes. En concret s'ha fet mitjançant:

1. Eliminació dels elements arquitectònics que impossibilitarien el moviment de totes les persones, especialment els nens i persones amb mobilitat reduïda (tant sèniors com cadira de rodes).
2. Instal·lació d'un sistema de rampes, passamans a diferents alçades i espais lliures de pas per generar itineraris accessibles.
3. Incorporació de senyalística a tot el parc on també està disponible amb Braille i facilitats per a l'ús de la llengua de signes.
4. Un Centre de Visitants on s'ofereixen maquetes en Braille i elements per interpretació del patrimoni accessibles.
5. Incorporació de la sensibilitat en accessibilitat en tots els serveis, com poden ser el tren turístic o un servei específic per mobilitat reduïda dins del parc, amb vehicles especialitzats.
6. Implicació en el projecte dels serveis de restauració del Parc Nacional, així com també recentment incorporació a les propostes de les empreses d'activitats i allotjament de fora del parc, generant una dinàmica de destinació per a tothom.

Estem doncs davant d'una innovadora proposta en un espai icònic de la destinació, que permet posicionar aquesta en termes d'accessibilitat, com podria ser el Congost de Mont-Rebei o la Vall Fosca.

Un altre exemple d'interès, en relació a la proposta museística accessible, és **Vila Joiosa (Alacant)**. En aquet cas ens trobem davant d'una proposta museística concreta, que ha permès al conjunt del territori posicionar-se com a destinació turística accessible. En concret, es va realitzar la reforma del nou espai museístic, fent emblema en tota la cadena de valor de l'accessibilitat com a fet transversal i diferenciador.

Això ho han fet mitjançant:

1. El Pla Museològic, estableix l'accessibilitat i la inclusió com a eixos transversals.
2. S'ha incorporat un disseny arquitectònic universal, amb rampes, ascensor adaptat, bona il·luminació, contrast cromàtic o mobiliari accessible.
3. Incorporació de la llengua de signes en els audiovisuals que s'ofereixen, així com també la informació amb Braille a tot el museu.
4. Creació d'itineraris sensorials, especialment pensats per a visites qualitatives per a persones amb dificultats d'accessibilitat visual i auditiva.
5. Incorporació d'una sala de lactància per a millorar l'experiència de les famílies.

Al actuar el museu com a reclam en aquest segment, ha fet que diferents establiments de la comarca hagin també realitzat propostes alineades amb l'accessibilitat.
El Pallars Jussà compta amb actius i propostes museístiques (com el mateix Epicentre o les Botigues Museu Salàs) que poden exercir també d'icones i reclams per incentivar aquest canvi.

Així també es volen esmentar diferents destinacions turístiques que han apostat fortament per la universalitat de la seva oferta. Aquest és el cas de **Portugal**. Malgrat que aquest sigui un context territorial no comparable amb el Pallars Jussà, si que es considera interessant la proposta que s'ha realitzat amb el programa *All for All*, on es posa l'accent en involucrar el sector privat del territori en l'aposta per a ser una destinació turística accessible. Això ho han fet mitjançant:

1. Una proposta de formació i capacitació al teixit empresarial.
2. Una proposta per identificació del que han anomenat experiències inspiradores, per posar en valor els projectes de turisme accessible i promocionar-los al seu entorn web i xarxes socials.
3. Aposta per incorporar la transició digital en elements que es troben amb projectes d'accessibilitat.
4. Involucració d'entitats – el que seria l'equivalent a ONCE o IMPULSA- en l'acompanyament als serveis d'accessibilitat per les empreses.
5. Generació d'itineraris accessibles, on també es posa de manifest l'oferta de serveis accessibles entorn als itineraris (tant d'allotjament com empreses d'activitats)

Per tant, malgrat ser un marc territorial molt més ampli, es poden extreure idees interessants per aplicar al Pallars Jussà.

També, i finalment destacar el paper de la destinació turística, **Catalunya.**
En primer lloc s'exposa el cas català en relació a la innovació del software d'accessibilitat turística (PROA) que portarà el seu desplegament en breu a tot Catalunya. Es considera un exemple rellevant pel Pallars Jussà, doncs si es vol apostar per un turisme accessible, caldrà

alinear la seva proposta amb el desplegament de la Xarxa de Turisme per a Tothom que es vol dur a terme des de l'ACT.

En concret estem davant d'un innovador software que permetrà:

1. Conèixer el grau d'accessibilitat turística dels diferents espais turístics de la comarca.
2. Valorar en funció de l'accessibilitat visual, auditiva, cadira de rodes, mobilitat reduïda i famílies.
3. Categoritzar en funció d'espais accessibles, practicables i no accessibles.
4. Incorpora un conjunt de pautes i millores a realitzar en els diferents espais per millorar el seu grau d'accessibilitat.
5. Eina gratuïta per a totes les empreses i administracions públiques.
6. Eina de pagament en format SaS per tal de poder realitzar anàlisis de la comarca, que permetrà la presa de decisions i comparar estat amb altres territoris.

Estem doncs davant d'una innovadora proposta de l'Agencia Catalana de Turisme que es desplegarà en els propers mesos.

2.6.1. Tendències actuals en turisme per a tothom

En els darrers anys la visió del que ha de ser el turisme accessible o turisme per a tothom ha anat evolucionant fins arribar a una visió holística i transversal. S'ha passat de pensar en l'accessibilitat com en un canvi d'estructures arquitectòniques a un sentit molt més il·limitat que conforme l'accessibilitat universal, en aquest cas aplicat al turisme.

Així de la mateixa manera que els diferents tipus de turisme evolucionen amb el temps fortament influenciats pel context socioeconòmic que marca sovint les tendències, originant modes i tendències també succeeix en el segment del turisme per a tothom.

No obstant que la seva evolució existeixi en paral·lel, no garanteix que l'oferta evolucioni a la mateixa velocitat. Així podem afirmar que tot i que l'oferta per turisme per a tothom a augmentat i millorat molt es troba encara poc evolucionada en moltes de les destinacions turístiques.

Tot i això, recollim diferents tendències observades pels segments especialitzats:

- **Participació amb activitats amb inclusió social i cultural:** Anteriorment existia la tendència a aïllar els col·lectius amb necessitats especials per poder proporcionar major servei, però actualment la societat no ho contempla, hi ha una predisposició a poder incloure i participar conjuntament de els activitats, donant força a l'accessibilitat universal i el turisme per a tothom.
- **Personalització de les experiències:** tal com hem comentat el turisme per a tothom engloba molts perfils de necessitats, això requereix de moltes variants i flexibilitats, treballar les activitats de forma flexible i personalitzada és un valor molt preuat pel turisme per a tothom.
    - **Tecnologia com aliada indispensable:** La digitalització de forma transversal en tots els esglaons del turisme contribueix a la inclusió de totes les persones, atès la facilitat de les noves tecnologies per salvar barreres com el canvi d'idioma (Braille, oral, etc.), canvis de color o de nivell de llenguatge. Però també les aplicacions mòbils, l'aplicació de la realitat virtual, la facilitat d'acció, etc. estan transformant les experiències però també estan contribuint a al seva accessibilitat: trobar informació detallada sobre accessibilitat, realitzar reserves de serveis convenients, sol·licitar assistència, etc.

      Aquesta aliança amb la tecnologia també és important per a la destinació alhora d'assegurar i garantir la qualitat de l'oferta accessible. L'existència en el mercat de softwares que permeten acreditar i assegurar la veracitat de les propostes de forma còmode, ràpida i àgil, aplicant els protocols definits en els manuals d'accessibilitat, afavoreix les destinacions i la seva ràpida implicació i creació d'una oferta pel turisme per a tothom. A més aquests software solen garantir el manteniment i el treball constant dels serveis i oferta de la destinació turística.
    - **Activitats de tot tipus:** Les persones amb diferents accessibilitats volen gaudir de les mateixes activitats que fins ara havien estat limitades al seu accés. Aquestes es concentren especialment en l'aire lliure, actiu i aventures. Amb aquesta finalitat les destinacions estan desenvolupant rutes i equipament per les persones amb discapacitat puguin gaudir de la natura amb igualtat de condicions. En aquests darrers

anys s'han observat i segueixen essent tendència 3 canvis clars[13], de la mà de l'envelliment de la població i el creixement d'aquest segment:

- Productes i serveis experiencials: Creixement de la demanda d'oportunitats, oci variat i diversificat, entreteniment, i viatges en general.
- Serveis de salut i benestar: Creixement de la despesa en aquest sentit i també de la cura.
- Productes acordes amb l'edat i condicions: Creixement de la demanda de productes dissenyats i adaptats a la condició física y sensorial de cadascú.

- **Formació i sensibilització de les empreses:** tota aquesta oferta projectada pel turisme per a tothom ha d'anar acompanyada d'un convenciment, però també cal una formació acurada per a les persones treballadores sobre les diferents discapacitats i les seves necessitats. Cal poder garantir un servei de qualitat, però també empatia i benestar per les persones usuàries.
- **Turisme per a tots:** Tal com s'ha comentat anteriorment, no centrar-se només amb les discapacitats físiques i tenir una visió prou àmplia per entendre també les necessitats especials que poden tenir determinats grups de persones i tenir-ho en compte en la nostra oferta.
- **Planificació del viatge independent:** Fins aquests darrers anys, les persones amb diferents necessitats d'accessibilitat tenien moltes complicacions per poder planificar i reservar el seu viatge, havent de recórrer generalment a les agències de viatge. Aquesta pràctica cada vegada s'està veient millorada a mesura que les destinacions fan visibles i proporcionen camins per reservar la seva oferta de turisme accessible, així per exemple plataformes com Tur4all https://www.tur4all.com/ ho possibiliten. Essent plataformes d'interès per fer-se visibles les destinacions turístiques accessibles.
- **El perfil de visitant:** el perfil del visitant accessible és molt heterogeni, però existeixen pocs estudis que ens ajudin a tenir-ne una descripció.

A Espanya, un estudi realitzat per la Fundació ONCE el 2017[14] a persones amb i sense discapacitat exposa que:

- el 60% viatja a Espanya, el 4% a la resta del món i el 36% indistintament.
- el 49% viatja 2 o 3 cops l'any.
- el 84% s'estima més l'estiu per viatjar.
- els 3 criteris per triar una destinació són:
    - el tracte i atenció adequats.
    - la informació disponible sobre l'accessibilitat de la destinació.
    - mobilitat dins de les instal·lacions i establiment.

Confirmant les possibilitats d'especialització d'una destinació en el turisme per a tothom.

[13] https://observatoriodelaaccesibilidad.es/wp-content/uploads/2021/09/Manual-Turismo-Accesible-OMT-1-Turismo-accesible.-Definicion-y-contexto.pdf

[14] Fundación ONCE (2017). Observatorio de Accesibilidad Universal del turismo en España. Recuperat de: http://www.drtturismo.com/sites/default/files/observatorio_de_turismo_110917_4.pdf

3. Procés participatiu

Les fonts primàries són fonamentals en un treball d'anàlisi i diagnosi en el cas d'una proposta que tingui com a base el desenvolupament turístic sostenible. En el cas d'aquesta proposta, s'ha considerat realitzar una part d'entrevistes a agents clau com a part participativa per a conèixer de primera mà la visió i evolució del turisme a la comarca. Tenint en compte aquest plantejament s'ha integrat l'especialització turística d'ecoturisme, cicloturisme i accessibilitat (com a element transversal) de la destinació a l'hora del plantejament dels agents entrevistats, que s'han realitzat seguint les consideracions i amb acord de l'Àrea de turisme del Consell Comarcal del Pallars Jussà. Així s'han plantejat dos models d'entrevistes pensades com a generalistes i per especialització cicloturista.

El model ha seguit en tots els casos una mateixa conceptualització en el plantejament metodològic:

- Entrevista semi estructurada en format on-line amb qüestions àmplies i obertes, deixant que l'entrevistat marqui les seves prioritats en la resposta. L'objectiu es aconseguir unes respostes que aportin informació qualitativa més que quantitativa, que es considera més adequat pel format socioeconòmic i demogràfic de la comarca, amb poca població, i amb nuclis dispersos, i gran varietat i diversitat de serveis turístics, on el sector turístic no és el prioritari. Per altra banda, ha estat d'interès conèixer l'opinió sobre com s'ha implementat l'anterior pla d'accions per conèixer èxits i fracassos de les actuacions realitzades, així com propostes per descartar o implementar.

3.1 Entrevistes agents clau (visió general)

S'han realitzat les següents entrevistes a agents clau:

Persona entrevistada	**Càrrec/entitat**
Núria Martí	Pirineu Emoció
Jordi Panissello	Guiatge Eureka
Noemí	Perepep Cultural – Fem més cultura
[illegible]re Jube	Guies del Pallars
Laia Figuera i Dolors Isern	Aj. de Tremp
Albert Blazquez	Hotel Arturo
Flors Farràs	Botigues Museus Farràs
Guillem Puras	Geoparc Orígens

Jordi Palau	RNC Boumort
Francina Pubill	Museu d'Isona
Ramon Iglesias	Tècnic desenvolupament turístic Dip. Lleida
Laia	Fonda Can Fasèrsia
Pau Pascual	Hotel Terradets
Pepo Foz	Outdoor Adventour
Laura Morris	Casa Guilla
Eva Carmona	El Vinyer
Josep Maria Roy , Julia i Ferran, Ignasi Doll, Mia	Tècnics i regidors de turisme i esports de la Pobla de Segur

Plantejament de l'entrevista

1. *Visió general del turisme*
2. *Visió accions realitzades del Pla d'Accions 2018-22*
3. *Visió accions no realitzades del Pla d'Accions 2018-22*
4. *Propostes de noves accions*
5. *Valoració del cicloturisme a la comarca*
6. *Valoració de l'accessibilitat a la comarca*
7. *Valoració de l'ecoturisme a la comarca*

Buidatge de les entrevistes

1. Visió general del turisme

- La majoria de les persones entrevistades considera que el Pallars Jussà té un gran potencial turístic però que encara no ha aconseguit consolidar-se com una destinació turística reconeguda i d'èxit, per falta de definició i estructura de la seva proposta; tot i que estan d'acord que cal apostar pel turisme sostenible.
- Els entrevistats consideren que el Pallars Jussà és genuí i que s'ha de desmarcar turísticament de les comarques veïnes, posant en valor el seu paisatge singular i l'agricultura i ramaderia com a sistema de vida.
- Existeix un acord entre els agents entrevistats que és prioritari desestacionalitzar. I que aquest procés passa per potenciar la primavera i la tardor, esforçar-se per promoure activitats tot l'any, aconseguir l'obertura d'establiments tot l'any. I consideren que l'administració ho ha de liderar i prendre riscos en els atractius i establiments d'interès turístic que gestiona directament.
- No hi ha una unanimitat entre els entrevistats sobre si ha augmentat o disminuït el nombre de visitants. Els visitants principals són de la província de Barcelona, i realitzen la visita en família. La relativa llunyania a aquest nucli habitat principal, així com el d'altres és vist com una problemàtica per crear flux constant de visitants. Així com també ho és el potencial del Pallars Sobirà i de la Vall d'Aran, que en alguns casos es considera competència.
- Els entrevistats consideren que s'han desenvolupats projectes europeus (PECT, Next Generation, ...) i Treball a les 7 comarques que han contribuït a millorar la comarca en

tots els sentits, i que han estat molt ben gestionats. Però tot i això encara no es consideren suficients i cal continuar treballant en aquest sentit.

- Existeixen diversos segments de producte que es considera encara es podrien treballar millor: gastronomia (tot i que existeixen projectes en curs que poden ser d'èxit), oleoturisme, enoturisme, castells de frontera, guerra civil, activitats esportives...

En forma d'aportació individual alguns agents han comentat:

- La seva preocupació per la massificació de llocs puntuals.
- El Geoparc Orígens, reconegut per la UNESCO, és la marca clau per al desenvolupament turístic de la comarca
- També s'ha comentat vàries vegades que hi ha una falta consciència de treballar conjuntament i a prendre decisions a nivell comarcal.
- Es detecta que falta regulació articulada escalada
- Es posa en perill grans parcs solars pèrdua de valor del paisatge + línies d'alta tensió
- Que cal treballar com a territori Pirineus
- Cal millorar la mobilitat i accessibilitat. El Tren dels Llacs és una peça clau, i cal millorar la compatibilitat amb l'ús de la bicicleta. (demana tenir presència privats a la taula comarcal del tren)
- Falta és una inversió en infraestructures turístiques bàsiques, com un alberg. També caldria més senyalització i manteniment dels nostres atractius principals per tal de maximitzar el seu potencial.

2. *Visió accions realitzades del Pla d'Accions 2018-22*

Segons els entrevistats:

- La creació del Geoparc Orígens ha estat un pas de molt interès, i ha contribuït a millorar i diversificar l'oferta amb productes geològics i paleontològics, i observació astronòmica.
- S'han creat rutes de senderisme i cicloturisme amb un bon manteniment.
- S'ha fet un excel·lent treball en cicloturisme, tot i que gran part de l'esforç ha estat dels privats. El Geobike contribuirà a millorar la oferta qualitativament.
- La regularització del trànsit a la Boumort ha estat una bona iniciativa.
- L'inventari i catàleg de productes turístics de la comarca ha ajudat molt a donar-se a conèixer.
- Clara aposta per potenciar l'ecoturisme.
- Formació: S'han realitzat nombroses jornades de formació, incloent-hi xarxes socials, storytelling, màrqueting, mentories diverses, i formació en guiatge interpretatiu i ecoturisme. Es comenta que continuar amb formacions online seria molt eficaç.
- Aplicacions: S'han desenvolupat apps com la de la Ruta dels Llacs, que té molt de potencial, i una app de realitat augmentada, tot i que aquesta última necessita més impuls a nivell de promoció.
- Promoció online: Les xarxes de turisme del Pallars Jussà han millorat molt en la seva gestió i promoció, i han tingut en compte els privats.
- Cal continuar treballant per donar més potencial a la taula de turisme
- Caldria la Regulació de determinats espais en perill de massificació

- Tres dels agents consideren que no han participat directament en les accions del Pla d'Accions 2018-2022.

3. *Visió accions no realitzades del Pla d'Accions 2018-22*

- Encara estem en la fase inicial pel que fa a l'accessibilitat. No s'han realitzat accions al respecte
- Pallars Actiu no ha aconseguit connectar adequadament el camí del Carrilet amb el telefèric, una acció clau que ha quedat pendent.
- Els Paquets turístics no han funcionat bé, el producte no s'ajustava a les necessitats del mercat, cal replantejar-ho. Especialment un paquet de 5 dies que cobreixi diferents zones del Geoparc
- Cal més flux d'informació. És fonamental apostar per la difusió en tots els àmbits, mantenir una alineació en tots els temes i garantir que es tingui el màxim coneixement actualitzat sobre les accions i iniciatives en curs.
- Cal treballar la consciència bàsica entre les empreses i serveis locals sobre els conceptes de turisme sostenible i ecoturisme. A més, caldria aprofitar els referents d'ecoturisme de la comarca com a ambaixadors.
- Cal fomentar l'ús del transport públic, diagnosticant millor les necessitats de la comarca i millorant la comunicació interna, especialment amb el Tren dels Llacs, fins i tot creant noves parades per connectar millor els recursos turístics.
- Caldria la comercialització unificada de l'oferta turística del Geoparc i del Pallars Jussà. Això limita l'accés dels visitants a tota l'oferta disponible, cosa que dificulta la planificació i la reserva de serveis i activitats.
- S'ha participat en les formacions, i accions de promoció proposades pel Consell, i s'ha pres part en jornades de capacitació i formació relacionades amb el birdwatching i l'observació de fauna.
- Algun dels entrevistats no han respost per desconeixement.

4. *Propostes de noves accions*

- Implementar una oferta 4x3 nits en hotels amb packs per entre setmana.
- Reprendre la campanya de l'*Estalviatge*, que va tenir molt bona acollida i permetria atraure viatgers durant els dies laborables.
- Els principals atractius, especialment aquells gestionats per l'administració, haurien d'apostar per la desestacionalització i treballar conjuntament en la governança del turisme.
- Desenvolupar més senderisme de mitja muntanya i senderisme slow, orientat a famílies i sèniors, aprofitant paisatges canviants i seguint l'exemple de la ruta del Cinquè Llac, que ha tingut molt èxit, especialment a nivell internacional.
- Potenciar el "Pallars Click", una iniciativa que existeix des de fa tres anys però que necessita més visibilitat i valor. És una eina excel·lent per a la governança entre el sector públic i privat, i aquest any ha començat a funcionar molt bé. Fins i tot per gestionat les entrades al Congost de Mont-Rebei.
- Continuar la bona feina a la Boumort, potenciant l'arribada d'empreses turístiques a la zona.
- Organitzar un Press Trip especialitzat per donar a conèixer els Pallars a mitjans de comunicació i influencers.

- Millorar la gestió del banc d'imatges i vídeos a nivell comarcal, per disposar de materials de qualitat per a la promoció.
- Aprofitar la col·laboració amb entitats com Ara Lleida, Ramon Iglesias, Geoparc i l'Agència Catalana de Turisme, especialment el Geoparc, que s'està aproximant molt al sector privat.
- Formació en accessibilitat: Implementar formacions específiques per posar en valor l'accessibilitat a la comarca.
- Mentories i assessorament: Desenvolupar una línia de mentories per ajudar els empresaris a vendre els seus productes de manera més atractiva.
- Sessió amb el Geoparc: Organitzar una sessió amb el Geoparc i Guiatges Eureka per identificar els atractius turístics ideals per als visitants, i apropar la geologia al producte turístic de manera general, destacant els magnífics escenaris naturals de la zona.
- Formació per a guies: Potenciar la formació dels guies de la comarca sobre geologia, tenint en compte la formació relacionada amb els Pirineus. I crear una borsa de guies
- Dinosaures: Potenciar l'oferta de turisme de dinosaures des del museu d'Isona, que té un gran potencial per atraure turisme familiar.
- Enoturisme: Potenciar l'enoturisme a la comarca, posant en valor el terrer per diferenciar-se i marcar la diferència com a destinació enoturística.
- El Joc de Dames: Desenvolupar la metodologia d'interpretació del patrimoni des de la perspectiva de gènere, explicant la història del Pallars amb totes les peces, incloent-hi el relat de les dones en el discurs històric.
- Multiproducte Cultural: Apostar per la combinació de cultura amb altres productes turístics per oferir una experiència més completa i atractiva.
- Tècnica de Cultura al Consell: Proposar la creació d'una figura tècnica de cultura al Consell Comarcal que pugui desenvolupar i implementar un pla estratègic de cultura per la comarca. Revisar i millorar el model de gestió cultural i els seus recursos per ajustar-lo millor a la demanda existent.
- Reorientació d'activitats: Adaptar les activitats tenint en compte les condicions climàtiques extremes de l'estiu i els plans Alfa (al Pallars Sud), per ex. activitats nocturnes.
- Apropar la cultura a les escoles locals: Fer accions que permetin als infants i joves conèixer millor el patrimoni cultural del Pallars Jussà.
- Capacitar guies locals: crear un espai de networking per a guies que inclogui formació, escenificació i estàndards de qualitat.
- Pallars Gastronòmic: Actualment en procés de desenvolupament, aquest projecte busca potenciar la gastronomia i l'enoturisme dels dos Pallars amb un pla d'acció de dos anys. L'objectiu és treballar conjuntament i de manera coherent perquè tothom s'ho cregui.
- Oferta comercial: s'està treballant en una plataforma digital per als establiments comercials en el marc del projecte Next Generation per al comerç rural.
- Taula de camins a la Vall Fosca: Treballar conjuntament amb agricultors i ramaders per dissenyar rutes ben senyalitzades i en harmonia amb l'entorn.
- Turisme de muntanya d'hivern: Incentivar el turisme de neu a la Vall Fosca, amb activitats com raquetes, esquí de fons i esquí de muntanya.
- Turisme astronòmic: Apostar per reobrir l'Observatori d'Antist per potenciar el turisme astronòmic, i relacionar-ho amb el mirador astronòmic de Sallente, i l'observatori de Senterada tenint en compte com a zona de cel fosc, associant al segell Starlight del PN Aigüestortes i estany de Sant Maurici.
- Potenciar la bicicleta de carretera: Millorar la senyalització per fomentar l'ús de la bicicleta de carretera com per exemple marcar els kms i els ports de muntanya.

- Sentiment de pertinença local: És fonamental implicar la població local en la promoció del territori. Caldria organitzar jornades de sensibilització i educació sobre la importància del patrimoni natural i cultural del Pallars Jussà, fomentant així el sentiment de pertinença.
- Consolidació de la marca Geobike. Consolidar la marca Geobike com a referència en cicloturisme i integrar-la en l'oferta del Geoparc seria un pas essencial per al desenvolupament turístic sostenible.
- Declaració del Parc Natural del Montsec: Treballar en la declaració del Montsec com a parc natural és una acció fonamental per la comarca. Aquesta declaració ajudaria a regular millor l'afluència turística a zones com Mont-rebei, evitant la sobreexplotació i garantint una gestió sostenible dels recursos naturals. A més, la creació d'un parc natural permetria atraure més finançament per a la protecció de l'entorn i per al desenvolupament d'infraestructures turístiques adequades.
- Ampliació del Parc Nacional d'Aigüestortes: Proposar l'ampliació del parc per incloure la Vall Fosca, ampliant així la protecció d'espais naturals rellevants del Pallars Jussà. Això no només augmentaria la visibilitat del territori, sinó que també afavoriria l'arribada de fons i recursos per conservar aquests espais i millorar les infraestructures turístiques.
- Creació d'un projecte de safari de fauna salvatge: Proposar un projecte que integri l'observació de cérvols, voltors, cavalls salvatges i isards en un producte de safari guiat per la comarca. Aquest projecte oferiria una experiència immersiva als visitants, alhora que es respectaria la fauna i la flora locals. Es podrien utilitzar vehicles 4x4 o autobusos especials per controlar l'accés i minimitzar l'impacte ambiental.
- Impuls de l'oleoturisme i l'enoturisme: Continuar promovent aquestes dues modalitats, aprofitant la millora actual de la gastronomia local, i integrar-la a l'oferta global.
- Valorització del patrimoni cultural i religiós: Desenvolupar paquets turístics centrats en el patrimoni cultural de la comarca, com els castells, el patrimoni religiós i els elements relacionats amb la Guerra Civil. Es poden crear rutes històriques que incloguin llocs emblemàtics com les Botigues Museu de Salàs, fomentant el turisme cultural i augmentant la visibilitat d'aquests espais.
- Millora de la senyalització i infraestructures a espais naturals: Implementar una millora en la senyalització dels espais naturals infravalorats, com Terradets, per facilitar l'accés als visitants i garantir una gestió sostenible del territori. Això inclouria la creació d'itineraris accessibles, especialment en zones amb un gran potencial, com Collegats, que poden acollir turisme de persones amb mobilitat reduïda.
- Augment de les activitats relacionades amb la fauna salvatge durant tot l'any: És important diversificar les ofertes relacionades amb l'observació de fauna salvatge (voltors, cérvols, etc.) per atraure visitants durant tot l'any, especialment a la tardor i la primavera.
- Creació de més observatoris de fauna per a ecoturisme i birdwatching: Fomentar la creació de nous observatoris per potenciar el turisme ornitològic i d'observació de fauna salvatge.
- Regulació del cicloturisme i la BTT: Continuar treballant en la regulació del cicloturisme per evitar problemes d'erosió i garantir la sostenibilitat a llarg termini de les rutes de BTT. Això implicaria crear normatives més clares i treballar conjuntament amb les administracions i entitats locals per mantenir l'equilibri entre turisme i preservació del medi ambient.
- Seria interessant captar escoles de Barcelona i Lleida per a fer visites educatives, ja que aquest tipus d'activitats podrien ajudar a desestacionalitzar el turisme.

- Atraure autocars de jubilats amb activitats durant tot l'any també podria ser una manera efectiva de mantenir un flux constant de visitants.
- Millorar els accessos als nostres jaciments, per exemple, permetent-hi l'accés amb e-bike, faria més accessible el patrimoni i fomentaria el turisme actiu.
- Recopilació de rutes cicloturístiques, especialment rutes de Tremp, La Pobla de Segur i la Vall Fosca, disponibles a plataformes com Wikiloc. Incloure rutes d'enduro i descens, que són molt demandades pels nostres visitants.
- Explotació del Pantà de Sant Antoni.
- Augmentar la promoció del cicloturisme amb influencers, i crear més serveis com bars especialitzats, crear clubs per nens, etc.
- Considerar la Vall Fosca com un àmbit d'actuació estratègic per a futures iniciatives turístiques.
- Organitzar tallers per incrementar el sentiment de pertinença dels agents locals en els recursos que tenen, una acció clau per millorar la qualitat de l'oferta.
- Adaptar els plans de màrqueting i comercialització a la realitat de les empreses locals, treballant en col·laboració amb el Patronat de Turisme de Lleida.
- Crear una central de reserves unificada, que esdevingui una eina clau per a la comercialització conjunta de l'oferta turística.
- Realitzar un benchmark amb destinacions de cicloturisme com la Costa Brava per identificar avantatges i desavantatges, i adaptar les millors pràctiques a la comarca.
- Considerar la Vall Fosca com un àmbit d'actuació estratègic per a futures iniciatives turístiques.
- Organitzar tallers per incrementar el sentiment de pertinença dels agents locals.
- Potenciar els productes locals del Pallars, creant xarxes de col·laboració entre els productors per donar força a la marca del territori i fomentar-ne la comercialització conjunta.
- Complementar l'enoturisme amb altres activitats com el turisme cultural i el turisme actiu. Integrar aquestes propostes pot ajudar a ampliar l'oferta i fer més atractiva la destinació per a un públic divers.
- Promoure accions de màrqueting i comercialització dirigides a nous mercats de proximitat com Barcelona i Lleida, així com a públics internacionals que busquin experiències autèntiques i sostenibles.
- Explorar la combinació de cicloturisme i enoturisme, creant rutes temàtiques que permetin als visitants gaudir tant de l'esport com de la cultura del vi.
- Atraure nòmades digitals i emprenedors locals
- Formació i capacitació en ecoturisme i accessibilitat
- Impulsar un lideratge comarcal des del Consell.

5. *Valoració del cicloturisme a la comarca*

- La majoria dels participants consideren que el cicloturisme és una oportunitat amb un gran potencial a la comarca, però s'insisteix en la regulació per evitar la massificació i la preservació mediambiental, que es considera fonamental per a l'èxit del Pallars Jussà com a destinació cicloturística. Existeix un temor en la majoria dels participants a morir d'èxit.

- També s'apunta com a fonamental que tots els agents turístics s'ho creguin i treballin conjuntament. La creació de rutes adaptades, el manteniment constant de les mateixes i la promoció adequada són claus per aconseguir-ho.

- És important obrir-ho a un públic més familiar i combinar-ho amb altres productes potents del territori per oferir una experiència completa i diversa.

- Els agents entrevistats consideren que cal donar reconeixement a la bona feina especialment per part de grups locals com Trenkabikers i Lo Podall. El cicloturisme, especialment l'enduro, ha crescut molt i ens estem convertint en una destinació de referència. També la BTT funciona bé durant la temporada alta.

- Un dels entrevistats proposa com un projecte interessant la ruta de gravel al voltant de l'embassament de Sant Antoni, una ruta de 60 km amb molt de potencial per a la tardor i la primavera.

- També es considera que queda molt per fer en termes d'estructuració i promoció. Cal consolidar rutes i donar més visibilitat a projectes com GeoBike, fent que aquesta oferta estigui disponible durant tot l'any i no només en èpoques de màxima afluència. L'ordenació d'aquestes rutes i l'establiment d'unes condicions òptimes per a ciclistes, tant amateurs com professionals, és fonamental per posicionar el Pallars Jussà com una destinació de referència per als amants de la bicicleta

6. *Valoració de l'accessibilitat a la comarca*

- L'accessibilitat és un tema que preocupa especialment a tots els agents, ja que es considera que la comarca encara no està preparada per acollir visitants amb necessitats especials. Tot i que s'han fet alguns passos inicials, encara hi ha molt per fer per adaptar les infraestructures i serveis. Consideren que el nou Pla d'Accions dediqui una atenció prioritària a millorar l'accessibilitat, no només per complir amb les normatives, sinó per garantir que tothom pugui gaudir del patrimoni natural i cultural sense barreres. Aquesta és una àrea on cal treballar amb decisió i col·laboració entre l'administració i els agents privats, i amb clara aposta política.

- Les persones entrevistades consideren que les condicions del territori i els tipus d'activitats fan que sigui complicat aplicar polítiques d'accessibilitat de manera efectiva, i que es puguin desenvolupar determinats productes turístics.

- Part dels agents consideren que el primer pas hauria de ser una formació de sensibilització en accessibilitat turística a nivell comarcal.

- Un dels entrevistats aporta com un referent en aquest àmbit al col·lectiu Alba Jussà, que treballa en aquesta direcció.

- També s'aporta el concepte que Collegats té un gran potencial per ser un espai de turisme accessible. És una de les poques zones planes situades en alta muntanya, cosa que el converteix en un espai ideal per crear un itinerari accessible. Podria ser un lloc molt convenient per oferir experiències per a tothom, independentment de les seves capacitats.

- La persona representant del Museu d'Isona aporta que gràcies a formar part de les xarxes de museus de Lleida i l'Aran, s'ha treballat molt l'accessibilitat: els seus vídeos inclouen llenguatge de signes i informació en lectura fàcil. A més, són accessibles per a persones amb mobilitat reduïda i cadires de rodes dins de les instal·lacions. Tot i això, a l'exterior, especialment en les visites guiades als jaciments, és molt més complicat garantir aquesta accessibilitat.

7. Valoració de l'ecoturisme a la comarca

Les persones entrevistades consideren que l'ecoturisme es la base fonamental de l'estratègia turística en l'especialització de producte i lligada al desenvolupament sostenible. Opinions aportades:

- *L'ecoturisme està creixent a la nostra comarca i és una temàtica clau per al desenvolupament de les empreses de guiatge. Tenim un gran potencial i som molt rics en recursos naturals i culturals. És important potenciar el geoturisme dins de l'ecoturisme per aprofitar al màxim els nostres actius naturals i culturals.*
- *L'ecoturisme ha estat un dels pilars del nostre desenvolupament turístic en els darrers anys, i crec que hem de continuar apostant per aquest model. La nostra comarca ofereix un entorn natural privilegiat, que atrau un públic conscient i respectuós amb el medi ambient. És important que seguim treballant per potenciar l'ecoturisme, no només com un producte turístic, sinó també com una forma de preservar i posar en valor el nostre territori. Això inclou la creació de més activitats ecoturístiques, la promoció del turisme sostenible i la col·laboració amb entitats que comparteixen aquesta visió.*
- *A més, crec que hauríem de reforçar la nostra imatge com a destinació d'ecoturisme a través d'una promoció coherent i dirigida a aquells mercats que valoren aquest tipus d'experiències. També és important que el sector privat s'involucri més activament en aquestes iniciatives, oferint productes que compleixin amb els criteris de sostenibilitat i que contribueixin al desenvolupament local.*
- *L'ecoturisme és vital per al desenvolupament turístic del Pallars Jussà. Estem fent molt, però encara hi ha molt recorregut per endavant. Caldria més formació i sensibilització en aquesta àrea.*
- *L'ecoturisme ha tingut un bon desenvolupament, però encara té molt camí per recórrer. És necessari continuar amb la formació i la sensibilització per potenciar encara més aquest tipus de turisme.*
- *Crec fermament en l'ecoturisme, i considero que la nostra comarca és un referent en aquest tipus de turisme. En els darrers anys s'ha treballat molt bé en aquesta línia, i tenim una cultura ecològica ben establerta que ens pot ajudar a continuar liderant en aquest camp.*
- *L'ecoturisme és un dels punts forts de la comarca, gràcies a l'excel·lent feina feta per iniciatives com Casa Leonardo. Hem de seguir apostant per un turisme de qualitat, prioritzant la qualitat per sobre de la quantitat. Aquesta és la clau per al futur del turisme a la nostra comarca i el camí a seguir.*
- *L'ecoturisme és l'ànima del projecte del Geoparc Orígens. El nostre territori ofereix una experiència única gràcies al seu excepcional patrimoni natural, geològic i cultural. El Geoparc Orígens treballa per garantir que el turisme al Pallars Jussà sigui sostenible,responsable i respectuós amb el medi ambient.*
- *L'ecoturisme és un dels valors centrals de la nostra oferta turística. Espais com Boumort i la Noguera Pallaresa són excepcionals per a l'observació de fauna salvatge i ofereixen un gran potencial per atraure un públic interessat en la natura i la sostenibilitat. Aquesta línia d'acció s'hauria de potenciar per consolidar la comarca com una destinació de referència en ecoturisme.*
- *Des de fa anys, el museu treballa amb els conceptes clau de l'ecoturisme , especialment pel que fa a la conservació del patrimoni paleontològic i la promoció d'activitats sostenibles que valorin aquest llegat. Crec que hi ha molt potencial per seguir desenvolupant l'ecoturisme a la comarca, però cal més promoció i millores en infraestructures per facilitar-ho.*

Principals conclusions de les entrevistes als agents turístics

Acord general entre els participants que la comarca compta amb un gran potencial turístic, amb recursos singulars, originals i diferenciadors.

- ✶ També existeix una gran entesa en que cal treballar des del desenvolupament turístic sostenible.
- ✶ Prioritat de desestacionalitzar i desconcentrar, evitar l'hiperfreqüentació de determinats atractius turístics.
- ✶ Satisfacció vers la gestió realitzada fins ara per part del Consell, i pels programes europeus i supracomarcals on s'ha recolzat la comarca.
- ✶ S'expressen en diferents termes la dificultat de treballar en governança turística comarcal, i amb lideratge per part del Consell Comarcal.
- ✶ Dificultat per gestionar les grans infraestructures, per una banda per la dificultat d'aconseguir finançament, i l'altra, perquè no depenen directament dels ens administratius de la comarca.
- ✶ Poc coneixement general de les accions a implementar i implementades del pla d'accions anterior. Es citen especialment accions de formació i promoció en que s'ha participat.
- ✶ Els participants aporten un gran nombre de propostes d'acció, especialment dedicades a perfeccionament o millora de producte turístic i creació de paquets, posar en valor el producte complementari com el cultural, enoturisme, gastronomia, astroturisme, oleoturisme, turisme d'hivern, preservar els espais naturals, millora de senyalització i infraestructures, creació de paquets amb productes creuats,
- ✶ Continuar treballant amb el turisme de fauna salvatge.
- ✶ Central de reserves unificada.

En relació al cicloturisme (visió generalista):

- ✶ El cicloturisme és una oportunitat amb un gran potencial a la comarca,
- ✶ Necessitat de regulació per evitar la massificació i el descontrol, i la preservació mediambiental.
- ✶ Necessitat de treball amb governança participativa amb tots els agents
- ✶ Consideren important tenir en compta altres segments com el gravel o carretera, i també la visió del turisme familiar.
- ✶ Els agents entrevistats consideren que cal donar reconeixement a la bona feina especialment per part de grups locals com Trenkabikers i Lo Podall, gràcies als quals s'ha aconseguit el posicionament amb cross country, Enduro i BTT.
- ✶ També es considera que queda molt per fer en termes d'estructuració i promoció. Cal ordenar, estructurar i organitzar les rutes.

En relació a l'accessibilitat:

- ✶ Tots els visitants consideren que la comarca està molt lluny de l'accessibilitat, que no s'han realitzat pràcticament accions al respecte, i que el sector turístic desconeix de forma global el significat del concepte i com es pot traduir sobre el territori.
- ✶ També s'observa de forma majoritària una idea predeterminada que la zona del Jussà, per muntanyosa difícilment pot proporcionar oferta accessible.

3.2 Entrevistes grups-agents especialització cicloturisme

En relació al cicloturisme, i donada la influència i lideratge que està prenent aquesta disciplina en la destinació, s'ha valorat la necessitat de realitzar entrevistes als principals ens implicats en el desenvolupament d'aquesta especialització a la comarca. Aquestes entrevistes s'han plantejat en un format obert, i s'ha permès la participació de més d'una persona per tal de poder generar opinió entre els responsables així com a obtenir visió de grup.

- Lo Podall (4p) – Zona Tremp
- Trencabikers (2p) – Zona la Pobla de Segur
- Ajuntament de la Torre de Capdella – La Vall Fosca (2p)
- Ajuntament de Tremp (2p)
- Ajuntament de la Conca de Dalt (2p)
- Ajuntament de la Pobla de Segur (5p)

Blocs oberts de l'entrevista:

1. *Infraestructures*
2. *Competitivitat sector*
3. *Promoció*

1. Infraestructures

- Les dues entitats esportives sorgides de la societat civil participants han generat les rutes ciclistes per pròpia iniciativa, i seguint criteris lúdic-esportius. La Vall Fosca està treballant en desenvolupar una selecció de rutes tant de senderisme com de cicloturisme de modalitat MTB XC. A banda de la pertinent gestió de permisos amb les finques privades, han treballat en coordinació amb el sector ramader i amb els caçadors, a través d'una *Taula de Camins* per tal de consensuar les rutes que es promocionaran i també per equipar-les amb passos canadencs que ja s'han adquirit per part de l'Ajuntament.

  La Pobla de Segur gestiona directament el centre BTT de la Pobla de Segur, que inclou una flota de lloguer de bicicletes de muntanya cross country de gestió directa, i l'obertura del pavelló per al servei de dutxes, taquilles, punt d'autoreparació i aparcament segur de bicicletes.

D'acord amb les accions previstes al PSTD atorgat, compten amb l'execució imminent d'un pump track i un bike park. També compten amb l'execució de senyalització no exhaustiva en punts crítics, així com la intervenció amb filats i passos canadencs per no alterar l'activitat ramadera de les finques que incloguin camins i senders ciclables. El principal escull per l'execució del bike park és aconseguir que tots els corriols que s'hi incloguin, principalment els destinats a l'enduro, compleixin amb la normativa ambiental i obtinguin tots els permisos. De fet estan treballant un protocol de legalització de camins per ordenar l'oferta que ha anat creixent orgànicament de la mà de les associacions Trencabikers i Lo Podall.

- En relació a la gestió de permisos de pas de camins en relació a les propietats públiques i privades, **les entitats civils consideren que no cal que el Consell Comarcal lideri el procés d'obtenció de permisos, però sí que caldria que els donés suport per a la identificació de propietaris i facilitar les gestions, especialment quan les rutes es troben fora del seu municipi. També consideren que en els acords els ha de signar l'entitat no el Consell Comarcal**, no obstant algun dels ajuntaments mostra la necessitat d'un arbitratge per part del Consell en aquest sentit. Actualment, la comarca ha repres el treball amb una taula de cicloturisme de la comarca, on els membres han de posar sobre la taula i prendre acords al respecte, liderada pel Consell Comarcal (els municipis petits mostren més interès de que la gestió la realitzi el Consell Comarcal).

  L'Ajuntament de la Pobla de Segur compta amb l'assessorament tècnic del club Trencabikers, tant per al disseny del bikepark com per a les rutes del centre BTT. Veuen molt necessari actualitzar el Pla de Camins per poder descartar rutes que no obtindran tots els permisos o que no compliran amb la normativa vigent. Ara mateix només contemplen desenvolupar rutes en camins de titularitat municipal.

- Pel que fa al manteniment, es visualitza com un dels grans problemes, atès que les entitats realitzen aquesta tasca de forma voluntària, i manifesten la necessitat de suport en les tasques. L'Ajuntament de Tremp ja treballa en aquest sentit en els seus límits amb un acord de recolzament en el manteniment per l'entitat. Vall Fosca manteniment i creació suport d'IDAPA.

- Pel que fa a un dels ajuntaments, es mostra com a poc partidari d'ampliar la infraestructura de camins, i sí de mantenir els que ja s'han recuperat. No volen generar un ús intensiu dels camins, sinó que prefereixen que principalment siguin per a ús local.

- Algun dels municipis participants expressa les dificultats de gestió i manteniment en ser un municipi amb molt poc pes poblacional i gran extensió, i considera millor opció recolzar-se amb les rutes creades per entitats administratives públiques. (En canvi els municipis petits mostren més interès de que la gestió la realitzi el Consell Comarcal)

- Pel que fa als equipaments comarcals creuen que és molt necessària la unificació de criteris i disseny en la senyalització, la dotació de més punts d'autoreparació i aparcaments segurs, així com punts mòbils d'aparcament de bicicletes (cavallets, triangles) per a les terrasses i restaurants de la comarca. Proposen una compra agregada per part del Consell Comarcal atenent les necessitats dels municipis de la comarca.

2. Competitivitat del sector

- Interessant incrementar en quilòmetre la ruta dels embassaments via verda.
- Incrementar serveis especialitzats en cicloturisme a les empreses i generar negocis complementaris. Formació al respecte d'especialització (línies de finançament)
- Aconseguir obertura tot l'any, tot i que ha contribuït a que millori.
- Pel que fa als serveis turístics, comenten que alguns allotjaments s'estan adaptant al producte, però que manca un procés de formació per a l'especialització de l'empresa privada.
- Troben a faltar disposar d'activitats i experiències i serveis per oferir; oferta reduïda off cicloturisme.
- Consideren rutes entre municipis i entre comarques com a molt d'interès.
- Millorar les condicions de l'àrea d'autocaravanes i la capacitat.
- Pel que fa a la senyalística són partidaris d'intervenir de forma homogènia i conjunta, sempre i quan es mantinguin les idiosincràsies i identitats de cada municipi de la destinació. No són partidaris de senyalització vertical ni horitzontal de rutes, si no d'establir punts d'inici i servei amb panells on poder-se descarregar la georeferenciació i altres continguts de ruta.
- Falta equipar el municipi amb elements de suport al cicloturista com punts de recàrrega per a ebikes, autoreparació bàsica i aparcament segur de bicicletes en zones properes a restauració. Tot i que en alguns punts ja s'han començat a implementar equipacions, com al municipi de Tremp que ho ha inclòs en el seu Pla de comerç.
- Destaquen també que cal treure rendiment a les rutes del Centre BTT de la Pobla de segur i del projecte de Bike Park que s'està gestionant a través de fons Next Generation.
- Interès en recuperar antics camins per a desenvolupar oferta de cicloturisme familiar, ja que consideren que és una demanda important de la zona, a banda de les altres disciplines com l'Enduro i BTT.
- Consideren que el seu entorn pot oferir experiències autèntiques i molt personalitzades.

3. Promoció

- Alguna de les entitats considera que ja s'ha arribat al topall de demanda del que el territori pot oferir, i que no hi ha prou capacitat de serveis per oferir més, per tant consideren que cal ser molt caut amb la promoció.
- Es trobarien còmodes en un web en que el seu producte fos un més, i en un mapa conjunt, específic de cicloturisme.
- Reclamen augmentar la periodicitat de les trobades de la Taula de cicloturisme, que ha d'incloure les associacions, la part privada i la part pública, incloent perfils tècnics i polítics. I d'altres comenten també que el Consell Comarcal hauria d'actuar per assentar les bases d'un sistema de governança que permetés ser més àgils en la presa de decisions. Ara mateix cada municipi actua segons els seus criteris i es fa difícil desplegar actuacions conjuntes. Valoren com a positiu la generació de contingut visual per part del Consell Comarcal.
- No han rebut suficient recolzament per esdeveniments esportius cicloturístics de ressò, i no s'ha valorat l'impacte al territori.
- Donar valor al ciclisme de carretera.
- Alguns dels entrevistats consideren a nivell promocional necessari desplegar campanyes de promoció i màrqueting sota una marca comuna de destinació, com a mínim comarcal i a poder ser com a Pallars en sentit ampli, incloent també l'oferta outdoor del Pallars Sobirà.

Principals conclusions sobre el cicloturisme al Jussà:

- El sorgiment d'una destinació emergent especialitzada en enduro i Btt s'ha produït de forma no planificada de mà de la societat civil, i amb una visió totalment esportiva de la seva proposta.

  Existeix el centre BTT del Pallars Jussà ubicat a la Pobla de Segur que sempre ha mantingut una visió més global de destinació comarcal. En aquests moments s'està treballant amb un PSTD que aportarà finançament a la zona per a millora de l'especialització.
- Els permisos i les regulacions són un dels punts de discrepància degut a les diferents visions que s'observen a la comarca sobre la fixació de les rutes, obertura de noves, gestió de permisos, regulació, responsables, manteniment,...
- Cal crear un ens de governança comarcal del sector cicloturístic, el lideratge del qual no està del tot clar, però alguns dels entrevistats proposen el Consell Comarcal, hi ha de participar també Lo Podall i Trencabikers. Aquest òrgan reclama que es reuneixi més sovint i sigui més efectiu.
- Cal realitzar un inventari de camins com a punt de partida clau per a poder racionalitzar les rutes.
- Dificultat de manteniment dels camins i les rutes per part dels municipis més petits per falta de recursos i estructura de personal.
- Cal millorar els serveis i l'especialització del sector turístic al voltant del cicloturisme, i integrar-lo a la resta d'oferta comarcal.
- Formar i capacitar al sector en relació a la destinació cicloturística.
- Unanimitat entre els entrevistat en relació a la senyalística, intervenir de forma homogènia i conjunta, sempre i quan es mantinguin les idiosincràsies i identitats de cada municipi de la destinació. No són partidaris de senyalització vertical ni horitzontal de rutes, si no d'establir punts d'inici i servei amb panells on poder-se descarregar la georeferenciació i altres continguts de ruta.
- Preocupació pel topall de demanda cicloturística, por a l'impacte sobre el territori.
- Tenir en compte les altres especialitats de cicloturisme com gravel i carretera.
- Millorar el recolzament als grans esdeveniments de cicloturisme.

4. Diagnosi - DAFO

4.1. Diagnosi global de destinació

DEBILITATS

- **Falta de seguiment i indicadors** de la implementació de les accions dels plans estratègics turístics que es desenvolupen a la comarca.
- **No s'han implementat totes les actuacions de l'antic pla d'accions** pel desenvolupament turístic del Pallars Jussà 2018-23, i algunes ho han fet de forma fragmentada. Aquest pla es va veure truncat amb la crisi de la COVID19.
- **Dificultat per integrar i concentrar en l'oferta una gran varietat de productes turístics excepcionals en un territori comarcal. Desestructuració de l'oferta.**
- **Falta d'una estructura de governança consolidada** i aposta per aquesta per part dels ens participants. **Dificultat per integrar els personalismes**, i generar visió d'equip.
- **Dispersió de canals de promoció i comunicació turística** i la **impossibilitat de comprar productes i/o paquets turístics**, per falta d'una HUB concentrada i un motor de reserva clar de destinació, que no contribueix a allargar l'estada.
- **Demanda estacionalitzada**. Concentració del turisme al mes d'agost i Setmana Santa.
- **Tancament d'establiments fora de temporada** que redueixen l'oferta.
- **Manca d'un relat de comarca** en l'oferta de la destinació que contribueix a la dispersió i a la falta d'una imatge cohesionada en l'imaginari del visitant.
- Tot i que els plans la proposen en els seus objectius**, no s'ha realitzat cap pas (o molt pocs) per a millorar l'accessibilitat de la comarca**.

AMENACES

- **Excessiva planificació i manca d'alineació entre els plans**. Dispersió.
- **Esgotament del sector turístic en el llarg procés de planificació**.
- **Personalismes** que poden dificultar el treball amb governança participativa.
- L'existència de **comarques veïnes** de muntanya amb una **oferta turística potent.**
- **El despoblament i la manca d'oportunitats de la gent jove** que els pugui provocar deixar la comarca.
- La **diversitat d'ens gestors responsables dels atractius turístics** de la comarca que contribueixen a dificultar la governança, i que segueixen criteris de desenvolupament diferenciats.
- **Sobresaturació en moments puntuals de l'any** de determinats espais naturals que poden posar en risc la preservació.
- La manca d'estructures i oferta accessible.
- **Dificultats per poder gestionar i pressupostar accions relacionades amb la millora d'infraestructures al territori i** aconseguir cohesionar-les per manca de control directe sobre aquestes.
- Relativa llunyania de la comarca respecte els principals focus emissors de visitants.

- **Excessius namings vinculats al nom de Pallars Jussà** utilitzats pels ens del territori: viu, descobreix, som, vine...
- **Manca d'oferta de paquets turístics que allarguin estades i canals de reserva i compra**.
- Falta de **transport públic potent** que connecti municipis i recursos turístics

FORTALESES

+ **Existència de marcs estratègics a la comarca basats en el desenvolupament sostenible**, especialment el *Pla de reactivació socioeconòmica del Pallars Jussà 2021 – 2026*
+ **S'han implementat algunes actuacions de l'antic pla d'accions** pel desenvolupament turístic del Pallars Jussà 2018-23 que han millorat la destinació: - Renovació del banc d'imatges/ Creació d'espais camper/ turisme de fauna/ ...
+ **L'existència d'una gran diversitat de productes singulars**: fauna excepcional, indrets de bellesa excepcional (Mont-Rebei, Collegats, Vall Fosca), embassaments i activitats nàutiques, cels foscos per observació estrella, paisatges geològics, llegat cultural, etc. en una sola comarca.
+ **Un sector turístic satisfet amb el desenvolupament turístic del territori aquests darrers anys**.
+ **Èxit dels productes ecoturístics que ofereix la comarca**.
+ **Una oferta turística suficient per allargar les estades turístiques amb paquets de 3, 5 i 7 dies.**
+ **Augment de la demanda del turisme estranger.**
+ **Existència d'una xarxa cicloturística d'interès distribuïda per diferents zones de la comarca**.
+ **La millora de l'oferta i l'augment del nombre de productes turístics.**
+ **Producte local i gastronomia de gran qualitat**.
+ **Visió molt positiva de la tasca realitzada pel Consell Comarcal** en els darrers anys en turisme

OPORTUNITATS

+ **Convenciment per part de la població de la comarca respecte el desenvolupament sostenible**
+ **Emergència del segment cicloturístic de mà de la societat civil** amb la creació d'una xarxa ciclable que ha generat gran interès i públic d'ENDURO i BTT
+ **Una comarca amb recursos turístics i característics excepcionals per a la implementació de productes i experiències vinculades a l'ecoturisme**
+ Existència de **sectors d'activitat turística complementaris d'interès**: cultural (guerra civil, castells...), enoturisme, oleoturisme, etc.
+ Plans per **la implementació d'accions de RV** per posar en relleu l'important llegat paleontològic i geològic lligat als dinosaures i al turisme familiar
+ **Interès comarcal per la mobilitat sostenible: la existència del tren dels llacs, i les possibilitats d'intermodalitat.**
+ **Existència de productes ecoturístics modèlics i d'èxit (Cinc Llacs)**
+ **El Geoparc com a element de definició i protecció del paisatge.**
+ **La col.laboració amb ens gestors supracomarcal de desenvolupament territorial sostenible interessats en treballar pel territori (IDAPA, Leader, Pallars Actiu,...)**
+ **Destinació amb valors lligats a les tendència de demanda**: paisatges, grandiositat, original, real, genuí, solitud en el sentit de pau, etc.
+ **Projectes excepcionals i exemplars com Gratitud Pallars** lligats a la preservació del territori i a la petjada ecològica.

+ **La concessió d'un PSTD a la Pobla de Segur** que assegura el finançament per accions importants al voltant d'infraestructures i cicloturisme	+ **L'oportunitat que el turisme pugui contribuir al benefici econòmic de la població local mitjançant la creació de negoci i ocupació sostenible.**

Idees força:

1. Idea Força 1 - **Convicció del Pallars Jussà amb el desenvolupament turístic sostenible –*Jussà sostenible***

El Pallars Jussà és actualment un territori que es desenvolupa des de la perspectiva de la sostenibilitat, també des del punt de vista turístic. Totes els plans i marcs estratègics desenvolupats aquests darrers anys i les accions implementades han seguit les directrius de les tres bases de la sostenibilitat, gràcies al suport i el convenciment de l'administració pública, el sector privat i també la ciutadania. **Les persones entrevistades han mostrat la seva satisfacció d'aquesta gestió** per part del Consell Comarcal, i també pel treball realitzat des del SOC amb el programa de Treball a les 7 comarques, i els diferents projectes europeus en que s'ha participat i que han contribuït a emprendre aquesta direcció pel territori.
El Pallars Jussà és un entorn fràgil des del punt de vista socioeconòmic per riscos com el despoblament, manca de dinamisme econòmic i empresarial, i el risc de fugida de la gent jove per manca d'oportunitats. I ho és també per la necessitat de preservació medi ambiental i del paisatge particular així com d'un patrimoni únic i divers. El Pallars Jussà ha estat capaç, fins al moment, de mantenir **aquest equilibri de pervivència en que el turisme s'ha d'integrat de forma sostenible amb total ajust i harmonia amb el medi ambient**, i les possibilitats turístiques que aquest ofereix, però sempre posant per davant la preservació. Aquesta és possible si es **realitzen les actuacions necessàries per limitar i identificar els perills relacionats amb la hiperfreqüentació o la concentració** que permetin identificar i avançar-se a qualsevol risc; així mateix el turisme ben planificat pot **contribuir a la creació de negoci per a la població local**, ja sigui oferint productes complementaris a la ruralitat com pot ser pel producte local, visites guiades, experiència d'ofici,... o bé amb la creació de nous negocis basats en la sostenibilitat que per una banda contribueixin a la recuperació, preservació i manteniment del territori i per l'altra ofereixin atractiu turístic pels visitants. Aquesta sostenibilitat es veu consolidada seguint el treball de planificació per part dels diferents ens de la comarca, i tenint en compte l'oferta turística existent clarament enfocada cap a l'ecoturisme que s'alinea perfectament amb el desenvolupament sostenible del territori.
Objectius específics relacionats:

- *1. Preservar el medi ambient, evitant la hiperfreqüentació i la concentració turística*
- *2. Dinamitzar econòmicament, crear empreses i llocs de treball sostenibles, i millorar la riquesa de la població local Pallars Jussà amb el turisme*
- *3. Contribuir al repoblament i a la fixació de la població al territori*

- *4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori*

2. Idea Força 2 - **Un territori autèntic i divers però sense un relat comú- *Jussà autèntic***

Un altre idea que emergeix amb força d'aquest treball d'anàlisi i diagnosi previ, especialment de la mà dels entrevistats, és el sentiment compartit del Pallars Jussà com a **territori autèntic i diferenciat de les comarques veïnes**. Les persones del Jussà transmeten el seu **orgull de pertinença i de necessitat de demostrar la seva independència de singularitat territorial**. No es pretén copiar o emular els territoris veïns, senten amb prou força el seu propi potencial turístic i reivindiquen les seves pròpies formes de treball. El Pallars Jussà **compta amb suficients recursos i productes per mantenir identitat i fer que el visitant resti al territori**, però és necessari organitzar una oferta que ho permeti, i que englobi suficients productes atractius per a fer-ho possible. Aquest fet s'ha demostrat amb projectes exemplars com són els Cinc Llacs que ha aconseguit un producte *sui generis* amb un èxit de demanda palpable, així mateix altres propostes com el Gratitud Pallars, lligat en part a la destinació, s'han convertit també amb exemple de sostenibilitat territorial per altres destinacions. Per altra banda, també s'identifiquen productes i recursos que encara tenen camí per recórrer sobretot en el sentit de ser integrats en l'oferta i treballats en el conjunt de paquet turístic (gastronomia, producte local (oleoturisme, enoturisme..), patrimoni històric, etc..
Aquesta diversitat i autenticitat, i la magnificència del seu **paisatge** fan també que existeixi **una necessitat de millora de les seves infraestructures** que han de contribuir a aquesta vertebració, que en el territori adquireixen dimensions econòmiques importants per municipis poc poblats que sovint no tenen la gestió del lloc on s'ha d'intervenir, en aquest sentit és molt important que el Pallars Jussà com a comarca recerqui el recolzament necessari en ens supracomarcal que sí compten amb aquest finançament, però pel que cal optar de forma global i no desmembrada. Aquestes infraestructures supracomarcals han de contribuir a cosir i permetre la cohesió entre els productes turístics i els municipis.

Objectius específics relacionats:

- *5. Fer aflorar i reforçar el sentiment de pertinença Jussà i millorar la cohesió territorial*
- *6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global*
- *7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global per la comarca (tren com a eix comarcal, via verda com a eix senderista i cicloturista per la comarca, embassaments com a esbarjo nàutic del Jussà, etc.) i incorporar-les a l'oferta turística*
- *8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures*

3. Idea Força 3 - **Molts Jussàs dins el Jussà- *Jussà en governança turística***

Dins d'aquest marc de singularitat, s'observa com **la comarca es vertebra a l'entorn de diferents grans recursos turístics que exerceixen un efecte d'atomització** en un territori limitat i poc poblat, mostrant una important manca d'estructuració. Així mateix ens ho han mostrat els diferents agents entrevistats que han fet evident **la dificultat per la seva part de mostrar una visió de destinació comarcal** i la seva visió s'ha desenvolupat enfocada al seu àtom de pertinença dins la comarca. La complexitat de varietat d'ens gestors pel congost de Mont-Rebei, la Vall Fosca, Boumort, els embassaments, el Geoparc, etc. i la manca d'una estructura de governança efectiva que permeti una articulació entre ells, augmenta aquesta atomització.

Aquesta disgregació o falta de connexió també s'ha fet evident **en la proliferació d'estudis i planificacions d'accions que es mostren individualitzades per una banda per territoris i per l'altre per segments d'interès turístic, contribuint a aquesta falta de connexió o de visió conjunta**. Així és important realitzar un treball d'optimització i relació de les accions previstes en relació als objectius de comarca i les accions que es vulguin desenvolupar. Essent una tasca imprescindible per part **de la taula de turisme donar a conèixer, informar de l'evolució de les accions que es realitzin per tal de poder cohesionar objectius i resultats pel territori i evitar duplicar o disgregar accions**.

El resultat també es veu reflexat en **la gran quantitat de webs i canals d'informació i promoció** que es mantenen vigents en un territori tant petit, que per un agent o visitant extern representen una complicació per conèixer i identificar els productes turístics de la destinació així com el camí per adquirir-los. Es fa evident la necessitat de **reformular i reforçar una estructura de governança sòlida, així com cal una aposta clara d'unificació i de simplificació per tal de millorar el rendiment, estalviar en despesa física i humana, i trobar fórmules de vertebració pràctiques per a tots els sectors, sobretot en territoris amb pocs agents com és el cas i en que els personalismes són molt clars**. Així cal **exercir un lideratge** al territori que en la lògica comarcal hauria de venir **de la mà del Consell Comarcal** però constituït amb una forma de governança satisfactòria per a tothom. Aquesta estructura s'ha de suportar amb **la creació d'un relat de destinació conjunta que ara mateix no existeix**, i que ha de servir per cosir aquests àtoms, que si ve per una banda tenen **necessitats diferenciades i que han de ser tingudes en compte**, per altra, han de treballar de forma participada amb la resta de la comarca per aconseguir una visió única de destinació. **El resultat de la qual ha de permetre aconseguir allargar les estades i desestacionalitar.**

Objectius específics relacionats:

- *9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.*
- *10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació*
- *11. Crear una HUB de destinació unificada encarregada de la promoció i comercialització i que compti amb motor de reserva*

4. Idea Força 4 - **Ordenar i estructurar la destinació turística – *Jussà promoció i comercialització unificada***

Tal com ja s'ha esmentat i s'ha fet evident en l'estudi i anàlisi de recursos i productes turístics existents**, la destinació Pallars Jussà apareix descomposta en un important nombre de canals de comunicació corresponents a ens públics i privats dels àtoms de destinació abans plantejats**, que donen al visitant una visió fragmentada del territori que no li permet forjar-lo com una destinació més àmplia. Tot i l'important treball de recopilació informativa i d'enllaç que es realitza des del web del consell comarcal per poder donar una imatge de territori unificat, aquest és **poc competitiu** atès per una banda perquè l'estructura web és obsoleta, la quantitat d'enllaços que li cal al visitant per dissenyar el seu viatge fa difícil el treball, i per l'altra, perquè no existeix un motor de reserves que en permeti la comercialització, per tant es converteix en una eina poc efectiva per a la promoció i comercialització.
Paral·lel a aquest treball d'unificació de canal, cal **estructurar el producte existent, ordenar-lo per segments, millorar-ne la qualitat o replantejar-ne l'enfoc, i treballar-lo per crear paquets turístics per a poder ser comercialitzats**. La diversitat de productes turístics és visiblement important però els pocs paquets que apareixen comercialitzats són d'estades curtes i amb una oferta molt repetitiva i enfocada en els mateixos llocs, cal fer **un treball d'ordenació i creació, pel que també serà necessari incloure l'oferta cicloturística, i tenir en compte l'accessibilitat i la sostenibilitat com a valor transversal**. Aquesta imatge d'un sol Pallars Jussà amb una oferta àmplia vacacional ha d'anar acompanyada d'una presa de decisions organitzatives de la comarca, com són la senyalització sobre el terreny, els límits del turisme, els usos de determinats llocs,... que han de permetre polir i presentar una destinació turística coherent, i sobretot sostenible. Així cal **una tasca important d'endreça** necessària en tots els sectors, abans del desplegament d'una estratègia de promoció i màrqueting segmentada per perfils de públic d'interès.
Aquesta nova disposició i la possibilitat de crear una oferta més àmplia i estructurada és la que ha de permetre **desestacionalitzar en poder oferir producte turístic durant tot l'any, i amb la creació de paquets que permetin al visitant allargar la estada**.
Objectius específics relacionats:

- *12. Crear i comptar amb paquets turístics sostenibles que permetin allargar les estades (3, 5, 7 dies) que incorporin la diversitat de producte turístic sostenible amb sintonia amb l'estació de l'any*

5. Idea Força 5 - **Una mirada no només turística- *Jussà transversal***

Si una característica defineix el turisme és la seva transversalitat, entesa com la capacitat de transformació dels altres sectors socioeconòmics i medi ambientals del lloc on es desenvolupa. En el cas del Pallars Jussà, i especialment en tractar-se d'una comarca amb poca població, i on les persones que hi viuen es desenvolupen en determinats sectors socioeconòmics al mateix temps**, el turisme cal ser treballat especialment amb mirada holística.** Així el turisme ha de ser un valor afegit, un motor que millori el benestar de la població i que contribueixi a la seva riquesa; així **com ha de poder ser treballat per tal que incideixi en camps estratègics que permetin millorar la situació de la comarca**, **especialment en temes com el repoblament, habitatge, dinamització econòmica, creació d'empreses, mobilitat, preservació medi ambiental, contribució a la preservació de sistemes de vida tradicionals, millora**

d'infraestructures per a tothom, accessibilitat, etc. I sobretot, s'ha de treballar per mantenir aquest **control sobre la destinació amb una presa de decisions que superi la del simple sector sempre que sigui necessari**.
En el seu favor juga l'existència **d'ens públics que treballen per la pervivència dels territoris rurals i de muntanya** disposats a col·laborar i integrar el turisme com a segment d'interès, ja sigui amb visió plena o complementària pels diferents agents de la comarca, però **amb els quals cal treballar** i ordenar de forma consensuada, i treballar conjuntament més que per assolir l'èxit de la destinació, per el del territori Jussà.
Objectius específics relacionats:

- *13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania.*
- *14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà*

4.2. Diagnosi específic de cicloturisme

DEBILITATS	AMENACES
– L'execució de **rutes off road** (principalment enduro) per part d'associacions, **concebudes per a l'ús esportiu, no l'ús turístic** – **Manca d'un procés de planificació de l'oferta ciclable**: ordenació i priorització de les rutes off road orientades a l'ús turístic. – **No s'han definit objectius i resultats que es volen obtenir** de les associacions que dissenyen i executen rutes de cicloturisme. – **Manca de gestió coordinada** de les infraestructures, per part de l'administració i de les pròpies associacions, per a un creixement ordenat de la demanda. – El creixement orgànic de la demanda fa necessària **una inversió important en manteniment de les estructures cicloturístiques** – **Inexistència d'un sistema homogeni de senyalització** comarcal consensuat – **Poc volum i grau baix d'adaptació de serveis turístics** del territori a les necessitats del segment cicloturístic	– **L'execució no planificada de rutes off road genera conflictes amb la normativa** ambiental, servituds de pas, autoritzacions per part de propietaris privats, compatibilitat d'usos, etc. – **Inexistència d'una estructura de governança sòlida** que englobi i representi els interessos de tots els ens i actors participants. – **Manca d'una visió de destinació cicloturística àmplia**, pel que fa a infraestructures: diversitat en la qualitat i manteniment dels senders, aspectes tècnics, etc. I pel que fa a aspectes de disseny i comunicació de productes. – **Eines de promoció i accions de comercialització públiques poc orientades als perfils de la demanda de cicloturisme** – **Falta de control de la repercussió** de la creació i promoció de les rutes que pot portar a la massificació i sobrefreqüentació de determinats indrets.
FORTALESES	**OPORTUNITATS**
+ **Know-how de les associacions** per crear infraestructures atractives i recorreguts de qualitat + **Orografia molt adequada** per al desenvolupament de rutes de carretera i offroad, principalment enduro i cross country + **E-Bike com a producte que permet l'accés al ciclisme a tots els públics,** sense barreres de forma física + **Tour operadors i agències receptives especialitzades** en Enduro operant a la zona	+ **Creixement orgànic de la demanda i posicionament** incipient d'especialització en enduro de la destinació + **Gravel com a modalitat emergent**, que igual que el cicloturisme de carretera requereix d'inversió i de costos de manteniment baixos, per estructurar bons productes, a diferència de l'enduro + **La voluntat de crear estructures de governança**: Taula de cicltourisme del Pallars Jussà. + **La creació d'estructures que tenen voluntat de millora de serveis i ordenació**: Centre BTT, la creació

+ **Coordinació entre les pròpies associacions i entre les associacions i el sector públic** + **L'interès per part dels gestors públics pel producte cicloturístic** i la seva voluntat d'ordenació i d'inversió per a la millora de la gestió de les infraestructures + **La creació d'una marca pròpia per part d'una entitat** que s'ha posicionat amb el producte Territori Lo Podall, i que ja compta amb un bon posicionament en aquest segment de mercat + **Establiments turístics que ja s'han adaptat** a les necessitats de la demanda de cicloturisme + **L'existència de recursos a desenvolupar per a millorar la xarxa de cicloturisme touring** (zona embassaments, Vall Fosca..) + **L'existència de recursos a desenvolupar per a millorar la xarxa de cicloturisme enduro i cross country: PSTD La Pobla de Segur** + **Inversió en l'organització d'esdeveniments** vinculats al ciclisme i cicloturisme: Volta a Catalunya, proves Bucardo Enduro Bike, La Pallaresa ... + **Existència d'una zona òptima pel desenvolupament de rutes cicloturístiques accessibles**	del GEOBIKE, nou tram de la Ruta dels Llacs, etc. + **El cicloturisme com una oportunitat de benefici econòmic de la població** local mitjançant la creació de negoci i ocupació sostenible + **Els projectes de mobilitat sostenible del territori**, i d'incorporació d'estructures associades (carregadors elèctrics, aparcament de bicicletes, etc.) i creació de vies ciclables de connexió. + **La voluntat de col·laboració de l'administració pública** amb els projectes d'èxit impulsats per a la societat civil. + **El desenvolupament d'una zona especialitzada en cicloturisme accessible**.

Idees força:

1. Idea força 1 - **Posicionament** orgànic de la **destinació** en cicloturisme **offroad**: principalment **enduro** i cross country.

El Jussà s'ha posicionat de forma impredictible i espontània com una destinació d'interès pel cicloturisme offroad, gràcies al treball per una banda d'entitats pertanyents a la societat civil que de forma voluntària han traçat i treballat sobre el territori per modelar-lo per poder realitzat la pràctica cicloturística del seu interès. La bona predisposició d'aquest territori per la pràctica d'aquestes modalitats ho certifica la presència d'un centre BTT comarcal que també ha estat treballant en el mateix sentit. Cal afegir també la concessió d'un PSTD a la Pobla de

Segur amb una quantitat important d'accions amb la mirada posada a millorar l'oferta cicloturística al territori i que es troben en procés d'implementació. Podem doncs considerar el Pallars Jussà com una destinació emergent en cicloturisme offroad essent una gran oportunitat per a la destinació turística.

2. Idea força 2 - **Procés necessari d'ordenació, priorització i regulació de camins ciclables**

Aquest procés semi espontani de creació de rutes i itineraris, si per una banda han mostrat l'actractivitat pels amants d'aquest esport i l'èxit d'atracció, per altra, s'han realitzat sense una planificació prèvia sobre el territori i estructurada amb la resta de propostes de la comarca; s'observa una oferta atomitzada i poc homogènia amb diversos estàndards de qualitat segons la zona. Aquest fet ha generat una sèrie de dificultats de regulació i de coherència, que cal esmenar, ordenar i prioritzar, especialment per poder-los exposar i comercialitzar de forma segura pels participants. Aquest procés serà el que permetrà integrar l'oferta cicloturística a la destinació Pallars Jussà de forma exitosa.

3. Idea força 3 –**Consolidar una estructura de governança cicloturística àmplia**

L'existència d'una comarca amb un potencial tan important, posa en joc l'existència de diferents actors que treballen sobre el terreny, que han estat desenvolupant de forma individual, i amb els que cal treballar per tal de trobar un encaix entre ells per construir una estructura sòlida que permeti llimar diferències, treballar amb consens, col.laborativament, i es puguin retroalimentar de forma positiva. Actualment el Consell Comarcal ha iniciat les trobades per a consolidar un ens que aglutini als representants del cicloturisme a la comarca: entitats de la societat civil, ajuntaments, centre BTT, consell comarcal, i qui es consideri, per tal de constituir-se com un grup sòlid que vetlli per al futur cicloturístic de la comarca i la seva harmonització amb el territori. Aquest ens de governança ha de permetre frenar l'excés de planificació atomitzada, i possibilitar una perspectiva i un marc estratègic més ampli. És indispensable que aquest ens continuï treballant i s'erigeixi com l'instrument de governança en aquest sector.

4. Idea força 4. **Adaptació del producte i de la destinació al cicloturisme**

L'emergència del cicloturisme especialment de la modalitat off road a la comarca, ha contribuït ha augmentar la demanda de forma espontània, i a l'arribada de cicloturistes especialitzats. Això ha fet que de forma adaptativa, els serveis turístics més punters o innovadors hagin realitzat un treball d'adaptació a les necessitats cicloturístiques per a poder rebre aquests visitants i augmentar la seva ocupació. No obstant això, aquest procés no ha estat homogeni en els serveis, ni l'oferta ni demanda ha estat treballada ni integrada a la proposta general de la destinació turística. En aquests moments s'erigeix com a prioritari la reformulació, organització, i adequació de la proposta cicloturística de forma planificada, amb un **procés general de creació i adaptació del producte per a poder ser comercialitzat, i poder ser integrat i formar part del relat promocional de la destinació** en l'estratègia general de la destinació turística. Poca quantitat i varietat de serveis turístics especialitzats en cicloturisme. **Manca de recursos i cohesió en el relat promocional** de destinació. Manca segmentació en els elements i estratègies de promoció

5. Idea força 5. **Prioritat en la preservació mediambiental, en la conservació i el manteniment de camins**

Des del punt de vista del desenvolupament sostenible, la preservació mediambiental del territori és prioritària i necessària, per la qual cosa cal integrar en l'ens de governança als ens gestors dels espais naturals per a poder treballar també consensuadament en aquest sentit, i establir els límits del cicloturisme. Així mateix aquesta preservació passa per tenir cura d'aquests camins i assegurar-ne el manteniment, que significa també en comptar amb el recolzament del finançament i la mà d'obra necessària.

Objectius general:

- 15. Convertir el Pallars Jussà en una destinació cicloturística ben adequada i atractiva turísticament

Objectius específics:

15.1. Ordenar, organitzar, estructurar i regular el segment cicloturístic

15.2. Adequar les estructures cicloturístiques de forma sostenible mediambientalment i assegurar el seu manteniment

15.3. Treballar amb governança amb totes les entitats vinculades

15.4. Crear productes i paquets a l'entorn del cicloturisme

15.5. Promocionar i comercialitzar el cicloturisme de forma integrada amb el relat de destinació

4.3 Diagnosi específic de turisme per a tothom

DEBILITATS	AMENACES
– Tot i que l'accessibilitat està contemplada en els plantejaments estratègics, **s'han realitzat molt poques accions al respecte**. – **Desconeixement** tant per part dels agents turístics com de part de l'administració al **respecte del que representa el turisme per a tothom.** – **Visió que lliga l'accessibilitat amb les necessitats de les persones amb mobilitat reduïda**. – **Convicció que el territori de muntanya no pot oferir oferta turística pel turisme per a tothom**. – **Desconeixement** de quins són els recursos i **productes turístics** que **actualment són accessibles** – **Manca d'informació sobre quines són les actuacions a realitzar per a que els recursos i productes acabin sent accessibles.**	– **La no adaptació de les estructures públiques** per a les persones amb diferents discapacitats (aparcaments, voreres, senyalització, oficines d'informació, etc. – **La manca de lideratge i l'exemplaritat pel canvi** vers l'accessibilitat per part de l'administració pública. – **La manca d'oportunitats econòmiques i de recolzament** perquè els serveis turístics puguin realitzar les modificacions pertinents. – **El desconeixement vers els que és el turisme per a tothom tant del sector públic, el privat i la societat civil.**
FORTALESES	**OPORTUNITATS**
+ **Uns pocs edificis públics compten amb condicions adequades pel turisme accessible**. (Museu d'Isona, Museu de l'Hidroelectrèctrica de la Torra de Capdella) + **L'existència d'una cooperativa social emprenedora i especialitzada** amb accessibilitat al territori amb qui poder recolzar-se i treballar conjuntament **Alba Jussà** + La voluntat expressada per els agents entrevistats que **l'accessibilitat és una necessitat.** + **L'existència d'exemples** engrescadors on emmirallar-se en destinacions amb característiques físiques semblants.	+ **La tendència actual** dels ens de gestió pública provincial i autonòmic de visualitzar la l'accessibilitat com una necessitat prioritària, i la voluntat de provocar el canvi. + **L'existència de destinacions turístiques amb oferta de turisme per a tothom en qui emmirallar-se** (Benchmark d'accessibilitat) + **L'existència d'un important mercat de demanda** en el segment del turisme per a tothom interessat en destinacions de naturalesa, que busquen tranquil·litat i fugir de la massificació fora de temporada, + **Possibilitat d'adherir-se a marcs d'actuació com el de l'Agència Catalana de Turisme** + **Existència en el mercat de plataformes d'autoavaluació d'accessibilitat per als establiments**

Idees força en relació a l'accessibilitat al Pallars Jussà:

1. Idees Força 1- **Conèixer i entendre l'accessibilitat com a element transversal**

L'anàlisi de territori i les entrevistes realitzades ens han mostrat com l'accessibilitat és un concepte poc conegut a la comarca i que només en alguns casos excepcionals s'han realitzat accions al respecte. L'accessibilitat és sovint entesa només com a discapacitat relacionada amb la mobilitat, i tot i aquesta entesa, la comarca no està preparada per a les persones que es troben en aquesta realitat. La destinació es troba doncs en un punt zero en relació a l'accessibilitat, en que cal proporcionar la informació i fer arribar a tothom el que defineix i engloba el terme accessibilitat de forma general, perquè fins i tot aquest és un pas previ per a poder entendre i posicionar-nos en el que significa el turisme accessible o turisme per a tothom. L'accessibilitat per a la seva condició de transversalitat s'haurà de suportar de forma horitzontal en tots els segments de l'oferta turística, però de forma vertical tindrà efectes de reconversió en tots els sectors socials i econòmics, amb repercussió sobre la quàdruple hèlix.

2. Idea Força 2. **Conèixer i entendre que és i que significa el turisme per a tothom.**

Així mateix, el treball d'anàlisi mostra també com el sector turístic desconeix el que significa "turisme accessible" o "turisme per a tothom", així com de forma global el que significa i els canvis necessaris per a convertir-se en una destinació turística accessible, i es fan evidents idees confuses, com la impossibilitat de l'accessibilitat donada la seva condició de zona rural i de muntanya, o les activitats d'actiu natura i aventura; de la mateixa manera que es confonen termes com accessibilitat amb turisme sostenible o ecoturisme.

3. Idea Força 3**: Bona predisposició del sector vers l'accessibilitat**

No obstant aquest desconeixement inicial relacionat amb el concepte i l'abast de la proposta, el sector turístic ha fet visible el seu interès i voluntat, fins i tot necessitat en comprometre's i treballar per canviar aquesta situació. L'accessibilitat és vista com una necessitat real per al desenvolupament sostenible i es fa evident la clara aposta comarcal en l'estratègia 8.5. Turisme accessible del *Pla de reactivació socioeconòmica del Pallars Jussà 2021-26,* en que es proposen accions relacionades:

- *Diagnosi de l'estat actual de l'accessibilitat dels diferents recursos turístics*
- *Pla de desenvolupament del turisme accessible*
- *Adaptació i millora de l'oferta turística existent i recerca del finançament*

Ens trobem en un moment inicial i incipient en relació a la implementació de l'accessibilitat turística a la comarca tant pels que fa als serveis públics i privats.

4. Idea Força 4: **Treball amb governança intersectorial**

Atès la transversalitat de l'accessibilitat, es fa necessari treballar el turisme accessible amb una mirada col.laborativa intersectorial. El Pallars Jussà compta amb una entitat social cooperativa

anomenada Alba Jussà que treballa amb l'objectiu d'ajudar a impulsar la creació d'una entitat que ofereixi servei a persones del territori amb discapacitat, amb una visió de plena inclusió. Disposar d'un partner d'aquestes característiques, una entitat especialitzada que treballa per a l'accessibilitat comarcal, activa, pertanyent a la societat civil, oberta a nous projectes, i amb expertesa en propostes de d'accessibilitat per determinats segments del sector turístic, com el projecte Som Guia realitzat al Museu de la Vall Fosca, pot ser un important oportunitat d'impuls per a treballar l'accessibilitat a la comarca i més concretament per convertir-se en una destinació turística accessible.
Així mateix, la taula de turisme haurà de liderar aquesta aposta essent l'ens central del sector turístic de la destinació, i que haurà de crear els llaços necessaris per a transformar vers el turisme per a tothom.
El treball de forma cooperada pot contribuir també a treballar directament una causa social i contribuir per ella mateix a un treball social i d'ocupació protegida, contribuint al benestar social de la ciutadania i a la incorporació al món laboral de persones amb risc d'exclusió.

5. Idea Força 5: **L'accessibilitat, l'exemple de l'administració**.

Per convertir-se en una destinació accessible, el Pallars Jussà haurà de passar per diferents fases d'implementació en que els agents avançaran a diferents velocitats (normalment) i que ha estat àmpliament explicada en l'apartat de Turisme accessible. Aquesta evolució s'ha de realitzar de forma planificada i per aquesta raó és necessari que existeixi un lideratge clar, que contribueixi a impulsar, dinamitzar, i exerceixi paper exemplificador, i sobretot que proporcioni les eines perquè de forma global el sector pugui afegir-se al camí de l'accessibilitat.
Tal com hem vist anteriorment, aquesta evolució passa per diferents fases que ha d'acabar culminant amb una oferta turística accessible de qualitat i segura per a promocionar en el sector del turisme per a tothom.
En el cas del Pallars Jussà, el paper de lideratge lògic es troba en el Consell Comarcal del Pallars Jussà la voluntat del qual ja s'ha fet evident en els documents de planificació.

Objectius general:

- 16. Convertir el Pallars Jussà en una destinació turística accessible.

Objectius específics:

16.1. Capacitar en accessibilitat. Proporcionar el coneixement necessaris a l'administració pública i el sector turístic en relació a l'accessibilitat i l'accessibilitat turística.

16.2. Realitzar accions exemplificadores des de l'administració pública vers l'accessibilitat.

16.3. Dotar al sector turístic d'un sistema per auditoriar en relació a l'accessibilitat per tal de conèixer el punt on es troben i poder definir un pla de millora pels propers temps.

16.4. Treballar de forma transversal l'accessibilitat en qualsevol de les accions de mobilitat, infraestructures, creació de producte i de paquets turístics que es realitzin des del sector turístic.

16.5. Impulsar la creació producte turístic i paquets per turisme accessible.

16.6. Comptar amb un catàleg on line amb totes les ofertes de turisme accessible del Jussà

5. Pla d'accions

Visió

Pallars Jussà una comarca cohesionada social i econòmicament, en que el turisme s'ha convertit en un eix de suport per a la preservació mediambiental gràcies a les eines de control implementades, i de motor econòmic i social per a la millora del benestar i la riquesa de la població local. **El turisme ha contribuït a frenar el despoblament i a contribuït a la creació d'infraestructures que han afavorit i millorat al sector turístic i a la població local**. Una comarca que **treballa amb governança participativa** liderada pel Consell Comarcal amb una direcció única com a comarca Jussà però que ha sabut conservar les seves particularitats territorials amb respecte i tolerància però també amb visió d'equip comarcal. Una comarca unida i en equilibri població territori.

Missió

Crear les bases i un full de ruta per una estructura de governança turística sòlida que permeti treballar de forma acordada i consensuada, amb visió comarcal, implementant accions que permetin el desenvolupament turístic de la destinació Jussà simplificant, organitzant i estructurant tant l'oferta com la demanda turística, aconseguint una estructura turística coherent, pràctica, rendible i sobretot sostenible.

Valors

Desenvolupament sostenible, cohesió territorial, benefici per a la població local, augment de la riquesa, mirada comarcal unificada, treball en equip

5.1 Línies estratègiques i eixos de treball

Per tal d'assolir els objectius marcats anteriorment, i convertir el Pallars Jussà en la destinació descrita en la visió, s'ha de desplegar una estructura estratègica adequada. El Jussà es visualitza com un territori únic, autèntic i divers. Una comarca amb una gran diversitat de petits

mons que cal cosir i integrar en una sola destinació que avança en una única direcció, però on cada territori pot conservar la seva autenticitat individual manifesta en el seu sistema de governança, no es tracta d'una pèrdua o cessió d'identitat o de decisió, es tracta de treballar de forma consensuada sota un mateix paraigües Jussà, que contempli la diversitat de recursos i productes, tenir una visió clara de les infraestructures, com avancen, i com afecten a la destinació, i desplegar un oferta turística que englobi productes diversos i complementaris que permetin generar paquets al voltant dels grans àtoms, o per especialitat.

L'Estratègia de la destinació és un **Únic Jussà.** Una sola destinació amb una oferta turística englobada en un sol canal de promoció i amb un motor de reserva i comercialització consensuat que permeti conèixer i adquirir tota la oferta de productes turístics ordenats i organitzats, proposats en paquets sostenibles i originals. Per arribar aquest Únic Pallars caldrà desplegar una sèrie de línies estratègiques que ens han de portar a la nostra destinació desitjada.

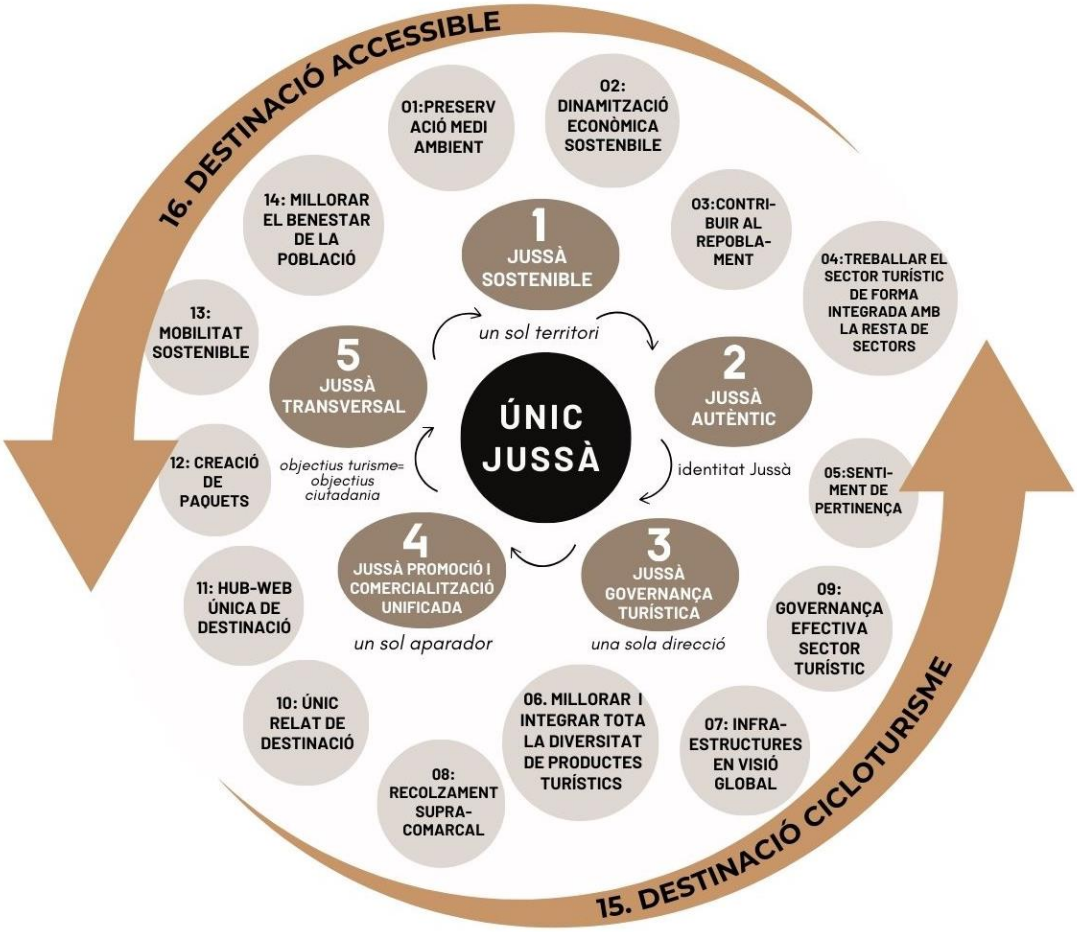

Per a fer-ho possible, i convertir aquesta visió estratègica en una eina de treball, on es trasllada el concepte de sostenibilitat (amb els seus tres eixos) a tres focus d'atenció en la comarca de Jussà:

1. Destinació Pallars Jussà: sota el prisma de DMO, de com es treballa per a potenciar la destinació en el seu conjunt.
2. Sector turístic: centrant la mirada en les empreses turístiques del municipi i les seves pròpies estratègies i accions a desenvolupar.

3. Ciutadania i territori: una mirada que va més enllà del concepte de DMO i del propi sector turístic, i que implica també els punts de trobada del turisme amb la societat del Jussà; tant a nivell de ciutadania com de territori.

D'aquesta trobada de mirades, es genera la amb la *Tourism ReGen Matrix (TRM)*, en que es poden observar les línies a treball a realitzar en un horitzó 2028:

	Destinació Pallars Jussà	Sector turístic	Ciutadania i territori
Sostenibilitat sociocultural	L1 Governança efectiva	L4 Pallars Jussà sostenible i accessible	L7 Repoblament, dinamització i pertinença
Sostenibilitat econòmica	L2 Posicionament competitiu	L5 Organització i estructuració de l'oferta	L8 Oportunitat i emprenedoria
Sostenibilitat mediambiental	L3 Ecoturisme/ actiu i aventura	L6 Harmonització ambiental amb l'especialització	L9 Preservació vida rural-muntanya

Una doble matriu, que també queda inserida i plenament relacionada amb els diferents ODS i la seva contextualització al sector turístic. Per tant, la planificació turística vinculada al present projecte, no respon a criteris aleatoris, sinó que és fruit d'aquesta doble matriu.

Així doncs, cada línia de treball representa un dels focus d'atenció en que la destinació ha de realitzar diferents actuacions per tal de poder generar un model de turisme sostenible i circular. Cada un d'aquestes línies de treball, conté els seus propis paquets de treball o programes, que permeten anar aterrant (com passa en les accions que incorporen els paquets) i convertir el pla en una eina útil i pràctica.

Es presenta seguidament l'estructura operativa dissenyada a partir de la matriu anterior, amb les accions definides en cada línia de treball estratègic i organitzades en paquets de treball d'accions. Cada línia s'alinea els objectius específics del pla i dels ODS (Objectius de Desenvolupament Sostenible) de l'Agenda 2030.

Línia estratègica 1: Governança efectiva

(Destinació Jussà /Sostenibilitat Sociocultural)

La governança efectiva s'erigeix com un dels reptes principals per a la destinació, atès la necessitat de treballar conjuntament com a sector turístic intermunicipal, però també coordinadament i de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics. Així mateix cal abordar la necessitat de **subdividir el grups de treball per tal de millorar-ne l'efectivitat**. Cal segmentar perquè cada grup de treball (GTT) pugui desenvolupar el seu propi full de ruta, i que cada un dels grups estigui representat a la taula de turisme per tal que es faci efectiva la governança. El representant del GTT s'ha d'erigir com a portaveu per a les dues bandes. No és tan important el nombre de membres de cada grup, sinó que el full de ruta en contempli les necessitats.
Aquest enfoc de coordinació, s'ha de traslladar a un nivell superior i fer-se visible i ser present en els ens supracomarcals que poden ser aliances efectives per a la destinació.
Els paquets de treball contemplats en aquesta línia estratègica inclouen **la necessitat de comunicar com a característica bàsica de la governança,** amb un enfoc cap al mateix sector turístic i també per la població local. Ser el màxim de transparents i participatius contribuirà a l'empatia territorial, així com a millorar la cohesió. Aquesta transparència es trasllada també en poder transmetre de forma constant la situació evolutiva de les accions plantejades.

Aquesta línia estratègica inclou:

- Paquet de treball 1: Consens i cohesió

A1. Estructura de governança turística.
A2. Grups de treball focalitzats - GTT
A3. Quadre de comandaments turístics

- Paquet de treball: 2 Governança supracomarcal

A4. Recolzament ens supracomarcals

- Paquet de treball 3: Comunicació interna del territori

A5. Canals de comunicació interna
A6. Canals de comunicació ciutadania

- **ODS Relacionats**: ODS 8. Treball Decent i Creixement Econòmic /ODS 9: Indústria, Innovació i Infraestructures/ ODS 11: Ciutats i Comunitats Sostenibles/ ODS 12: Producció i Consum Responsables/ ODS 13: Acció pel Clima/ ODS 16: Pau, Justícia i Institucions Sòlides/ ODS 17: Aliances per a Aconseguir els Objectius

- **Objectius específics relacionats**:

4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
5. Fer aflorar i reforçar el sentiment de pertinença Jussà i millorar la cohesió territorial
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global per la comarca (tren com a eix comarcal, via verda com a eix senderista i cicloturista per la comarca, embassaments com a esbarjo nàutic del Jussà, etc.) i incorporar-les a l'oferta turística
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.

Línia estratègica 2: Posicionament competitiu

(Destinació Jussà /Sostenibilitat Econòmica)

Un altre repte de la destinació turística Jussà és **la necessitat de realitzar promoció i comercialització unificada, que inclogui tota la oferta turística de la comarca i que tingui en compte un motor de reserva.** Tal com ja s'ha comentat existeix una empresa web experimentada i bona coneixedora del territori en aquest sentit, amb la qual es pot establir una aliança per a la comercialització. **El fet de crear un web HUB conjunt representa un gran pas endavant per a la destinació que tindrà un punt essencial de recolzament per a la seva oferta.** Actualment aquesta manca es fa evident amb una gran segmentació de webs d'oferta, la majoria de les quals sense possibilitat de compra final. Així mateix aquesta multiplicitat de propostes crea confusió al visitant interessat, així com no li permet visualitzar la destinació de forma conjunta, fet que pot contribuir a la decisió de no allargar l'estada.
Per altra banda, la necessitat del web HUB és important també pel format atès que l'actual, tot i contenir molt contingut, ha quedat visualment i amb funcions obsoleta, **per la qual cosa es considera indispensable actualitzar la imatge i l'instrument, així com per preparar-la per a poder oferir l'oferta d'especialització de cicloturisme i accessibilitat.**
Pel que fa al cicloturisme, aquesta línia també inclou una acció molt important de selecció, coordinació, estructuració i organització de la proposta cicloturística sobre el territori, que haurà d'acabar essent digitalitzada per poder ser oferta on line.
Atès el poc coneixement del perfil de demanda de la destinació, així com de les seves especialitzacions de cicloturisme, ecoturisme i accessibilitat, i amb el resultat de les diferents accions previstes per implementar**, es fa necessari la contractació d'un pla de màrqueting que tingui en compte tots els nous inputs de la destinació turística**, i que dissenyi un pla adequat per promocionar de forma coherent la destinació. Relat de destinació i imatge.

Inclou les següents propostes:

- Paquet de treball 4: HUB turística centralitzada de la destinació

A7. Web HUB Jussà
A8. Estructuració oferta cicloturista Jussà
A9. Web HUB Cicloturisme
A10. Banc d'imatges

- Paquet de treball 5: Màrqueting i Comercialització

A11. Pla de marketing turístic de la destinació Jussà
A12. Creació de catàlegs on line (model e-book)

- **ODS Relacionats**: ODS 3: Salut i Benestar /ODS 8. Treball Decent i Creixement Econòmic /ODS 9: Indústria, Innovació i Infraestructures/ ODS 10: Reducció de les Desigualtats / ODS 11: Ciutats i Comunitats Sostenibles/ ODS 12: Producció i Consum Responsables/ ODS 13: Acció pel Clima/ ODS 17: Aliances per a Aconseguir els Objectius

- **Objectius específics relacionats**:

6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
11. Crear una HUB de destinació unificada encarregada de la promoció i comercialització i que compti amb motor de reserva
15. Convertir el Pallars Jussà en una destinació cicloturística ben adequada i atractiva turísticament

15.1. Ordenar, organitzar, estructurar i regular el segment cicloturístic
15.3. Treballar amb governança amb totes les entitats vinculades
15.4. Crear productes i paquets a l'entorn del cicloturisme
15.5. Promocionar i comercialitzar el cicloturisme de forma integrada amb el relat de destinació
16.5. Impulsar la creació producte turístic i paquets per turisme accessible.
16.6. Comptar amb un catàleg on line amb totes les ofertes de turisme accessible del Jussà

Línia estratègica 3: Ecoturisme/ actiu i aventura

(Sector turístic/Sostenibilitat mediamabiental)

El Pallars Jussà compta amb en el seu territori amb recursos turístics amb realitats molt diferents així com amb ens gestors diferenciats i sovint supracomarcals. Aquest fet **dificulta la gestió dels recursos i productes turístics** que se'n deriven**, així com de la conservació i millora de diferents estructures, la coordinació amb els responsables i el finançament.** En aquesta línia estratègica es presenten accions destinades especialment a la **preservació medi ambiental, especialment a establir mecanismes per controlar i regular l'espai natural.** Així mateix es posa èmfasi amb estructures que poden adquirir un gran pes turístic a la comarca, integrant accions de plans turístics municipals.
Alguna d'aquestes accions són prioritàries per a poder desenvolupar altres accions plantejades com A17 que ha d'influenciar i facilitar en gran mesura el disseny de rutes pel cicloturisme, A14 que ha de contribuir a treballar els límits de capacitat dels recursos turístics de la comarca, o bé l'A15, indispensable per a la gestió i conservació d'aquest espai.
Especialment ressaltar l'A20, que haurà de ser fruit d'una voluntat de consens del territori tant per la part administrativa com de la societat civil.

Paquets de treball i accions:

- Paquet de treball 6: Millora infraestructures ús i gestió sostenible espais naturals

A13. Impuls a la preservació del territori i ampliació de la protecció
A14. Comptadors capacitat de càrrega- reordenació fluxos de visitants
A15. Pla estratègic d'ús turístic i preservació Congost de MontRebei
A16. Millora centres d'acollida i informació- Coordinació
A17. Inventari de camins del Pallars Jussà - IDAPA.
A18. Recuperació d'actuacions i dinamització àrea d'embassaments
A19. Habilitació i millora infraestructures actiu aventura zona Collegats
A20. Manteniment i senyalització homogènia comarcal seguint criteris mediambientals

- **ODS Relacionats**: ODS 3: Salut i Benestar /ODS 8. Treball Decent i Creixement Econòmic /ODS 9: Indústria, Innovació i Infraestructures/ ODS 10: Reducció de les Desigualtats / ODS 11: Ciutats i Comunitats Sostenibles/ ODS 12: Producció i Consum Responsables/ ODS 13: Acció pel Clima/ ODS 15: Vida d'Ecosistemes Terrestres/ ODS 16: Pau, Justícia i Institucions Sòlides/ ODS 17: Aliances per a Aconseguir els Objectius

- **Objectius específics relacionats**:

1. Preservar el mediambient, evitant la hiperfreqüentació i la concentració turística
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global per la comarca (tren com a eix comarcal, via verda com a eix senderista i cicloturista per la comarca, embassaments com a esbarjo nàutic del Jussà, etc.) i incorporar-les a l'oferta turística

8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà
15. Convertir el Pallars Jussà en una destinació cicloturística ben adequada i atractiva turísticament
15.1. Ordenar, organitzar, estructurar i regular el segment cicloturístic
15.2. Adequar les estructures cicloturístiques de forma sostenible mediambientalment i assegurar el seu manteniment
16.4. Treballar de forma transversal l'accessibilitat en qualsevol de les accions de mobilitat, infraestructures, creació de producte i de paquets turístics que es realitzin des del sector turístic.

Línia estratègica 4: Pallars Jussà sostenible i accessible

(Sector turístic /Sostenibilitat sociocultural)

La sostenibilitat és un concepte ampli que inclou dins els seus paràmetres l'accessibilitat. Tal com s'ha vist en l'apartat d'anàlisi, **el Jussà entén la necessitat de treballar per el turisme per a tothom, encara que s'intueixin confusions en la definició dels conceptes i terminologia. Aquesta línia estratègica conté un programa específic de treball destinat a convertir-se en una destinació accessible**, que cal iniciar de forma obligatòria amb l'A22, atès que es fa imprescindible un canvi de pensament per part del sector turístic que els permeti conèixer i empatitzar amb la necessitat del canvi o els canvis que hauran de treballar per aconseguir-ho.
També es preveu un paquet d'accions destinades a sensibilitzar el territori i els visitants vers la sostenibilitat, això com trobar diferents camins per revertir la situació i contribuir-hi de forma voluntària; així com dotar la comarca d'estructures que contribueixin a la mobilitat sostenible. Finalment es preveu un important paquet que posa la mirada en la necessitat d'ordenació en relació al producte local i la gastronomia, així com premiar el consum i ús del producte local com a impuls al producte i visualitzar la seva qualitat.

- Paquet de treball 7: Accessibilitat transversal

A21. Adhesió a l'ACT - Turisme per Tothom
A22 Formació i sensibilització vers l'accessibilitat
A23. Diagnosi d'accessibilitat de la destinació turística
A24. Exemplificació i bossa d'ajuts per l'accessibilitat al sector turístic
A25. Creació d'oferta turística accessible i promoció

- Paquet de treball 8: Sensibilització Preservació

A26. Sensibilització vers el desenvolupament turístic sostenible
A27. Augment de la presència de Gratitud Pallars

- Paquet de treball 9: Estructura per transport sostenible

A28. Estructures que fomentin i millorin l'ús de transport sostenible

- Paquet de treball 10: Gastronomia KM0

A29.Foment del producte local i gastronomia Jussà- Gastronomia d'origen

- **ODS Relacionats**: ODS 3: Salut i Benestar /ODS 4: Educació de Qualitat /ODS 8. Treball Decent i Creixement Econòmic /ODS 9: Indústria, Innovació i Infraestructures/ ODS 10: Reducció de les Desigualtats / ODS 11: Ciutats i Comunitats Sostenibles / ODS 12: Producció i Consum Responsables / ODS 13: Acció pel Clima / ODS 16: Pau, Justícia i Institucions Sòlides /ODS 17: Aliances per a Aconseguir els Objectius

- **Objectius específics relacionats**:

4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
5. Fer aflorar i reforçar el sentiment de pertinença Jussà i millorar la cohesió territorial
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global per la comarca (tren com a eix comarcal, via verda com a eix senderista i cicloturista per la comarca, embassaments com a esbarjo nàutic del Jussà, etc.) i incorporar-les a l'oferta turística
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania.
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà
15. Convertir el Pallars Jussà en una destinació cicloturística ben adequada i atractiva turísticament
15.2. Adequar les estructures cicloturístiques de forma sostenible mediambientalment i assegurar el seu manteniment
16.4. Treballar de forma transversal l'accessibilitat en qualsevol de les accions de mobilitat, infraestructures, creació de producte i de paquets turístics que es realitzin des del sector turístic.

Línia estratègica 5: Organització i estructuració de l'oferta

(Sector turístic/Sostenibilitat econòmica)

Organitzar i estructurar és fonamental en el cas del Jussà, per tal de treballar i comptar amb una oferta turística coherent, promocionable i comercialitzable. Amb aquest objectiu s'han previst diferents paquets destinats a especialitzar el sector turístic en l'especialització cicloturística i a la creació de productes; també accions destinades a la creació de paquets turístics que englobin tota la diversitat d'oferta de forma coordinada amb la participació dels diferents agents del territori, amb la voluntat de **crear paquets que permetin desestacionalitzar i sobretot allargar l'estada a la destinació**. Aquesta línia preveu també accions destinades a millorar i integrar a l'oferta els nous productes turístics i a millorar sectors turístics com el turisme d'autocaravanes, i la qualitat i coordinació amb el grup de guies de la comarca.
Es tracta d'una línia important que ha d'evolucionar de forma coordinada amb el Pla de Màrqueting de l'A11, i amb la incorporació de resultat a diferents accions del PT4 i 5.

- Paquet de treball 11: Especialització Enduro BTT

A30. Formació especialitzar establiments en cicloturisme (especialitat Enduro-BTT)
A31. Incentius per adaptació empreses al cicloturisme
A32. Creació de productes Enduro-BTT
A33. Benchmark de destinació- ciclo
A34. Punts d'acollida cicloturisme

- Paquet de treball 12: Creació de paquets turístics

A35. Tallers de creació de paquets turístics Jussà
A36. Mentories de suport pel sector turístic

- Paquet de treball 13: Dinamització dels serveis

A37 Dinamització àrees d'autocaravanes.
A38. Formació i suport a empreses de guiatge local

- Paquet de treball 14: Perfeccionament i especialització del producte turístic

A39. Nou producte dinosaures públic familiar- Geoparc.
A40. Creació d'un projecte d'expedició de fauna salvatge a Boumort.

- **ODS Relacionats**: ODS 1: Fi de la Pobresa/ ODS 3: Salut i Benestar /ODS 4: Educació de Qualitat /ODS 8. Treball Decent i Creixement Econòmic /ODS 9: Indústria, Innovació i Infraestructures/ ODS 10: Reducció de les Desigualtats / ODS 11: Ciutats i Comunitats Sostenibles / ODS 12: Producció i Consum Responsables / ODS 13: Acció pel Clima /ODS 15: Vida d'Ecosistemes Terrestres / ODS 17: Aliances per a Aconseguir els Objectius

- **Objectius específics relacionats**:

2. Dinamitzar econòmicament, crear empreses i llocs de treball sostenibles, i millorar la riquesa de la població local Pallars Jussà amb el turisme
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
5. Fer aflorar i reforçar el sentiment de pertinença Jussà i millorar la cohesió territorial
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global per la comarca (tren com a eix comarcal, via verda com a eix senderista i cicloturista per la comarca, embassaments com a esbarjo nàutic del Jussà, etc.) i incorporar-les a l'oferta turística
12. Crear i comptar amb paquets turístics sostenibles que permetin allargar les estades (3, 5, 7 dies) que incorporin la diversitat de producte turístic sostenible amb sintonia amb l'estació de l'any
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà
15. Convertir el Pallars Jussà en una destinació cicloturística ben adequada i atractiva turísticament
15.1. Ordenar, organitzar, estructurar i regular el segment cicloturístic
15.2. Adequar les estructures cicloturístiques de forma sostenible mediambientalment i assegurar el seu manteniment
15.3. Treballar amb governança amb totes les entitats vinculades
15.4. Crear productes i paquets a l'entorn del cicloturisme
15.5. Promocionar i comercialitzar el cicloturisme de forma integrada amb el relat de destinació
16. Convertir el Pallars Jussà en una destinació turística accessible.
16.4. Treballar de forma transversal l'accessibilitat en qualsevol de les accions de mobilitat, infraestructures, creació de producte i de paquets turístics que es realitzin des del sector turístic.
16.5. Impulsar la creació producte turístic i paquets per turisme accessible.

Línia estratègica 6: Harmonització ambiental amb l'especialització

(Sector turístic/ Sostenibilitat mediambiental)

La línia estratègica **6 posa el seu focus en plantejar accions que contribueixin a l'especialització però posant com a prioritat la preservació, és a dir, harmonitzant i creant l'entorn necessari per a l'òptim desenvolupament de l'especialització, seguint tots els criteris ambientals i proporcionant un ambient de suport necessari pel desenvolupament sostenible de la destinació.**

- Paquet de treball 15: Harmonització

A41. Promoció i suport esdeveniments vinculats BTT i Enduro
A42. Formació entitats cicloturistes i altres ens públics per disseny de rutes i preservació mediambiental
A43. Creació de més observatoris de fauna per a ecoturisme i birdwatching a Boumort

- **ODS Relacionats**: ODS 4: Educació de Qualitat /ODS 8. Treball Decent i Creixement Econòmic / ODS 12: Producció i Consum Responsables / ODS 13: Acció pel Clima /ODS 15: Vida d'Ecosistemes Terrestres / ODS 17: Aliances per a Aconseguir els Objectius

- **Objectius específics relacionats**:

1. Preservar el medi ambient, evitant la hiperfreqüentació i la concentració turística
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
5. Fer aflorar i reforçar el sentiment de pertinença Jussà i millorar la cohesió territorial
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
15. Convertir el Pallars Jussà en una destinació cicloturística ben adequada i atractiva turísticament

Línia estratègica 7: Repoblament, dinamització i pertinença

(Ciutadania i territori/ Sostenibilitat sociocultural)

Tal com s'ha plantejat durant aquest estudi, **el repoblament, la dinamització econòmica i l'enfortiment del sentiment de pertinença, s'han vist com a peces clau per tal que la cohesió entre població local i turisme pugui ser treballat com un impulsor pel creixement socioeconòmic i pugui contribuir a crear un ambient propici per aquesta dinamització.**
Es planteja un paquet de treball enfocat a **crear sinèrgies entre recuperació d'habitatge i ecoturisme**, propiciant que el turisme pugui generar oportunitats en aquest segment, contribuint a fixar població en habitatge.
El següent paquet de treball, es planteja com a **reforç al sentiment de pertinença**. Tal com s'ha pogut veure en el procés participatiu, **la gent del Jussà se sent molt arrelada i es mostra molt orgullosa del territori, però també mostra una forta resistència intermunicipal o interzonal en alguns casos**, que vol ser llimada i pal·liada de forma festiva, intentant contribuir a augmentar el sistema de governança, el treball en equip i el sentiment de comunitat lligada a la comarca. Amb aquesta finalitat es planteja el paquet de treball 17.

- Paquet de treball 16: Repoblament

A44. Recuperació habitatge sostenible per l'ecoturisme

- Paquet de treball 17: La gent del Jussà

A45. El Jussà de la gent
A46. Presència dels recursos turístics del Jussà als mitjans locals
A47. Mes del Jussà

- **ODS Relacionats**: ODS 1: Fi de la Pobresa/ODS 3: Salut i Benestar/ ODS 4: Educació de Qualitat/ODS 8. Treball Decent i Creixement Econòmic / ODS 9: Indústria, Innovació i Infraestructures /ODS 10: Reducció de les Desigualtats/ ODS 11: Ciutats i Comunitats Sostenibles/ ODS 12: Producció i Consum Responsables /ODS 15: Vida d'Ecosistemes Terrestres / ODS 17: Aliances per a Aconseguir els Objectius

- **Objectius específics relacionats**:

2. Dinamitzar econòmicament, crear empreses i llocs de treball sostenibles, i millorar la riquesa de la població local Pallars Jussà amb el turisme
3. Contribuir al repoblament i a la fixació de la població al territori
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
5. Fer aflorar i reforçar el sentiment de pertinença Jussà i millorar la cohesió territorial
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà

Línia estratègica 8: Oportunitat i emprenedoria

(Ciutadania i territori/ Sostenibilitat econòmica)

Aquesta línia planteja **dos accions corresponents a dos paquets de treball que volen donar suport la creació de riquesa a través del turisme per a la població local**. Per una banda es preveu donar suport mitjançant mentories als productors locals i artesanals que treballin de forma complementària amb el turisme o tinguin interès amb fer-ho (visites, tastos, experiències de treball (fer de pastor, recollir fruita, etc.) ajudant-los a dissenyar experiències i productes basats en la sostenibilitat, i amb una visió transversal de turisme per a tothom. Es considera d'interès donar-los suport per valorar la rendibilitat econòmica, i també en la fase creativa i comercial.
La segona acció està plantejada en establir una línia de treball i crear sinèrgies amb Actiu Pallars i treballar amb ells la captació d'inversions.

- Paquet de treball 18: Producte local i artesania

A48. Mentories suport al producte local i artesanal

- Paquet de treball 19: Oportunitats, coworking i nínxols de mercat

A49- Invest in Pallars - Captació d'Hotel 4 estrelles

- **ODS Relacionats**: ODS 1: Fi de la Pobresa/ ODS 3: Salut i Benestar /ODS 8. Treball Decent i Creixement Econòmic / ODS 9: Indústria, Innovació i Infraestructures /ODS 10: Reducció de les Desigualtats/ ODS 11: Ciutats i Comunitats Sostenibles/ ODS 12: Producció i Consum Responsables / ODS 17: Aliances per a Aconseguir els Objectius

- **Objectius específics relacionats**:

2. Dinamitzar econòmicament, crear empreses i llocs de treball sostenibles, i millorar la riquesa de la població local Pallars Jussà amb el turisme
3. Contribuir al repoblament i a la fixació de la població al territori
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà

Línia estratègica 9: Preservació vida rural-muntanya

(Ciutadania i territori/ Sostenibilitat Medi ambiental)

Aquesta línia compta amb un paquet de treball que té un clar enfoc **en la preservació medi ambiental, l'estalvi energètic i de consum, l'ús d'energies verdes, i la mobilitat sostenible** a la comarca tant des de la perspectiva dels locals com dels visitants.

- Paquet de treball 20: Jussà Territori sostenible

A50. Projecte Eix Lleida-Pirineu Occidental
A51. Potenciació del tren dels llacs

- **ODS Relacionats**: ODS 3: Salut i Benestar /ODS 8: Treball Decent i Creixement Econòmic/ ODS 9: Indústria, Innovació i Infraestructures /ODS 10: Reducció de les Desigualtats/ ODS 11:

Ciutats i Comunitats Sostenibles/ ODS 12: Producció i Consum Responsables / ODS 13: Acció pel Clima/ ODS 17: Aliances per a Aconseguir els Objectius

- **Objectius específics relacionats**:

3. Contribuir al repoblament i a la fixació de la població al territori
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global per la comarca (tren, via verda, embassaments, etc.) i incorporar-les a l'oferta turística
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania.
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà

RELACIÓ DE LÍNIES ESTRATÈGIQUES I ACCIONS

L4 Pallars Jussà sostenible i accessible
- **Paquet de treball 7: Accessibilitat transversal**
A21. Adhesió a l'ACT - Turisme per Tothom
A22 Formació i sensibilització vers l'accessibilitat
A23. Diagnosi d'accessibilitat de la destinació turística
A24. Exemplificació i bossa d'ajuts per l'accessibilitat al sector turístic
A25. Creació d'oferta turística accessible i promoció
- **Paquet de treball 8: Sensibilització Preservació**
A26. Sensibilització vers el desenvolupament turístic sostenible
A27. Augment de la presència de Gratitud Pallars
- **Paquet de treball 9: Estructura per transport sostenible**
A28. Estructures que fomentin i millorin l'ús de transport sostenible
- **Paquet de treball 10: Gastronomia KM0**
A29.Foment del producte local i gastronomia Jussà-Gastronomia d'origen

L6 Harmonització ambiental amb l'especialització
- **Paquet de treball 15: Harmonització**
A41. Promoció i suport esdeveniments vinculats BTT i Enduro
A42. Formació entitats cicloturistes i altres ens públics per disseny de rutes i preservació mediambiental
A43. Creació de més observatoris de fauna per a ecoturisme i birdwatching a Boumort

L2 Posicionament competitiu
- **Paquet de treball 4: HUB turística centralitzada de la destinació**
A7. Web HUB Jussà
A8. Estructuració oferta cicloturista Jussà
A9. Web HUB Cicloturisme
A10. Banc d'imatges
- **Paquet de treball 5: Màrqueting i Comercialització**
A11. Pla de marketing turístic de la destinació Jussà
A12. Creació de catàlegs on line (model e-book)

L9 Preservació vida rural -muntanya
-Paquet de treball 20: Jussà Territori sostenible
A50. Projecte Eix Lleida-Pirineu Occidental
A51. Potenciació del tren dels llacs

L8 Oportunitats i emprenedoria
- **Paquet de treball 18: Producte local i artesania**
A48. Mentories suport al producte local i artesanal
- **Paquet de treball 19: Oportunitats, coworking i nínxols de mercat**
A49- Invest in Pallars - Captació d'Hotel 4 estrelles

L7 Repoblament, dinamització i pertinença
- **Paquet de treball 16: Repoblament**
A44. Recuperació habitatge sostenible per l'ecoturisme
- **Paquet de treball 17: La gent del Jussà**
A45. El Jussà de la gent
A46. Presència dels recursos turístics del Jussà als mitjans locals
A47. Mes del Jussà

L1 Governança efectiva
- **Paquet de treball 1: Consens i cohesió**
A1. Estructura de governança turística.
A2. Grups de treball focalitzats - GTT
A3. Quadre de comandaments turístics
- **Paquet de treball: 2 Governança supracomarcal**
A4. Recolzament ens supracomarcals
- **Paquet de treball 3: Comunicació interna del territori**
A5. Canals de comunicació interna
A6. Canals de comunicació ciutadania

L5 Organització i estructuració de l'oferta
- **Paquet de treball 11: Especialització Enduro BTT**
A30. Formació especialitzar establiments en cicloturisme (especialitat Enduro-BTT)
A31. Incentius per adaptació empreses al cicloturisme
A32. Creació de productes Enduro-BTT
A33. Benchmark de destinació- ciclo
A34. Punts d'acollida cicloturisme
- **Paquet de treball 12: Creació de paquets turístics**
A35. Tallers de creació de paquets turístics Jussà
A36. Mentories de suport pel sector turístic
- **Paquet de treball 13: Dinamització dels serveis**
A37 Dinamització àrees d'autocaravanes.
A38. Formació i suport a empreses de guiatge local
- **Paquet de treball 14: Perfeccionament i especialització del producte turístic**
A39. Nou producte dinosauris públic familiar- Geoparc.
A40. Creació d'un projecte d'expedició de fauna salvatge a Boumort.

L3 Ecoturisme / actiu i aventura
- **Paquet de treball 6: Millora infraestructures ús i gestió sostenible espais naturals**
A13. Impuls a la preservació del territori i ampliació de la protecció
A14. Comptadors capacitat de càrrega- reordenació fluxos de visitants
A15. Pla estratègic d'ús turístic i preservació Congost de Mont-Rebei
A16. Millora centres d'acollida i informació- Coordinació
A17. Inventari de camins del Pallars Jussà - IDAPA.
A18. Recuperació d'actuacions i dinamització àrea d'embassaments
A19.Habilitació i millora infraestructures actiu aventura
A20. Manteniment i senyalització homogènia comarcal seguint criteris mediambientals

5.2. Descripció de les accions

ACCIONS: **Destinació Pallars Jussà**

Sostenibilitat sociocultural	**L1 Governança efectiva**
	Paquet de treball 1: Consens i cohesió
	A1. Estructura de governança turística
	A2. Grups de treball focalitzats – GTT
	A3. Quadre de comandaments turístics-indicadors
	Paquet de treball: 2 Governança supracomarcal
	A4. Recolzament ens supracomarcals
	Paquet de treball 3: Comunicació interna del territori
	A5. Canals de comunicació interna
	A6. Canals de comunicació ciutadania.
Sostenibilitat econòmica	**L2 Posicionament competitiu**
	Paquet de treball 4: HUB turística centralitzada de la destinació
	A7. Web HUB Jussà
	A8. Estructuració oferta cicloturista Jussà
	A9. Web HUB Cicloturisme
	A10. Banc d'imatges
	Paquet de treball 5: Màrqueting i Comercialització
	A11. Pla de marketing turístic de la destinació Pallars Jussà
	A12. Creació de catàlegs on line (model e-book)
Sostenibilitat mediambiental	**L 3 Ecoturisme / actiu i aventura**
	Paquet de treball 6: Millora infraestructures ús i gestió sostenible espais naturals
	A13. Impuls a la preservació del territori i ampliació de la protecció
	A14. Comptadors capacitat de càrrega- reordenació fluxos de visitants
	A15. Pla estratègic d'ús turístic i preservació Congost de Mont-Rebei
	A16. Millora centres d'acollida i informació- Coordinació
	A17. Inventari de camins del Pallars Jussà - IDAPA
	A18. Recuperació d'actuacions i dinamització àrea d'embassaments
	A19. Habilitació i millora infraestructures actiu aventura
	A20. Manteniment i senyalització homogènia comarcal seguint criteris mediambientals

Accions amb especialització cicloturisme

Accions amb especialització accessibilitat

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat sociocultural

A1. Estructura de governança turística

L1 Governança efectiva	**PT1 Consens i cohesió**

Objectiu general:
- Comptar amb una estructura de governança turística sòlida, efectiva, decisiva i compromesa amb la destinació.

Objectius específics:
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
5. Fer aflorar i reforçar el sentiment de pertinença Jussà i millorar la cohesió territorial
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.
15. Convertir el Pallars Jussà en una destinació turística accessible.

Activitats a realitzar:

El Pallars Jussà compta amb una Taula de Turisme en funcionament. **Cal revisar els membres que hi participen per tal que sigui prou inclusiva, així com revisar la periodicitat de reunions i el sistema de comunicació**. Cal que la Taula defineixi i sigui l'òrgan participatiu dels diferents *Grups de treball turístic* (A2). Aquesta estructura ha de ser un òrgan efectiu en presa de decisions i ha de repercutir en l'estructura de posicionament competitiu**. Cal consensuar i concretar amb els membres el lideratge del Consell Comarcal i la necessitat d'anar a una amb tots els ens de la comarca: *una sola destinació***. Treballar temes generals com:

- Desenvolupar un full de ruta amb les accions anuals previstes.
- Acords de treball i manteniment i permisos amb entitats de cicloturisme / necessitats i prioritats infraestructures de comarca/ informació de projectes municipals i coordinació/ Benchmark a d'altres destinacions com s'han estructurat i relacionat administració/ entitats/ privats (per ex. Itinerànnia/ Zona 0).
- Accessibilitat: Full de ruta específic des de la taula de turisme que **s'haurà de responsabilitzar del Pla de treball d'accessibilitat atès la seva afectació transversal**.

En el cas del Jussà és molt important la involucració de tots els representants per fer-se efectiu un treball de governança comarcal amb resultats òptims. Es poden plantejar treballs de mediació o de dinàmiques d'equip per tal d'assolir la confiança i la implicació necessària entre els membres, en cas necessari.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**	**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
Pressupost: RRHH del Consell Comarcal Pallars Jussà					**2025**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Sense cost previst				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Consell Comarcal Pallars Jussà, Àrea de Turisme, representants turístics dels municipis, representants espais naturals i/o ens gestors, representants dels GTT (A2), representants del sector privat, etc.

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Comptar amb una taula de treball amb tots els representants del sector turístic de la comarca que treballi de forma efectiva	- Nombre de reunions realitzades (mín. una x trimestre online o presencial) - Nombre d'assistents a les reunions (mín. el 65% dels participants) - Nombre d'actuacions realitzades segons el full de ruta (assolir el 75% anual)

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat sociocultural

A2. Grups de treball turístics focalitzats - *GTT*

L1 Governança efectiva	**PT1 Consens i cohesió**

Objectiu general:
- Comptar amb una estructura de governança turística sòlida, efectiva, decisiva i compromesa amb la destinació, que tingui en compte les necessitats específiques de cada sector i recurs turístic.

Objectius específics:
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
5. Fer aflorar i reforçar el sentiment de pertinença Jussà i millorar la cohesió territorial
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial
15.3. Treballar amb governança amb totes les entitats vinculades al cicloturisme
16. Convertir el Pallars Jussà en una destinació turística accessible.

Activitats a realitzar:

Per tal de garantir necessitats específiques cal, per part de la Taula de Turisme, **crear una xarxa de grups de treball turístic (GTT) propis de recurs (Boumort, Mont-Rebei, Geoparc, Vall Fosca, etc.) i una altra per sector activitat (Cicloturisme/ Activitats/ Allotjament i restauració/ Comerç i serveis/)**. Aquests GTT han de tenir cada ú el seu representant a la Taula de Turisme com a portaveu. És provable que els membres es repeteixin en determinats grups. No és necessari que els grups tinguin molts membres però sí que representin al sector i siguin acceptats per aquest. **En els GTT cal implicar-hi en gran manera el sector privat per tal de poder treballar les necessitats per sector o lloc del territori, i poder ser efectius en els resultats.** Per aquests GTT es proposa:
- Establir el grup, i decidir el representant del GTT a la Taula de Turisme.
- Definir un full de ruta propi amb el GTT i el sector que representa.
- El representant ha de realitzar tasques de comunicació entre el GTT i la Taula de Treball. Donar a conèixer el full de ruta i comunicar avenços i necessitats per les dues bandes. Sol·licitar recolzaments en cas necessari. Fer pressió i seguiment a la Taula de Turisme sobre les accions directes implicades.

Els GTT han de poder treballar de forma àgil, i si cal poc informal en el sentit d'efectivitat. (vídeo trucades, trobades ràpides, grups de WhatsApp, etc.)

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**	**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
Pressupost: RRHH del Consell Comarcal Pallars Jussà					**2025**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Sense cost previst				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà/ Sector turístic públic i privat/ Ens Gestors Espais Naturals/ Ens Gestors Patrimoni/ etc.

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Comptar amb grups de treball turístic que puguin treballar directament les necessitats específiques del seu sector o recurs i obtenir resultats més exitosos que englobin a tots els agents implicats	- Nombre de reunions realitzades (mín. una x trimestre online o presencial) - Nombre d'actuacions realitzades segons el full de ruta (assolir el 75% anual) - Nombre de sessions a la Taula de turisme on ha participat el representant del GTT (assolir 100% anual)

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat sociocultural

A3. Quadre de comandament turístic

L1 Governança efectiva	**PT1 Consens i cohesió**

Objectiu general:
- Treballar amb transparència i amb comunicació directe per millorar l'estructura de governança turística. Facilitar el treball de la Taula de Turisme i els GTT.

Objectius específics:
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
5. Fer aflorar i reforçar el sentiment de pertinença Jussà i millorar la cohesió territorial
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.
15. Convertir el Pallars Jussà en una destinació turística accessible.

Activitats a realitzar:

Per tal de millorar l'efectivitat i els canals comunicatius del sector turístic, així com per reforçar la implicació dels participants i del sector turístic en general, és necessària la creació d'un quadre de comandament àgil i pràctic accessible per a tothom.
Aquest quadre de comandament ha d'incloure: (com a mínim)
- Accions previstes en els fulls de ruta de la Taula de Turisme.
- Cronograma de seguiment i execució de les accions.
- Indicadors de seguiment i d'assoliment.
- Agents responsables.

Aquest quadre de comandaments ha de ser una eina fàcil d'utilitzar i de visualitzar i ha de ser accessible i consultable per a tothom. Així, de forma senzilla podria ser fins i tot una taula d'excel, o bé es pot contractar un servei especialitzat al respecte (software, contractar un model, etc.). **La Taula de Treball necessitarà acordar qui és el responsable de comunicar les dades al quadre de comandament per tenir-lo sempre actualitzat, i haurà de decidir on estarà incorporat perquè tothom en tingui accés** (per ex. carpeta compartida amb la Taula de Turisme).

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta

Pressupost:
RRHH del Consell Comarcal Pallars Jussà
2.000 € en el cas de contractar un instrument de comandament específic

Fonts de finançament: Propis del Consell Comarcal

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme/ Servei informàtic del Consell Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Consell Comarcal Pallars Jussà, Taula de Turisme, GTT

Resultats esperats:

- Comptar amb un quadre de comandament per a la destinació turística Pallars Jussà accessible a tothom

Indicadors de seguiment:
- Nombre de quadres de comandament realitzats el 1r T (1)
- Nombre de GTT que hi ha abocat les seves accions del full de ruta (100%- 1r T)

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat sociocultural

A4. Recolzament ens supracomarcals

L1 Governança efectiva	**PT2: Governança supracomarcal**

Objectiu general:
- Comptar amb el contacte directe i recolzament dels ens supracomarcals per tal d'estar informat d'ajuts i fons de finançament, convocatòries, donar a conèixer les necessitats de la destinació, participar en propostes col.lectives dels ens, etc.

Objectius específics:
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.

Activitats a realitzar:

Tal com hem vist per una banda la comarca treballa amb diferents ens que tenen gestió directe de recursos turístics i no turístics d'interès a la comarca, però també té necessitats financeres, de suport legislatiu, projectes participatius, serveis d'interès, etc. als que al sector turístic li interessa poder estar actualitzat i poder prendre decisions d'on sol·licitar o participar per tal d'assolir els seus objectius, i sobretot no perdre oportunitats. En aquest sentit es considera d'interès:

- Crear un mapa d'actors d'interès a diferents escales i treballar conjuntament:

- **Promoció turística** (Diputació de Lleida- Patronat de Turisme, Pirineus/ Actiu natura ACT, Pallars...). Presentar accions i objectius de la destinació Jussà. Dissenyar full de ruta conjunt i participar d'accions especialment de promoció i comercialització.
- **Desenvolupament econòmic**. Participar de les reunions supracomarcals i treballar conjuntament amb accions i propostes d'interès general per la comarca però que puguin contribuir al suport de finançament i gestió, i a la creació, manteniment i millora de grans estructures (propostes conjuntes amb altres comarques, per ex. Pallars, Diputació de Lleida, Consorci Leader Pirineu Occidental, IDAPA, Conca Hidrogràfica de l'Ebre, Ferrocarrils de Catalunya, La Pedrera...).
- **Preservació medi ambiental**. Full de ruta conjunt amb els espais naturals involucrats al Pallars Jussà.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta
Pressupost: RRHH del Consell Comarcal Pallars Jussà			
Fonts de finançament:	Sense cost previst		

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà/ Ens Supracomarcals (Espais Naturals (PN Aigüestortes i Estany de St Maurici, EIN Montsec, Boumort i Collegats)/ IDAPA/ Diputació de Lleida/ Patronat de Turisme de les Terres de Lleida / Pallars Sobirà/ La Noguera Ribagorçana/ Leader Pirineu Occidental/ Conca Hidrogràfica de l'Ebre/ Ferrocarrils de Catalunya/ Fundació La Pedrera,...

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Comptar amb el recolzament dels ens supracomarcals, treballar coordinadament, obtenir finançament i no perdre oportunitats de col.laboració beneficiosa per a la destinació turística	- Nombre de reunions realitzades amb ens supracomarcals per presentar full de ruta(mín. una anual per cada ens) - Nombre de projectes/actuacions supracomarcals en les que s'ha participat (mínim 3)

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat sociocultural

A5. Canals de comunicació interna

L1 Governança efectiva	**PT3 Comunicació interna del territori**

Objectiu general:
- Aconseguir una comunicació fluida entre els diferents agents del sector turístic, i assegurar que el flux d'informació arriba de forma efectiva.

Objectius específics:
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
5. Fer aflorar i reforçar el sentiment de pertinença Jussà i millorar la cohesió territorial
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.

Activitats a realitzar:

Col consensuar amb la Taula de Turisme i els GTT com es realitzarà la comunicació entre els mateixos membres, i també d'aquests amb la resta del sector turístic no participant de cap dels grups. Actualment la societat s'ha habituat a treballar amb sistemes de comunicació poc formals que permetin sobretot agilitat i practicitat. Es proposa treballar a dos nivells de comunicació, un d'immediat que es treballarà en dues direccions i un altre de més formal:

- **Grup de WhatsApp obert que inclogui a tots els membres de la Taula de Turisme**, on el flux d'informació pugui realitzar-se amb facilitat.
- **Grups de difusió liderats per cada GTT**. Aprofitant les avantatges dels grups de difusió que proporcionen les apps de missatgeria, cada GTT hauria de crear i responsabilitzar-se d'un grup de difusió en relació al seu segment i fer-hi participar a tots els agents que es corresponen amb el seu sector. La seva pertinença al grup de Whatsapp de la Taula li permetrà conèixer tota la informació i poder replicar-la en el seu grup de difusió sempre que li sembli convenient pel segment, així com aportar informacions pròpies que consideri d'interès.
- **Butlletí professional de la destinació Pallars Jussà pel sector turístic**. El butlletí de la destinació fins fa uns mesos es dirigia tant als professionals del sector turístic com als visitants; des de l'estiu del 2024, el format ha virat cap a una direcció de promoció turística. En el cas d'aquesta acció comunicativa pel sector turístic es proposa que la Taula de Treball de la mà de l'Àrea de Turisme del Consell Comarcal, valori l'opció de la realització d'un butlletí turístic professional o bé un treball e-mailing informatiu amb periodicitat mensual a tots els agents del sector turístic, amb l'objectiu de posar al dia de tots els afers relacionats amb el sector.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**	**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
Pressupost: RRHH del Consell Comarcal Pallars Jussà / Comunicació Àrea de turisme 1.000€ Creació Butlletí en el cas que es valori					**2025**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Propis del Consell Comarcal				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà/ GTT

Agents implicats:
Consell Comarcal Pallars Jussà, Àrea de Turisme, GTT, Sector turístic públic i privat

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Comptar amb un grup de WhatsApp de la Taula de turisme - Comptar amb un grup de difusió de cada GTT - Comptar amb un butlletí / o e-mail mensual professional pel sector	- Nombre de grups de WhatsApp creat pels membres de la Taula de Turisme - Nombre de grups de difusió creats (un per GTT) - Nombre de butlletins o e-mails enviats en un any (12)

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat sociocultural

A6. Canals de comunicació ciutadania

L1 Governança efectiva	**PT3 Comunicació interna del territori**

Objectiu general:
- Treballar amb transparència, de forma informada i participativa donant a conèixer el desenvolupament turístic a la ciutadania i donant-los l'oportunitat de fer arribar les seves propostes

Objectius específics:
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà

Activitats a realitzar:

Es proposa que la Taula de Turisme amb acord amb l'Àrea de Turisme del Consell Comarcal defineixi quin serà el canal per informar i comunicar a la ciutadania del desenvolupament turístic de la comarca. En aquest cas no es tractaria d'un canal lúdic ni d'oci, sinó d'un canal professional per fer partícip als ciutadans dels objectius del sector i de les actuacions que es volen realitzar, propostes de finançament, millores tant pels visitants com la població local, així com crear un canal que pugui ser a la inversa en que ciutadania pugui fer arribar propostes, suggeriments o dubtes.

Es proposa utilitzar canals ja existents amb prioritat a crear-ne de nous per evitar la multiplicitat de canals. Suggerències:

- Canal oficial del Consell Comarcal: Facebook https://www.facebook.com/consellpallarsjussa/ Instagram https://www.instagram.com/conselljussa/ Twitter @TurismeJussa Realitzar un post trimestral amb un resum de les accions realitzades i previstes en aquell trimestre a la comarca i evolució d'accions en curs, es pot treballar un format que defineixi les comunicacions turístiques per ciutadania.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**	**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
Pressupost: RRHH del Consell Comarcal Pallars Jussà / Comunicació del Consell Comarcal Pallars Jussà					**2025**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Sense cost previst				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Comunicar de forma efectiva a la ciutadania sobre les accions de desenvolupament turístic i notícies importants del sector que es realitzen al territori	- Nombre de post comunicatius sobre el desenvolupament turístic realitzats per ciutadania (1 x trimestre

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat econòmica

A7. Web Hub Jussà

L2 Posicionament competitius	**PT4 HUB turística centralitzada de la destinació**

Objectiu general:
- Comptar amb una HUB turística de promoció i comercialització de la destinació Pallars Jussà que mostri tota l'oferta de productes i paquets turístics existents i en possibiliti la compra.

Objectius específics:
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
11. Crear una HUB de destinació unificada encarregada de la promoció i comercialització i que compti amb motor de reserva

Activitats a realitzar:

L'existència de multitud de canals de promoció dels diferents recursos turístics de la comarca amb els seus productes, la majoria dels quals sense canal de reserva o compra, i la necessitat de saltar de web en web per obtenir la informació de la destinació, provoca la fugida, desistiment, o abandó del possible visitant que s'interessa per la destinació turística; així com no li permet visualitzar en el seu imaginari ni la destinació turística de viatge ni què fer-hi per allargar una estada. L'actual situació provoca dispersió i micro segmentació de la informació.

Es proposa **la creació d'un nou web de destinació turística consensuat i treballat des de la Taula de Turisme que sigui l'aparador de promoció i comercialització de la comarca Jussà. I que compti amb un motor de reserva i comercialització propi.** Ja existeix un motor de reserva que treballa de forma efectiva a la comarca i que compta amb una llarga experiència amb turisme al Jussà, *Pallars Click* que podria realitzar aquestes tasques si es considera des de la Taula. La destinació també compta amb **una gran quantitat d'informació estructural de contingut que el web de turisme del consell ha anat actualitzant i enllaçant amb els diferents canals que pot servir de referència alhora de treballar el contingut i tots els recursos i productes que s'han de tenir en compte.**

Aquest web també haurà de **preveure la venta dels paquets existents i els nous** que s'aniran creant en el desenvolupament dels paquets d'accions, així com **tenir en compte el cicloturisme i l'accessibilitat com a sectors d'especialitat que s'aniran incorporant.**

Traducció dels continguts a ESP/FR/ENG/AL.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**	**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
Pressupost: RRHH del Consell Comarcal Pallars Jussà Segons pressupost anterior per la realització d'una nova web					**2025**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Comptar amb un web que exerceixi d'HUB turística de la destinació	- Comptar amb un web de comarca - Nombre de recursos turístics que hi ha abocat la informació a finals de 2025 (100%) - Comptar amb un motor de reserva - Nombre de paquets comercialitzats (25)

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat econòmica

A8. Estructuració oferta cicloturística Jussà

L2 Posicionament competitius	**PT4 HUB turística centralitzada de la destinació**

Objectiu general:

- Definir i georeferenciar dels eixos principals de la xarxa ciclable. Estructurar l'oferta cicloturística

Objectius específics:

10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
11. Crear una HUB de destinació unificada encarregada de la promoció i comercialització i que compti amb motor de reserva
15. Convertir el Pallars Jussà en una destinació cicloturística ben adequada i atractiva turísticament
15.1. Ordenar, organitzar, estructurar i regular el segment cicloturístic
15.2. Adequar les estructures cicloturístiques de forma sostenible mediambientalment i assegurar el seu manteniment
15.3. Treballar amb governança amb totes les entitats vinculades al cicloturisme

Activitats a realitzar:

Amb consideració a l'inventariat de camins (A17), i d'acord amb les capacitats de càrrega que vinguin marcades, i atenent a l'equilibri territorial però també als fluxos reals de demanda, **és necessària la identificació dels eixos ciclables més importants, així com els bucles o rutes per explorar el territori de manera flexible, connectant punts d'interès turístic, cultural, natural i gastronòmic de la comarca. Es realitzarà una anàlisi territorial detallada per definir els traçats dels eixos principals, prioritzant la seguretat, la diversitat paisatgística, i la connectivitat amb altres infraestructures de mobilitat sostenible**. Els bucles seran prioritzats segons les tendències de la demanda com a rutes temàtiques o productes cicloturístics que ofereixin experiències variades segons el perfil dels cicloturistes, com ara rutes exclusivament esportives, o bé amb un component patrimonial o paisatgístic. **Un cop definits els eixos i bucles prioritaris, es passarà a georeferenciar-los, utilitzant eines digitals i tecnologies de geolocalització per facilitar-ne la visualització, la navegació i el seguiment per part dels usuaris**. **Aquestes dades seran integrades en plataformes digitals i aplicacions de navegació, així com en materials promocionals i mapes interactius, i a l'apartat del web HUB específic de la destinació.**

En aquest apartat s'hauran d'incorporar les noves propostes del territori:

- Geobike parc i accions previstes PSTD la Pobla de Segur / Collegats
- Rutes dissenyades pel Geoparc
- Disseny xarxa cicloturista BTT i creació per practicar ENDURO Vall Fosca *(P1- P4- creació zona enduro)*

És necessari treballar conjuntament amb les entitats del territori responsables de la creació de moltes de les rutes de la comarca especialment per l'especialitat d'enduro i BTT.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**	**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
Pressupost: RRHH del Consell Comarcal Pallars Jussà Serveis tècnics propis Contractació: 12.000€					**2025**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	A preveure				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà/ Ajuntaments del Pallars Jussà/ GTT cicloturisme

Agents implicats:
Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà / Ajuntaments del Pallars Jussà/ GTT cicloturisme / Entitats cicloturístiques

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Comptar amb una xarxa cicloturística ben estructurada i amb especialitats	- Nombre de rutes digitalitzades i incorporades a la xarxa (20)

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat econòmica

A9. Web Hub Cicloturisme

L2 Posicionament competitius	**PT4 HUB turística centralitzada de la destinació**

Objectiu general:
- Comptar amb un web de producte cycling amb segmentació de lleure i esportiu

Objectius específics:
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
11. Crear una HUB de destinació unificada encarregada de la promoció i comercialització i que compti amb motor de reserva
15. Convertir el Pallars Jussà en una destinació cicloturística ben adequada i atractiva turísticament

Objectius específics:
15.1. Ordenar, organitzar, estructurar i regular el segment cicloturístic
15.5. Promocionar i comercialitzar el cicloturisme de forma integrada amb el relat de destinació

Activitats a realitzar:

Creació d'un web inspiracional o un apartat web cicloturístic depenent del Web-Hub de la destinació dirigit al públic final. Especialitzat en els segments prioritaris i públic objectiu del Pallars Jussà.
El web ha de tenir continguts fotogràfics i de vídeo actualitzats, on s'aglutini l'oferta de productes i serveis específics per a la pràctica del cicloturisme (A10).
El web es segmentarà per modalitats i es dirigirà a un públic ampli, tenint en compte els perfils de cicloturisme de lleure i l'esportiu. Cal tenir en compte l'estacionalitat del producte i adaptar-ne els continguts.
Ha de contenir totes les rutes i eixos principals definits per a ús turístic, descripció (amb els tracks), serveis associats, i motor de reserva, amb oferta de productes i paquets associats als membres de la taula de cicloturisme, treballats en diferents accions.
Traducció dels continguts a ESP/FR/ENG/AL.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**	**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
Pressupost: RRHH del Consell Comarcal Pallars Jussà 6.000€					**2025**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà/ GTT cicloturisme

Agents implicats:
Taula de Turisme / Ajuntaments del Pallars Jussà/ GTT cicloturisme / Entitats cicloturístiques

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Comptar amb un web especialitzat en cicloturisme al Pallars Jussà	- Nombre de rutes incorporades al web (20) - Nombre de paquets turístics relacionats amb el cicloturisme incorporats al web: 6

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat econòmica

A10. Banc d'imatges

L2 Posicionament competitius	**PT4 HUB turística centralitzada de la destinació**

Objectiu general:
- Disposar d'imatges de promoció turística del Jussà atractives i actualitzades enfocades als públics. d'interès

Objectius específics:
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació

Activitats a realitzar:

És important poder disposar d'un banc d'imatges de qualitat i segmentades per perfils d'interès (en relació amb als resultats de l'A11 / activitats i espais). Aquest banc d'imatges ha de nodrir l'espai web així com les comunicacions en xarxes socials o publicacions; però també ha de poder ser utilitzat per les necessitats de promoció del sector privat. Ara mateix, a falta de l'A11 es visualitzen grans grups d'interès:

- *Ecoturisme*. Especialment per a les activitats en espais naturals (senderisme, paleontologia (dinosaures) i geologia, educació ambiental,...). Perfil familiar, sènior i parelles. Vinculades al embassaments, pobles amb encant, producte local i gastronomia, patrimoni històric... allotjament rural i hotels amb encant.

- *Actiu i aventura*. Per singles o grups actius amb activitats d'acció nàutiques, barranquisme, escalada, neu,... amb relació autocaravana

- *Cicloturisme*. Activitat especialització cross country i enduro. Un cop definides les modalitats prioritàries així com els respectiu públics objectius, és necessari que tota la imatge associada a la destinació cicloturística pugui associar-se i identificar-se amb l'estratègia, així com també amb consonància amb les necessitats del pla de promoció i màrqueting, els valors, el naming i la comunicació associada. **S'aconsella la contractació d'una empresa especialitzada**, i que tingui en compte també tant la imatge de cicloturisme de lleure com l'esportiva sobretot pel que fa a l'enduro, i que conegui bé la destinació:

S'ha de tenir en compte de forma transversal l'accessibilitat, que s'haurà d'anar incorporant al banc d'imatges de forma ordenada amb la creació d'oferta.

- És recomanable que les imatges reflexin totes les estacions de l'any.
- Realitzar mini vídeos de menys d'1 minut per poder visualitzar a les XXSS.

Aquestes imatges han de ser útils per a la nova Web HUB de destinació i la de cicloturisme.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**	**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
Pressupost: RRHH del Consell Comarcal Pallars Jussà 6.000 € recomanable revisar bianualment					**2025**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Comptar amb un banc d'imatges segmentat per especialitats tenint en compte els resultats de l'A10	- Nombre d'imatges relacionades a l'ecoturisme/ cicloturisme/ accessibilitat incorporades al banc d'imatges (50 x tema)- bianualment

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat econòmica

A11. Pla de màrqueting turístic de la destinació Pallars Jussà

L2 Posicionament competitiu	**PT5 Màrqueting i Comercialització**

Objectiu general:
- Disposar d'un pla de màrqueting turístic per a la destinació Jussà que tingui en compte un estudi de perfils de demanda de la destinació, l'estructuració de productes i paquets, i la incorporació de les especialitzacions d'ecoturisme, cicloturisme i accessibilitat, així com un relat únic per a la destinació.

Objectius específics:
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
11. Crear una HUB de destinació unificada encarregada de la promoció i comercialització i que compti amb motor de reserva

Activitats a realitzar:

Els canvis organitzatius i estructurals, així com el replantejament estratègic turístic **fan necessari un treball de màrqueting especialitzat que tingui en compte les noves necessitats i objectius com a destinació**. Cal que inclogui:
- **Estudi perfil demanda turística Jussà i especialització demanda cicloturística**. (Es compta amb estudi i llistat turoperadors especialitzats ùtils- estudi previ https://desenvolupamentpallarsjussa.net/any-2023/)
- **Necessitat de definir i descriure el relat Jussà i un storytelling que doni visió global** i de conjunt a tots els recursos turístics de la destinació. Cal també que generi i creï marca. Destinació genuïna encara per descobrir/ Paisatge de muntanya mediterrània humanitzat i molt preservat/ Destinació ambientalment, socialment i econòmicament responsable/ Tracte proper en ple contacte amb la població local. Construir un Naming+ story telling+ client. Es compta amb un estudi previ a tenir en compte (https://desenvolupamentpallarsjussa.net/any-2022/)

Cal que doni resposta a les campanyes de màrqueting posteriors:
- **Promoció amb prescriptors**. Accions amb influencers / bloggers: enduro i BTT, senderisme, ecoturisme familiar per estacions de l'any
- **Campanyes promoció a mercats potencials** per fora temporada alta de destinació Madrid/ Tarragona/ Aragó ciutats europees (França, Paisos Baixos i Bèlgica) públics: parelles actives/ sèniors, famílies, grups d'amics (lligat a l'estudi de perfil de demanda i nínxols d'interès)
- **Estratègia d'Inbound màrqueting digital/ Suport formatiu de comercialització al sector privat**

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**	**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
Pressupost: RRHH del Consell Comarcal Pallars Jussà 28.000 €					**2025**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà/ Diputació de Lleida				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà/ GTTs

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Comptar amb un Pla de màrqueting per la destinació Pallars Jussà	- Pla de màrqueting per la destinació Pallars Jussà (1)

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat econòmica

A12. Creació de catàlegs on line

L2 Posicionament competitiu	**PT5 Màrqueting i Comercialització**

Objectiu general:
- Disposar de catàlegs on line model e-book atractius i interessants sobre el Jussà, segmentats per especialitats turístiques i tempora.

Objectius específics:
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
11. Crear una HUB de destinació unificada encarregada de la promoció i comercialització i que compti amb motor de reserva

Activitats a realitzar:
Una eina molt interessant per tal de presentar el territori i fer-ho de manera segmentada per perfils de demanda, són els e-book o llibres digitals. Aquest són un instrument que permet posteriorment articular propostes comunicatives, al mateix temps que permet una eina de difusió focalitzada també pel sector privat. Es considera d'interès treballar en diferents focus i fins i tot especialitzar-ho per moment de l'any:
- General per estacions de l'any. El Jussà a l'hivern, a la primavera, estiu i tardor. Posant el focus en que fer en cada època de l'any, i ressaltant l'interès dels recursos i productes turístics. (lligat a història i gastronomia.
- Ecoturisme. Seguint l'aposta del territori per a potenciar les experiències i activitats ecoturístiques, i aprofitant per posar en valor els espais naturals del territori.
- Cicloturisme. Creació de continguts i disseny d'un suport promocional físic o en línia orientat al B2B on poder sintetitzar l'oferta de producte cicloturista al Pallars Jussà així com els principals proveïdors d'allotjament i serveis. S'hi han d'incloure mapes amb els recorreguts, informació tècnica amb les rutes, les principals infraestructures per a ciclisme d'oci i afegir referències a l'oferta complementària d'oci i gastronomia, el calendari d'esdeveniments populars, i tota aquella informació rellevant per a la programació del producte.
- Accessibilitat. Un cop s'hagi desenvolupat aquesta part de la planificació i es compti amb serveis i propostes de turisme per a tothom, seria d'interès comptar amb un catàleg on line relacionat. (A25)
El format on line es considera el més oportú atès els avantatges que comporta d'estalvi econòmic d'impressió, sostenibilitat per a no ús de paper, facilitat per fer arribar al públic i també a agències, TTOO, així com fàcil d'esmenar, modificar o ampliar.
Traducció dels continguts a ESP/FR/ENG/AL.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**					
Pressupost: RRHH del Consell Comarcal Pallars Jussà 6.000€					**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2025	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà/ GTT

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Comptar amb 4 ebook segmentats per especialitats turístiques	- Nombre d'e-books al 2025 (3) - Nombre d'e-books al 2026 (1)

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat mediambiental

A13. Impuls a la preservació del territori i ampliació de la protecció

L3 Ecoturisme / actiu i aventura	**PT6 Millora infraestructures ús i gestió sostenible espais naturals**

Objectiu general:
- Donar suport als ens de gestió dels espais naturals amb temes de preservació i millora, i impulsar iniciatives per assegurar i augmentar la protecció dels espais naturals.

Objectius específics:
1. Preservar el medi ambient, evitant la hiperfreqüentació i la concentració turística
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global (...)
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.

Activitats a realitzar:

El Pallars Jussà compta amb espais naturals de gran importància pels que s'ha de vetllar per a la seva preservació i treballar de forma consensuada amb els seus ens de gestió. Durant el treball d'anàlisi i en el procés participatiu han sorgit diverses iniciatives que cal que la Taula de Turisme estudi i treballi per tirar endavant:

- **Suport a la declaració del Parc Natural del Montsec:** Aquesta declaració ajudaria a regular millor l'afluència turística a zones com Mont-Rebei, evitant la sobreexplotació i garantint una gestió sostenible dels recursos naturals. A més, la creació d'un parc natural permetria atraure més finançament per a la protecció de l'entorn i per al desenvolupament d'infraestructures turístiques adequades. Vinculat A15.
- **Ampliació Vall Fosca:** Ampliació del Parc Nacional d'Aigüestortes per incloure la Vall Fosca, ampliant així la protecció d'espais naturals rellevants del Pallars Jussà.

Cal que aquests elements d'interès formin part del full de ruta de la Taula de Turisme per ser valorats com acció d'interès de la comarca, aprofitant que els ens de gestió formen part de la taula i dels GTT. També caldrà tenir en compte altres punts que vulguin augmentar o ampliar la seva protecció com la **RNC de Boumort**.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**	**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
Pressupost: RRHH del Consell Comarcal Pallars Jussà / RRHH ens gestors espais naturals Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica / Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació					**2025**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Generalitat de Catalunya				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà/ Ens gestors espais naturals

Agents implicats:
Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà/ GTT/ Generalitat de Catalunya

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Augmentar la preservació i protecció dels espais naturals del Jussà	- Incorporació en el full de ruta de la Taula de Turisme de l'estudi d'aquests elements de protecció

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat mediambiental

A14. Comptadors capacitat de càrrega - reordenació fluxos de visitants

L3 Ecoturisme / actiu i aventura	**PT6 Millora infraestructures ús i gestió sostenible espais naturals**

Objectiu general:

- Donar suport als ens de gestió dels espais naturals amb temes de preservació i millora, i impulsar iniciatives per assegurar i augmentar la protecció dels espais naturals.

Objectius específics:

1. Preservar el medi ambient, evitant la hiperfreqüentació i la concentració turística
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global (...)
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.

Activitats a realitzar:

El Pallars Jussà ha patit episodis concrets d'hiperfreqüentació i concentració de visitants en determinats espais amb els conseqüents riscos de sostenibilitat que comporta a l'espai natural i al territori en general. Es tractaria de **generar un nou model d'ordenació de fluxos i de control de capacitats de càrrega, partint dels comptadors que ja existeixen al territori i un augment de dispositius de control. Aquesta ampliació de comptadors s'hauria de realitzar amb el suport dels ens de gestió dels espais naturals, però també amb d'altres ens vinculats a punts crítics**. Caldria establir **una taula de control (supervisada per la Taula de Turisme) vinculada als topalls per a cada indret**. Relacionats amb un punt d'acollida i d'aparcament dissuasiu amb una capacitat de càrrega també pactada amb l'ens de l'espai i de control. Implementant sistemes com els que es venen implementant a Menorca, al PN Cap de Creus o a la Garrotxa amb reserva d'aparcament i amb comptadors de places, que serveixin de fre a l'excés de demanda i que permetin ordenació i regulació de fluxos.

Es proposa:

- Definir entre els grups de treball de la Taula de Turisme i els ens de gestió dels espais naturals i punts crítics**, la introducció de nous comptadors** (especialment Mont-Rebei i Boumort – Collegats), i altres punts que es consideri.

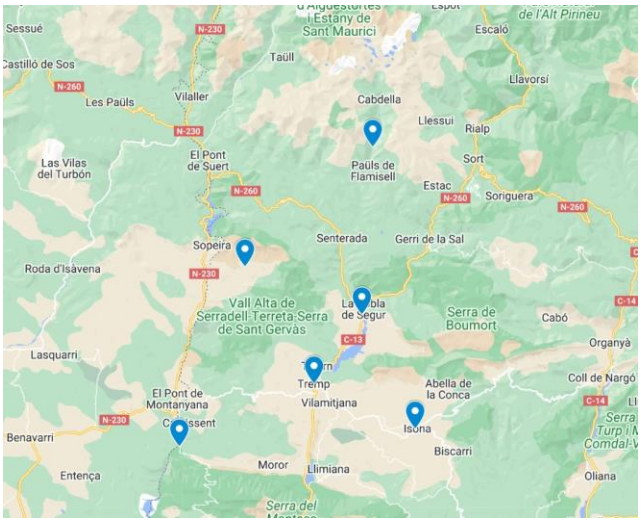

- **Vincular els punts d'entrada als aparcaments dissuasius i establir nombre de places topall** (decidir pagaments, i fins i tot la possibilitat d'aparcaments més llunyans amb transports llançadora).
- **Vincular a punts d'informació i accés als espais naturals**.

Aquesta acció cal coordinar-se amb:

- *L4-P9 Aposta per la digitalització. Implementació de sensors en zones de més afluència.Pla estratègic de la Vall Fosca (2022)*
- *L4.P11 Implementació de sensors en zona de més afluència (Pla de turisme actiu i esports de la Pobla de Segur (inclòs PSTD))*

Aquesta estructuració ha de servir per vincular els fluxos de visitants a alguna de les oficines de turisme, alineant-les amb cada recurs d'interès o espai natural, creant una especialització de territori per cada oficina de turisme:

- Oficina de turisme comarcal Pallars Jussà – Epicentre: *Montsec- Mont-Rebei- Embassaments- Geoparc- La Terreta*
- Oficina de la Pobla de Segur: *Embassaments- Boumort – Collegats- Geoparc*
- Punt d'informació d'Isona i Conca Dellà – *Geoparc- Montsec- Embassaments*

- Punt d'informació Vall Fosca: *Vall Fosca – PN Aigüestortes Sant Maurici- La Terreta*
- Centre d'informació Congost de Mont-Rebei: *Mont-Rebei- Montsec*
- Centre d'informació del Casal dels Voltors: *la Terreta- Mont-Rebei – Vall Fosca*

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**	**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
Pressupost: RRHH del Consell Comarcal Pallars Jussà, RRHH ens gestors espais naturals Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica / Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació 15.000€					**2025**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà/ Generalitat de Catalunya				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà/ Ens gestors espais naturals

Agents implicats:
Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà/ GTT/ Generalitat de Catalunya

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Comptar amb un control de capacitat de càrrega comarcal centralitzat	- Nombre de comptadors de capacitat de càrrega en funcionament al 2025 (10) - Nombre de punts d'informació especialitzats (6)

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat mediambiental

A15. Pla estratègic d'ús turístic i preservació Congost de Mont-Rebei

L3 Ecoturisme / actiu i aventura	**PT6 Millora infraestructures ús i gestió sostenible espais naturals**

Objectiu general:
- Assegurar la preservació de l'espai del Congost de Mont-rebei, millorar l'experiència de l'usuari i augmentar-ne la seguretat.

Objectius específics:
1. Preservar el medi ambient, evitant la hiperfreqüentació i la concentració turística
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global (...)
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures.

Activitats a realitzar:

El Congost de Mont-Rebei és un dels icones turístics de la comarca, essent un espai natural de gran interès però de gran fragilitat de conservació que ha patit diferents episodis d'hiperfreqüentació posant en risc l'indret, però també als visitants. S'han realitzat diferents mesures d'ordenació així com també se'n tenen previstes mesures al punt d'informació de la Masieta. No obstant això, **cal un pla d'ordenació a més gran escala que tingui en compte elements com la mobilitat, la preservació de l'espai natural, la vinculació turística amb la comarca, la relació amb ens supracomarcals que gestionen l'espai per altres territoris, i sobretot arribar a consensos en la gestió que en aquests moments realitza una Fundació privada**. Es proposa la realització d'un pla estratègic d'ús turístic i preservació de l'espai.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta

Pressupost:
RRHH del Consell Comarcal Pallars Jussà, RRHH ens gestors espais naturals
16.000€ - Contractació -realització pla estratègic

Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà/ Generalitat de Catalunya/ Fundació La Pedrera/ Diputació de Lleida

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà/ Generalitat de Catalunya / Fundació La Pedrera

Agents implicats:
Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà/ GTT/ Generalitat de Catalunya/ Fundació La Pedrera

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Comptar amb un pla estratègic que asseguri la preservació del Congost de Mont-Rebei i un ús turístic sostenible	- Comptar amb un pla estratègic d'ús turístic i preservació del Congost de Mont-rebei a finals de 2025

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat mediambiental

A16. Millora de centres d'acollida i informació- Coordinació

L3 Ecoturisme / actiu i aventura	**PT6 Millora infraestructures ús i gestió sostenible espais naturals**

Objectiu general:

- Comptar amb punts òptims d'informació turística i millorar la governança entre les oficines i punts d'informació de la comarca

Objectius específics:

4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global (...)
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
11. Crear una HUB de destinació unificada encarregada de la promoció i comercialització i que compti amb motor de reserva

Activitats a realitzar:

Cal millorar el flux d'informació de la destinació tant de cares als propis serveis com als visitants, així com adequar les estructures d'acollida.

Tal com s'ha plantejat en l'A14 cal que els ens turístics de la comarca es visualitzin ells mateixos com una sola destinació. En aquest sentit es proposa:

- **Materials de promoció de la comarca en totes les oficines turístiques**, amb especial èmfasi en les seves especialitzacions.
- **Trobades informatives de les oficines de turisme**. Organitzar trobades internes entre els agents turístics que treballen de cara al públic o a nivell intern de les oficines de turisme, els ens gestors dels espais naturals, i dels recursos turístics públics per tal de que bianualment es puguin exposar les principals novetats, elements que volen ressaltar, aclariments, posar-se el dia, generar sinergies de treball i empatia, així com millorar la comunicació entre ells. Aquestes trobades han de servir per intercanviar coneixements dels seus territoris, millorar la preservació del territori però també del tipus de demanda, detectar mancances, i aconseguir una visió holística.
- **Millorar els punts d'informació de forma atractiva i que exerceixin de punt de redistribució de fluxos de visitants per la comarca.** Actualment, apareixen dos propostes d'acció de planificació la millora física de dos dels centres:
    - La Masieta al Congost de Mont-rebei (necessitat expressada per la destinació)
    - HUB ESPUI Creació d'un espai de concentració per enfortir el sentit de destinació Vall Fosca- *(P4 i P6 del Pla de desenvolupament turístic de la Vall Fosca (DECABA-2023))- acció contemplada en el pla)*

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**				
Pressupost: RRHH del Consell Comarcal Pallars Jussà, RRHH agents turístics públics de la comarca (En el cas que es vulgui preveure un dinamitzador es pot pressupostar 500€ per sessió)					**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2025	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	En previsió				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà/ GTT/ Àrees i OT de turisme dels ajuntaments

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Millorar el punts d'informació turística assegurant el control de fluxos i assegurant la preservació del territori. - Millorar la governança entre els agents turístics públics responsables de la promoció	-Realitzar dues jornades l'any d'informació, coordinació i governança participativa turística (2) -Número d'oficines de turisme i punts d'informació que compten amb informació e tota la comarca (Totes)

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat mediambiental

A17. Inventari de camins del Pallars Jussà

L3 Ecoturisme / actiu i aventura	**PT6 Millora infraestructures ús i gestió sostenible espais naturals**

Objectiu general:
- Comptar amb inventari de camins per millorar-ne la gestió turística, augmentar la preservació i compatibilitzar-la amb els diferents usos

Objectius específics:
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global (...)
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania.
15. Convertir el Pallars Jussà en una destinació turística accessible.

Activitats a realitzar:

Un inventari de camins és una eina fonamental per a qualsevol territori i/o destinació turística. Permet l'ordenació del territori, permet conèixer la xarxa viària existent, el seu estat i les connexions entre diferents punts, facilitant la planificació urbanística i el desenvolupament d'infraestructures. També permet conèixer la propietat si aquesta és pública o privada, element molt important per regular-ne l'ús de forma sostenible.

També comptar amb un inventari permet prioritzar les inversions en manteniment i reparació dels camins, assegurant-ne el bon estat i funcionalitat, així com millorar la seguretat pels usuaris. Contribueix a la identificació de vies històriques, al patrimoni relacionat, permet inventariar-lo i estudiar-ne la seva protecció; així també permet estudiar-ne els usos (entre ells els turístics) i valorar com compatibilitzar-los entre els diferents sectors que en volen fer ús ramaders, pagesos, locals, senderistes, cicloturistes, cavalls, etc., i també valorar les seves possibilitats per l'accessibilitat.

Es proposa:
- Realitzar un inventari exhaustiu de camins del Pallars Jussà.

Aquest estudi és molt important en aquest moment d'expansió cicloturística i pot contribuir a agilitzar, ordenar i regular la destinació i els seus diferents usos.

Pot sol·licitar-se el suport d'IDAPA i el Consorci Leader Pirineu Occidental de territori per la seva realització.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta

Pressupost:
Contractació: 50.000€
Si es vol realitzar a nivell intern del Consell, IDAPA compta amb un document al respecte https://territori.gencat.cat/web/.content/home/06_territori_i_urbanisme/IDAPA/30_documentacio/senderisme/inventari_camins/decleg_inventari_camins_2015.pdf - RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà

Fonts de finançament:	IDAPA / Consorci Leader Pirineu Occidental

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà/ IDAPA / Leader Pirineu Occidental

Agents implicats:
Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà/ Ajuntaments del Pallars Jussà

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Comptar amb un inventari de camins de la comarca	- Comptar amb un inventari de camins de la comarca a la fi del 2025

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat mediambiental

A18. Recuperació d'actuacions i dinamització àrea d'embassaments

(PSTD Naturalesa i turisme actiu sostenible - La Pobla de Segur)

L3 Ecoturisme / actiu i aventura	**PT6 Millora infraestructures ús i gestió sostenible espais naturals**

Objectiu general:

- Donar suport a realització de les noves actuacions municipals d'interès turístic i incorporar-les al plantejament turístic comarcal

Objectius específics:

4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global (...)
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
11. Crear una HUB de destinació unificada encarregada de la promoció i comercialització i que compti amb motor de reserva
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania.

Activitats a realitzar:

L'ajuntament de la Pobla de Segur ha planificat i es troba en vies d'implementació de diferents accions incloses en el PSTD atorgat al municipi, així com d'altres que estan contemplades a l'espera de poder desenvolupar un cop s'obtingui finançament. Accions previstes en el PSTD:

- Millora accessos als pantans
- Tram navegable pressa de Sossis
- Zona de Bany Pantà Sant Antoni i zona barques
- Hub empreses nàutiques
- Ruta dels llacs i volta als embassaments
- Creació d'un moll flotant i per embarcacions al Pantà de Sant Antoni. (L2 P4)
- Restauració de l'espai degradat en aquesta zona i millora de l'ecosistema fluvial
- Connexió embassament amb passarel·les (passarel.la Parc Raiers- Pantà de Sant Antoni/ Passarel.la Riu Noguera amb barranc de l'Infern/ Passarel.la Noguera a l'alça de la Figuereta)- PS P5

Cal que les actuacions que es vagin implementant, contribueixin a la millora del disseny dels productes turístics de la zona, així com siguin tingudes en compte en relació a la creació de paquets, accessibilitat, i en l'HUB global de destinació.

Aquesta actuació amb alineació amb la A19 pressuposarà canvis d'interès turístic en aquesta zona, obrint la possibilitat de nous productes i paquets.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta

Pressupost:

Recolzament RRHH Consell Comarcal
Inclòs pressupost en el PSTD.

Fonts de finançament:	Next Generation – Fons UE

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Ajuntament de la Pobla de Segur

Agents implicats:

Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà/ Ajuntament de la Pobla de Segur

Resultats esperats:

- Recolzar el desenvolupament de les accions PSTD relacionades amb els embassaments.
- Incorporar els resultats al relat i oferta de la destinació turística

Indicadors de seguiment:

- Haver executat el total d'actuacions relacionades amb els embassaments en dates previstes al 2026 (= indicadors PSTD)

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat mediambiental

A19. Habilitació i millora infraestructures actiu aventura zona Collegats (PSTD Naturalesa i turisme actiu sostenible - La Pobla de Segur)

L3 Ecoturisme / actiu i aventura	**PT6 Millora infraestructures ús i gestió sostenible espais naturals**

Objectiu general:

- Donar suport a realització de les noves actuacions municipals d'interès turístic i incorporar-les al plantejament turístic comarcal

Objectius específics:

4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global (...)
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
11. Crear una HUB de destinació unificada encarregada de la promoció i comercialització i que compti amb motor de reserva
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania.

Activitats a realitzar:

En consonància amb l'acció anterior, el PSTD obtingut a la Pobla de Segur també **es té en compte les següents accions de gran interès turístic, així com per ampliar la mobilitat de forma sostenible i permetre l'estructuració de noves experiències i productes en aquesta zona**: (*Pla estratègic de turisme actiu i esportiu de la Pobla de Segur (2022)*)

- Creació d'un camp d'eslàlom i rull en el riu Noguera Pallaresa (PS P2)
- Construcció i habilitació de la via verda de Collegats.(PS P2)
- Construcció via ferrada Collegats (PS P2)

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta

Pressupost:

Recolzament RRHH Consell Comarcal
Inclòs pressupost en el PSTD.

Fonts de finançament:	Next Generation – Fons UE

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Ajuntament de la Pobla de Segur

Agents implicats:
Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà/ Ajuntament de la Pobla de Segur

Resultats esperats:
- Recolzar el desenvolupament de les accions PSTD relacionades amb Collegats- Boumort.
- Incorporar els resultats al relat i oferta de la destinació turística

Indicadors de seguiment:
- Haver executat el total d'actuacions relacionades amb els embassaments en dates previstes al 2026 (= indicadors PSTD)

Destinació Pallars Jussà

Sostenibilitat mediambiental

A20. Manteniment i senyalització homogènia comarcal rutes i itineraris seguint criteris mediambientals

L3 Ecoturisme / actiu i aventura	**PT6 Millora infraestructures ús i gestió sostenible espais naturals**

Objectiu general:

- Implementar un model i metodologia de senyalització homogènia per la comarca especialment per senderisme i cicloturisme

Objectius específics:

4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global (...)
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania

Activitats a realitzar:

Cal que la **Taula de Treball prengui decisions conjuntes respecte a quina és la millor manera per senyalitzar els itineraris i rutes de senderisme, cicloturisme, escalada, barranquisme, etc.** per tal d'aconseguir treballar amb criteris de:

- Mínima intervenció sobre el territori
- Homogeneïtzació de criteris de valoració i descripció informativa
- Sistema de digitalització i de descàrrega informativa pel visitant (QR, APPs, ...) i suports utilitzables pel principi i final de ruta si es considera
- Estètica unificada
- Etc.

També caldrà treballar amb els responsables (Ajuntaments, ens gestors espais naturals, etc.) per **establir de forma fixa qui és el responsable del manteniment de totes les rutes i itineraris existents i creats per tal que aquests es trobin sempre en condicions**, així com comptar amb un sistema de comunicació d'incidències de problemàtiques sobre el terreny.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta
Pressupost: RRHH Consell Comarcal A valorar per cada municipi			
Fonts de finançament:	Consell Comarcal del Pallars Jussà/ Ajuntaments / Diputació de Lleida		

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme / Ajuntaments/ Ens espais naturals

Agents implicats:

Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà/ Ajuntament de la Pobla de Segur/ Espais naturals

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Comptar amb les rutes i senders del Jussà ben mantinguts i amb senyalització comarcal unificada	- Nombre d'ajuntaments que apliquen la senyalització unificada (tots) - Nombre d'ajuntaments que es fan responsables de les rutes dels seus termes (tots i si cal amb aliances)

ACCIONS: **Sector turístic**

Sostenibilitat sociocultural	**L4 Pallars Jussà sostenible i accessible**
	Paquet de treball 7: Accessibilitat transversal
	A21. Adhesió a l'ACT - Turisme per Tothom
	A22 Formació i sensibilització vers l'accessibilitat
	A23. Diagnosi d'accessibilitat de la destinació turística
	A24. Exemplificació i bossa d'ajuts per l'accessibilitat al sector turístic
	A25. Creació d'oferta turística accessible i promoció
	Paquet de treball 8: Sensibilització Preservació
	A26. Sensibilització vers el desenvolupament turístic sostenible
	A27. Augment de la presència de Gratitud Pallars
	Paquet de treball 9: Estructura per transport sostenible
	A28. Estructures que fomentin i millorin l'ús de transport sostenible
	Paquet de treball 10: Gastronomia KM0
	A29.Foment del producte local i gastronomia Jussà- Gastronomia d'origen
Sostenibilitat econòmica	**L5 Organització i estructuració de l'oferta**
	Paquet de treball 11: Especialització Enduro BTT
	A30. Formació especialitzar establiments en cicloturisme
	A31. Incentius per adaptació empreses al cicloturisme
	A32. Creació de productes Enduro-BTT
	A33. Benchmark de destinació- ciclo
	A34. Punts d'acollida cicloturisme
	Paquet de treball 12: Creació de paquets turístics
	A35. Tallers de creació de paquets turístics Jussà
	A36. Mentories de suport pel sector turístic
	Paquet de treball 13: Dinamització dels serveis
	A37 Dinamització àrees d'autocaravanes
	A38. Formació i suport a empreses de guiatge local
	Paquet de treball 14: Perfeccionament i especialització del producte turístic
	A39. Nou producte dinosauris públic familiar- Geoparc
	A40. Creació d'un projecte d'expedició de fauna salvatge a Boumort
Sostenibilitat mediambiental	**L6 Harmonització ambiental amb l'especialització**
	Paquet de treball 15: Harmonització
	A41. Promoció i suport esdeveniments vinculats BTT i Enduro
	A42. Formació entitats cicloturistes i altres ens públics per disseny de rutes i preservació mediambiental
	A43. Creació de més observatoris de fauna per a ecoturisme i birdwatching a Boumort

Sector turístic

Sostenibilitat sociocultural

A21. Adhesió a l'ACT - Turisme per Tothom

L4 Pallars Jussà sostenible i accessible	**PT7 Accessibilitat transversal**

Objectiu general:
- Crear les bases per esdevenir una destinació turística accessible

Objectius específics:
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà
16. Convertir el Pallars Jussà en una destinació turística accessible
16.2. Realitzar accions exemplificadores des de l'administració pública vers l'accessibilitat

Activitats a realitzar:

En aquest moment inicial en que es troba el Pallars Jussà en relació al Turisme per a tothom és molt interessant per rebre informació, conèixer, crear empatia, obtenir recolzament supra comarcal, etc. **afiliar-se al Programa de Turisme per a tothom de l'ACT**. Això permetria:

- Formació i coneixement: L'ACT ofereix jornades tècniques, conferències amb experts i programes de formació que contribueixen a la millora contínua i l'actualització del sector.
- Oportunitats de networking: L'afiliació facilita el contacte i la col·laboració amb altres membres del sector turístic català, fomentant sinergies i possibles col·laboracions.
- Suport en la transformació del producte: L'agència proporciona assessorament i recursos per ajudar els destí a complir amb els requisits dels seus programes i a desenvolupar propostes de valor segmentades.
- Visibilitat i promoció: L'afiliació permet a la destinació beneficiar-se de les accions de comunicació i màrqueting de l'ACT, augmentant la seva visibilitat en els mercats objectiu. Això inclou la promoció a través dels canals propis de l'agència i la participació en esdeveniments B2B i B2C organitzats per l'ACT.
- Accés a intel·ligència de mercat: L'ACT proporciona als seus afiliats informació valuosa sobre tendències, benchmarks i estudis de mercat a través de la plataforma Intel·llitur CAT.
- Distintiu de qualitat: L'afiliació al Club Turisme per a Tothom actua com un segell de qualitat que demostra el compromís de la destinació amb l'accessibilitat i la inclusió.
- Alineació amb l'estratègia catalana: Formar part del club permet a la destinació alinear-se amb les estratègies i objectius turístics de Catalunya, beneficiant-se de l'impuls conjunt del sector.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**	**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
Pressupost: 400€ anuals					**2025**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Consell Comarcal Pallars Jussà/ Taula de turisme /GTTs

Resultats esperats: - Formar part del programa de Turisme per a tothom de l'ACT	**Indicadors de seguiment:** - Comptar amb l'afiliació al programa durant el 2026

Sector turístic

Sostenibilitat sociocultural

A22 Formació i sensibilització vers l'accessibilitat

L4 Pallars Jussà sostenible i accessible	**PT7 Accessibilitat transversal**

Objectiu general:
- Crear les bases per esdevenir una destinació turística accessible

Objectius específics:
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà
16. Convertir el Pallars Jussà en una destinació turística accessible
16.1. Capacitar en accessibilitat. Proporcionar el coneixement necessaris a l'administració pública i el sector turístic en relació a l'accessibilitat i l'accessibilitat turística.

Activitats a realitzar:

Si una destinació vol convertir-se en una destinació turística accessible li caldrà treballar inicialment el convenciment i el coneixement, sensibilitzant i proporcionant informació al sector turístic de forma concreta. És interessant i millor que sigui un treball coordinat amb el conjunt de l'administració pública, atès que es tracta d'un canvi que afecta de manera transversal. El Pallars Jussà té en compte el turisme accessible com a estratègia 8.5 del seu pla d'accions, **però pel que s'ha pogut comprovar encara no s'ha iniciat aquest procés de treball**. **Es tracta d'una fase imprescindible per tal que el teixit econòmic, administració i ciutadania entenguin i facin factible l'accessibilitat**; i que té com a finalitat desmuntar mites, trencar tòpics, i entendre el paper transversal de l'accessibilitat, així com el seu abast més enllà de les disfuncions.
En l'anàlisi, ja s'ha apuntat l'interès de treballar conjuntament amb una entitat que pot contribuir a l'impuls vers l'accessibilitat, que compta amb experiència i que pot ser un molt bon exemple per a la comunitat i el sector turístic. Es proposa:

- Contactar amb Alba Jussà. Arribar a acords de gestió. Planificar un pla de sensibilització conjunt pel sector turístic.
- Realitzar unes jornades formatives i mentories específiques pel sector turístic
- Implementar conjuntament i desenvolupar una campanya de sensibilització amb diferents mirades: administració, teixit econòmic, ciutadania (acció de suport recomanable).

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**					
Pressupost: 7.000€					**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2025	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà/ Diputació de Lleida				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà/ Alba Jussà

Agents implicats:
Taula de turisme /GTT

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Informar i conscienciar el sector turístic vers l'accessibilitat	- Nombre d'accions realitzades vers l'accessibilitat sector turístic (mín 3) - Nombre de participants en les accions de sensibilització realitzades pels sector turístic (mín. tota la Taula de turisme i GTTs)

Sector turístic

Sostenibilitat sociocultural

A23. Diagnosi d'accessibilitat de la destinació turística

L4 Pallars Jussà sostenible i accessible	**PT7 Accessibilitat transversal**

Objectiu general:
- Donar recolzament a les empreses en relació a l'accessibilitat per a esdevenir una destinació turística accessible

Objectius específics:
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà
16. Convertir el Pallars Jussà en una destinació turística accessible
16.3. Dotar al sector turístic d'un sistema per auditoriar en relació a l'accessibilitat per tal de conèixer el punt on es troben i poder definir un pla de millora pels propers temps.

Activitats a realitzar:

En un moment posterior al de sensibilització cal crear **una estratègia per tal de conèixer en quin punt vers l'accessibilitat es troba la destinació**. Per aconseguir conèixer aquest punt cal tenir clar els criteris i característiques i necessitats dels visitants amb diversitat funcional, i tenir en compte l'amplitud del terme accessibilitat on cal tenir en compte per exemple les famílies amb infants de diferents edats, o els segment sènior. **Així per aconseguir aquesta valoració inicial de punt de partida existeixen en el mercat softwares que permeten a la destinació valorar els seus serveis públics i privats i tenir una visió àmplia del punt on es troben en aquest sentit**. Aquests softwares treballen de forma individual per categories d'establiment, permetent a cada ú conèixer els passos que li caldria en el futur per progressar vers l'accessibilitat amb un model tipus auditoria. Així cada ú compta amb mesures a aplicar de forma immediata i de forma poc costosa, i és conscient dels canvis més importants que li caldria realitzar i que podrien realitzar-se en el futur. En aquest sentit es recomana l'ús de l'eina PROA com a referent usada per l'Agència Catalana de Turisme i Patronats.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta

Pressupost:
RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà
15.000€

Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà/ Diputació de Lleida

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Taula de turisme /GTT/ Sector turístic públic i privat

Resultats esperats:
- Conèixer el punt d'accessibilitat en que es troba la destinació i les actuacions que li cal treballar per a convertir-se en una destinació turística sostenible

Indicadors de seguiment:
- Comptar amb un software d'accessibilitat
- Nombre d'ens i empreses que hi han entrat les seves dades i han realitzat l'avaluació (Totes les de la taula de turisme/ GTT/ i tots els ens del sector públic turístic de la destinació)
- Nombre d'empreses del sector privat que han entrat les dades en el primer any (50% de les empreses turístiques del Pallars Jussà)

Sector turístic

Sostenibilitat sociocultural

A24. Exemplificació i bossa d'ajuts per l'accessibilitat al sector turístic

L4 Pallars Jussà sostenible i accessible	**PT7 Accessibilitat transversal**

Objectiu general:
- Crear les bases per esdevenir una destinació turística accessible

Objectius específics:
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà
16. Convertir el Pallars Jussà en una destinació turística accessible
16.2. Realitzar accions exemplificadores des de l'administració pública vers l'accessibilitat.

Activitats a realitzar:

- Un cop tots els ens públics i privats han realitzat el treball d'auditoria d'accessibilitat, compten amb el detall de mesures que han de realitzar si volen convertir-se en establiments accessibles. **En aquests moments es considera molt adequat que l'administració pública, exercint un paper exemplificador i facilitador, posi en pràctica tots els canvis possibles per millorar en aquest sentit ja que per una banda exercirà d'exemple, i per altra cal que com a destinació turística possibiliti un marc públic accessible per tal que els establiments trobin el camí per als seus visitants.** Per ex. cal que els museus, centres d'interpretació, serveis públics siguin accessibles, així com les voreres, els accessos, els transports públics... com a marc necessari per a la destinació. Només d'aquesta manera s'assegurarà que les persones que tenen necessitats d'accessibilitat es troben amb una destinació que ofereix productes i experiències de qualitat, segures, i amb un marc general de destinació.
- **Cal també donar suport amb finançament i bonificacions en taxes perquè el sector turístic pugui realitzar les millores més costoses**, amb aquesta finalitat es proposa la creació d'una borsa d'ajuts destinats a les millores vers l'accessibilitat. Aquesta acció pot trobar finançament en la Diputació de Lleida.

Ordre de prioritat:	Baixa	**Mitjana**	Alta	**Calendari d'execució:**				
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà					**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2025	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà/ Diputació de Lleida				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà/ Diputació de Lleida

Agents implicats:
Taula de turisme /GTT/ Sector turístic públic i privat

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Convertir-se en una destinació turística accessible	- El 50% de les empreses que han realitzat auditoria han accedit a algun ajut econòmic o tècnic en relació a l'accessibilitat.

Sector turístic

Sostenibilitat sociocultural

A25. Creació d'oferta turística accessible i promoció

L4 Pallars Jussà sostenible i accessible	**PT7 Accessibilitat transversal (col·laboració amb Alba Jussà)**

Objectiu general:
- Comptar amb una oferta turística de turisme per a tothom estructurada, segura i de qualitat

Objectius específics:
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.
11. Crear una HUB de destinació unificada encarregada de la promoció i comercialització i que compti amb motor de reserva
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà
16. Convertir el Pallars Jussà en una destinació turística accessible
16.5. Impulsar la creació producte turístic i paquets per turisme accessible.
16.6. Comptar amb un catàleg on line amb totes les ofertes de turisme accessible del Jussà

Activitats a realitzar:

Un cop la destinació s'ha preparat per a la recepció de persones amb capacitats diverses des del punt de vista de serveis i logística necessària per tal que puguin gaudir de la destinació, **es pot estructurar una oferta turística preparada i accessible, es proposa la creació de diferents accions per a la promoció i comercialització de l'oferta**:

- Participar en els tallers i jornades de creació de producte turístic i paquets de la destinació i rebre assessorament de les mentories si és necessari (A35 i A36)
- Promoció de la destinació des de l'ACT Turisme per Tothom certificant les propostes accessibles del Jussà (A21)
- Estructurar l'oferta turística accessible al web HUB de destinació i fer-ne promoció (A7)
- Realitzar el catàleg on line e-book (A12), penjar-lo al web i fer-lo arribar segons designi el Pla estratègic de màrqueting turístic del Jussà. (inclòs a l'A11)
- Fer present el catàleg als altres webs de promoció de la comarca i la Diputació de Lleida.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta

Pressupost:
RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà
Creació de contingut pel web i incorporació de l'oferta turística 2.000€

Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà/ Diputació de Lleida

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà/ Diputació de Lleida

Agents implicats:
Taula de turisme /GTT/ Sector turístic públic i privat

Resultats esperats:
- Convertir-se en una destinació turística accessible

Indicadors de seguiment:
- El 75% de les empreses que han realitzat auditoria puguin oferir serveis o producte per al turisme accessible
- Creació de com a mínim 3 paquets turístics per turisme accessible el primer any

Sector turístic

Sostenibilitat sociocultural

A26. Sensibilització vers el desenvolupament turístic sostenible

L4 Pallars Jussà sostenible i accessible	**PT8 Sensibilització Preservació**

Objectiu general:
- Consolidar els coneixements vers el desenvolupament turístic sostenible en el sector turístic

Objectius específics:
1. Preservar el medi ambient, evitant la hiperfreqüentació i la concentració turística
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania.
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà

Activitats a realitzar:

De la mateixa manera que amb accessibilitat és necessari transferir a tots els sectors el significat i la informació necessària al respecte per adquirir-ne coneixement i treballar amb el convenciment de la comunitat, **en relació al desenvolupament sostenible, i especialment amb el sector turístic, cal aportar també aquest coneixement**. És necessari aprofundir en el tema, trencar estereotips i tòpics, i treballar per no caure en el *Green washing*. Així el desenvolupament sostenible ens obre un gran ventall de temàtiques d'interès per a tots els sectors, que es poden treballar presencialment o on line aportant la informació necessària i treballant amb governança amb les altres àrees del Consell Comarcal que poden contribuir a ampliar la informació. Proposta inicial de sessions aplicades al sector turístic:

- Foment de creació de comunitats energètiques - Consum energia origen renovable en el sector turístic. Possibilitats de finançament. Es pot treballar amb l'Oficina Comarcal de Transició Energètica https://www.pallarsjussa.cat/serveis/oficina-comarcal-de-transicio-energetica
- Gestió de residus i estalvi d'aigua.
- Desenvolupament turístic sostenible- bones pràctiques. Exemples i consells de reducció de consums i comportament cívic pels establiments lligat a l'establiment i també al públic ecoturista. Aportar el nostre exemple (si nosaltres som sostenibles els nostres clients també).
- Treball amb governança. Entendre especialment les bases del treball col.laboratiu i participatiu, i el bé comú. Exemples de destinacions que hi estan treballant.

Per a la realització de les sessions es pot demanar suport al Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida. **I es pot elaborar un manual complementari que inclogui els consells i mesures relacionats amb el desenvolupament turístic sostenible que es van aportant en les sessions**.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta

Pressupost:
RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà
On line 1.500€ / Presencial 3.000 €

Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà/ Diputació de Lleida

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà/ Diputació de Lleida/ Oficina Comarcal Transició energètica i Medi Ambient

Agents implicats:
Taula de turisme /GTT/ Sector turístic públic i privat/ Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida

Resultats esperats:
- Consolidar els coneixements i el convenciment vers el desenvolupament turístic sostenible del sector turístic del Pallars Jussà.

Indicadors de seguiment:
- Realitzar 4 sessions en relació al desenvolupament turístic sostenible
- Aconseguir la participació de representants de tots els ajuntaments de la comarca, els membres dels GTT, la Taula de Treball- 75%
- 65% de participació de la resta d'empreses turístiques

Sector turístic	
A27. Augment de la presència de Gratitud Pallars	
L4 Pallars Jussà sostenible i accessible	**PT8 Sensibilització Preservació**

Objectiu general:
- Impuls i augment de la presència de Gratitud Pallars a productes i paquets turístics/ vinculat a crèdits climàtics

Objectius específics:
1. Preservar el medi ambient, evitant la hiperfreqüentació i la concentració turística
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania.
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà

Sostenibilitat sociocultural

Activitats a realitzar:

Gratitud Pallars és una proposta de territori que vetlla pel desenvolupament sostenible del Jussà, es tracta d'una proposta exitosa i exemplificadora per altres destinacions turístiques. Es considera d'interès, per continuar treballant en relació a la sensibilització dels visitants de la comarca, **fer més present i visible aquesta proposta:**

- Per una banda, treballar amb els promotors de Gratitud Pallars **la possibilitat de convertir-ho en una proposta més àmplia de comarca**, i fer més present la proposta tant al sector públic com al teixit empresarial privat.
- Per altra banda, **ampliar la proposta a l'opció de crèdits climàtics per aconseguir un millor finançament, implicant el teixit econòmic a la proposta**. Un crèdit climàtic és una unitat d'intercanvi creada per promoure inversions en solucions basades en la natura i contribuir a la mitigació del canvi climàtic. Aquest mètode permet a les empreses contrarestar els seus efectes contaminants amb la compra de crèdits climàtics que li permetin compensar contribuint a millorar l'ecosistema.

Per exemple, la Generalitat ha impulsat una proposta relacionada https://canviclimatic.gencat.cat/ca/ambits/mitigacio/programa-voluntari-de-compensacio-de-gasos-amb-efecte-dhivernacle/ per garantir-ne la legalitat.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**				
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà Turisme i Territori i Acció Ambiental					**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2025	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà/ IDAPA/ Leader Pirineu Occidental				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà/ Leader Pirineu Occidental/ Marques de Pastor/ El Cinquè Llac

Agents implicats:
Taula de turisme /GTT/ Sector turístic públic i privat/ Consell Comarcal Pallars Jussà/ Teixit empresarial

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Augmentar el nombre de projectes subvencionats des de Gratitud Pallars amb una participació i implicació comarcal més àmplia	- Fer present Gratitud Pallars a tots els municipis de la comarca amb propostes a finals de 2026 - Comptar amb crèdits climàtics a finals de 2027

Sector turístic

Sostenibilitat sociocultural

A28. Estructures que fomentin i millorin l'ús de transport sostenible i impuls cicloturisme

L4 Pallars Jussà sostenible i accessible	**PT9 Estructura per transport sostenible**

Objectiu general:

- Dotar la comarca d'infraestrucutura que contribueixi a potenciar la mobilitat sostenible, especialment al cicloturisme

Objectius específics:

1. Preservar el medi ambient, evitant la hiperfreqüentació i la concentració turística
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global per la comarca (tren com a eix comarcal, via verda com a eix senderista i cicloturista per la comarca, embassaments com a esbarjo nàutic del Jussà, etc.) i incorporar-les a l'oferta turística
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà
15. Convertir el Pallars Jussà en una destinació cicloturística ben adequada i atractiva turísticament
16.4. Treballar de forma transversal l'accessibilitat en qualsevol de les accions de mobilitat, infraestructures, creació de producte i de paquets turístics que es realitzin des del sector turístic.

Activitats a realitzar:

Planificar i implementar estructures que fomentin la mobilitat sostenible, accessible i contribueixin a la pràctica cicloturística. Accions a realitzar:

- Infraestructura bicicleta i vehicles de combustió: Contractació del projecte executiu i execució de **la instal·lació de punts de càrrega per a bicicletes elèctriques i cotxes, estacions d'autoreparació, i aparcaments segurs de bicicletes**; objectiu és facilitar l'ús de la bicicleta, especialment en clau recreatiu, esportiu i també en desplaçaments quotidians, assegurant que els usuaris disposin d'infraestructures adequades per a la seva comoditat i seguretat i que els productes ofertats a la comarca tinguin una qualitat homogènia. Es tindran en compte les zones estratègiques per a la ubicació d'aquestes instal·lacions, flux de ciclistes i cicloturistes, rutes més freqüentades, productes cicloturistes ja implantats, recursos d'interès turístic, estacions de transport públic (especialment tren), àrees urbanes i nodes de connexió de les rutes ciclistes. També es definirà la tecnologia més adequada per als punts de càrrega de bicicletes elèctriques, així com les infraestructures més idònies d'autoreparació per a petites avaries i manteniment bàsic. Pel que fa als aparcaments segurs, es preveurà la seva ubicació en zones cèntriques i d'alta afluència per reduir el risc de robatoris i promoure l'ús de la bicicleta. També es tindran en compte la instal·lació de sistemes d'aparcament mòbil (cavallets triangles) en terrasses de bars i restaurants.
- **Bonificacions turístiques** (entrades, descomptes allotjaments..) pels visitants que fan ús del transport sostenible.
- Tenir en compte criteris d'**accessibilitat en qualsevol estructura creada**

Alguns municipis tenen previstes accions en aquest sentit pel que es pot proposar i acordar **una compra agregada**, i tenir en compte la realització de l'acció amb un mateix format i imatge comarcal: *La Pobla de Segur L2 P5 La instal·lació punt de recàrrega per a bicicletes elèctriques situat a Àrea d'Esports i Natura del Pirineu / Dotació de punts de recàrrega per cotxes elèctrics i autocaravanes elèctriques./ Foment de la intermodalitat des de l'estació de tren. (PSTD La Pobla de Segur)- Vall Fosca P2 Comunicar i promocionar les places de recàrrega de cotxes elèctrics.*

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**	**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà / Serveis Tècnics – Urbanisme Consell Comarcal https://icaen.gencat.cat/es/energia/ajuts/mobilitat/pla-moves-iii/					**2025**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Plan MOVES III - Consell Comarcal Pallars Jussà				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

	Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà/ Ajuntaments del Pallars Jussà	
	Agents implicats: Consell Comarcal Pallars Jussà/ Ajuntaments del Pallars Jussà	
	Resultats esperats: - Dotar la comarca d'infraestructures complementàries per afavorir la mobilitat sostenible	**Indicadors de seguiment:** - Cada municipi del Pallars Jussà compti amb carregador per bicicletes i vehicles elèctrics a la fi de 2025 - Cada municipi compti amb un aparcament i estació de reparació de bicicletes 2026

Sector turístic

Sostenibilitat sociocultural

A29. Foment del producte local i gastronomia Jussà - Gastronomia d'origen

L4 Pallars Jussà sostenible i accessible	**PT10 Gastronomia KM0**

Objectiu general:
- Fomentar el consum del producte local i la gastronomia del Jussà

Objectius específics:
1. Preservar el medi ambient, evitant la hiperfreqüentació i la concentració turística
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global per la comarca (tren com a eix comarcal, via verda com a eix senderista i cicloturista per la comarca, embassaments com a esbarjo nàutic del Jussà, etc.) i incorporar-les a l'oferta turística
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà

Activitats a realitzar:
Diferents propostes i projectes vetllen per potenciar i incentivar el consum i la comercialització dels productes del Pallars Jussà i donar a conèixer la seva rica gastronomia. Entre aquests destaquem: - www.alteugust.com / www.vinsdelpirineu.cat / www.festivalcordevi.cat/ així mateix actualment l'Ajuntament de Tremp, que ha liderat el desenvolupament del producte gastronòmic a la comarca, està col·laborant amb una nova proposta anomenada Pallars Gastronòmic amb el Pallars Sobirà https://productes.sobiradinamic.cat/pallarsgastronomic/ . Així mateix diferents entitats donen suport i impulsen propostes com SOM PIRINEU, Leader Pirineu Occidental, etc.

Accions a realitzar:

- **Creació d'un segell de Gastronomia d'Origen amb els productors locals i els restaurants per potenciar l'ús del producte local i fer-lo visible en els menús indicant els llocs de compra** (treballat coordinadament amb el GTT), per tal de fomentar l'ús del producte local en el sector de la restauració i visualitzar-ho. Aquest segell ha de ser ha de posar en valor els productes locals i restaurants que garanteixin la seva presència en la seva oferta de plats i menús, al mateix temps que esdevenir referència per als consumidors turistes i no turistes que aprecien gaudir de la riquesa gastronòmica singular del territori

Accions relacionades amb altres plans amb els que cal coordinar-se:
(P1- Pobla de Segur) Posar en valor els productes alimentaris locals de qualitat i ecològics

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta

Pressupost:
RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà /
15.000€ Creació dels protocols del segell – i implementar l'auditoria / suport Leader Pirineu Occidental – IDAPA

Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà/ Leader Pirineu Occidental

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT		4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Consell Comarcal Pallars Jussà, Al Teu Gust, ajuntaments del Pallars Jussà, productors locals, restauradors

Resultats esperats:
- Establir un sistema de governança participativa pel producte local i gastronomia
- Potenciar l'ús del producte local a la restauració del Jussà

Indicadors de seguiment:
- Comptar amb un GTT de producte local i gastronomia (finals 2026)
- Nombre de reunions realitzades anuals (4 mínim)

Sector turístic

Sostenibilitat econòmica

A30. Formació especialitzar establiments en cicloturisme (especialitat Enduro-BTT)

L5 Organització i estructuració de l'oferta	**PT11 Especialització Enduro - BTT**

Objectiu general:

- Fomentar el consum del producte local i la gastronomia del Jussà

Objectius específics:

1. Preservar el medi ambient, evitant la hiperfreqüentació i la concentració turística
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global per la comarca (tren com a eix comarcal, via verda com a eix senderista i cicloturista per la comarca, embassaments com a esbarjo nàutic del Jussà, etc.) i incorporar-les a l'oferta turística
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà
15. Convertir el Pallars Jussà en una destinació cicloturística ben adequada i atractiva turísticament

15.1. Ordenar, organitzar, estructurar i regular el segment cicloturístic

15.4. Crear productes i paquets a l'entorn del cicloturisme

Activitats a realitzar:

A principis de 2024 el Consell Comarcal del Pallars Jussà i l'Ajuntament de Tremp amb el suport del SOC, varen realitzar una diagnosi sobre el sector del cicloturisme de muntanya *Assistència tècnica pel desenvolupament de ciclisme de muntanya,* que va proporcionar dades d'interès en relació a l'adaptació del sector turístic a les necessitats del cicloturisme. **La diagnosi va permetre concloure que tot i la bona voluntat del sector encara es visualitzaven importants mancances. Atès l'esgotament amb el tema formatiu es proposa la realització de vídeo càpsules formatives, àgils i explicatives de les diferents necessitats del sector cicloturístic i mesures a aplicar pels serveis per poder-les distribuir on line al sector, i fer-ne difusió cada micro sector des dels GTT (i/o visualitzar-les conjuntament).** Es poden plantejar per serveis concrets (allotjament, restauració, transport, oci). L'estructura de les càpsules ha de ser molt amena i fàcil d'interpretar, amb una durada curta 2 minuts màxim, pot tenir en compte les següents àrees de formació:

- Adaptació de les infraestructures al cicloturisme
- Hàbits i perfils de demanda cicloturística – visitor person
- Promoció i comunicació
- Claus per a la comercialització en la pròpia web i la d'altres, etc.

En la realització de les càpsules es poden **implicar les principals entitats cicloturístiques** per tal que ells mateixos expliquin les necessitats que tenen quan van a un altre territori a ciclar, també als allotjaments i serveis que estan preparats per al sector, per poder explicar de primera mà les necessitats amb que s'han trobat i com les han superat. En el cas que es consideri que treballar amb agents de proximitat pot ser complicat, es pot contractar el suport d'experts i/o dinamitzadors externs.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta

Pressupost:
RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà /
2.000€ l'any/ planificació temàtiques càpsules i guions/
segons tarifes dels formadors

Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà/ SOC Treball a les 7 comarques

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT		4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Consell Comarcal Pallars Jussà, Taula de Turisme, Lo Podall, Trencabikes, sector turístic, GTT cicloturisme

Resultats esperats:
- Dotar el sector turístic dels coneixements necessaris per a l'especialització en el segment cicloturístic.

Indicadors de seguiment:
- Nombre de càpsules realitzades (mín. 6)
- Nombre de visualitzacions

Sector turístic

Sostenibilitat econòmica

A31. Incentius per adaptació empreses al cicloturisme

L5 Organització i estructuració de l'oferta	**PT11 Especialització Enduro - BTT**

Objectiu general:
- Fomentar l'adaptació de les estructures turístiques per al cicloturisme

Objectius específics:
1. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania
15. Convertir el Pallars Jussà en una destinació cicloturística ben adequada i atractiva turísticament
15.1. Ordenar, organitzar, estructurar i regular el segment cicloturístic
15.4. Crear productes i paquets a l'entorn del cicloturisme

Activitats a realitzar:

Incentivar els propietaris d'allotjaments i serveis perquè integrin infraestructures i serveis específics per a cicloturistes, contribuint a consolidar la comarca com una destinació de referència per al cicloturisme sostenible.

Els incentius podran prendre forma de subvencions directes, descomptes en la compra de materials o finançament preferent per a l'adaptació d'espais, així com la distribució d'equipaments materials com aparcaments segurs, eines de reparació, punts de càrrega per a bicicletes elèctriques o altres instal·lacions necessàries.

Aquests incentius contribuiran a augmentar la qualitat dels serveis als cicloturistes i alhora permetran als allotjaments incrementar la seva competitivitat en un mercat cada cop més orientat cap al turisme actiu i sostenible. L'adaptació a les necessitats d'aquest segment permetrà als establiments diversificar la seva oferta, atraure nous perfils de visitants i enfortir la xarxa d'infraestructures turístiques del Pallars Jussà.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà / A determinar			
Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà/ Diputació de Lleida		

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT		4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Consell Comarcal Pallars Jussà, Taula de Turisme, sector turístic, GTT cicloturisme

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Dotar el sector turístic de les infraestructures necessàries per a l'especialització en el segment cicloturístic.	- Nombre de línies d'incentius publicades i dotació pressupostària (mín 1) - 10 projectes presentats/ 7 finançats mín.

Sector turístic

Sostenibilitat econòmica

A32. Creació de productes BTT / Enduro

L5 Organització i estructuració de l'oferta	**PT11 Especialització Enduro - BTT**

Objectiu general:
- Fomentar l'adaptació de les estructures turístiques per al cicloturisme

Objectius específics:
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
12. Crear i comptar amb paquets turístics sostenibles que permetin allargar les estades (3, 5, 7 dies) que incorporin la diversitat de producte turístic sostenible amb sintonia amb l'estació de l'any
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania.
15. Convertir el Pallars Jussà en una destinació cicloturística ben adequada i atractiva turísticament
15.4. Crear productes i paquets a l'entorn del cicloturisme

Activitats a realitzar:
Tal com s'ha vist, **el Pallars Jussà compta amb un interessant oferta de rutes i itineraris per a ser treballats com a productes turístics comercialitzables a l'entorn de l'Enduro i BTT.**
Cal donar-los forma i treballar-los amb el sector turístic interessat així com es pot participar amb les entitats cicloturístiques impulsores com a entitats especialitzades, experimentades i bones coneixedores de l'especialitat. Cal teixir aliances com a destinació.

- *Realitzar diverses sessions de creació de producte al voltant de l'Enduro i BTT.*
-

El format de les sessions pot ser en diverses sessions en dies diferents o bé en una sola jornada de forma intensiva. El GTT de cicloturisme ha de responsabilitzar-se d'aquesta acció de la mateixa manera que ha de fer seguiment de la proposta.
Els creadors de producte cicloturístic especialitzat és important que participin en les sessions de creació de paquets A35 i A36.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà / 600€ dinamitzador/ col·laboració entitats			
Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà		

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT		4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de turisme/ GTT cicloturisme

Agents implicats:
Consell Comarcal Pallars Jussà, Taula de Turisme, sector turístic, GTT cicloturisme, La Podall, Trencabikers

Resultats esperats:
- Crear producte turístic per a l'especialització en el segment cicloturístic.

Indicadors de seguiment:
- Nombre de sessions realitzades (mínim 2)
- Nombre d'empreses participants (mínim grup GTT 100%)
- Nombre de productes o experiències creades (mínim 10)

Sector turístic

Sostenibilitat econòmica

A33. Benchmark de destinació- ciclo

L5 Organització i estructuració de l'oferta	**PT11 Especialització Enduro - BTT**

Objectiu general:
- Conèixer altres destinacions cicloturístiques especialitzades per adquirir coneixements i experiència per al Jussà

Objectius específics:
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
12. Crear i comptar amb paquets turístics sostenibles que permetin allargar les estades (3, 5, 7 dies) que incorporin la diversitat de producte turístic sostenible amb sintonia amb l'estació de l'any
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania.
15. Convertir el Pallars Jussà en una destinació cicloturística ben adequada i atractiva turísticament
15.3. Treballar amb governança amb totes les entitats vinculades al cicloturisme

Activitats a realitzar:
Organització **d'un viatge de benchmarking** dirigit a empreses i institucions per conèixer els projectes i models de gestió públics i privats en una destinació **especialitzada en ciclisme de característiques similars a les del Pallars Jussà: especialització en offroad principalment enduro, però també amb producte de gravel i carretera esportiu.**
Es recomana que la durada del viatge sigui de **màxim 2 - 3 dies** i que durant els dies es mantingui una agenda de visites amb responsables de negocis i destinacions locals amb projectes de gestió i promoció que representin casos d'èxit. També és molt idoni fer coincidir la visita amb esdeveniments cicloturístics internacionals a la destinació. Es recomana que els assistents assumeixin part dels costos del viatge.
Propostes adequades:
- Finale Ligure (Itàlia)
- Portes du Soleil (França-Suïssa)
- Aínsa, Zona Zero Pirineos (Aragó- Espanya)

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà / 8.000€			
Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà		

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà / GTT cicloturisme

Agents implicats:
Consell Comarcal Pallars Jussà, Taula de Turisme, sector turístic, GTT cicloturisme

Resultats esperats:
- Convertir el Jussà en una destinació cicloturística sostenible de referència

Indicadors de seguiment:
- Nombre de participants del sector privat
- Nombre de participants del sector públic
- Nombre de visites incloses al programa

Sector turístic

Sostenibilitat econòmica

A34. Senyalització informativa unificada en punts de servei i acollida de cicloturistes

L5 Organització i estructuració de l'oferta	**PT11 Especialització Enduro - BTT**

Objectiu general:

- Adequar la senyalització informativa unificada en punts de servei i acollida de cicloturistes

Objectius específics:

4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania.
15. Convertir el Pallars Jussà en una destinació cicloturística ben adequada i atractiva turísticament
15.1. Ordenar, organitzar, estructurar i regular el segment cicloturístic

Activitats a realitzar:

Adequació d'instal·lacions ja creades a **mode de punts de servei per a recepció de visitants cicloturistes, dotant-los de serveis i fomentant la creació d'una oferta de valor vinculada: lloguer e-bikes, informació turística, recepció de grups, etc.**

Pel que fa als elements que han de conformar aquets punts es recomana un disseny de continguts, disseny gràfic i implantació de panells informatius homogeneïtzats amb com a mínim el mapa de recursos i rutes en clau comarcal, amb QR per a descàrrega de tracks i informació sobre l'oferta de serveis pública i privada vinculada al cicloturisme (tenir en compte acció A20). Aquests punts seran equipats amb com a mínim un tòtem d'autoreparació.

- **Implantació paral·lelament en punts estratègics d'inici de rutes, serveis generals d'informació i serveis específics per al ciclista**. Caldrà una avaluació posterior de les xifres d'utilització, costos de manteniment i criteris tècnics que responguin a freqüències de pas de cicloturistes, per executar una segona fase d'implantació d'aquests punts a la resta de punts calents de cicloturisme del territori. A continuació es mostren exemples d'infrastructures d'aquest tipus a altres destinacions cicloturistes:

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta

Pressupost:
RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà / 8.000€

Fonts de finançament: Consell Comarcal Pallars Jussà

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà / GTT cicloturisme

Agents implicats:
Consell Comarcal Pallars Jussà, Taula de Turisme, sector turístic, GTT cicloturisme

Resultats esperats:
- Comptar amb centres d'informació i recepció pel sector cicloturístic especialitzats

Indicadors de seguiment:
- Nombre de centres especialitzats i dotats de senyalització informativa amb què compta la comarca (mín. 3)
- Nombre de visitants anuals

Sector turístic	
A35. Tallers de creació de paquets turístics Jussà	
L5 Organització i estructuració de l'oferta	**PT12 Creació de paquets turístics**

Sostenibilitat econòmica

Objectiu general:
- Comptar amb una oferta de producte turístics i paquets sostenibles i atractius per poder comercialitzar al web HUB de destinació

Objectius específics:
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
12. Crear i comptar amb paquets turístics sostenibles que permetin allargar les estades (3, 5, 7 dies) que incorporin la diversitat de producte turístic sostenible amb sintonia amb l'estació de l'any
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania.

Activitats a realitzar:
Aquesta acció vol fer incís en dues de les mancances detectades en la fase d'anàlisi, per una banda en la manca d'estructuració i organització de l'oferta de productes i l'altre la de paquets turístics que contribueixin a visualitzar la destinació i allargar l'estada. Caldrà tenir en compte també l'estructuració dels productes per especialització primavera – estiu- tardor – hivern per desestacionalitzar.
Caldrà resoldre amb coordinació amb la taula de treball i GTT dificultats com:
- Obertura fora de temporada
- Horaris fora de temporada d'infraestructures públiques
- Mobilitat sostenible (fomentar paquets que utilitzen tren-ciclo- a peu)
- Accessibilitat- col·laboració amb Alba Jussà.
- Sostenibilitat en totes les seves bases.

Es proposa realitzar diferents sessions estructurades en blocs:

1. **Sessions de treball de perfeccionament de producte turístic sostenible**. Cal potenciar i millorar el producte ja creat, no crear-ne de nou:
   - Perfeccionament de producte Senderisme/ Trail runner/ Nàutic embassament i cicloturisme familiar (Vinculat a rutes existents)/ Barranquisme / Escalada/ Ecoturisme familiar (turisme fauna, geologia, observació cel, dinosaures i cicloturisme familiar) (vinculat mobilitat sostenible)- així com tenir en compte i incorporar les propostes de *Descobreix el Jussà*
   - Reinvenció Turisme cultural / Productes diversos i gastronomia: Castells de Frontera /Guerra civil/ Joc de Dames/ Pobles amb encant
   - Incorporació de nou producte accessible i cicloturisme
2. **Creació de paquets per blocs d'interès**: (però amb especialització de temporada)

   Es proposa treballar-ho en les 4 sessions = **4 estacions de l'any** paquets primavera/estiu/tardor/hivern/ durada 3-5-7 dies:
   - **Ecoturisme** + producte divers (gastronomia, cultura, actiu soft, patrimoni, etc.)
   - **Cicloturisme BTT/ Enduro** + productes i experiències diverses (enologia, gastronomia, ecoturisme, etc.)
   - **El Tren dels Llacs** (millorar oferta paquets al voltant)
   - **Espais concrets**: Boumort / Geoparc/ Congost de Mont-rebei/ Vall Fosca- PN Aigüestortes - incorporació de productes i relació amb els ens.
   - **Productes i paquets accessibilitat** (caldrà treballar-ho un cop implementades les accions d'accessibilitat

Participants: Taula de turisme, GTT, Sector turístic privats (Viu Jussà), ens espais naturals, museus i centres d'interpretació i administració pública, Pallars Click, etc.
Es recomana treballar-ho amb formadors-dinamitzadors especialitzats que contribueixin a l'ordenació i dinamització de les sessions.

Primer any d'execució s'haurà de treballar en dues sessions el bloc 1, però després ja no serà necessari. I es podrà treballar amb 2 sessions del bloc 2 de forma bianual.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**	**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà / 500€ per sessió dinamitzada / 2.000€ l'any					**2025**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà / Taula de turisme /GTT

Agents implicats:
Consell Comarcal Pallars Jussà, Taula de Turisme, sector turístic, GTTs

Resultats esperats:
- Estructurar el producte turístic i organitzar l'oferta
- Comptar amb paquets turístics de 3, 5 i 7 dies per cada estació de l'any

Indicadors de seguiment:
- Nombre de sessions del bloc 1 i 2 realitzades anualment (mínim 4 primer any / 2 segon any)
- Nombre de paquets per estació de l'any creats (mínim 3 per estació i durada= 36)

Sector turístic

Sostenibilitat econòmica

A36. Mentories de suport pel sector turístic

L5 Organització i estructuració de l'oferta	**PT12 Creació de paquets turístics**

Objectiu general:
- Recolzar al sector turístic en la creació d'experiències i paquets turístics per assegurar una oferta de qualitat

Objectius específics:
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
12. Crear i comptar amb paquets turístics sostenibles que permetin allargar les estades (3, 5, 7 dies) que incorporin la diversitat de producte turístic sostenible amb sintonia amb l'estació de l'any
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania.
16.5. Impulsar la creació producte turístic i paquets per turisme accessible.

Activitats a realitzar:

Disposar d'un paquet d'hores professionals de la mà d'experts en turisme per les empreses i ens del sector turístic que necessitin suport en millorar, la competitivitat de les empreses turístiques, el seu producte turístic, la creació de paquets i la promoció i comercialització. També tenir en compte les empreses que volen treballar el tema d'accessibilitat.

Les empreses que s'acullin aquestes mentories han d'haver participat en les sessions d'A35, atès que aquesta acció vol donar suport a que es finalitzin els paquets que s'han acordat de forma coordinada durant els tallers, que s'han trobat amb alguna dificultat durant el disseny i que necessitin ajuda per a la finalització i la posterior comercialització.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà / Contractació assessoria: 3.000€ primer / any 600€ a partir del segon any/ per any			
Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà		

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà / Taula de turisme

Agents implicats:
Consell Comarcal Pallars Jussà, Taula de Turisme, sector turístic, GTTs

Resultats esperats:
- Assegurar que el sector turístic pot desenvolupar la seva oferta de forma exitosa
-Comptar amb productes i paquets turístics sostenibles i de qualitat

Indicadors de seguiment:
- Nombre de mentories realitzades (10- 1r any)
- Nombre de paquets finalitzats gràcies a les mentories (5 -1r any)

Sector turístic

Sostenibilitat econòmica

A37. Dinamització àrees d'autocaravanes

L5 Organització i estructuració de l'oferta	**PT13 Dinamització dels serveis**

Objectiu general:
- Dotar la comarca d'infraestructures turístiques de qualitat

Objectius específics:
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania

Activitats a realitzar:
El Pallars Jussà compta amb 4 àrees d'autocaravanes municipals que es corresponen amb 66 places segons dades del 2023.
https://observatorituristic.aralleida.cat/ftp/documents/Estudis_i_Analisis/El%20turisme%20d%E2%80%99autocaravanes%20a%20la%20demarcaci%C3%B3%20de%20Lleida%202024.pdf

- Tremp (13 places) / la Torre de Capdella (30 places) / la Poble de Segur (15)/ Isona i Conca Dellà (15)

La Torre de Capdella i la Pobla de Segur ja reflexen en els seus plans estratègics la necessitat de millorar i dinamitzar aquestes àrees.
Pla d'accions Vall Fosca Espai autocaravanes (VF) / Pla d'Accions La Pobla de Segur L1-P2 Aposta per la mobilitat sostenible)
Accions a realitzar:
Desenvolupar un pla conjunt per les 4 àrees que contempli:

- **Millora infraestructura (zona de pícnic, aigua, neteja, etc. on sigui necessari)**
- **Possibilitat d'ampliació de places**
- **Informació i senyalització (QR/ tòtems que proporcionin informació relacionada de la destinació i lligat a A20.**
- **Creació d'enllaços que connectin l'àrea amb els recursos i rutes i itineraris**
- **Informació sobre serveis al voltant de l'àrea**
- **Possibilitat de cobrament**
- **Fer-les presents en el Web-HUB de destinació**

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta

Pressupost:
RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà /
Realització d'estudi i proposta serveis tècnics del Consell Comarcal amb coordinació amb la Pobla de Segur i la Vall Fosca – A preveure

Fonts de finançament: Consell Comarcal Pallars Jussà/ Diputació de Lleida/ PSTD La Pobla de Segur/ Ajuntaments

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà / Ajuntaments amb àrea d'autocaravanes

Agents implicats:
Consell Comarcal Pallars Jussà, Ajuntaments/ Diputació de Lleida

Resultats esperats:
- Comptar amb 4 àrees d'autocaravanes atractives i ben dotades per a l'ús turístic i per la millora de l'experiència de l'usuari

Indicadors de seguiment:
- Nombre d'àrees on s'ha realitzat millores (mínim 4)
- Nombre de places incrementades a finals de 2027 (mínim 30)

Sector turístic

Sostenibilitat econòmica

A38. Formació i suport a empreses de guiatge local

L5 Organització i estructuració de l'oferta	**PT13 Dinamització dels serveis**

Objectiu general:

- Recolzar al sector turístic en la creació d'experiències i paquets turístics per assegurar una oferta de qualitat

Objectius específics:

2. Dinamitzar econòmicament, crear empreses i llocs de treball sostenibles, i millorar la riquesa de la població local Pallars Jussà amb el turisme
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
16. Convertir el Pallars Jussà en una destinació turística accessible

16.1. Capacitar en accessibilitat. Proporcionar el coneixement necessaris a l'administració pública i el sector turístic en relació a l'accessibilitat i l'accessibilitat turística.

16.4. Treballar de forma transversal l'accessibilitat en qualsevol de les accions de mobilitat, infraestructures, creació de producte i de paquets turístics que es realitzin des del sector turístic.

16.5. Impulsar la creació producte turístic i paquets per turisme accessible.

Activitats a realitzar:

En el procés participatiu ha aflorat la necessitat per part de **les empreses de guiatge de poder comptar amb una millor difusió de la informació i continguts, així com per altra banda del seu treball**. Es presenta la necessitat de poder treballar amb un ens de suport.

Accions a realitzar:

- **Crear un GTT específic per les empreses de guiatge** on pugin treballar el seu segment específic i un full de ruta propi en governança amb la Taula de turisme.
- **Incorporar Alba Jussà** a la proposta amb la possibilitat de formar a guies de la comarca especialitzats en diferents discapacitats.
- **Realitzar Fam trips interns del GTT de guiatge** amb els ens dels espais naturals i altres ens de patrimoni, cultura, ... que puguin ser d'interès per a rebre informació i coneixement al respecte, i crear sinergies entre ells que fomentin el treball conjunt. Es tracta d'una oportunitat de relació directe molt interessant per a obtenir informació directe i coordinar-se alhora de fer arribar els visitants i el que se'ls vol mostrar en aquell moment.

Aquests fam trips s'haurien de poder realitzar de forma directe atès que no es compte amb un gran volum d'empreses de guiatge. Es pot realitzar amb visita al lloc d'interès o bé que el lloc d'interès es reuneixi en un lloc concret amb els guies per poder realitzar presentació directe de novetats, informacions, necessitats, etc. L'organització i acord recau de la mà de la taula de turisme que ha de responsabilitzar-se dels acords entre el GTT de guiatge i els altres ens amb els que necessiti treballar.

(Acció amb coordinació: L1 -P1 Foment de productes singulars : potenciar el paper dels guies (PS))

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà / RRHH Alba Jussà/ Sense pressupost previst (800€ formador especialitzat en guiatges accessibles)			
Fonts de finançament:	Consell Comarcal Pallars Jussà/ Diputació de Lleida/ SOC 7 comarques		

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de turisme / GTT de guiatge/ Alba Jussà

Agents implicats:

Taula de turisme / GTT

	Resultats esperats: - Dotar de coneixements especialitzats dels recursos turístics del Jussà als guies turístics - Comptar amb un GTT de guiatge	**Indicadors de seguiment:** - Nombre de guies que s'han implicat en el projecte (mín 5) - Nombre de famtrips realitzats (4 / any)

Sector turístic

Sostenibilitat econòmica

A39. Nou producte dinosaures públic familiar- Geoparc

L5 Organització i estructuració de l'oferta	**PT14 Perfeccionament i especialització del producte turístic**

Objectiu general:
- Donar suport a la creació de nous productes d'interès i la seva incorporació a l'oferta turística

Objectius específics:
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació

Activitats a realitzar:
Tot i que es considera que en el cas del Pallars Jussà és prioritari l'organització i estructuració del producte existent, atès que ja es compta amb un ventall ampli d'oferta, **s'observen alguns productes que podrien ser innovadors i generar important interès per a la destinació.**
Així, la comarca del Jussà compta amb un recurs patrimonial de gran interès com és la paleontologia, que pot relacionar-se amb restes de dinosaures. **Els dinosaures és un element visual i d'interès molt potent especialment pel públic familiar.** No obstant això, actualment els dinosaures no són un icona visible de la comarca i no han estat potenciats des de la mirada familiar.
El producte ideal i atraient ha d'estar relacionat amb la Realitat Virtual o la augmentada que suposaria la recreació i reactivació de la presència d'aquests animals en l'imaginari, especialment en l'infantil.
Actualment **el Geoparc està treballant en una proposta gamificada sobre el món dels dinosaures al Pallars Jussà públic VIGEOCULT** https://www.pallarsdigital.cat/noticia/19844/vigeocult-el-futur-museu-a-laire-lliure-del-geoparc-origens

- *El projecte VIGEOCULT està liderat per la Universitat de Barcelona i compte amb la participació de l'Associació Geoparc Orígens, l'Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont (ICP) i l'empresa Recursiva, SL. La nova proposta museística vol oferir una experiència emocional al públic general basada en la comprensió dels sistemes geològics i paleontològics i el seu impacte en el paisatge, l'activitat humana i la història i, d'aquesta manera, enriquir les experiències de contingut geològic, paleontològic i cultural del públic. El VIGEOCULT es desplegarà com a experiència de museu obert al Geoparc Orígens, reconegut com a geoparc mundial de la UNESCO, que exhibeix una gran riquesa i diversitat dels jaciments paleontològics i de patrimoni geològic i cultural reconeguts a escala internacional*.

En el moment que aquesta proposta estigui finalitzada serà de gran importància d'incorporar-la al conjunt de l'oferta i en la creació de paquets.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta
Pressupost: Sense pressupost previst			
Fonts de finançament:	Sense pressupost previst		

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Geoparc/ Taula de turisme

Agents implicats:
Taula de turisme / GTT

Resultats esperats:
- Comptar amb un producte icònic amb gran poder d'atracció pel turisme familiar

Indicadors de seguiment:
- Incorporar el producte a l'oferta quan estigui finalitzat
- Crear paquets turístics relacionats

Sector turístic	
Sostenibilitat econòmica	

A40. Creació d'un projecte d'expedició de fauna salvatge a Boumort

L5 Organització i estructuració de l'oferta	**PT14 Perfeccionament i especialització del producte turístic**

Objectiu general:
- Donar suport a la creació de nous productes d'interès i la seva incorporació a l'oferta turística

Objectius específics:
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació

Activitats a realitzar:

Atès l'èxit i atractiu que està tenint el turisme de fauna, que contribueix a desmarcar-se de les propostes habituals, i que pot permetre crear propostes que poden ser motiu de viatge. **Cal treballar un projecte que integri l'observació de cérvols, voltors, cavalls salvatges i isards,... com un producte d'expedició guiat per la comarca, desenvolupat des d'una perspectiva sostenible, i amb un discurs contundent sobre la preservació.**

Es tracta d'oferir **una experiència immersiva als visitants**, alhora que es respectaria la fauna i la flora locals. Es podrien utilitzar vehicles 4x4 o autobusos especials, si fos possible elèctrics per controlar l'accés i minimitzar l'impacte ambiental.

Accions a realitzar:

- Crear un grup de treball format pels GTT amb els serveis turístics d'activitats i guiatges i l'ens responsable de la Reserva Nacional de Caça de Boumort https://agricultura.gencat.cat/ca/ambits/medi-natural/casa/terrenys-cinegetics/reserves-nacionals-casa/boumort/index.html

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà / A preveure			
Fonts de finançament:	Pla Move III /Generalitat de Catalunya / Diputació de Lleida		

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà / Taula de turisme/ RNC Boumort

Agents implicats:
Consell Comarcal Pallars Jussà, Taula de Turisme, sector turístic, GTTs

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Comptar amb un producte icònic amb gran poder d'atracció	- Comptar amb una expedició de fauna salvatge a la reserva de Boumort

Sector turístic

Sostenibilitat mediambiental

A41. Promoció i suport esdeveniments vinculats BTT i Enduro

L6 Harmonització ambiental amb l'especialització	**PT 15: Harmonització**

Objectiu general:

- Donar suport als grans esdeveniments esportius vinculats al cicloturisme a la comarca Jussà

Objectius específics:

4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
5. Fer aflorar i reforçar el sentiment de pertinença Jussà i millorar la cohesió territorial
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
9. Reformular i consolidar una estructura de governança efectiva per a la destinació que englobi tots els grans recursos i pugui treballar per subgrups de recurs i segment sectorial.
10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació

15.3. Treballar amb governança amb totes les entitats vinculades al cicloturisme
15.4. Crear productes i paquets a l'entorn del cicloturisme
15.5. Promocionar i comercialitzar el cicloturisme de forma integrada amb el relat de destinació

Activitats a realitzar:

Amb aquesta actuació es vol donar suport i fer ressò de les importants competicions vinculades al cicloturisme, especialment Endro i Btt que es realitzen a la comarca, i que tenen un important poder d'atracció: OPEN BUCARDO, ENDURO MTB, La Tampanada, Geoparc Orígens Enduro Bikes, Raiers Enduro, etc).

Cal treballar-ho amb les entitats líders per tal de treballar coordinadament, oferir-los suport logístic i potenciar-ho amb el sector turístic, crear sinergies com descomptes, bonificacions, menús especials per ciclistes etc. **Realitzar accions de recolzament en difusió**. Accions a realitzar:

- Crear una agenda d'esdeveniments de cicloturisme amb les entitats i ajuntaments.
- Treballar propostes amb el sector turístic per oferir durant aquell cap de setmana que contribueixin a millorar l'experiència del visitant (activitats, descomptes museus, tastos, etc.)
- Realitzar recolzament a les entitats en les dates de la competició i treballar coordinadament.

(Acció en coordinació: L1 Projecte 2. Posicionament de la Pobla de Segur en esports de muntanya)

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà / A preveure			
Fonts de finançament:	Consell Comarcal del Pallars Jussà / Ajuntaments/ Diputació de Lleida		

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà / Taula de turisme/ Entitat organitzadora

Agents implicats:
Consell Comarcal Pallars Jussà, Taula de Turisme, sector turístic, GTT cicloturisme, entitat organitzadora

Resultats esperats:
- Comptar amb una agenda de competicions cicloturístiques atractives durant tot l'any alineada amb una oferta que allargui l'estada dels bikers i acompanyants

Indicadors de seguiment:
- Nombre d'esdeveniments cicloturístics als que s'ha donat suport (mín. 6)
- Nombre de serveis turístics que han ofert bonificacions o semblant (mín. 10)

Sector turístic

Sostenibilitat mediambiental

A42. Formació entitats cicloturistes i altres ens públics per disseny rutes i preservació mediambiental

L6 Harmonització ambiental amb l'especialització	**PT 15: Harmonització**

Objectiu general:

- Proporcionar a les entitats públiques i privades que actuen sobre el medi els coneixements necessaris per a realitzar actuacions basades en el desenvolupament sostenible i la preservació del medi ambient

Objectius específics:

1. Preservar el medi ambient, evitant la hiperfreqüentació i la concentració turística
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
5. Fer aflorar i reforçar el sentiment de pertinença Jussà i millorar la cohesió territorial
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global per la comarca

(...)

10. Dissenyar un relat únic de destinació que millori la competitivitat de la destinació
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania.

15.2. Adequar les estructures cicloturístiques de forma sostenible mediambientalment i assegurar el seu manteniment

15.3. Treballar amb governança amb totes les entitats vinculades al cicloturisme

Activitats a realitzar:

Una de les dificultats evidents i que comporta més controvèrsia i conflictes és el disseny de rutes i itineraris que discorren per diferents municipis, propietats públiques i privades i ens gestors, especialment en aquest moment de desplegament de rutes cicloturístiques. Aquestes dificultats es centren especialment per temes de preservació medi ambiental i per altres de legislació, propietat i usos. Accions a realitzar:

- **Sessions informatives i de coneixement per entitats públiques i privades que realitzen i dissenyen rutes, itineraris i activitats a l'exterior:**
  1. **Preservació i respecte mediambiental**
  2. **Legislació**
  3. **Senyalística conjunta**
  4. **Imatge de marca i destinació turística**

Es poden tenir en compte experts de l'IDAPA, dels espais naturals que coneixen les normatives, de la Diputació de Lleida, etc. Cal adaptar els horaris a les necessitats del sector privat i ciutadania. Existeix la possibilitat de realitzar les jornades informatives on line.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà / Sense pressupost previst (comptar amb els experts i els especialistes dels ens supracomarcals)			
Fonts de finançament:	Sense finançament previst		

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà / GTT cicloturisme/ altres GTT interessats

Agents implicats:

Consell Comarcal Pallars Jussà, Taula de Turisme, sector turístic, GTT cicloturisme, espais naturals

Resultats esperats:

- Comptar amb rutes i senders que tinguin en compte la preservació ambiental i el desenvolupament sostenible
- Treballar des de la governança participativa

Indicadors de seguiment:

- Realitzar 4 sessions formatives
- Aconseguir el 100% de participació de les entitats de cicloturisme i del GTT de cicloturisme i espais naturals

Sector turístic	
Sostenibilitat mediambiental	

A43. Creació i ordenació dels observatoris de fauna per a ecoturisme i birdwatching a Boumort

L6 Harmonització ambiental amb l'especialització	**PT 15: Harmonització**

Objectiu general:
- Proporcionar als espais naturals la infraestructura necessària per a la preservació del medi ambient i el desenvolupament del turisme de fauna i d'observació de la natura

Objectius específics:
1. Preservar el medi ambient, evitant la hiperfreqüentació i la concentració turística
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
6. Ordenar, organitzar, perfeccionar i estructurar el producte turístic i integrar-lo a la oferta turística de forma global
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global per la comarca (tren com a eix comarcal, via verda com a eix senderista i cicloturista per la comarca, embassaments com a esbarjo nàutic del Jussà, etc.) i incorporar-les a l'oferta turística
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures

Activitats a realitzar:
La reserva Natural de Caça de Boumort ha aconseguit un nom per la seva especialització en turisme de fauna i la singularitat de la seva proposta. Actualment l'espai té mancança d'estructures que puguin contribuir a millorar la oferta.

Accions a realitzar:
- Dissenyar i crear amb l'ens gestor nous observatoris per potenciar el turisme ornitològic i d'observació de fauna salvatge. L'experiència en ecoturisme ja ha demostrat un creixement significatiu amb l'arribada de visitants estrangers, i ampliant les infraestructures es podrien consolidar en aquest segment, que contribueix a la singularitat i originalitat de la proposta Pallars. Aquestes estructures contribuirien a donar suport a l'A38

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**	**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà / RRHH Reserva Natural de Caça de Boumort - A valorar					**2025**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	A valorar/ Generalitat de Catalunya				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà / RNC Boumort

Agents implicats:
Consell Comarcal Pallars Jussà / Reserva Nacional de caça de Boumort/ Taula de turisme

Resultats esperats: - Dotar l'espai natural d'infraestructures adequades per a la seva preservació i ordenació turística - Millorar l'experiència del visitant a Boumort	**Indicadors de seguiment:** - Ampliar el nombre d'aguaits i observatoris a Boumort

ACCIONS: **Ciutadania i territori**

Sostenibilitat sociocultural	**L7 Repoblament, dinamització i pertinença**
	Paquet de treball 16: Repoblament
	A44. Recuperació habitatge sostenible per l'ecoturisme
	Paquet de treball 17: La gent del Jussà
	A45. El Jussà de la gent
	A46. Presència dels recursos turístics del Jussà als mitjans locals
	A47. Mes del Jussà
Sostenibilitat econòmica	**L8 Oportunitats i emprenedoria**
	Paquet de treball 18: Producte local i artesania
	A48. Mentories suport al producte local i artesanal
	Paquet de treball 19: Oportunitats, coworking i nínxols de mercat
	A49- Invest in Pallars - Captació d'Hotel 4 estrelles"
Sostenibilitat mediambiental	**L9 Preservació vida rural -muntanya**
	Paquet de treball 20: Jussà Territori sostenible
	A50. Projecte Eix Lleida-Pirineu Occidental
	A51. Potenciació del tren dels llacs

Ciutadania i territori

Sostenibilitat sociocultural

A44. Recuperació habitatge sostenible per l'ecoturisme

L7 Repoblament, dinamització i pertinença	**PT16 Repoblament**

Objectiu general:
- Contribuir a recuperar habitatge i crear negoci mitjançant el turisme

Objectius específics:
2. Dinamitzar econòmicament, crear empreses i llocs de treball sostenibles, i millorar la riquesa de la població local Pallars Jussà amb el turisme
3. Contribuir al repoblament i a la fixació de la població al territori
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
5. Fer aflorar i reforçar el sentiment de pertinença Jussà i millorar la cohesió territorial
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà

Activitats a realitzar:

Uns dels problemes principals que afronta el Pallars Jussà és la pèrdua de població, la fugida dels joves per manca d'oportunitats, i l'envelliment general de la societat. Per altra banda però, el territori compta amb grups de joves i entitats de promoció econòmica molt dinàmics convençuts amb els valors de la sostenibilitat, que poden estar interessats en creació de serveis turístics de forma sostenible.
Un dels moviments preocupants observats és el creixement dels HUTs que ja s'han aturat en diversos municipis per autoritat dels ajuntaments. **La comarca compta també amb un estudi d'habitatges buits que pot donar suport a una nova proposta basada en crear simbiosi entre habitatge buit, innovació i turisme:**

- **Generar un grup de treball amb el CEI Pallars Jussà per recuperar edificis abandonats o buits (amb conciliació amb el propietari/ Estudi d'habitatges buits existent)** per generar-ne habitatge protegit amb una part destinada a lloguer d'hostes a preus estandarditzats; i treballar-ho amb el sector innovador de la comarca per tal de generar idees de negoci al respecte (tallers, obradors, etc.). Per ex. es proposa generar més places turístiques amb el format cambra d'hoste però amb un model ecoturístic basat en la recuperació i que aquest lloguer generi benefici per a continuar condicionant l'habitatge. Trobem un exemple proper de proposta innovadora a BUSEU (Pallars Sobirà). També es pot plantejar amb perspectiva de cooperativista amb col·laboració amb ACAPA.

Aquesta proposta s'ha de treballar amb les entitats responsables d'habitatge i desenvolupament econòmic del territori: Oficina Local d'Habitatge, IDAPA- Taula d'Habitatge, ACAPA, Leader Pirineu Occidental, CEI Pallars Jussà... Especialment proporcionant-los informació dels nínxols de necessitat del sector turístic

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**					
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà Sense pressupost previst					**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2025	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Sense finançament previst				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme / Consell Comarcal Pallars Jussà/ Oficina Local Habitatge

Agents implicats:
Consell Comarcal del Pallars Jussà , CEI Pallars Jussà, Oficina Local d'Habitatge, IDAPA- Taula d'Habitatge, ACAPA, Leader Pirineu Occidental

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Augmentar les places d'allotjament de forma sostenible amb visió ecoturística i innovadora, proporcionant negoci a la gent del territori	- Recuperar edificis d'habitatges per reconvertir-los i assegurar la permanència de famílies al territori (3 nous edificis cada any) - Generar nous negocis al voltant dels habitatges i el turisme (2 nous per any)

Ciutadania i territori	
A45. El Jussà de la gent	
L7 Repoblament, dinamització i pertinença	**PT17 La gent del Jussà**

Objectiu general:
- Preservar la identitat i reforçar el sentiment de pertinença. Posar en valor la vida rural de muntanya i les seves gents.

Objectius específics:
2. Dinamitzar econòmicament, crear empreses i llocs de treball sostenibles, i millorar la riquesa de la població local Pallars Jussà amb el turisme
3. Contribuir al repoblament i a la fixació de la població al territori
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
5. Fer aflorar i reforçar el sentiment de pertinença Jussà i millorar la cohesió territorial
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà

Activitats a realitzar:

Qui millor es coneix el territori i se l'estima és la gent que hi viu i treballa que dona identitat al Pallars Jussà. Sortint de les campanyes de turisme més habitual i volent mostrar la identitat de la gent del Jussà, es vol treballar amb el territori per donar-los veu i fer d'amfitrions.

Accions a realitzar:

- **Crear una borsa de voluntaris a cada municipi disposats a participar en micro vídeos de presentació del seu poble, dels recursos que consideren d'interès o que tenen un valor per la comunitat, atractius, anècdotes, productes autòctons, llocs d'interès, esdeveniments, oficis, tradicions, etc.** aquests micro vídeos han de poder ser presents al web-HUB de destinació, però també a la dels ajuntaments, així com també per XXSS. És una acció de conscienciació i de posada en valor de la vida rural, on també es pot implicar a Alba Jussà. Es projectaria una contribució econòmica per projectes del territori i lligar-ho al Gratitud Pallars vinculada a l'acció i per a dinamitzar la participació a Gratitud Pallars.
- Es proposa que **aquests vídeos els puguin realitzar des dels instituts de secundària de la comarca com una acció de ciències socials i coneixement del territori**. La proposta ha de ser fresca i pot ser gravada des dels mateixos dispositius dels joves o amb dispositius dels que conti el centre. Aquests prèviament hauran de treballar amb un professor el guió i resultats pels voluntaris que vulguin participar. En el cas que treballar amb formació reglada sigui complicat, es pot proposar de forma voluntària als grups de joves, i també amb Alba Jussà per exemple.

Ordre de prioritat:	Baixa	**Mitjana**	Alta	**Calendari d'execució:**					
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà 2.000€/ any					**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2025	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	IDAPA				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Consell Comarcal del Pallars Jussà , Joventut, Projecte dinamo jove, ACAPA, Taula de turisme, Alba Jussà

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Donar més protagonisme a la ciutadania en mostrar la seva identitat de territori - Millorar la governança de la destinació turística	- Nombre d'ajuntaments que participen en el projecte (tots) - Nombre de micro vídeos creats (entre 2 i 5 per municipi)

Sostenibilitat sociocultural

Ciutadania i territori	
A46. Presència dels recursos turístics del Jussà als mitjans locals	
L7 Repoblament, dinamització i pertinença	**PT17 La gent del Jussà**

Objectiu general:
- Preservar la identitat i reforçar el sentiment de pertinença. Posar en valor la vida rural de muntanya i les seves gents.

Objectius específics:
2. Dinamitzar econòmicament, crear empreses i llocs de treball sostenibles, i millorar la riquesa de la població local Pallars Jussà amb el turisme
3. Contribuir al repoblament i a la fixació de la població al territori
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
5. Fer aflorar i reforçar el sentiment de pertinença Jussà i millorar la cohesió territorial
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà

Activitats a realitzar:
Sovint dins un mateix territori desconeixem la riquesa del nostre patrimoni o les novetats que s'hi han produït sigui perquè en l'actualitat es realitzen molt canvis i s'evoluciona molt ràpidament provocant una sensació de no arribar a estar al dia de tot el que passa al nostre entorn. Per tal de millorar el coneixement i familiaritzar-se amb tot el que proporciona el territori Jussà es proposa treballar amb algun dels **mitjans de comunicació més populars la possibilitat de crear un programa destinat a donar a conèixer el patrimoni històric i natural de la comarca, així com les experiències i activitats que s'hi poden realitzar als habitants del Jussà i de les comarques veïnes.**

Accions a realitzar:
- Fer un cicle sobre els equipaments i espais turístics del Pallars Jussà per donar-los a conèixer a la població local i zona Pirineus. Ex. https://pirineustv.cat/ / https://www.pallarsdigital.cat/

Estudiar si el Consell Comarcal del Pallars Jussà compta amb algun conveni amb els mitjans locals per fer promoció al respecte.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**					
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà/ Comunicació del Consell 3.000€					**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2025	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Consell Comarcal del Pallars Jussà/ IDAPA/ Diputació de Lleida				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Comunicació del Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Consell Comarcal del Pallars Jussà , Taula de turisme, GTTs,

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Millorar el coneixement de la ciutadania de totes les possibilitats turístiques de què disposa el Pallars Jussà	- Nombre d'ens que participen en el projecte (tots) - Nombre de programes realitzats (6 x any)

Sostenibilitat sociocultural

Ciutadania i territori	
A47. Mes del Jussà	
L7 Repoblament, dinamització i pertinença	**PT17 La gent del Jussà**

Sostenibilitat sociocultural

Objectiu general:
- Preservar la identitat i reforçar el sentiment de pertinença i posar en valor el propi matrimoni en els ciutadans

Objectius específics:
2. Dinamitzar econòmicament, crear empreses i llocs de treball sostenibles, i millorar la riquesa de la població local Pallars Jussà amb el turisme
3. Contribuir al repoblament i a la fixació de la població al territori
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
5. Fer aflorar i reforçar el sentiment de pertinença Jussà i millorar la cohesió territorial
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà

Activitats a realitzar:
Relacionat amb l'acció anterior, i per posar en valor el patrimoni comarcal i fer-ne partícip a la ciutadania, treballar **el *Mes del Jussà*. Es tracta d'un mes a l'any on els habitants de la comarca tinguin la possibilitat d'accedir a qualsevol dels centres d'interpretació o museu de forma gratuïta de tota la comarca; també, des de la taula de turisme i els GTTs, junt amb els ajuntaments, espais naturals, i sector privat impulsar que s'ofereixin activitats de forma gratuïta a la població local, i incentivar especialment la visita d'altres municipis.**

Per exemple el mes que es determini:

- Gratuïtat a tots els museus i centres d'interpretació del Jussà per totes les persones empadronades a la comarca i escoles.
- Visites guiada gratuïtes per diferents punts del Geoparc, per Boumort, per la Ruta dels Voltors, etc.
- Sessions nocturnes per veure el cel estrellat.
- Visites gratuïtes a productors locals, empreses d'activitat, etc.
- Conèixer les rutes cicloturístiques d'Enduro i BTT amb un guia.
- Etc.

Es pot preveure la possibilitat de fer accions també amb el tren per fomentar la mobilitat sostenible i fins i tot, els ajuntaments poden proposar busos des dels seus municipis per contribuir a que els habitants visitin indrets més allunyats.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà/ Pressupost a preveure (participació voluntària de les entitats públic-privades)			
Fonts de finançament:	Consell Comarcal del Pallars Jussà/ Ajuntaments		

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Consell Comarcal del Pallars Jussà , Taula de turisme, GTTs, Ajuntaments del Pallars Jussà, Sector turístic

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Millorar el coneixement de la ciutadania de totes les possibilitats turístiques de què disposa el Pallars Jussà i gaudir-ne	- Nombre d'ajuntaments que participen en la proposta (tots) - Nombre d'ens públics i privats que realitzen activitats

Ciutadania i territori

Sostenibilitat econòmica

A48. Mentories suport al producte local i artesanal

L8 Oportunitats i emprenedoria	**PT18 Producte local i artesania**

Objectiu general:
- Contribuir a millorar la rendibilitat dels negocis gràcies al turisme i la riquesa de la població local

Objectius específics:
2. Dinamitzar econòmicament, crear empreses i llocs de treball sostenibles, i millorar la riquesa de la població local Pallars Jussà amb el turisme
3. Contribuir al repoblament i a la fixació de la població al territori
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà

Activitats a realitzar:
El Pallars Jussà compta amb productors locals de producte agroalimentari i artesanal de gran qualitat. Alguns d'aquests han treballat accions complementàries dedicades al turisme com visites, tallers, degustacions, ... **Per tal contribuir a que accions destinades al turisme per part dels productors agroalimentaris i artesanals puguin contribuir a la rendibilitat del seu negoci, i assegurar la seva pervivència, es realitzaran una bossa de mentories per assessorar sobre el disseny de propostes complementàries a la seva professió i estudiar-ne les possibilitats d'èxit i la rendibilitat, tant per nous productors com per productors que tenen dificultats de rendibilitzar en aquest camp.**
Es considera d'interès treballar l'originalitat de les propostes, la sostenibilitat, i sobretot la seva rendibilitat, especialment perquè el turisme pugui ser un complement que contribueixi a generar riquesa de forma sostenible, així com treballar l'accessibilitat de les propostes.
Aquesta acció cal realitzar-la amb coordinació amb els serveis de promoció econòmica que treballen a la comarca. Així mateix assessorar-los sobre la participació en paquets turístics de la comarca. Aquesta acció es pot treballar com a complementària de la A36.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta

Pressupost:
RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà/ 1.500 €

Fonts de finançament: Consell Comarcal del Pallars Jussà / Leader Pirineu Occidental/ IDAPA

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Consell Comarcal del Pallars Jussà , Taula de turisme, GTTs, productors local i artesania

Resultats esperats:
- Millorar la rendibilitat del negocis dels productors locals gràcies al turisme

Indicadors de seguiment:
- Nombre de productors que s'han acollit a l'assessorament (mín. 6)
- Nombre de noves activitats turístiques relacionades amb el producte local i artesania (mín. 6/ any)

Ciutadania i territori

Sostenibilitat econòmica

A49. Invest in Pallars – Captació d'Hotel 4 estrelles

L8 Oportunitats i emprenedoria	**PT19 Oportunitats, coworking i nínxols de mercat**

Objectiu general:
- Crear nous negocis gràcies al turisme i contribuir a millorar la riquesa de la població local

Objectius específics:
2. Dinamitzar econòmicament, crear empreses i llocs de treball sostenibles, i millorar la riquesa de la població local Pallars Jussà amb el turisme
3. Contribuir al repoblament i a la fixació de la població al territori
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà

Activitats a realitzar:
Seria convenient engegar un programa d'identificació, captació i implantació d'activitat econòmica relacionada amb el sector turístic al Pallars Jussà, amb la intenció de poder obtenir entre d'altres propostes com un hotel de 4 estrelles a la comarca que pugui absorbir la demanda de luxe o alt standing però amb una perspectiva de desenvolupament sostenible. **Aquesta necessitat es pot treballar amb Pallars Actiu i explorar possibilitats amb el fons inversió Societat de Capital Risc Pirineus.**
Seria interessant que es generés un programa específic per a desenvolupar un invest in Pallars Jussà relacionat amb el sector turístic que permetés captar inversions en cas de que el teixit local no sigui capaç de fer-hi front i donés suport a iniciatives com les que puguin sorgir de l'A44. El programa podria treballar per identificar sectors econòmics, institucions, empreses, mercats, territoris, inversors, perfils professionals i grans esdeveniments susceptibles de desenvolupar les seves activitats al Jussà.
Accions a realitzar:
- Establir reunions de treball amb Pallars Actiu
- Dissenyar els continguts de captació
- Presentació a agents d'hostaleria especialitzats

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà			
Fonts de finançament:	Sense pressupost previst		

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà

Agents implicats:
Consell Comarcal del Pallars Jussà , Taula de turisme, Pallars Actiu

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Crear ocupació i negoci local al voltant del turisme	- Nombre de reunions o trobades realitzades amb Pallars Actiu (mín 2 l'any)

Ciutadania i territori	
A50. Projecte Eix Lleida-Pirineu Occidental	
L9 Preservació vida rural -muntanya	**PT20 Jussà territori sostenible**

Sostenibilitat mediambiental

Objectiu general:
- Millorar la mobilitat sostenible a la comarca i el consum energètic sostenible

Objectius específics:
1. Preservar el medi ambient, evitant la hiperfreqüentació i la concentració turística
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global per la comarca (tren com a eix comarcal, via verda com a eix senderista i cicloturista per la comarca, embassaments com a esbarjo nàutic del Jussà, etc.) i incorporar-les a l'oferta turística
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania.
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà

Activitats a realitzar:

El Pallars Jussà gaudeix d'un entorn natural de gran bellesa i importància natural i paisatgística, així com es tracta d'un territori poc urbanitzat i amb un estil de vida encara tradicional basat en l'entorn rural, i integrat al territori de forma sostenible. Cal vetllar perquè el seu desenvolupament es realitzi seguint aquests criteris, i contribuir a la implementació de canvis i millores que facin la vida més fàcil i millor a la població però des de la perspectiva de la sostenibilitat. Així mateix el sector turístic ha de contribuir al desenvolupament sostenible incorporant-se a les iniciatives beneficioses pel territori.
Accions a realitzar:

- **Donar suport i participar en les iniciatives i propostes del Projecte Eix Lleida-Pirineu Occidental** per aconseguir una mobilitat i consum energètic sostenible al territori. Participar en les taules de treball. https://www.sommobilitat.coop/mobilitatienergia-pirineu-occidental/ i contribuir perquè es tinguin en compte millores en relació a l'accessibilitat.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta	**Calendari d'execució:**	**2024**	1rT	2nT	3rT	4tT
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà					**2025**	1rT	2nT	3rT	4tT
					2026	1rT	2nT	3rT	4tT
					2027	1rT	2nT	3rT	4tT
Fonts de finançament:	Sense pressupost previst				**2028**	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Consell Comarcal Pallars Jussà / Taula de turisme

Agents implicats:
Consell Comarcal del Pallars Jussà , Taula de turisme, GTTs

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Contribuir al desenvolupament sostenible de la comarca des de la perspectiva turística	- Nombre de reunions o actes on s'ha participat (100% dels que s'han convocat)

Ciutadania i territori	
Sostenibilitat mediambiental	

A51. Potenciació del tren dels llacs

L9 Preservació vida rural -muntanya	**PT20 Jussà territori sostenible**

Objectiu general:
- Millorar la mobilitat sostenible a la comarca i el consum energètic sostenible

Objectius específics:
1. Preservar el medi ambient, evitant la hiperfreqüentació i la concentració turística
4. Treballar el sector turístic de forma integrada amb la resta de sectors socioeconòmics del territori
7. Treballar i visualitzar el disseny de les infraestructures necessàries de forma global per la comarca (tren com a eix comarcal, via verda com a eix senderista i cicloturista per la comarca, embassaments com a esbarjo nàutic del Jussà, etc.) i incorporar-les a l'oferta turística
8. Cercar i aconseguir recolzament econòmic, social i mediambiental en els ens supracomarcals i els ens de gestió de les infraestructures
13. Contribuir a millorar la mobilitat sostenible de la comarca tant pel sector turístic com per ciutadania.
14. Millorar el benestar de la població del Pallars Jussà

Activitats a realitzar:

Crear una taula de treball amb l'ens gestor del Tren dels Llacs, els ajuntaments i la taula de turisme per **treballar la possibilitat de realitzar millores que contribueixin a la potenciació del tren dels llacs en el sector turístic** amb petició d'increment de:
- Més rutes i horari
- Millora dels serveis del mateix tren (transport bicicletes,...)
- Intermodalitat: Pla de mobilitat – zona d'acollida (enllaç senderisme i cicloturisme)/ busos o navetes d'enllaç a altres municipis o atractius turístics/ millores en accessibilitat
- Ofertes i gestió de preus
- Passes pels visitants que hi estan més d'un dia
- Etc.

Ordre de prioritat:	Baixa	Mitjana	Alta
Pressupost: RRHH Consell Comarcal Pallars Jussà			
Fonts de finançament:	Sense pressupost previst		

Calendari d'execució:				
2024	1rT	2nT	3rT	4tT
2025	1rT	2nT	3rT	4tT
2026	1rT	2nT	3rT	4tT
2027	1rT	2nT	3rT	4tT
2028	1rT	2nT	3rT	4tT

Entitat responsable: Taula de Turisme / Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya

Agents implicats:
Consell Comarcal del Pallars Jussà , Taula de turisme, Ajuntaments del Pallars Jussà

Resultats esperats:	**Indicadors de seguiment:**
- Contribuir al desenvolupament de la mobilitat sostenible de la comarca des de la perspectiva turística	- Nombre de reunions anuals (2 reunions)

5.3. Cronograma d'execució

Eix	Acció	Prioritat	Pressupost		2024	2025				2026				2027				2028			
			RRHH	Econòmic	4r T	1r T	2r T	3r T	4r T	1r T	2r T	3r T	4r T	1r T	2r T	3r T	4r T	1r T	2r T	3r T	4r T
Sostenibilitat sociocultural	**L1 Governança efectiva**																				
	A1. Estructura de governança turística	Alta	RRHH Tur. CCPJussà																		
	A2. Grups de treball focalitzats – GTT	Alta	RRHH Tur. CCPJussà																		
	A3. Quadre de comandaments turístics-indicadors	Alta	RRHH Tur. CCPJussà	2.000 €																	
	A4. Recolzament ens supracomarcals	Alta	RRHH Tur. CCPJussà																		
	A5. Canals de comunicació interna	Alta	RRHH Com. I Tur. CC	1.000 €																	
	A6. Canals de comunicació ciutadania.	Alta	RRHH Com. I Tur. CC																		
	L4 Pallars Jussà sostenible i accessible																				
	A21. Adhesió a l'ACT - Turisme per Tothom	Mitjana		400 €/anual																	
	A22 Formació i sensibilització vers l'accessibilitat	Alta		7.000 €																	
	A23. Diagnosi d'accessibilitat de la destinació turística	Alta	RRHH Tur CCPJ	15.000 €																	
	A24. Exemplificació i bossa d'ajuts per l'accessibilitat al sector turístic	Mitjana	RRHH Tur CCPJ																		
	A25. Creació d'oferta turística accessible i promoció	Mitjana	RRHH Tur CCPJ	2.000 €																	
	A26. Sensibilització vers el desenvolupament turístic sostenible	Mitjana	RRHH Tur CCPJ	1.500-3.000 €																	
	A27. Augment de la presència de Gratitud Pallars	Mitjana	RRHH Tur & altres																		
	A28. Estructures que fomentin i millorin l'ús de transport sostenible	Alta	RRHH Tur/ Tec/Urb CC																		
	A29.Foment del producte local i gastronomia Jussà-Gastronomia d'origen	Alta	RRHH Tur& altres	15.000 €																	
	L7 Repoblament, dinamització i pertinença																				
	A44. Recuperació habitatge sostenible per l'ecoturisme	Mitjana	RRHH Tur CCPJ																		
	A45. El Jussà de la gent	Mitjana	RRHH Tur/ com.CCPJ	2.000€/ anual																	
	A46. Presència dels recursos turístics del Jussà als mitjans locals	Mitjana	RRHH Tur/ com.CCPJ	3.000 €																	
	A47. Mes del Jussà	Mitjana	RRHH Tur/ com.CCPJ	A preveure																	

Eix	Acció	Prioritat	Pressupost		2024	2025				2026				2027				2028			
			RRHH	Econòmic	4rT	1r T	2r T	3r T	4r T	1r T	2r T	3r T	4r T	1r T	2r T	3r T	4r T	1r T	2r T	3r T	4r T
Sostenibilitat econòmica	**L2 Posicionament competitiu**																				
	A7. Web HUB Jussà	Alta	RRHH Tur. CCPJussà	Pres. Previ																	
	A8. Estructuració oferta cicloturista Jussà	Alta	RRHH Tur. i Tèc. CC	12.000 €																	
	A9. Web HUB Cicloturisme	Alta	RRHH Tur. CCPJussà	6.000 €																	
	A10. Banc d'imatges	Alta	RRHH Tur. CCPJussà	6.000 €																	
	A11. Pla de marketing turístic de la destinació Pallars Jussà.	Alta	RRHH Tur. CCPJussà	28.000 €																	
	A12. Creació de catàlegs on line (model e-book)	Alta	RRHH Tur. CCPJussà	6.000 €																	
	L5 Organització i estructuració de l'oferta																				
	A30. Especialitzar establiments en cicloturisme (especialitat Enduro-BTT)	Alta	RRHH Tur. CCPJussà	2.000 €/anual																	
	A31. Incentius per adaptació empreses al cicloturisme	Mitjana	RRHH Tur. CCPJussà	A determinar																	
	A32. Creació de productes Enduro-BTT	Mitjana	RRHH Tur. CCPJussà	600 €																	
	A33. Benchmark de destinació- ciclo	Alta	RRHH Tur. CCPJussà	8.000 €																	
	A34. Senyalització informativa unificada en punts de servei i acollida de cicloturistes	Mltjana	RRHH Tur. CCPJussà	8.000 €																	
	A35. Tallers de creació de paquets turístics Jussà	Alta	RRHH Tur. CCPJussà	2.000 €																	
	A36. Mentories de suport pel sector turístic	Alta		3.000 €																	
	A37. Dinamització àrees d'autocaravanes.	Mitjana	RRHH Tur/ Tec. CCPJ	A preveure																	
	A38. Formació i suport a empreses de guiatge local	Alta	RRHH Tur. CCPJussà	800 €																	
	A39. Nou producte dinosaures públic familiar- Geoparc.	Alta	RRHH Tur. CCPJussà																		
	A40. Creació d'un projecte d'expedició de fauna salvatge a Boumort.	Mitjana	RRHH Tur. CCPJussà	A preveure																	
	L8 Oportunitats i emprenedoria																				
	A48. Mentories suport al producte local i artesanal	Mitjana		1.500 €																	
	A49- Invest in Pallars - Captació d'Hotel 4 estrelles	Baixa	RRHH Tur. CCPJussà																		

Eix	Acció	Prioritat	Pressupost		2024	2025				2026				2027				2028			
			RRHH	Econòmic	4rT	1r T	2r T	3r T	4r T	1r T	2r T	3r T	4r T	1r T	2r T	3r T	4r T	1r T	2r T	3r T	4r T
Sostenibilitat mediambiental	**L 3 Ecoturisme / actiu i aventura**																				
	A13. Impuls a la preservació del terriori i ampliació de la protecció	Mitjana	RRHH CC & altres																		
	A14. Comptadors capacitat de càrrega- reordenació fluxos de visitants	Mitjana	RRHH CC & altres	15.000 €																	
	A15. Pla estratègic d'ús turístic i preservació Congost de MontRebei	Alta	RRHH CC & altres	16.000 €																	
	A16. Millora centres d'acollida i informació- Coordinació	Alta	RRHH CC & altres																		
	A17. Inventari de camins del Pallars Jussà - IDAPA	Alta	RRHH CC PJussà	50.000 €																	
	A18. Recuperació d'actuacions i dinamització àrea d'embassaments	Alta	RRHH Tur.CC PJ																		
	A19. Habilitació i millora infraestructures actiu aventura zona Collegats	Alta	RRHH Tur.CC PJ																		
	A20. Manteniment i senyalització homogènia comarcal seguint criteris mediambientals	Alta	RRHH Tur.CC PJ	A preveure																	
	L6 Harmonització ambiental amb l'especialització																				
	A41. Promoció i suport esdeveniments vinculats BTT i Enduro	Alta	RRHH Tur.CC PJ	A preveure																	
	A42. Formació entitats cicloturistes i altres ens públics per disseny de rutes i preservació mediambiental	Alta	RRHH Tur.CC PJ & altres																		
	A43. Creació de més observatoris de fauna per a ecoturisme i birdwatching a Boumort	Mitjana	RRHH Tur.CC PJ & altres																		
	L9 Preservació vida rural -muntanya																				
	A50. Projecte Eix Lleida-Pirineu Occidental	Alta	RRHH Tur. CCPJussà																		
	A51. Potenciació del tren dels llacs	Alta	RRHH Tur. CCPJussà																		

5.4 Alineació amb els plans estratègics turístics vigents a la comarca

Pla operatiu Pallars Jussà		Destinacions							
	Acció	**General**	**Boumort-Collegats**	**Mont-Rebei**	**Vall Fosca**	**Geoparc**	**Embassa-ments**	**VF= Pla de desenvolpament turístic de la Vall Fosca (2023)**	
	Destinació Pallars Jussà							**PS= Pla estratègic de turisme actiu i esportiu de la Pobla de Segur (2022)**	**Pla de reactivació socioeconòmica del Pallars Jussà 2021 - 2026**
	LE1 Governança efectiva								
Sostenibilitat sociocultural	A1. Estructura de governança turística	✓	=		=		=	L5-P10 Enfortiment del lideratge i cogovernança (VF) L4- P12 Enfortiment del liderage i governança (PS)	
	A2: Grups de treball focalitzats	✓	=		=		=	L5-P10 Enfortiment del lideratge i cogovernança (VF) L1-P2 Posicionament de la PS en esports de muntanya: Creació d'una taula de treball pel desenvolupament del BTT i Enduro (PS)	PT1 i PT2 alienació amb 8.1 Estratègia i dinamització del sector turístic comarcal
	A3: Quadre de comandament-indicacors	✓	=				=	L4-P9 Aposta per la digitalització: sistema digital d'indicadors i difusió dels resultats (VF) L4-P11 Sistema digital d'indicadors (PS)	
	A4: Fulls de ruta conjunts amb ens supracomarcals	✓	=		=		=	L5-P10 Enfortiment del lideratge i cogovernança (VF) L4- P12 Enfortiment del liderage i governança (PS)	
	A5: Canals teixit empresarial i entitats	✓							
	A6: Canals de comunicació ciutadania	✓							
	LE2 Posicionament competitiu								
Sostenibilitat econòmica	A7: Web HUB Pallars Jussà	✓						L4. P10. Comunicació, promoció i comercialització (PS)	
	A8:Estructuració oferta cicloturista Jussà	✓							
	A9: Web HUB Cicloturisme	✓			=			L4-P9 Aposta per la digitalització: Senyalització amb QR dels camins per una experiència digital (VF)	
	A10: Banc d'imatges	✓	=		=		=	L4-P8 Comunicació, promoció i comercialització: creació de banc d'imatges i vídeos digitals (VF) L4. P10. Comunicació, promoció i comercialització (PS)	
	A11 Pla de màrqueting turístic de la destinació Pallars Jussà	✓	=		=		=	L4-P8 Comunicació, promoció i comercialització (VF) L4. P10. Comunicació, promoció i comercialització (PS)	8.6 Posicionament comarcal i comercialització
	A12: Creació de catàlegs on line	✓							Valorització del patrimoni cultural 8.4
	LE3 Ecoturisme/ actiu i aventura								
Sostenibilitat mediam-biental	A13. Impuls a la preservació del terriori i ampliació de la protecció	✓		✓	✓				A13, A14, A15, A16, A17 = 8.7 Sostenibilitat i impacte en la conservació i el medi ambient
	A14. Comptadors capacitat de càrrega- reordenació fluxos	✓	=		=		=	L4-P9 Aposta per la digitalització. Implementació de sensors en zones de més afluència.(VF) L4.P11 Implementació de sensors en zona de més afluència (PS)	
	A15. Pla estratègic d'ús turístic i preservació Congost de Mont-Rebei			✓					
	A16. Millora centres d'acollida i informació- Coordinació	✓			✓			L2- P4 Creació d'un espai de concentració per enfortir el sentit de destinació. La zona d'Espui (VF)	
	A17: Inventari de camins del Pallars Jussà- IDAPA	✓			=			L1-P1 Adaptació de camins per a usos compartitis (VF)	
	A18. Recuperació d'actuacions i dinamització àrea d'embassaments						✓	L2-P4 i P5 Equipaments de turisme actiu i esportiu (PS). Millora del pantà de Sant Antoni / Aposta per la mobilitat sostenible	PT6= 8.2 Impuls infraestructures turístiques
	A19. Habilitació i millora infraestructures actiu aventura		✓					L2-P3 Equipaments de turisme actiu i esportiu (PS)	
	A20: Manteniment i senyalització homogènia comarcal rutes ciclo i senderistes	✓			=			L3-P7 Manteniment i senyalització de camins (VF)	PSTD de la Pobla de Segur

✓ Àmbit de l'actuació
= Acció coincident amb un altre pla estratègic

	Acció / Sector turístic	General	Boumort-Collegats	Mont-Rebei	Vall Fosca	Geoparc	Embassa-ments	VF= Pla de desenvolpament turístic de la Vall Fosca (2023) PS= Pla estratègic de turisme actiu i esportiu de la Pobla de Segur (2022)	Pla de reactivació socioeconòmica del Pallars Jussà 2021 - 2026
	LE4 Accessibilitat transversal								
Sostenibilitat sociocultural	A21. Adhesió a l'ACT - Turisme per Tothom	✓							8.5. Turisme accessible
	A22. Formació i sensibilització vers l'accessibilitat	✓							8.5. Turisme accessible
	A23. Diagnosi d'accessibilitat de la destinació turística	✓							8.5. Turisme accessible
	A24. Exemplificació i bossa d'ajuts per l'accessibilitat al sector turístic	✓							8.5. Turisme accessible
	A25. Creació d'oferta turística accessible i promoció	✓							8.5. Turisme accessible
	A26. Sensibilització vers el desv. Turístic sostenible				=			L5 P11 Capacitació empresarial (VF) L4. P10. Comunicació, promoció i comercialització (PS)	
	A27. Impuls i augment de la presència Gratitud Pallars	✓							PT8= 8.7 Sostenibilitat i impacte en la conservació i el medi ambient
	A28. Estructures que fomentin transport sostenible	✓					=	L2 P5 (PS) La instal·lació punt de recàrrega per a bicicletes elèctriques situat a A56 d'Esports i Natura del Pirineu / Dotació de punts de recàrrega per cotxes elèctrics i autocaravanes elèctriques./ Foment de la intermodalitat des de l'estació de tren.	8.8 Mobilitat turística sostenible
	A29. Accions de foment producte local i gastronomia Jussà-Gastronomia d'origen	✓			=			L1 P1 Foment de productes singulars: Posar en valor els productes alimentaris locals de qualitat i ecològics. (PS)	
	LE5 Organització i estructuració de l'oferta								LE5 / 8.3 Acompanyament professional
Sostenibilitat econòmica	A30. Especialitzar establiments en cicloturisme (especialitat Enduro-BTT)	✓							
	A31. Incentius per adaptació empreses al cicloturisme								
	A32. Creació de productes Enduro-BTT	✓							
	A33. Benchmark de destinació- ciclo	✓							
	A34. Senyalització informativa unificada en punts de servei i acollida de cicloturistes								
	A35. Tallers de creació de paquets turístics Jussà	✓	=		=			L2-P5 Incorporació paquets i nosu productes creats a la Vall Fosca (VF) L5 P11 Capacitació empresarial (VF) LE3- P6. Creació de productes de turisme actiu i esportiu (PS)	
	A36. Mentories de suport pel sector turístic	✓			=		=	L5 P11 Capacitació empresarial (VF)	
	A37. Dinamització àrees d'autocaravanes	✓			=			L1-P2 Aposta per la mobilitat sostenible : Espai autocaravanes (VF)	
	A38. Formació i suport a empreses de guiatge local	✓						L1 -P1 Foment de productes singulars : potenciar el paper dels guies(PS)	
	A39. Nou producte dinosauris públic familiar- Geoparc.	✓				✓		Vigeocult ho està desenvolupant el Geoparc	
	A40. Creació d'un projecte d'expedició de fauna salvatge a Boumort.	✓	✓						
	LE6 Harmonització ambiental amb l'especialització								
Sostenibilitat mediam-biental	A41: Promoció i suport esdeveniments vinculats BTT i Enduro	✓						L1- Projecte 2. Posicionament de la Pobla de Segur en esports de muntanya.	
	A42. Formació entitats cicloturistes i altres ens públics amb tema de disseny rutes i preservació mediambiental	✓							
	A43. Creació de més observatoris de fauna per a ecoturisme i birdwatching a Boumort	✓	✓						PT5= 8.7 Sostenibilitat i impacte en la conservació i el medi ambient

	Acció	Destinacions						VF= Pla de desenvolpament turístic de la Vall Fosca (2023)	
	Ciutadania i territori	**General**	**Boumort-Collegats**	**Mont-Rebei**	**Vall Fosca**	**Geoparc**	**Embassa-ments**	**PS= Pla estratègic de turisme actiu i esportiu de la Pobla de Segur (2022)**	**Pla de reactivació socioeconòmica del Pallars Jussà 2021 - 2026**
	LE7 Repoblament, dinamització i pertinença								
Sostenibilitat sociocultural	A44. Recuperació habitatge sostenible per l'ecoturisme	✓						L5 P11 Capacitació empresarial (VF)	
	A45. El Jussà de la gent	✓							
	A46. Presència dels recursos turístics del Jussà als mitjans locals	✓							
	A47. Mes del Jussà	✓							
	LE8 Oportunitats i emprenedoria								
Sostenibilitat econòmica	A48. Mentories suport al producte local i artesanal	✓			=			L5 P11 Capacitació empresarial (VF)	
	A49- Invest in Pallars - Captació d'Hotel 4 estrelles	✓							
	LE9 Preservació vida rural -muntanya								
Sostenibilitat mediambiental	A50. Projecte Eix Lleida-Pirineu Occidental	✓							
	A51. Potenciació del tren dels llacs	✓			=			L1 P1 Foment de productes singulars: Potenciar el tren dels llacs (PS)	8.8 Mobilitat turística sostenible

PLA D'ACCIONS PER AL
DESENVOLUPAMENT TURÍSTIC
DEL PALLARS JUSSÀ 2024-28

DOCUMENT FINAL

JUSSÀ
FES EL PAS